

UNIVERSITÀ DELLA CALABRIA
DIPARTIMENTO DI LINGUE E SCIENZE DELL'EDUCAZIONE
LABORATORIO DI ALBANOLOGIA
UNIVERSITETI I KALABRISË
DEPARTAMENTI I GJUHËVET DHE I SHKENCAVET TË EDUKIMIT
LABORATORI I ALBANOLOGJISË

Opere di Francesco Antonio Santori

a cura di

Vincenzo Belmonte

FRANCESCO ANTONIO SANTORI

KRËSHTEU I SHËJTËRUORË

me të thënurën e parkalesavet çë lipsen ka dita gjith njeriu po të truhetë
tënë Zoti jose lusat me k' mund gjegjet me më dhivocjon Mesha
e të mund qaset i ndrequrë njeriu e i pastruorë ndë shëjtet
sakramende të Skamallīs e të Kungimit, me nëndoret e shtat
krëmtevet të Shën Maries, javën e shëjtëruome me kurorzën
e lavomavet të Jesu Krishtit e me Urtërīnë të krështere mbë serpos,
marrura nga ca livëre shpirtulore litallire¹
e prjerrura mbë gjuhën albëreshe
ka vllau Ndōnë Sandori ka Picilīa.

NAPULĪ

TIPOGHRAFISURË KA GHALTANË NÒBILLE

1855

¹ Tra le fonti della presente opera va sicuramente annoverato *Il cristiano santificato* (Napoli 1743) del beato Gennaro Maria Sarnelli (1702-1744).

MARIANDON'JES MAJERÀ
ZONJË TRISHKËLQEME KA TË FORMADHTË
ÇË ERDHËTIN NDË LITALLÏ KA KORONEA²
E LERË E JE MARTUARË
JAKINITË MAJERÀ³
BULARËSHIT I T' ALBËRIVE
PRË NISHANË RREVREXJE E SHËRBËTRIJE
VLLAU NDONI KA PICILIA
DEDHIKONË
KËTË LLIVËRË DHIVOCJONASHI
I SHKRUOJTURË MBË GJIUHEN ALBËRESHE
ME K' TË MUND TAGJISINJË AJO
ME MË PËLQEME
LIPISINË TË ZËMËRËS' E VIRTUTAT E SHPIRTIT
ÇË SHUM' E NDERONJIN

² I notabili arbëreshë amavano fregiarsi del titolo, non privo di ricadute economiche, di discendenti dei nobili esuli di Corone, cittadina del Peloponneso.

³ A Gioacchino Maierà, barone di Cerzeto, il Santori aveva precedentemente dedicato la *Neomenia*.

PARKALESE PRË MENATEN

THEOSIT

Nd' ëmërë të së Jatit, të Birit e të Shpirtit Shëjt. Amin.

Zot' imë, Theòs imë, u kamë bes të gjëndemi përpara tij. Andaj të adhoronjë e të thōmë se të dua mīrë me gjith zëmërën time. Të hiripsinjë⁴ se më kriose e më bëre të krështë, se më mbajte dōrën sipërë e më lë i shëndoshëm e i tërë ndë ktë nat e bën' e arrura të shihnja dritën e rë të ksaj dit. Të hiripsinjë edhe prë të tjerat mīrëbëme që pata ka dora jote ndë gjith motin e gjelljes time.

Nani të shtronjë përpara mbaru sa të mund kenë qënë o të jenë bënat time e kamë penxërë e ënda të ghadhënjenjë sa më ndulëxhenxje mundinjë e të i bënë pjes shpirtëravet që lëngonjin ndë purghatuorin. U të truhemi të më japçë [24] hirën të mos të t' fëtesinjë më kurraj e mbi gjith prana ndë ktë dit.

PRA THUA

Ini Jatë që jë ndë qiell, shëjtëruorë qoftë ëmëri it, ardhëtë rregjëria jote, qoft' e bërë duania jote si mbë qiell ashtu ndë dhë. Bukën tënë ditullore ëmna sod neve, ndële neve dëtirëtë tona, porsi na ndëlenjëmi dëtirëmit tënë. Mos na le mbë tendacjōn, keqashit lefterojna. Amin.

Agëzuosh, o Marie, që me hirë e pjonu jë. Inë Zot ë me tij. E bekuome jë ti ndë gjith grā e bekuome është Pema e barkut tënd, Jesui. Shëjte Mari, jëm e Theosit, parkales prë nē të mbëkatëruomit, nani e ndë herën e të vëdeqes tënë. Amin.

Kamë bes mbë Theosin, Jatë i fōrëmadh, që kriosi qiellin e dhenë, e mbë Jesu Krishtin, Birin të së tij, cili qe konxhipisurë prë bëme e urtëri të Shpirtit Shëjt. U lë ka Mëria Virgjërë. Dhuroi ndën Ponx Pillathin. Qe i ngriqurë, vëdiq e qe varrisurë. U zdhrip ndë pis, të tretën dit u ngjallë ka të vëdekurit. U hip ndë qiell, ulet tek e djathta e të Jatit fōrëmadh. [25] Prana kã të vinjë të judhikonjë të gjallëtë e të vëdekurit. Kamë bes ndë Shpirtin Shëjt, mbë shëjten Qish kathōllike, mbë bashkërinë e shëjtevët, mbë ndëlemën e mbëkatëvet, të ngjallturën e gjithvet, gjellën të paserposëme. Amin.

Ëngjël' i Theosit, që inë Zot më të dha po të më ruonje, tas që ai pati aq lipisī prë mua, truhemi⁵ edhe tij që, prë nderë të fixit që të qe dhënë, marrëçë ti të më ndritsh, të më ruoç, të më dreqtoç, të më pastroç e të më mbāç pa kondra mbëkatashi. Amin.

Agëzuosh, o Rregjërësh, Jëm lipisie, ëmbëlësia e gjelljes, ellpiza jonë, agëzuosh. Na, të shkret bil t' Evsë, tij thërresëmi, mbë tij shërtonjëmi tue rëkuorë e tuke qārë ndë ktë llak lotëshi. Andaj poka ti,

⁴ hiripsinjë] hirispsinjë.

⁵ truhemi] truheme.

o ndihorja jonë, prirë mbë në ato lipisjare tënde sī e Jesun, bekuome pemë të barkut tënd, neve, pas këtij eksillë, bufto, o lipisjare, o e urëtë, o je ëmbël Virgjërë Marie. Amin.

Bëmë hirë, e Virgjërë e shëjtëruome, të mund laudhofça tij ndë gjith gjellën time. Ëm pather fuqī e virtut kundër' armiqvet tënd. Amin.

Qoft' i bekuorë, laudhuorë e hiripsurë inë Zot Theosi, mbë [26] gjith shëjtit e tij. Amin.

Këtu thua Kumanduomet e Nomit të tinë Zoti e të së shëjtes Qish, po si gjënden të shkruojtura tek serposëma e këtij livëri, prana

Parkalesën

Zot' imë, bëmë hirin të kemë bes, të ellpizonjë mbë tij e të të dua mirë me gjith zëmërën time. Madh, rrit e dhez mbë mua besën, ellpizën e karitatën e bëj të kemë dhëmbime të madhe, të gialle e të vërtetëme fëtesashit e të të taksinjë pa ndërruome të mos mbëkatëronemi më. Ëm hirën edhe çë u mund të lusëça po si të nget e lemë të qasemi pather mbë Shëjtet Sakramende, po si perqet një krështeu i dreqtë e i mirë.

Qoft' e bekuorë Virgjëra Marie, cila qe konxhipisurë pa mosnjë mbëkat. Amin.

PARKALESE

prë shërbiset ndrishe çë mund bënjë i krështeu mbrënda ndë dit

Përpara të vëhet të shërbenjë, thot

Zot' imë, dërgo bekuomen tënde mbi këto shërbeme çë marr u t' i bënjë me ndihmen të duanies tënde. Amin. [27]

Parë të vëhet⁶ të harë

Zoti Theos, jip bekuomen tënde këtij të ngrëni çë u marr po të mbahemi mbë fuqinë çë më lipset prë të ruomen e gjelljes e prë shërbemen e Zotrësate.

Pas ngrëni

Zot, të hiripsinjë prë të ngrënë të çë më dhe, e të parkalesinjë të bëç të më siell shëndetën të Shpirtit, e të kurmit.

⁶ vëhet] vuhet.

Kurë që shokëronet Sakramendi ndonjë të i sëmürmi

Jip, o⁷ zot, këtij të i sëmürmi gjith atë që mund i lipëset për doksen tënde e për shëndetën e shpirtit e të kurmit së tij.

Prë ndë names ditën

Theos imë, lefteromë ka gjith fëtesat, dhezëm ndë zëmërë tëndin trishëjt namurë e le të bëhet mbë mua jotja tridrejte duanë.

Kurë ngasën këmborën ndë herën e mbrëmnes ndë të prëmëten, thuhën pes Ini Jatë e pes Agëzuosh o ti Marie po si janë tek Fjeta 24, ndë Psuomet të Jesu Krishtit. [28]

PARKALESAT E MBRËMNES

Bëj nishanin e Kriqes tue thënë

Nd' ëmërë të së Jatit, eç. 23⁸.

Të adhoronjë, Theos imë, e mīrë të dua me gj[i]th zëmërën time. Të hiripsinjë pse më kreose, bën e u leva anamesa të krështerëvet e më mbajte mbë gjellë këtë dit. Ëm hirin të njoh gjith fëtesat time mbjatu drej si mun të i njoh mbë herën e vëdeqes e bëj të kemë nani dhëmbimen të thellë e të vërtetëme që të mund kishnja nd' at herë.

Kurë jë arrurë këtu, penxōnë një cop herë mbëkatat që mund kesh bërë ditën me bëna, me thëna e me trū e ato, ndër cilat kë zakōnë të bieç kuazi ka dit o ka herë. Prana thua

Pafçë meje lipisī, o Zot. U metanosemi e dhëmbemi me të thellin e zëmërës time pse të fëtesa. Metanosemi e dhëmbemi jo vet për të mīrëtë që zbora e për të ligëtë që ghadhënjeva tue u mbëkatëruorë, moj metanosemi mbi gjith pse kamë fëtesurë një Theos keq i madh e keq [29] i mīrë, po si jë ti. Zot' imë i lipisjarë, nani taksinjë, me hirën tënde, të mos bie ndë mbëkata më kurraj, jo për trëmbimen pse ti mund më gjërtoç, moj pse të dua mīrë mbi gjith shërbiset. Kufirmarë ti, o Zot, që atidrejq timen të mire duanë që mora, mbamë ndë ktë nat pa fëtesa e lefteromë gjith të keqashit.

LUSE BESJE

Kamë bes pa ëhojo se është një Theos, cili paguonë të drejtë e të shtrëmburit: të parëtë me të mirën e parrajsit, të ditëtë me të ligën e të pisjes. Kamë bes mbë një Theos që njoh mbë trī vet, Jätë, Bīrë e Shpirt i Shëjt. Kamë bes se i Biri u bë njeri ndë prëhërë të pafëtes të Maries Virgjërë për bëme e për virtut të Shpirtit Shëjt. Si burr vëdiq mbi kriqe për tonat mbëkata e ndë të tretën dit u ngjallë

⁷ o] e

⁸ 23] 19.

prë vetëhenë. Kamë bes këto e gjith të tjerat vërteta të së shëjtes tëne bes, pse Theosi, keq i vërtetëm, ja kallëzoi së shëjtes Qish e prë names të asaj na i përhapën e i porsinë neve. [30]

LUSE ELLPIZJE

Theos imë, pse ti mundën sa të duaç e jë keq i lipisjarë e i vërtetëm e i besullorë, u ellpizonjë se ti më ndëlënë mbaru gjith fëtesat çë bëra e më jep hirën të gjëllinjë e të vëdes mīrë e më jep edhe parrajsin çë më takse prë bëmat e trīmadhe të Jesu Krishtit, ndose mbero u paçça qellurë mīrë e dreq po si perqet një të krështeu. U, me ndihëmen e të së tëndit shëjt hīrë, të taksinjë të bënë gjith sa më kumandōnë lexha jote të bënë.

LUSE KARITATJE

Theos imë, u të dua mīrë mbi gjith shërbiset çë ti kreose. Të dua prë të mirat çë pata njer' nani ka ti e prë ato çë ellpizonjë të kemë. Jo vet, moj mbi gjith të dua mīrë pse ti jë një Zot keq i madh, i dreqtë, i lipisjarë e prë me u dashurë. U prë nderë tënde dua mīrë edhe afërin e gjithonin tīmë si vetëhënë time.

Trīshëjte Trinitat, em hirën të mīrë shkonjë jetën sa të rronjë e mīrë prana të vëdes. Jip, o Zot, pushuomen të stoneonëme shpirtërave të vëdekurvet e mbllidhi ndë doksen tënde qiellesore. [31]

Shëjtja Marie, qofç prë pather e bekuorë ka gola ime. Bekōjm edhe ti prë të madhen lipisī tënde e derdh mbë mua një pik asīç hiri me k' të bēgati Theosi ndë fanëmirin kred të kunxhicjons' [s]ate pa mosnjë fëtes.

ESERÇIX

prë të gjegjurë me dhivocjonë të shëjten Mesh

Më parë se të zëhet Mesha thua këtë

PARKALES

Trīlarëti⁹ Theos çë jë kroi ji mburuom e pa serpos të gjith të miravet, bëmë hirën të mund të mbërparinjë bashk me priftin shëjtin sakrifix çë bënet te kjo Mesh e të të jap atë nderë e atë dokse çë perqet¹⁰ tëndes theosore fōrëmadhī.

U skamallisinjë se fare gjë mundinjë prë mua të vetëhënë, o Zoti Krisht. Me tij mbero, çë jë Salvatori imë e çë mbërpare prë pjes meje tit Āti, u vinjë të adhoronjë, të bekonjë e të laudhonjë theosoren fōrëmadhī të trīshëjtes Trīnitat. Ndhëm, o Zot, me hirën tënde, dërto timet penxere, shpirtin e zëmërën time, ashtu të mund [32] gjegjinjë me gjith rreverenxjen e dhivocjonën çë duhet këtë mistikosëme e shëjte Mesh.

Kurë bënë kriqen prifti, e bënë edhe ti

Nd' ëmërë të së Jatit, të Birit e të Shpirtit Shëjt. Amin.

Theos imë, ti çë jë imja fuqī e imja vetëm ellpize, ëm fuqī të mundinjë timëtë armiq e lefterojëm ka të turet gënjeshtra. U, tue mundurë ata, vinjë të skamallisinjë mirërīnë tënde e vinjë të doksonjë trīshëjtin ëmërë tënd.

Kurë Prifti thot Skamallinë

Njota se jamë ndër këmb tënde i pjonu errësirë e turp e skamallisinjë se jamë i mbushurë me fëtesa gjith shortashi të rënda, çë bëra me penxere, me bëna e me thëna. O, trīshëjte Marie, ëngjëll çë më ruonë, shëjte e shëjtëra çë më ndihëni, parkalesëni prë mua ashtu sa të jemë i ndëlierë ka gjith këto fëtesa.

Ndër të hiturën e Meshsë

Pastrojëm, o Zot, me ndihëmen e hirës' [s]ate theosore, ashtu sa të mund mbërparinjë tij bashk me shëjten Qish ato [33] laudhime çë ajo të dërgonë e të këmë lipisīnë çë të pienjë, tue të parkalesurë edhe të më prothinjë e të bënë të mirën e gjith të krështerëvet.

⁹Trīlarëti] Trīlarëti

¹⁰ perqet. Cattiva lettura dell'albanese *përket*.

Kurë thot Kyrie eleison

Jat' i stoneonë, paç lipisī ka u i mbëkatëruori. Birë i Theosit, lefterorë i dheut, paç lipisī ka u i fëtesuri. Shëjti Shpirt, shëjtorërë i shpirtëravet, paç lipisī ka u i pjonu me fëtes.

Ndë Doksen

O imi Theos, kurë të meritonjë u të mbashkinjë zanjën time atire t' ëngjëjëvet po të t' laudhonjë, të t' bekonjë e të t' doksinjë për gjith motin pa serpos? Ëm, për kaq, të parkalesinjë, ndë mot që qëndronjë i gthonvārë ndë ktë dhë, ëm' atë duanī, cila është më e prëmisëturë duanies' [s]ate, pa cilën mosnjerī këtu ndënë mund këtë ambënī, e mos më le të bie ndë mbëkata që mund m' e nxierën.

Ndër parkalesat

Triforti Theos, ruoj me sī të lipisjarë tëndën Qish e mirr vesh lusat që ajo [34] të mbërparën për names të priftit. I përgjunjurë e i çerëprëtrullurë, o Zot, të parkalesinjë të japçë edhe mua po sa të lipën ajo, dua të thomë ndëlemen e të timavet mbëkata, theosëmin namurë, virtutat gjith e rrrighalet e dhënat që më lipsen më. U të parkalesinjë të më gjegjëçë për parthënëtë e tët Biri Jesu Krishtit, cili është Salvatori imë që gjëllinë e rregjërōnë atje lart me tij e me Shpirtin Shëjt për gjith jetën. Amin.

Tek Epistolla

Cila kesh t' ish njohura ime, o trīdashuri Zot, pse ti bën e u leva ndër prëhërin e të shëjtes Qish e tek shëjti pagëzim më more prana për bīrë! Si mund të hiripsinjë për një pasitë ashtu të madhe, cila qe arnjisurorë aq të tjerëve që thomse keq më mīrë se u mund të u kishin përgjegjurë?

A, Zot' imë, tas që gjith të mirat vinjë të ghadhënjenjë, që për mbëkatën i kamë zbjerr, ndose mbero bēfsha besërisht gjith të taksurat që për mua të qenë të bëra, u që nani i përtërinjë me gjith namurin e zëmërës time. [35]

Tek Vangjeli

O imi Theos, Theos vërtetje e lipisie, sa është i ëmbël¹¹ zigoj it, sa është e ëmbël lexha jote, cila anamesa prikulëvet e ksaj jet na qëllën pa mosnjë ëhojo¹² ndër stoneonëmen lumsie. Dhezëm, o Theos imë i miri, dhez krahnoin tīmë me shëjtin tënd namurë. Ëm një vërtetëm butësī, një vërtetëme umilltat zëmërje. Qeten ahiena pasjonat e mallet që më luftonjin ashpërisht e që nani mund trashigonjë atë ambënī koshenxje, cilën ti vjove atirëve që të shërbenjin besërisht e me mallë.

¹¹ëmbël] ëmbul.

¹²ëhojo] uhojo.

Tek Ofërtori

Theos imi, të ofërinjë këtë sakrifik të kurmit e të gjakut të Jesu Krishtit për nishanë se u të njoh, po si me të edhe kamë ndenxjonë të lezonjë rënden barr të timavet mbëkata e të mund kemë ka ti hirën të shkonjë gjellën e të bënjë vëdeqen të mirë e tue bënurë sa më thot shëjti nomë që më dhë ti.

T' e ofërinjë edhe për pjes të timëvet gjëri, miq e armiq, po të mund kenë ata ka lipisia [36] jote gjith atë hirë që i lipset. Ndëj edhe një ruomez, o imi Jesus, mbi shpirtërat e përghatuorit. Një pikëz vet të tëndit gjak keq i shpërblëmë sosën të shuonjë për mbjatu ato lambsa grisullore. Tilqi, për virtutën e këtij Sakrifixi aq i nderëm, tilqi mbë parrajs e nxiri ka vllëpet që dhuronjin e bëj të trashigonjin pāmen tënde për pather, cila i lumsōnë e është ajo vërteta që ata shpirtëra me mallë e shërtime dhishëronjin.

Ndër luse të priftit

Mblidh, o imi [Th]eos, me lusën që të dërgōnë prifti, timen edhe e jip trīmadhit Peshpëk të së shëjtes Qish e neve gjithvet ato hira që na lipsen për më të madhen dokse të së trīshëjtit emërë tënd.

Tek Ajosi¹³

Trīlarëti Theos, krioserë të qiellit e të dheut, përpara kuji ka një kriathirë kã të çerëprëtrrollet, për nderë të Jesu Krishtit, Birit tënd, ndritëm trutë e dhezëm zëmërën ashtu sa më mirë njohça, bekoftsha, [37] doksoftça e dafsha tij. U prana, pse njoh se nëng meritonjë të rri përpara madhëries tënde e palimëte e nëng mund të laudhonjë e të bekōnjë po sa ti meritōnë o më shumë allmonu se të tjerat kriathira, përzienjë zanjën time zanjave t' ëngjëlvet e të shëjtevete e vete tue thënë me të thelle umilltat: "Shëjt, Shëjt, Shëjt jë ti, Zot, Theos i ushtërivet. Qielli e dheu është i pjot me doksen tënde. Dokse të Jatit, dokse të Birit, dokse Shpirtit Shëjt. Amin".

Theos keq i fuqisëm e i madh, beko këtë trīshëit sakrifik të lartarit e prirë një ruome namuri tëndes Qish. Shëjtëroje e bëj të këtë pather vitorie mbi armiq' e saj. Mba pather doksōrë e të fuqisëm trīmadhin Peshpëk, peshpëkun tënë e gjith njerzit që gjenden e gjëllinjin ndë prëhërin të saj e të së tëndes trīshëjte bes.

¹³ Ajos (greco ecclesiastico) = Sanctus.

Ndë kultuomen të së gjallëvet

Pafç lipisī meje, o Zot, më i ligu ndë gjith ata çë të kanë bes, po si edhe prë gjith ata çë gjënden përpara këtij lartari me duanī të shokëronjin [38] tëndin sakrifix. Mirr vesh lusat, ruoj lipset e ndëj dorën e ndihëmen tënde prej timëvet gjërī, miq, armiq, prind, shok o njerz çë më bëtin mīrë ndaj shpirtit e ndaj kurmit. Pafç lipisī prë gjith ata njerz çë nëng të njohën e nëng të kanë bes. Ndriri trūtë, hapi sitë e bëj të shohën e të xënë sa njer' nani nëng njohëtin, pse nëng gjegjëtin e nëng panë. Pafç lipisī prë të mbëkatëruomit çë të fëtesënjin, prë të krështëtë çë të shërbenjin ftohurisht. Jip atirevet¹⁴ çë gjënden¹⁵ pa fëtes të mënonjin pather mbë hirën tënde; atirëve çë janë të tanduorë, jipi fuqinë të mundënjin tendacionat; atirëve çë kanë metanī mbëkatashit, jipi ndihëme të mbahen e të mos bienë më. Kultohu, o Zot, ka të sëmurmīt, mos harro ata çë lëngonjin o tëhelqënjin e ata çë gjënden të shtrënguorë lipseshit. Mba mend të tribuluomit; jip gjithve, të parkalesinjë, drit, ndihëme je levrömë. Mbal gjithvet prana të truonjë shpirtin tīmë të nëmurin, cilin u kërkonjë të e lë ndër shëjtet duorë tënde. Rritëm, o Zot, besën, ellpizen e karitatën, ashtu sa, tue të dashurë nani me të gjith zëmërën time, ardhëça [39] pëstajna të të dua e të t' trashigonjë¹⁶ prë gjith jetën e jets ndë qiellit. Amin.

Ndë Konxakracjōn

O Zot çë me një fuqī e sandilguome ndërrōnë bukën mbë tëndin trīshëjt kurm e verën mbë tëndin trīshëjt gjak, ndërro edhe ashtu gjellën, zëmërën e shpirtin tīmë e bëj çë dafça vetëm tij, gjëllifsha e shërbeftça prë tij ndë ktë mot e prana të trashigofça i agëzuom e i harëshëm ndë gjellën të stoneonëme.

U kamë bes drej e pa ëhojo se ndë trīshëjtin Sakramend është Jesu Krishti, i vërtetëm Theos e i vërtetëm burr, cili u lë ka Maria Virgjërë e vëdiq i gozhdjasurë mbë kriqen ndë rahjin e Kalvarit, po të salvoj gjith shpirtërat e njerzëvet.

Kurë ngrëhet Mëridhja

O trishëjt e trīdashurë Sallvaturë e Jāt i pjono me namurë, u me faqe prë truolli të adhoronjë. Pafç lipisī ka u i mjeri çë jamë i pjot me mbëkat. [40]

Kurë ngrëhet Kallaçi

Salëvo, o Zot, shpirtin tīmë çë bjejte keq shtrëjt me tëndin gjak trīshëjt.

¹⁴ atirevet. Più in là, atireve. Il Santoria ama la *variatio*.

¹⁵ gjënden] ghënden.

¹⁶trashigonjë] trashinjonjë.

Pas ngrëjtures

O Zot, sa më të shoh me siun të shpirtit e të besjes i ulurë e i përtrollurë ndë ktë mistikos, aq më thellisht përtrollemi përpara tij, o Theos, e të adhoronjë.

Burrëri e trishëjte të Jesu Krishtit, bjemja e së tënës shëndet, jatria e sëmundavet tona, tharosi i shpirtëravet tënë, u të adhoronjë më thellisht se mundinjë e të ofërinjë stoneonëmit Jāt prë shëndetën time e të dheut gjith.

Triëmbël Jesu Krisht çë desh t' shprishënje gjith gjakun tënd i trishëjt e të vëdisënje deshe i lakosurë, i shqerrurë e i copjasurë mbi një kriqe prë namurin tīmë, u të dua mīrë me të gjith zëmërën time e lutinjë më shpejt se të vëdes e jo se të lë vetëm një kred të të dua me zëmërë mbë mallë.

Te kulëtuomja e të vëdekurvet

Trīdashuri Jesu Krisht, të lusinjë, prë nderë të trishëjtes gjellë[s'] sate e prë [41] vëdeqen keq të tharëtë çë dhurove, po të përhapçë tëndën theosore lipisī shpirtëravet të përghatuorit. Kulëto, ëh, se ata duolltin ka kī dhë dëtirëm tëndes justixje, moj mba mend edhe se ata ndë nëmërë të atirevet çë zgjodhe janë. Kulëto se ata dhuronjin pse të duanë mīrë e ti edhe mīrë i do. Ndër tjerat, prana, të parkalesinjë të këç lipisī prë timëtë prind, gjëri, miq, e arrmiq e çë më bëtin mire e më me mällë të truonjë atë të tīmë – NN – (*si të duaç*). Ndële atirëve gjith ato dëtirë çë i mënonjin të hinjin ndë qiell e jip atirëve pamen tënde e ambëninë të së tëndes rregjëri.

Parkales prë të mbëkatëruomit

Imi Theos, u njoh e skamallisinjë se jamë një i ngrakuorë me mbëkat e jetërë ellpize nëng më qëndrōnë prë shëndetën e times gjellë të stoneonëme ndomos ajō çë kamë mbë tëndën trīmadhe lipisī. O Zoti Krish t' imë, lefteror' imë, mos bëj me mua judhçin fōrëmadh, moj më u bufto si jatë i pjono namurë e njomsī! Ndëlēmë, o Zot, sa mbëkat e të liga e shtrëmburī kamë bërë e ndëlejmi vetëm prë mirinë tënde theosore [42] e prë nderë të Jesu Krishtit tēt Bīrë, cili u sakrifikos prë mua e prë gjith dheun mbal këtij lartari.

Këtu thuhet Ini Jātë, si tek fjeta 24

Parkalese

Ellpizonjë, o imi Zot, ka mīria jote theosore gjith ato të dhëna shpirtulore e kurmërishte çë janë të mbjedhura ndë parkalesen njëmend e thënurë. U i pres, i ellpizonjë e i dua me bes bīrishte e pse ti prë vetëhënë, si jatë çë keq mire më do, më porsite të t' i lipënja tue lusurë ashtu e më takse se m' i jipënje.

Tek Qëngj i Theosit

Triëmbëli Qëngj i Theosit, çë nxierë mbëkatët' e dheut, paç meje lipisī.
I pafesëm Qëngj i Theosit, çë nxierë mbëkatët' ka dheu, paç meje lipisī.
Trīdashuri Qëngj i Theosit, çë lanë mbëkatët' e dheut paç meje lipisī.

Te Kungimi

U njoh, keq mirë, Zot' imë, se nëng meritonjë të t' mbjedh ndë krahnoin tīmë. O Theos i trīmadh, imja pazëmëri, imja s'njohuri e ligu zakōnë çë pata të mos [43] ruonja po si më ngitej hirën tēnde e timet fētesa pa nēmërë; gjith më qërtonjin e më thonë se u nëng meritonjë më hirë e mbi gjith prana kētë aq të mīrë. Jetërë poka nëng më qëndronë ndomos të përtrollemi përpara thronit të fōremadhies tēnde të pa serpos e të skamallisinjë e të kallëzonjë se u jamë njeri keq i mbëkatëruorë, çë nëng meritonjë mosnjë hirë, moj mbal gjith pëstaj atë hirë ashtu të trīmadhe çë ti jep te Kungimi. Mos vërë rē mbero, o Zot, ndër atë çë jām' u, po ruoj vetëm' atë çë jē ti. Theos namuri, Theos mīrie, Theos lipisie të palimtë, thuoj vetëmez një fjal e ajo sosën po të më shëjtëronjë shpirtin, t' e lanjë, t' e pastronjë, të e thjellminjë ashtu sa të mund meritonjë tharoset e dhënavet tēnde jose bëgatërinë e hīrëvet çë ti jep te kī e mbë të tjerat keq të mira sakramende.

Pas Kungimit

Çë mund bënë' u, o theosēmi Jesus, të miri prë tij mbë ndërruome të mīrëbēmes e pathënëme çë ti më lē me vetëhënë tēnde mbë sakrifixin pa gjak të lartarit? Qofsh pather i bekuorë ka gjith [44] shënjëtiti të qiellit, ka gjith njerziti të dheut, ndë motin çë u k' ana ime nëng lē kurraj të doksonjë lipisīnë tēnde pa serpos e thomë ka herë e ka kred zëmërës e shpirtiti tīmë bashk me profethin: "Beko, o shpirti jīmë, Zotin, cili ndëlenë fētesat tēnde e shërōnë tēndet shpirtulore sēmunda".

Ndë prasēmat parkalese

Lipisjari Theos, em, të lusinjë, çë te¹⁷ kī sakrifix të bënë ndë shpirtin tīmë mburōme pema shëndetje e hīrëshi. Ndrītë mendën time, fuqis timen duanī, dulīrēm zëmërën, pastrojēm shpirtin, lajēm ka gjith ato kafsha e kondëra çë mund shpëlqenjin përpara sivet tēnde, ashtu sa, çë sod e pārë u bëfça drej prë drej tēnden theosore duanī.

E madhe Virgjërë, Jēm e Theosit, njota ni u rrī çerëprëtrollurë përpara këmbëvet tēnde. U të mbërparinjë shpirtin tīmë si një lulez e veshkurez çë nëng pati prë një mot shum të gjat jo shī, jo voez. Ti nani ndihe ndë trīmadhet lipse çë kā. Lus ti prë mua tēt Bīrë po të më jap ndëlemen e mbëkatëvet. Ti dërto ashtu zëmërën time, sa ajo, prë motin çë të [45] vinjë, aq e shërbeft e daftë mīrë me mallë e thellisht, sa prë motin çë shkoi rëndërisht e fētesi. O e madhe Rregjërësh të qiellit e

¹⁷ te] të.

të dheut, trībëgate tharosesh të gjith hīrëvet të tīnë Zoti, pas Jesu Krishtit ti jē imja ellpize, imja shëndet, imja ndihore, imja harē, imi rrëfuxh, imja gjellë.

Kurë prifti jep bekuomen

Jip gjithvet, o Zot, bekuomen tēnde ndrīshe hīrēshi e mburuome, po si ajo qe me k' bekove apostolit e dhīshipulit tēnd, kurē u hipe ndē qiellit, e kjo çē më jep nani prifti qot parēpaguome të asaj çē ti takse të e japçē të zgjedhurvet tēnd tek e prasēma dit të dheut.

Tek i prasēmi Vangjel

I çērēprētrollurē, o Zoti Theos, të lusinjē të më ndēlēç të vogëlēn dhivocjōn me k' mbeta përpara tij ndē të madhin e shëndetēm sakrifix të ksaj Mesh. Ruoj me lipisī, o dejt mīrie, të murgun shpirt tīmē e leje të ketē pjes ndē hirēn tēnde kētu mbi dhē e të vinjē prana të trashigonjē pjes ka doksa jote e stoneonēme ndē qiellit. Amin. [46]

PARANDREQRË
prë Skamallinë e prë Kungimin

Parkales e parë

Përgjunjurë përmisurisht¹⁸ përpara këmbvet tënde, o Theos imë i miri, tas që njoha sa keq më vjënë e sa lig është të gjëndemi llarghu ka ti, njota se nani priremi prësëriu tij, Jatë i pjot me namurë, zëmërënjomë e i lipisjarë. U ftesa, o Zot, ëh, e keq fëtesa e nani kush mund rrëfienjë sa më tramaksën pamja e së timavet mbëkata? Moj ti mbero prë vetëhënë më thë se nëng do të vëdes pa spërënx i mbëkatëruomi, moj do se të njoh vetëhënë e tij, të metanoset, të lërënjë udhën e lig, të priret tek ti, e të gjëllinjë. Ruoj poka me sī të lipisjarë murgërinë time, pse u prë vetëhënë nëng mundinjë gjë. Ndëjëm dorën tënde ndihore, nani që njeh se u dua të priremi e të salvohemi tue kërkuerë të dal ka kī avsi i mbëkatëvet, ku qeva i përmisurë. Ndritem, o Zot, mendën, hapëm ndilëguomen e trütë e bëj të njoh ëmërin e kuallitatën të gjith mbëkatëvet që bëra. Dhez zëmërën time me një [47] namurë të shëjt, ashtu sa të i ketë mbë nodhje ndrisha sa janë. Ëm fuqī e duanī të mund i skamallisëça mīrë e të mbanjë pa ndërruome taksurën që të bënë të mos bie ndë fëtesat më që sod e päre.

Këtu

penxōnë mīrë mīrë fëtesat që kē bërë që ka e prasëma skamallī, ndose ajo kā qënë e drejte, ndomos zë që ka të tjerat më përpara. Pri s' pari skamallisën ndose bëre penitenxjen, ndose kē lënurë ndonjë mbëkat pa skamallisurë prë të keqë duanī, prë turp o prë ndonj' etërë tendacijōn o prë haruome; ndose nëng gjegje o nëng kē bërë porsimëtë e skamallerit. Kulëtōnë ndose mangove mbi komandimet e të nomit të tīnë Zoti o mbi preçetet të së shëjtes Qish me thëna e me trū. Kultōnë mos kē vixë asoj që sjellën vëdeqen e të shpirtit e asoj fëtesa që thërresën mënit përpara tīnë Zoti e mbëkatat gjith që mund keq¹⁹ bënurë me sī, me vesh, me gol, me hund e me duorë e ndose nëng bëre gjë që të qe kumanduorë ka kush mundij; mbë mirin që mund bënë e nëng bëre; mbë ligun që mund lënje e [48] nëng e ike; mbë dhivoçjonat që nëng thë, Meshat që nëng gjegje, krëmëtet që nëng ruojte, skandalin që mund keq dhënurë e të tjerat fëtesa ndrisha, po si i bëre, ku i bëre, përpara kuji i bëre, sa herë i kē bërë. Ka t' vëç mbë serpos ndë kultuomen e të mbëkatëvet atë fizikī e atë rë që të vënje ndose kishënje prë ndë duorë nëgoxin më të rënd e më të madh të shpīs o të kurmit tënd e më edhe. Prana thua

Bëme dhëmbimi

O Theos, u fëtesa e pata zëmërë! Çë keq më kishënje bënurë ti, që ashtu lig u përgjegja mīries tënde pa serpos? O, qaj, zëmëra ime, qaj tëndet fëtesa, çahu prë dhëmbime, nodhjo mbëkatët' tënde, po si mund keshënje mbë nodhī s'hirën më të rënde je më të keqe që të psonje mbi dheun.

¹⁸ përmisurisht] përmisurisht.

¹⁹ keq. Per kesh.

Taks të ndërroheç e të skamalliseç më njëhere e më nje se mundën e të prakārëç mbë shpirtin tënd gjakun trīshjëjt të Jesu Krishtit prë names të sakramendit të Metanies, kuj ti nani qase po të mbjedhçë pemat. Qaj, zëmëra ime, pse me fëtesat çë bëre zbore parrajsin e ghadhnjeve pisën. Qaj, pse fëtese, [49] llastimise je shajte një Theos, cili është iti Jātë i but, i mallīsēm e i zëmërēmadh; cili jo vetëm se mosnjë keqe të bëri, moj ka vit, ka muoj, ka jav, ka dit, ka koh, ka herë e ka kred të mbjoi e të pështiełłti gjith të mīrashit. Qaj, zëmëra ime, pse fëtese një Zot keq i mīrë, cili, me gjith se ti e fëtese, të zgjodhi prë bīrë i tridashurë e të bëri rredh të lumrīs stoneonëme të së tij. Fëtese një Theos ç’ është krioseri i zëes tënde, një Theos çë të dha gjith atë çë kē ndë shpirtin e ndë kurmin. Qaj, zëmëra ime, pse fëtese Theosin, cili është kroi i mburuomë të gjith hīrëshit. Theosin fëtese, çë meritoi vetëm të ish i dashurë mbi gjith shërbiset çë na mallipsēnjin prë dheun. Qaj zëmërë, se ti fëtese Theosin thomse dreç nd’ atë herë, kurë ai të bënej më mīrë e më namurë të buftoj. Qaj, pse fëtese një Theos, cili prë mīrëtë çë deshi tij e prë shëndetën tënde u bē njerī, si burr u lē, e ku? Ndë një grash²⁰.

Prë tij qajti si corrobillith, qe i ngjeshurë e i pështiełłurë me liverez, dhuroi tētīm, gjēłłiti i nëmurë e i vobkë, shërbeu si trim, dërsiti si burr ndë një puthigh e, mbë mot çë ish aq i mbëdhā fuqije e i vogël buftohej [50] prë duanīnë të vetējuij, nēng qe i njohurë, more qe i përqeshurë e i shajturë. Qaj, zëmëra ime, pse fëtese një Theos, cili prë namurin çë suolli tij vate tue bēnurë Dhaskalin, tue kallëzuorë urtëria qiellsore e tue porsiturë njerzit me shërbēme, me dhurime e me stjende ndrīshe shortashi. Fëtese një Theos cili prë mallin tënd la gjith vetēhēnë e tij si Theos e si burr mbë të shjëtin Kungimë!

Qaj, zëmëra ime, pse fëtese Theosin, cili dërsijti gjak te Kopshti prë tij, tue parkalesurë të Jatin po të ndëlej mbëkatat tënde. Fëtese një Theos, cili la të bēn të e lidhjin, të e shtrēngojin me trēkuza, të e rrih’jin, të e përtrollējin, të e xarrisjin, të e shpitjin, të e shajin, të e pushtijin, të e lakosjin po si deshētīn njerzit, prë cilëtë ai dhuroi e prë shëndetën e cilvet vēdisij.

Qaj, zëmëra ime, pse fëtese një Theos, cili prë namurin çë të deshi, përmëtoi t’ ish i xheshurë e t’ ish i lidhurë ndë një kullōn e t’ ish atje i rrahurë me dēllë e me trēkuza aq sa mosnjerī qe ashtu i rrahurë tek ndonjë mot. Fëtese një Theos, cili tue qēnë vērteta Vasilevsi të qiellit e të dheut, Zoti i ēngjēlvēt e i njerzēvet, la [51] të bēnë të e dhunojin si ji llavurë e si vasilevs i të gēnjemes e të e përqeshurës. Fëtese një Theos, cili prë pjes tënde qe i ngrakuorë me një kriqe trīrēnde, çë ai me të gjith duanīnë e tij e qelli ngrah njera mbi rahjin e të Kallvarit, ku prana mbal asaj qe i gozhdjasurë ndë këmbtë e ndë duortë, me dhëmbime çë s’ kā thēni, qe i ngrēiturë lart e lēngoi e tēhelqi trī hera prë tij.

Qaj, zëmëra ime, qaj, pse fëtese një Theos, cili prë nderë tënde qe i djegurë etit, lipi të pij e i qe i dhēnurë thartirë, uthull e helmēthe. Qaj, pse fëtese një Theos, cili edhe mbal kriqen kultoi se ti qēndronje e varfērë e të la truojturë një jēmje keq e mīrë e je lipisjare, po si është Maria. Qaj, pse fëtese një Theos, cili prë tij monu zëmērēn desh t’ mbanej të tērë e bēn e i haptin krahnoin, i shquortin brinjēzit e zëmērēn i lakosētīn e ahiena Krishti derdhi atena një lum uji e gjaku, çë vēleu të shuonej zjarrin e mbëkatvet tënde. Fëtese një Theos, cili tue lēnguorë ndë kriqe parkalesi të Jatin

²⁰ Altrove in quest’opera scrivo *grazhd* [gcrasgdh], con il significato sempre di *stalla*.

po të ndëlej ata që e kriqsojin e je vritjin, si vërteta i vrarë që me një dejt straxjesh, e [52] vëdiq e që i gropsurë për nderë²¹ tënde e ti nëng e njohe!

Qaj, zëmëra ime, pse mangove një Theosi, cili të tretën dit pas që vëdiq u ngjallë ka të vëdekurit, u hip ndë qiell, ulet tek e djathta e të Jatit, ku rri e pret të jap njerzëvet parrajsin. Fëtese Jesu Krishtin që që ai që të pruori shëndetën, që ëmblësia e zëa të gjelljes tënde. Fëtese një Theos, cili të dha hërë pa nëmërë e jetërë nëng pritij o duoj ka ti ndomos të e keshënje dashurë me namurë. Ti nëng u përgjegje ndë pretënduomen e tij, moj ai nëng u lodh e nëng të lëshoi e gjith ditën të mīrisën e të hirisën e me mallë të madh të lipën zëmërën e jo më gjë.

Poka ai, tue bër' ashtu me tij, buftōnë valledreq se të do mīrë si vetëhënë e tij, jo për të, pse ai s' kã lipse njeriu, moj vet për të mirën tënde e po se të bënëj tij kutjend, oreksëm e i harëmë ndë ktë gjellë e prana të t' lumsonjë për pather tek jetëra. Popo, zëmëra ime, si pate shpirt të bënëje aq keq? Çë të bëri Theosi? Ku të mangoi, ku të ngau, ku të cënoi, o të lakosi? Përgjegju. Pse je ftese? A, ti qetën e nguqurë e je turpëme, pse s' kē çë të thuaç! [53]

Metanosu allmonu ka ligtë çë kē bënë e vëhu çë nani të qāc ftesat çë bëre. Dhez të shuojturin namurë, zë²² një gjellë të rë e mos duaj jetërë, mos dīshëro jetërë ndomos Theosin çë të kreosi. O, çë të e keshënja pather mīrë dashurë e mīrë shërbierë këtë Zot vërteta për me u dashurë, pse deshi mua më se vetëhënë e tij. Malli imë, gjella ime, shëndeta ime, imja ellpize, u të dua mbal gjith të tjerat shërbise me të thellin e zëmërës. Kamë nodhje, mbal gjith të ligat çë mund gjënden, ligën e mbëkats time. Dua të skamallisemi me dhëmbime e metanī e s' dua të t' ftesinjë më kurraj, imi triëmbël Lefterōrë.

LUSE

Trīshëjtes Trinitat

Trīdashëme Trinitat, Jātë, Birë e Shpirti Shëjt, Theos imë, u të adhoronjë. Njota nani ndë këmbtë tënde një i vobek çë lusën të ambnīset me tij për names të skamallies. Moj pse, Theos imë, u pa ndihmen tënde s' mund bënëj gjë të mīri, more i gjas gurit çë rrikulliset ka mali prej hjimën, cili nëng qëndrōnë të [54] përmiset njera tek më thelli i llaks, ndomos çonë ndonjë qëndruome. Andaj të parkalesinjë me sa më fuqī mundinjë, për nderë të së madhes lipisī çë ti kē, se të më ndritçë trūtë po të kultonjë fëtesat gjith çë bëra. Bëj të njoh sa janë të sihjenëme e të shëmbtuome e të keqa mbëkatat, ashtu të mund i nodhjofta me të gjith zëmërën.

O imi zoti Krisht, u tij qasemi si ndë një krua lipisie, ku kamë ellpize të lahemi e të zbardhemi ka gjith kondrat e të shpirtit. O diell justixje, dritëso mua të ghuerçin; o jatrua theosorë, shëro mua të sëmurmin; namurë i pa serpos, dhez shpirtin fīmë me mallin tënd qiellsorë ashtu sa të grisit për

²¹ nderë] inderë.

²² zë] ze.

lot dhëmbimi e të jëtë aq e mira kjo skamallī sa bëftë të ndërrofça gjëllë vërteta e mos t' u ndafsha më kurraj ka ti, Theos imë, ellpiza ime, namuri jīmë, ambnia ime.

O e dashura Jëma ime dhëmbuome, përmëto të përzihen me tëndet lotët' [t]ime. Prë kulëtuomen të tëndevet dhëmbīme, o Marī, bëj të kemë ka inë Zot një dhëmbime të thellë e të madhe prë fëtesat çë bëra e zëfsha një penitenxje po si perqet e mos e lëfça kurraj njera ndë vëdeqe e mbefça ashtu tue qajturë prë helëm [55] e prë mallë të timit Salvaturë, prë gjith motin çë të rrōnjë ndë ktë dhë.

PAS SKAMALLIES

Luse

Dashuri Jesus, qofçë pather i bekuorë, pse tue më ndëlierë mbëkatëtë më nxore ka pisa e më rrëndirëte rredhitatën e të parrajsit. U hiripsinjë tënden paserposëme mīrie, moj u, o Zot, jamë pather i ndrequrë po të të tradhizonjë e të t' s'besinjë prësëriu, më zī se bëra ndë motin çë shkoi, e nëng mund kumbisemi ndë vetëhënë time keq e njōmë e keq e lekundishte, mos nëng më mbanë shtuora e nëng më ndihën hiri jīt. Mbamë, poka, o Zot, duort sipërë e mos le të jemë i mundurë e i përtrollurë ka tendacsonat. Dua të vëdes më shpejt e jo të t' fëtesinjë më. Njēmil vëdeqe dërrgōmë e mos më le të bie ndë mbëkatën më të leze çë mund jetë.

U gjëndemi, o Theos imë, anamesa ndë leke e ndë prikul e, mos më buftōnë Ti lipisī e nëng më ndënë dorën tēnde të më marr, të më mbanjë e të më ngrënjë, u bie proposh e jamë i zbjerrurë [56] prë pather. Mirrēm, o Zot, mbajëm, dreqtōmë e qellëm ti aso udhashi çë më siellën mbjatu dreq ku ti gjēnde, ndë paserposëmin mot.

Virgjërë trīshëjte, ndihëma e rrëfuxhi i të mbëkatëruomvet çë priren Theosit, u të parkalesinjë me mallë të thellë e me zëmërën të dhezurë po të më ndëç dorën lipisjare edhe ti e të më mbāç besërisht e pa ndërruome ndë taksura çë bëra Zotit tīmë. Ęngjell çë më ruonë, shëjtëra tīmë avuket, mbamni ndë prikul pa dēme, ruomni ndë tendacsona, ashtu sa me ruomen e me ndihëmen tëj u mundsha mallet gjith çë më zotëruonë njer' nani zëmërën e rrëvofsha një dit po të këndonjë bashk me ju laudhimet e doksat të atij Zoti çë më pati sod aq lipisī.

PARANDREQURA

prë Kungimin

Vërë rē, o Shpirt' imë, e njih mīrë kush është ai çë fshehurë ndën speçiet sakramendishte vjenë sod mbë tij. Ęsht Jesu Krishti prë vetëhënë, Theos e burt! Ai dreq çë rīr ulurë ndë të djathten të [57] stoneonëmit së Jātë! Ai ç' është i Zoti i qiellit e i dheut! Ai çë të kreosi e me gjakun e tij të bjejt mbëkatashit! Ai çë të mbānë e të dreqtōnë mbë gjëllë! Ai çë kā të jëtë judhkoi it ndë herën e të vëdeqes tēnde! Kulëto mīrë, mas e penxo madhīnë, forëmirinë, fuqinë, urtërinë e butislen të këtij Zoti! Zgjo mbë tij skise të thelle rreverenxjesh, përzieji me një i doq e i dhezurë mallë drej këtij

Theosi ashtu i madh, ashtu i mirë, ashtu i ghavnarë, ashtu mburōmë hīreshi e thuoj mbë vetëhënë tënde: “Ndose u të shihnja një rregj dheu, çë të vinej te shtëpia ime po të më bëgatij, të më nderoj me pasitë rregjërishite, me hīrë e me gjith të mirat dheore, si më mirrshin mua trūtë, tue penxuorë madhīnë e nderjes çë më bënej ai! Cila t’ ish oreksa e harea ime tue masurë fōrëmbdhānë ellpize ç’ u mund kumbisënja ndër pasitëtë çë të mund më bënej ai. Njota, ni, shpirt’ imë, Rregjin të qiellit e të dheut çë vjenë mbë tij”.

Besa t’ e thōt keq më mirë e këthjellë²³ se s’ mund të t’ e thoshin skiset e kurmit. Andajna thuaj: “Të kamë bes, o imi Zot, të adhoronjë, të doksinji, të lusinjë. Më tramaksën [58] mbero besa ime pak e çelurë e zëmëra ime keq e ftohëte. U kam turp e nguqemi tuke u pārë pa mosnjë bëme çë meritōnë ti e pa mosnjë parandreqe o pastruome gjëndemi me k’ të pres e të marr zotërien tënde. U jamë i nëmurë, jamë i pllot vobkēsī, i pllot me mallixje e me ligērī e me mbëkata, pa mosnjë virtut, pa mosnjë urtērī. Jam’ i çotiasurë, i ftohurë, i mundurë ka mallet e të dheut.

U meritonjë më shpejt njëqind pisa e si mund pres e të dua po të vifçë ti, o sēmadhi Zot, ndë shtëpīnë time? Jo, zot, jo, zot? U nëng meritonjë aq mīrë, aq harē, pse nëng gjëndetë nj’ etërë më se u i mbëkatēruom mbi dhē. Ndose ëngjëlit nëng gjëndem, po si të perqet, të pastruorë e të prëndrequrë përpara tij, o fōrēmadhi Theos, si mund prētëndonjë u të hīç ndë shtëpīnë time, cila qe prë kaq mot e pasurë ka mbëkata e ka dhimoni?”.

Penxo mīrë mīrë, shpirti jimë, prë cilën ligj Theosi mboshtet ka qielli njera mbë kurmin tēnd i fshehurë ndēn sqepin të buks e të vērës. Vasilevsit e dheut nëng marrën kurraj ndonjë të vaturë të gjate ndomos prë ligja rëndërishta ghadhnjemje të vetjui. Moj ligja çë shpitēn Theosin të [59] vinjë mbë vetëhënë tënde, mbë të birin tij, nëng është prë ndonjë ghadhnjemje të vetjui, po prë ghadhnjemen tënde. Vjenë ai si jatrua i lipisjarë po të shëronjë lavomat e thella çë ti kē. Vjenë si jātë i pjot me namurë e butsi po të dreqtonjë zbjerrurat çë ti bëre. Vjenë si Zot keq i mīrë po të t’ mbanjë shtuora me hirën e tij. Vjenë si një kamīnë karitatje po të ngrohinjë ftohsīnë tënde e të t’ ndërronjë mbë vetëhënë e tij theosore, ashtu të mund thuoç ti po si thonej shēn Pali: “Rrōnj’ u, moj nëng jam’ u çë rrōnjë, pse rrōnë mbë mua Krishti”.

Njotani, shpirt’ imë, po sa stīmë ka prë tij Theosi, sa është i madh namuri çë të siell. Cili ndër ëngjëlit mund dokset po si mundēn ti? Cili ëngjell mund ketë një Theos prë të ngrēnë si kē ti kurmin e Jesu Krishtit? Cila karitat është kjo, çë ai Theos, kuj lusnjin vetēm të e shohēn ëngjëlit, ai Theos jipet tij kur’ e do e sa herë ti e do? Çë e gjeturë namuri qe kjo? Kush mund e fjandaksij, kush mund e penxoj, kush mund e bëj, ndomos inē Zot, ndomos Theosi krioserē! Thuoj nani ti, zēa ime! Nëng jē ti më e ngurēte se një gurë, më e ftohte se qatruli, [60] më e paskise se një marmurë, mos nëng dheze me një mallë të zjarrisēm prej një dejt ashtu i gjerë e i thellë mīrie?

Ndihēm edhe ti, theosori Shpirt, me rrighalet tënde qiellsore e pastro e prëndreq zëmērēn time të bēnë të jetë një shtëpī po si perqet këtij sēmadhi çë vjenë të më nderonjë. U të lipinjë një dhëmbime të madhe prë fētesat çë bëra e një dishëruome të fuqisēme të mos i bēnjë më. Të lusinjë të më japçë të mbanjë vërtet me bes të gjallë e të thellë se ndë ktë Sakramend gjëndet e mēnōnē Jesu Krishti. Të lusinjë të më japçë rreverenxjen çë ngitet fōrēmadhies të tij, umilltatēn e zëmērēs e një ellpize

²³ këthjellë] këdhjellë. Lettura imperfetta del Bogdani.

astundurishte prë shëndetën time stoneonëme, tue pasurë prë peng kurmin të Jesu Krishtit e një mallë të doq e të çelurë prë një Theos keq i mirë, cili aq mīrë më deshi e më do.

LUSE NJOHURIE

U poka, kriathirë ashtu e vogël je ulëte je përtröllëme, kamë të marr mbë golën time e të vjonjë ndë timin stomachj e të mbllinjë ndë timen zëmërë [61] një Theos ashtu i madh po si jë ti çë nani vjenë tek u ndë ktë Sakramend?

Cilin sëmadh zot e bularë i trīlart pret nani, o zëmëra ime? O çë ghavnarë e i bukurith dhëndërr vjenë të t' lloronjë ananith, zëa ime, dhëndërr' i trīdashurë mbi gjith dhëndërrat prë me u dashurë. O Fjal e mishëruome çë, sa qeve thënurë, kreose qiellin e dhenë, si vjenë të kërruseç nani ndë të ngushtith e të thatë prëhërë të një kriathirje ka tëndet?

O Vasilevs i dokses, pse aq çerëprëtrolle çë do ti kumbisëçë thronin e madhëries tēnde ndë proposhtin e times vobkëti? O vërteta bëme mīrie të mos mund rrëfihet!

Një Theos prëmisën vetëhënë e tij po të ngrënjë e të prëlartinjë një së tijin shërbtōrë! O të mund mirrnja rrisollucjōn një herë të të duonja mīrë, po si ti do mīrë mua, e të të rrëndirënja mallë prë mallë, karitat prë karitat, po si të perqej e të ngitej! Ti Rregj i rregjëravet e Zot i gjithies, kuj nëng lipset mosnjë shërbes, pse gjith i kreose ti e nani ule mbi krahtë e ëngjëlvet çë të shërbenjin; ti, Zot i fōrëmbëdhā, i pa ndilguome, i pa anxënëme, do t' vīsh ndë ktë vend ashtu i ulëtë e pa mosnjë [62] pastruome të kurmit e të zëes time? Thomse do t' mboshtëç nj' etërë herë ka qielli mbi dhë? Do t' leheç nj' etërë herë ndë një grazhd mbi barin e thatë o mbi kashtën? Do t' jipeç nj' etërë herë mbë duorë të të mbëkatëruomvet? O Theos, o imi Zot, pse ti vjenë ndë ktë Sakramend të tagjisçë, të ngjallëç, të levroç e të siellëçë nj' etërë mil të mira kurmit e shpirtit tīmë?

Si kamë të t' hiripsinjë u prë këto trīzgjedhura dhëna e mīrëbëme me k' më bëgatën. Si kamë të t' mbjedh mbë kurmin tīmë, të buftōnjë mbë pjes prëmadhen lipisī çë ti adhetën me mua? U i faqepërtrollurë përpara këmbëvet tēnde të parkalesinjë të më qërōç, të më pastronjëçë me hīrën tēnde, të mund gjëndemi ashtu i gaturë e i parandrequrë të t' mbjedh si të nget e të t' mbanjë po si të kā hjë. U njoh se jamë keq i kondrepsurë e, jo se i vrëjturë, jamë more i nxiturë e i zī më se uri, prë këtë thërres i çerëprëtrollurë: "O Zot, u nëng meritonjë të hīç ti ndë shtëpinë time me të fōrëmadhen tēnde lartëri. Domine non sum dignus ut intres sub tectum meum". [63]

LUSE SH. MARIES

O e përdashura Jëm e Theosit e Virgjërë saftesëme Marī, çë prë tēnden vetëmez thjellmī meritove të kishënje e të mbanje ndë prëhërin tēnd të Birin të Theosit tas i burripsurë, edhe u sod kamë të e

mbjedh mbrënda meje, moj po si janë ndrishe mallet e nëng gjiten fare! Ti njeh sa e cila është ndinjitata²⁴ ime, pse u kamë kondrepsurë njëmil herë me mbëkata shpirtin timë.

Nani skamallisinjë përpara tij të vobken qënurë time e prë këtë me gjith zëmërën, i çerëpërmisurë e i dhëmburë, priremi e vinjë të lusinjë tij që jë rrefuxhi i të mbëkatëruomvet. Ti qellë, të parkalesinjë, e mbërpārë t' it Biri virgjërinë, shëjtërinë, mallet, namurin e gjith atë parandrequrë me k' jeshënje je pastruorë, kurë e mbjodhe ndë prëhërin tënd pa mosnjë fëtes e kurë u kungove edhe ti prë pjes të gjith dheut. Se të mund e marr somenat me të gjegjurën më të madhe umilltatje, kufdhenxe e namuri, tue pārë dorën e priftit që vjënë të më kungonjë, fjandaksinjë të shoh mbë duorë tënde timin e tëndin [64] sakramendisurë Jesus e, ndose ti aq më përmëtonë, përdashure Jëmë, u mbanjë të e rriçivirinjë ka duort' tënde e kërkōnjë të e mbjedh me më të thellen rreverenxe, me më të dhezuren dhivocjōn e me më të shumat pema që mundinjë. Qoft' ashtu.

LUSE

Ëngjëllit strazetārë e të shëjteve avoket

Imi Ëngjëll strazetārë që somenat gjënde përpara ndë këtë kungimë ç' u nani vete të bënë, edhe ti ndihëm e qëro e laj e këthjell gjuhën time, golën e zëmërën me një zjarr qiellisht, po si ai me k' ëngjëlli qëroi, lajti e këthjellti gjuhen të Isaies e të Jeremiut, ashtu të mund e marrsha me atë dulë e këthjellmë që i ngitet këtij sëmadi Zoti.

E ju, o shëjtëra që më jini avoket, përzieni edhe ju lusat tëja bashk me timet, ashtu të mund dhezet mua ndë zëmërën besa, ellpiza e karitata, që keq më lipsen²⁵ të mund rriçivirinjë Jesu Krishtin mīrë e drej ndë kurmin timë. Amin. [65]

BËME DHIVOTE DISHËRIMI

O imi Theos, ea mbë shpirtin timë e shëjtëroje. Zotërou ti ka zëmëra ime e ndërrojme. Imi Theos, hīrë ndë kurmin timë, ruoje, shtrëngoje, mbaje e mos e lë të ndahet më ka namuri jit ndonjë herë.

Digj, o kamīnë karitatje, digj sa gjënë ligu e të ziu mbi mua e shkatërro e gris sa sheh se mund vëhet përpara hirën e namurit tënd.

O Mānë qiellishte, bëj që u të njohça sa e ëmbël jë, të më nditen prana të tharëta, si mbë vërtet janë, gjith pëlqemet e të dheut.

Ea, Zot, i dashurë e keq prë me dashurë, ea e ëm gjith ato të mira që takse atirëve që të marrën me mallë!

O pëlqeme, o harë të zëmërës time, mos ngjat më t' ardhuren tënde. Ea nje e mos mëno, pse zëmëra më digjet prë dhezurin mallë e shpirti më grisit prë namurë. U e njoh se jetërë nëng jamë

²⁴ ndinjitata] ndnjitata.

²⁵ Dal singolare (*dhezit*) al plurale (*lipsen*).

ndomos një vobkez kriathirë, moj ti jë keq i madh e keq i mīrë e nëng ndurpe të vīç ndë vobkētīnë time.

Ea, trīdashuri Salvaturë, ea më [66] dulīrë²⁶, ea më këthjellë, ea më pastro, ea më shëro, ea më lumso.

PAS KUNGIMIT

mēnōnē një ca mot tue penxuorë, prana thua kētē

LUSE

Ësht vërteta poka, o imi prēdashurë Theos, se nëng të qëndroi imja vobkētī, imja ligērī, po të vinje tek u, e nani gjēnde ndë zēmērēn time! O Zot, sa jē prē me u dashurë, sa jē i mīrë, sa jē i dreqtë, sa jē duorēhaptë e zēmērēmadh po të japçë pa lodhurī! U të adhoronjē, o imi Jesu Krisht, u të dua mīrë, u të hiripsinjē. Të vë mbë duort shpirtin, mendën, trūtë, gjuhën, zēmērēn e gjith vetēhēnē time.

Gjith vetēhēnē time, shpirt e kurm, e vë ndën zotērien të duanīs tēnde? Ti mba me tēnden shējte hirë pather të gjalla këto tāksura çë nani u bēnjë me duanī, prē sa mundinjē, astundurishte.

Imi dashurë Zoti Krisht, Birë i të prēdashures Ęms time Maries, i tagjisurë e i rriturë me t' sajin qumshtë virgjērisht, çë gjith gjellēn tēnde, kurë qeve burr, e grise [67] po të mirēbēnje njerzēvet; pērdashurë Jesus, u poka jamë e të mbanjē shtrēnguorë mbë zēmērë? O, të qofsha truorë, mbaje Jesus imë, mbaje shtrēnguorë, mos e lësho ndonjē mot, mos ec llarghu asaj, prē lipīsī qëndro me të.

U t' e dhē gjith me duanī të mos të t' e lipinjē mē kurraj e, ndose u ndërrofça u, mos u metanos e mos u ndërro ti e mos e le të dal asaj filaqī namuri çë lumsōnē.

Marie, trīshējte Jēm të Jesusit e Jēma ime, jam' edhe u it bīrë. Mos mē lësho ndë kto krede ashtu të paçēmueme, parkales prē mua tēt Bīrë po të mē shumsonjē hirēn e tij!

Harro, o Zot, harro, fētesat time, pse u i nodhjonjē jo vetēm se janë të liga, moj pse shpēlqenjin tij! Ndēlejēm, o Zot, ndēlēmē prē nderē të atij miri namurë çë mē buftove e prē të madhin mallë çë ti gjēllīnē prē atē Jēm çë ti, tue tēhelqurë mbë kriqe, prē Jēm edhe m' e lē mua e si peng asaj e palimēte karitat me k' mē deshe prē pather!

Ęm edhe me ndēlemen e mbēkatēvet qëndruomen ndë kto taksura çë bēra, ashtu sa mos u ndafça mē o u llarghofsha ka [68] ti e mundça prana, pa trēmbime dreq të t' zbierë, mundça të vinjē të t' trashigonjē atje lart ndë qiell, ku ti rrī e rregjērōn prē gjith stoneonēn. Amin.

²⁶ dulīrē] dhunlīrē.

BËME HIRIPSJE

Çë bënë, zëa ime? E si penxōnë të përgjegjesh ndë mīrīnë ashtu të madhe çë të buftoi Theosi? O Jesus, imi trībēbēl Salvaturē! Ardhura jote mbē mua, tue mē sjellurē me tij gjith të mirat, mē shtrēngōnē keq të përgjegjemi tue të hiripsurē e tue të dashurē me një namurē çë mos të ketē mbi dhē gjasēme. Të hiripsinjē prē gjith paçenxjen e dhuruomen çë pate prej mua, tue mos ruojturē e mos masurē mbēshuomen e s'besēvet e të mbēkatēvet time.

Sa mē bēre mbero e sa mot mē dhurove, qe prē nderē të lavomavet tēnde e prē nderē të gjakut çë shprishe prē mua, prē cilin aq herē mē ngrējte e mē ndēleve. U të hiripsinjē prē madhen mīrie çë mē pate, tue mē bēgaturē me aq tēnde dhēna, rrihale e mīrēbēme. Mbal gjith prana kamē të vē e të mbanjē trīlarēten çë m' e bēre tue mē lēnurē Kurmin e Theosīnē tēnde mbē Sakramendin e lartarit. [69]

Të hiripsinjē prē aq namurē çë buftove e mē deshe mbal aq të tjerē çë thomse mē se u mīrē të deshētīn e besērisht mē të shērbienē o keq mē pak se u të kanë fētesurē.

U të hiripsinjē me mallin e me të falēmen mē thellishte të zēmērēs time e, pse nēng dī e nēng mundinjē të të hiripsinjē po si mē ngitej e të perqej prē një pasitē ashtu të madhe çë mē bēre, cila qe të vinje mbrēnda meje, u pērzienjē timet hirīsēme me ato çë bēre ti, o imi Jesus, tit Ati ji stoneonēm e me ato çë të bëri Jēma jote Maria.

Të hiripsēçin edhe prē pjes meje, të laudhofçin e të bekofçin gjith ēngjēlit, gjith shpirtērat të mīrē çë qenē, janē e kanë të jenē mbi kētē dhē.

OFËRIME

O imi Theos, ti mē dhē gjith vetēhēnē tēnde mbē Shpirt, Kurm e Theosi. Të jap u edhe gjith zēen time me sa fuqī ajo kā. Të jap kultuomen e të taksinjē të kultonemi pather ka ti. Të jap ndilēgimin e të besinjē të ngudhirinjē njīnje njīnje penxeret e ligj çë mund e zēnē. Të jap dashurīnē e duanīnē me [70] astundurishte rrisollucjon të rrazbisinjē e të nxierē ka vetēhea e tire gjith mallet e dheut çë i mbērparen e të mos dētē²⁷ e të mos shērbēnjē ndomos tij vetēm, Zot i trīmadh e i trīmīrē.

Të jap kurmin timē me të gjith të tijat skise. S' dua të hapinjē mē o të adhetinjē sītē po të shoh qēna, bēna o kafsha prikulore çë të fētesēnjīn o të dhjvasinjē livēre çë të shpēlqenjīn o të vē rē ndē bēma të liga e skandalepsore çë mē llarghonjīn ka ti. Dua të mbēllinjē vesht të mos gjegjēnjīn mē kurraj rrēfieme dhērishte e të kundrelura thjellēmēs të shpirtit e të mirit çë kamē të dua tīmē vëllezērvet të krēshtē. Të jap golēn e gjuhēn time të shējtēruorē me theosorin Kurm tēnd e të taksinjē të mos thomē mē fjal të shtrēmbura, të rreme o gēnjeshtra o prēqeshēme o mallkime o bea të rreme o murmurī o turprī o tjera shorta ndrīshe.

²⁷ Dal plurale (e *tire*) passa al singolare (*dētē*).

Mbë serpos të taksinjë se, prë sa mundinjë me ndihëmen tënde, kamë të bënë aq sa mos të t' fëtesinjë më jo me skise, jo me kurm e jo me shpirt. [71]

LUSE NAMURI

I trīlaudhuar' imi Jesus, e mund buftonje ndrishe mīrëbëmen e namurīn tënde prë mua, tas çë më dhë gjith vetëhënë tënde ndë trīlartin sakramend të Evkaristies? E qëndronjë u i fëtohëtë edhe me zëmërë e nëng digjemi prë mallë e prë namurë? O theosëmi Jesu Krisht, bëj të dhezet një herë kjō zëmëra ime e të ndihet e të gjegjet e të tundet e të griset vetëm prë tij, ashtu sa mos të çonjë mbë tjera vende ambënī e të daft e të lusëtë e të shërtoft më se kallamitha nëng do të dreqtohet prej pollit; më se i verbëri nëng lutōnë dritën, më se kacamitja nëng dishërōnë kroin kurë gjëndet e lakosurë.

Ëh, Zot, ti erdhe ndë kurmin timë të pushonje. U të dua me gjith zëmërën e shpirtin timë, të shtrëngonjë, të llōrinjë, të mbanjë names të zëes e jipemi gjith tij. E ti ëm, prë kurōrë të lipisiavet çë më bëre një' nani, ëm të gjëfça më shpejt vëdeqen, ndose kamë të rronjë me fëtes. Bëj çë u nëng lëfsha më ndomos të t' dua me mallë të thellë e të dheztë. [72]

LUSE TË PIEJTURI

Cilat mira nëng mund ellpizonjë u ka ti, o Theos imë i miri, tas çë gjith më dhë vetëhënë tënde? Të lusinjë poka e prësëriu të lipinjë, trīdashuri Salvaturë të shpirtit timë, të lipinjë një të gjere ndëleme të gjith timavet mbëkat, çë u nani, me sa kamë ndë zëe fuqī, ji nodhjonjë e i sihjeninjë, e, prë vllepen keq të madhe çë pr' atō meritova, kërkonjë të rriçivirinjë sa më ndulxhenxje mund ghadhnjēnjë e të parkalesinjë të më japçë të bën t' i ghadhnjēnjë vetëm prë nderë të mīries tënde.

Të lusinjë prë të së tëndin paçëmuem Gjak, çë bashk me Kurmin, me Shpirtin e me Theosinë tënde riçivirëta somenat, e të lipinjë me mallin çerëprëmisurë jo vetëm të më laç e të më thjellmōç e zbardhçë shpirtin ka gjith kondrat çë ai kā, moj edhe të më japçë fuqinë e ëndën të mundinjë doqërisht njera ndë vëdeqe tindacjonat.

U të taksinjë e të jap bes, prë sa vëlēnjë, të ikinjë kauzjonat çë më qellēnjin ndë fëtesa. Moj ti njeh se u prë vetëhënë nëng mundinjë gjë, prë këtë lutinjë e truhemi ndihëmes të gjakut tënd e tëndes fuqī. [73]

Njotani se u të rrī përpara i vobkë e i xheshurë gjith virtutashit tue të lipurë hīrë e lipisī. Ti tagjis, ngjallë e ngos mua të dekururin. Dhez me zjarrin e tëndit namurë timen fëtohsī e me dritën e paraqēnurës tënde ndrit timen errësirë. Prirëm mbë thartirë gjith pëlqemet e dheut, ëm të qellinjë me paçenxje rëndërītë e dhurimet çë më mbërparen tek gjella e bëj të harronjë gjith kreosëmet shërbise çë janë këtu posht e ngrëj shpirtin e zëmërën time po të kërkonjë tij e mos i le të venë këtu e këtë, tue u zbjerrurë te kjo jet. Tek ti vet bëj të gjēnjë çë sod e pārë ëmblësīnë, pse ti vetëm jë të

ngrenëtë e të pīrëtë timë. Ti jē malli e harea ime. Ti më oreksën, ti më ëmblësōnë e butën, ti më mīrëbënë.

Të lusinjë mbë serpos, nani, o Zoti Krisht, të më japçë shëndetën të shpirtit e të kurmit, të njoh më mīrë madhīnë tënde, e gjith hirin të lipinjë, çë ti më mīrë se u njeh se më lipset, po të doksonjë, me hjenë çë të perqet, zotërien tënde. E përpara të rrëzoheç po të vëç ka kurmi ĩmë, truhemi të bekoç shpirtin e bëmat time. Aq lusinjë, aq dishëronjë, aq dua prë gjith [74] gjellën time njera herën e të vëdeqes, ndaj cilsë u qasemi ka dit, ka herë e ka njëmend me të madhe vrapëtie. Ruojm ahiena ka gjith tendacsonat e ĩm hirë e fuqī të i mundinjë e të i rrazbisinjë e përmëto të më shokinjë nd' at herë ashtu prikulore jotja e imja trishëjte Jëmë Maria.

Truhemi edhe lipisies tënde theosore të mos më lërë prë gjërtuome²⁸ të së timëvet mbëkata e prë pakën rreverenxe çë pata tue u qasurë trīshëjtes Evkaristie e të kungimëvet të liga çë bëra. Truhemi të mos më lërë²⁹ lipisia jote të nisemi ka kjo gjellë pa ndihëmen e të shëjtevet sakramende. E këtë hirë, ndose të duket mirë e dreqtë justixjes tënde, bëja edhe gjith njerzëvet prë cilëtë shprishe gjakun e grise gjellën tënde theosore e paçëmueme.

LUSE TË LUMES MARIE

Lipisjare Virgjërë Marie, Jëm' e Theosit, Rregjërësha e qiellit e të dheut, krua i mburōmë e të mīries, u të parkalesinjë çë, prë nderë të jëmëries tënde e të atij moti çë e solle ndë prëhërë të pafes [75] Zotin Krisht, të parkalesinjë të më ndihçë edhe ti me hirën tënde po të dërtohet zëmëra ime ashtu sa të mund e daft e të e shërbeft' me shpirtin e kurmin të këthjellëm e pa mosnjë vix o një mbëkat, allmonu asoj çë gramisënjin ndë deqen stoneonëme.

Bëj edhe të mund ghadhnjefça ato virtuta e urtëria çë ti njeh se më lipsen të mundinjë o të lë ato vixë çë më dëmsonjin shëndetën time shpirtulore e kurmërishte. Çel ndë zëmërën time një namurë të doq prë tij e prë tët Birë ashtu sa u mbë të rrofça, mbë të dësha³⁰ e u salvofça.

Kulëtou, o Jëm lipisjare, se ti jē avokata ime pas tīt Biri, tët Dhëndërri e tët Ati e, mos ti flet e lusën e parkalesën prë mua, kush më qëndrōnë? Gjërtuomet ahiena e vllepet të bienë mbë mua, si breshëri ndë monostrofat e dragonaret dimërore, e u keq i meritonjë, pse fëtesa, e ndihëma jote, fjala jote, lipisia jote është ajo çë mund më sallvonjë.

Triëmbë Jëm, thellis ndë zëmërën time namurin tënd e ĩm një nishānë të mos mund e harronjë kurraj. Trīshëjti³¹ [76] ĩmër' it, o Marie, pather bumbllift ndë lavrat time e mos harrofça ndonjë herë të e thomë e të e thërres me rreverenxe e me mallë, bashk me atë të Zotit Krisht, ka dit, ka herë e ka njëmend e të kemë ashtu ellpize se, po si gjëllijta tue lusurë e tue thërriturë juve, kështu dekça ndër llōrë e mbë duorë tëja. Amin.

²⁸ gjërtuome] gjërrtuome.

²⁹ lërë] lūrë.

³⁰ dësha. Inusuale forma di ottativo.

³¹ Trīshëjti] Trīshëtii.

Ëngjëllit strazetārë e avoketëvet

Hjeshëm Pringjip i qiellores gjerarhji, që për një mīrie, cila s' k̄a thēni, të tīnē Zoti më qeve dhënë po të më ruoç; shëjtëra e shëjtresha të qiellit, cilëtë u zgjodha për avoket e pafit³² lipisīnë të më gjegjëjit, parkalesēni edhe ju për mua Theosin po të më jap hirën të mbahemi besullōrë ndë rrisollucjona që mora e ndë taksura që bëra somenat tue ngrënë Kurmin të theosēm sē tij.

Prë shpirtërat' e përghatuorit

TRUOME

Pafçë lipisī, të parkalesinjë, o Zot, për zëat që janë e lēngonjin të llargha ka ti ndër lamsat zjarrishta të përghatuorit. Ato janë bila tënde e ti buftove se mīrë i do. Thërriti poka me hirën [77] tënde pa serpos po të vinjin të trashigonjin pamen e faqes tënde për me u ruojturë e për me u dashurë, lumsoji me buftuomen e fōrēmadhies tënde, o trīēmbli e trīfuqisēmi Theos, edhe, ndose të duket mīrë, bëji pjes ka ndulxhenxjet që për tënden lipisī kamë ghadhēnjierë ndë Kungimin që bëra somenat.

PARKALESE

Shpirt' i Jesu Krishtit, shëjtērōmë.

Kurm' i Zotit Krisht, salēvōmë.

Gjak i Jesu Krishtit, dējēm.

Ujtë e brinjëzëvet të Krishtit, lajēm.

Dhuromja e të Krishtit, ndihēm.

O i miri Jesus, gjegjēm.

Mbrēnda ndër lavomat tënde fshehēm.

Mos më le të ndahemi ka ti.

Ka i ligu ruojēm.

Mbë herë të vēdeqes time thërritēm e kumando se të vīfsha tek ti po të t' doksinjë e laudhonjë me gjith ëngjëllit e shëjtit për gjith jetën e stoneonēme. Amin. [78]

³² Per patit.

PARKALESE
prë ka një dit të gjith javs

Prë të Diallën

LUSE SË TRËSHËJTES TRËNITAT

O je shëjte Trënitat,
shëjt Bir e Shpirt e Jat
mbë një Theos, tas trë vet,
ti ndë zëmërë mua vërtet
bes, ellpize e karitat
dhezëm, o shëjte Trënitat.

5

U të latrizonjë, të laudhonjë e të bekonjë, Jätë, Birë e Shpirt' i Shëjt, trë vet mbë një i vetëm Theos. U të adhoronjë, o Jätë gjith i fuqisëm çë më kreose. U të laudhonjë, Birë i theosëm, imi Zoti Krisht çë më bjejte me gjakun tënd, cili s' kã përbleme. U të bekonjë, Shëjti Shpirt çë më lajte e më pastrove ndë pagëzimin e më thërrite e më mbjodhe ndë shërbtrinë tënde.

U përtërinjë përpãra tij, o Shëjte Trënitat, ndë prëhërin të kuj jamë, gjëllinjë e tundemi, ngjallinjë e përtërinjë taksurat e të lënat çë bëra kurë qeva i pagëzuorë, ahiena kurë prë tënden trëllarte lipisë, qeva i zgjedhurë [79] e i marrurë prë birë e prë rredh të parrajsit. Thomë këtu nani prësëriu e taksinjë me bë se çë sod e parë s' dua të kemë gjë bashk me Zatanin, me bëmat e tij o me mbëkatën. Dua të lë dheun me të gjith pombat e të taksurat të rreme e gënjesore çë më mbërparën.

S' dua të gjegjinjë më kurmin e skiset, mishëtë e pëlqemet të dhunuome çë duk se ne buftonjin këta e të taksinjë e të jap bes, prë sa mundinjë anës tìme e me ndihmen e të hirit tënd, se kamë të t' dua me gjith vetëhënë tìme pa mosnjë ndërruome e kamë të gjegjinjë e të bënë lijruomet e të së tëndit nom po të mund kemë, ashtu tue bërë, gjëllën të stoneonëme.

U të hiripsinjë me zëmërë thellë të përtrollëme prë mirëbëmet pa ndimërim çë pata ka dora jote lipisjare e më se gjith të hiripsinjë prë trëmadhen të mīrë çë më bëre kurë më kreose, kurë më bjejte ka rrobija e të mbëkats prë names të Jesu Krishtit e kurë më leftërove ka prikulit, ku aq herë u gjënda, të mund zbërësha prë gjith jetën e të jets. Ajlimono, sa më shpëlqënë se nëng t' u përgjegja po si më perqej! U nani metanosemi [80] me thellin e zëmërës tìme, pse të fëtesa, o imi trëmadhi mīrë. Mbë ktë kred u nodhjonjë sa të shtrëmbura kamë bërë e dhëmbemi³³ prë fëtesat e ksamuritë me k' të shpëlqeva e të lipinjë ndëles e lipisë. A, mos qoft kurraj vërteta çë u të fëtesça më çë sod e pãrë e kurraj mangofça të kemë bes e të gjegjinjë urdhëret çë ti më jep me lexhën tënde, o imi Vasilevs e fõrëmadhi Zot.

³³ dhëmbemi] dhëmbenmi.

U të ofërinjë jo vetëm, moj të jap gjith vetëhënë time, penxeret, fjalëtë e shërbiset që mund kemë prë sod e prë gjith gjellën time. Ti prë lipisî ndihëm e bekômë, salvômë e shëjtërômë me hirin tënd, tue më lefteruorë ka prikulit, ka fëtesat, ka tendacionat e ka gjith të keqat shpirti e kurmi.

Rrit, o shëjte Trinitat, të truhemi, rrit ndë zëmërën time besën, ellpizën e karitatën e dhez mallin tīmë me namurin tënd po të dua mbal gjith kafshat tij, e afërin timë të e dua si vetëhënë time e drej si ti, me golën e Jesu Krishtit, m' e kumandove. Ëm haristen, mbë serpos, të ecinjë drej udhën e lexhs tënde, të bënjë sa më lipset ndë të qënurën time e të mos llarghonem ka të mirëtë njera ndë [81] vëdeqen e arrëfça, tue vaturë ashtu, të t' dua, të t' laudhonjë, të t' bekonjë ndë të lumen stoneon. Amin.

SH. MARIËS

Luse prë ndëlemën e të mbëkatëvet

Njota ndë këmb tënde, o Jëm' e Theosit, një i rëndurë me mbëkat, cili mosnjë pasitë, një hirë o një mīrëbëme meritonë. U mbero kamë kufdhenxje e jellpizonjë ndë lipisīnë tënde e të truhemi me madhe bes e spërënç po si një jëmje mund truhet një birë, cili gjëndet ndë një lipse të madhe.

Ti nani, o Jëm, aq prë pjes të atij dhëmbimi që pate e dhurove kurë qelle Zotin Krisht ndë Qish e mbë duorë e lë të pllakut Simeon, aq prë harënë e oreksëme që pate e trashigove kurë i biri ji Theosit desh t' vinej ka qielli mbë dhë e të mishërohej ndë prëherin tënd të pafëtes, ti parkales me mallë tēt Birë e tēt Ātë po të më kenë lipisī e të më ndëlenjin edhe prë nderë tënde mbëkatat e fëtesat gjith. Mos më le, o Jëm, të s'ellpizuorë, pa ndihëme e të shkret, moj dhezëm [82] namurin që deshe Zotit Krisht, ndihëm e sallvômë, se u edhe të jamë birë.

LUSE SH. JANJIT PAGZOSERIT

O bardhsī thjellmije, pasqirë penitenxje, qetëmia je profetëvet, zanja e Fjals të tīnë Zoti, paravaturi i apostulvet, dritmadhi i dheut, trīdoksëmi shën Janjë, qoft' i bekuorë hiri i ëmërit tënd, qoft' i bekuorë hiri i prindëvet tënd. U hiripsinjë stoneonmin Theos që bën e të parathirrtin profetërat ëngjëll që qeve i zgjedhurë të venje përpara tue thirrturë të ardhurën e të Messīs; hiripsinjë të theosëmin Birë që me golën e tij vate tue thënë se ndër të lerit gravet mosnjeri qe ashtu i madh po si ti; hiripsinjë³⁴ Shpirtin Shëjt, cili të mbjoi ashtu me dhëna qiellsore e me hirë të gjerë që ndë shkëfin e sat' ëmi, po të së mund anxëjin mbë tij e të përhapçin e të mburojin edhe mbë prindëtë tënd.

Ndër kaq hirë që ti pate, e u nani dica këtu kultova, prë lipisī, të parkalesinjë, bëjëm njëz edhe mua e qoft' ajo të pagzimit të penitenxjes. Ndrītëm e bëj të njoh gjith timet mbëkata, tundëm e skotisëm zëmërën e bëj të i skamallisinjë e të i qanjë me dhëmbime të thelle, e [83] me një taksurë astundurishte të mos i bënjë më kurraj e, tue bër' ashtu lexhën e atij që ti thërrite me vërtet Qëngj i

³⁴ Hiripsinjë] Hripsinjë.

Theosit, cili u mishërua po të nxīrij fētesat ka dheu, ardhēça mbē serpos të t' trashigonjē ndē parrajsin, ku bashk me të ti i doksurē mēnōnē prē gjith jetēn e jetsē. Amin.

ËNGJËLL STRAZETARIT

Ëngjēll çē mē ruonē, mos mē le të bie ndē mbēkat sod, moj bashk me shējtet avoket mbāmē dorēn sipērē, kēshillēm, ndritēm, levrojēm, fuqisēm, llarghōmē ka gjith të ligat, mallisēm prē të mirat e të dreqtat, shokērōmē ndē udhēn e Theosit e qasēm ndē doksen e parrajsit. Amin.

PRË TË HËNËN

LUSE THEOSIT

I stoneonēmi Theos, u me zēmērēn të çerēprēmisorē e të meruorē keq njoh se fētesa tēnden the[o]sore fōrēmadhī e mīrie. Andaj sod, ç' është e para dit e javs, u të lipinjē ndēles gjith timeshit mbēkata e parkalesinjē lipisīnē tēnde aq e mbēdhā të mē jap hirin të zē të [84] shērbenjē prē mē të mirēn e shpirtit timē, prē shēndetēn e cilit shērbeve edhe ti sa rove ndē ktē dhē, i mishëruorē. Të lusinjē poka, o imi Zot çē mē sallvove, të mē japçē hirēn të dreqtōnjē gjith timet bēna prē mē të madhen nderē të dokses [s]ate e të ngjatinjē këtë bēme njera ndē timen vēdeqe.

Zot, u dua të bēnjē tēnden, jo timen duanī. Andaj të mbērparinjē, si timit krioserē çē jē, shpirtin, kurmin, gjellēn e qēnurēn time me të gjith sa mund kemē prē dheun e prē qiellin. Të truonjē edhe shpirtērat çē gjēnden ndē zjarrin e pērghatuorit e me luse prana mē te dhezurē ata kuj mund i kemē dhēnur' u kauzjonē të digjen' atje. Të truonjē ata çē mē qenē prind, miq, gjērī o gjitonē o çē mē bētin mirē ndaj shpirtit e ndaj kurmit, po si mē urdhērōnē jona shējte Jēm Qisha; s' dua të harrōnjē armiqtē, o Zot, e gjith ata çē ti dī e do po të t' i truonjē. Të parkalesinjē mbē serpos me mallē të doq e të thellē po të mē japçē hirin të bēnjē pērghatuorin tīmē te ki dhē, ashtu sa ndē timen vēdeqe, prē nderē vet të sē tēndes dhēmbsuome gjellē e vēdeqe, u hifça ndē doksen e parrajsit [85] po të t' laudhonjē e të t' bekonjē prē gjith stoneonēn. Amin.

SHËN MARIËS

prē të t' jap virtutēn' e të perseveranxjes

O Rregjērēsh e qiellit, trīshējtja Marī, u çē një mot qeva shērbtōr' i të dhimonit, nani dua të jemē shērbtōr' it prē sa të gjëllinjē e pa të ndërronemi kurraj. Ti poka mbējīdhēm shērbtōrē, mbajēm e mos mē rrazbis, si vërtet e meritonjē. O mēma ime lipisjare e theosore, u mbē tij vendsova gjith tīmēn ellpize. Bekonjē e hiripsinjē tīnē Zot, cili mē dha të kemē tek ti aq ellpize e kufdhenxje. Ësht vërtet se prē mōn çē shkoi u murgērīsht vajta rē ndē mbēkat, moj nani kamē bes se prē merituomet e Jesu Krishtit e prē lusat tēnde kamē qēnē i ndēlierē.

Nëng sosën mberō, Mëma ime. Një penxērë më helmōn e është se mund priremi të zbierë hirën theosore që njerë nani më mbajti. Prikulit janë kado vend, armiqtë nëng fjenë e tendaçona të rea më rrëvonjin. A, ndihëm poka, zonja ime e fōrëmadhe, e lefteromë ka gjith kopanëtë që kërkonë të më jap pisa e mos përmëto [86] ç' u rafça prësëriu ndë mbëkata e të ftesinjë tëndin Birë, të the[o]sorin Jesu Krisht. Jo, mos qoft kurraj kjo herë ç' u pafça të zbierë prësëriu shpirtin, parrajsin e Theosin!

Këtë hirë të lipinjë, o Marie, këtë dua, këto bëj të kemë ka Theosi, po si mällmadhe lipisjare Jëm që më jë. Ashtu ellpizonjë. Amin.

LUSE SHËND LLIXHIT GHONXAGH

Ëngjellōri trim, imi përdashurë ndihonjërë Sh. Llixh, po si avokatit tīmë më të fuqisëm e përgjunjemi e të tēfalinjë. Thellisht përbingemi tij e të adhoronjë. Bekōnjë trīshējten Trinitat që të pastroj me aq pasitë shpirtin e ashtu thavmasisht t' e ngrakoi virtutashi ndrishe eroiha e të e bukuroi prana me penitenxjen ndë tēnde[n] më të njomthe ghanjunī. U hiripsinjë stoneonin Jātë, cili mbi tij u hareps po si mbi një bīrë keq i njohurë e i mīrë. Hirīpsinjë të Birin, që mbë tij gjënë një pemë aq e pjekurë e këthjellme të gjakut së tij. Hirīpsinjë Shējtin Shpirt që mbë zëmërën tēnde të vogëlëz edhe çeli aq zjarr karitatje.

Prë atë penitenxje [87] prana ashtu thavmasore, pr' atë paftesī ashtu të larëte, pr' atë namurë ashtu të doq prej tīnë Zoti me k' kuazi u grise, të parkalesinjë të lipçë prë pjes meje Theosit të më bēnjë hirë e të më jap një metanī të gjerë e të thelle gjith mbëkatashit, një thjellēmī trūshi e kurmi më e llargha që mund gjëndet ka fētesat. Të truhemi edhe të më kēç e të më mbaç prë shērbtōrë e të më ruoç gjellën ka gjith penxeret, thēnat e bēnat që mund shpëlqenjin duanīs të tīnë Zoti e të më shokëroç ndë vēdeqen. Të lipinjë me dishērīm të dhezurë shum të më japçë hirën e paçenxjes, të dhurimes e të butēsies, virtutat theollojishte e kardinallishte, ashtu po të mund gjëllifça si krēshterë i dreqt' e i mīrë e të arrēfça pēstaj të trashigonjë prej të asaj dokse që të dha Theosi ndë parrajsin. Amin.

Mbllihet parkalesa e ksaj dit, po si gjith të tjerat që vinjin pas, njera ndë të shtunën, me lusën e ëngjellit strazetarë e të shējtēvet avoket, po si është e shkruojturë tek fjeta 64, 76, e 83, e mbarohet tue thēnurë një Ini Jatë, Agëzuosh e Kamë bes, eç. Shih tek fjeta 24. [88]

PRË TË MARRËN

LUSE THEOSIT

Imi Theos, u mbërparemi sod tij e, përgjunjurë prej tēnden theosore madhērī, skamallisinjë faregjējn që jamë, zbulōnjë fuqinë që nëng kamë e vobksien që më shtrēngonë. Truhemi mbero tij,

krua i mburōm' ëmbëlsije, e të parkalesinjë të më japçë ujtë e hirës' [s]ate, me cilin mund të lanjë timet kondrepsī, mund metanosemi fëtesashit, mund marr bē me rrisolluçjōn të mos bie më ndë mbëkata e mund salvohemi; mund shërtonjë gjith ditën harīstën tënde e të e parkalesinjë të më ndëlenjë gjith të shtrëmburat çë bëra, të më gatinjë e të më sheshinjë udhën e qiellit e të më hapinjë derën e të parrajsit. Amin.

Sh. Mikëllë, Sh. Rrafëllë, Sh. Ghabriëllë, qefalli të rregjërīs qiellsore, pafçi edhe ju valandie prë mua, tue llarghuorë ka u dhimonin e tendacionat, me k' zakonisën të më luftonjë, tue më ruojturë ju shpirtin e kurmin ka sëmundat e prikulit gjith shortashi, tue më mbajturë pa [89] fëtesa, jo të rënda, jo të leza, e tue shokuorë pas vëdeqen shpirtin timë përpara tīnë Zoti. Amin.

LUSE SH. MARIES

prë vëdeqen ambnore e je shëjte

O Marie, trīshëjte Jëmë mīrërie e keq shum e lipisjare, u, tue penxuorë mbëkatat tīme e të rënda e pa nëmrīm, tue kultuorë kredin e të vëdeqes time, dridhemi, drohemi e çotjasemi. O Mëma ime ëmbëlore, mbë gjakun e Jesu Krishtit e mbë ellpizen çë mund kemë ndë ndihmen tënde kumbiset gjella ime.

O levromsore e të lënguomvet, mos më lësho ahiena, kurë të më lipset më levrojma jote theosore. Ndose nani më shtërgōnë ashtu keq rrodhia e fëtesavet çë bëra ndë motin çë shkoi, trëmbima të mund bie prësëriu, ëhojou ndose qofça i ndëlierë, tramaksia e të prikulvet çë më rrethnjin, kanosia e justixjes keq e drejte të Theosit, çë të jetë ahiena meje?

O, Zonjë, më parë se të rrëvonjë hera e vëdeqes time, lusëm ka inë Zot e bëj të kemë një dhëmbime të madhe e të doqe mbëkatashit, [90] një rrisolluçjon të mos të bie më e të mbërparinjë e të ofërinjë Theosit gjith gjellën çë më qëndrōnë me bes astundurishte të mos ndërronjë kurraj duanie. E prana, kurë të vinjë ndë herën e të vëdeqes time, o Marie, ellpiza ime, ahiena levrōmë, ndihëm, rri afërë meje, buftōmë faqen tënde, ëmblesōmë dhurimet, shkurtōmë të helqëmen, vogëlōmë trëmbimet, madhëm hirën, rritëm besën, çelëm ellpizen e, tue thërriturë e tue parë tij, bëj të lërenjë shpirtin ndë duorë tënde. Këtë hīrë ti ja bëre shum të tjerëve çë të qenë dhivote e u ni ellpizonjë e kamë bes se ti lipisjare do të m' e bëfçë edhe mua, po me gjith se nëng e meritonjë, moj kē ' m' e bëfçë prë tēnden jëmsore lipisī. Qoft' ashtu.

Ëngjëll kustodhit, po si qe thënë.

LUSE

SHËND ANDONIT TË PADHUES

O Ndōnë, llumbardhez bukurushe pa mosnjë mallixje o ligëri, çë prë dulinë e të sē tēndes gjellë e saftesëme e prë këthjellmien të sē tēndes shpirtulore bardhī, prë të dhezërin tēnd namurë e prë [91]

të e pangarën tënde virgjërie, u gjave atij Qëngji pa mosnjë fëtes, cili u lë ka virgjëria, e prë s' andaj meritove t' ishënje i llōruerë e i harepsurë keq ëmbëlisht ka ai, me një të buftuome shum të madhe namuri, dua të thōmë ka Jesusi, cili si djalith i bukurë më se bukuria erdh e t' u vū mbë llōrë e tue të harepsurë bën e harrove dheun e të qelli ndë një dejt i prëthëllë hareje çë së mund rrëfihet, pse të ngrëjti mbi gjith të qënuren e njërezies e të ndërroi thartirën e ksaj gjellë mbë një parrajs i oreksëm e i hirëm, ashtu çë së mund jetë zbuluorë o i dhënurë ndomos ka Theosi çë mundën gjith. Vërteta thavmasi e trilarëte! Mbajte si djal mbë duorë Jesu Krishtin. Qeve i mbajturë e i harepsurë më se vllā ka Jesu Krishti!

Andāj prana zotërove fizinë, lekūnde malet, qëndrove lumet, pikse dejtet, shprishe monostrofat, thjellmojte qiellin, dulirëte sqotat, thërrite shiun, predhikove peshkëvet, munde shpirtërat e huaj e i ngudhirëte kurmshit të krështerëvet, shërove sëmurmit, dreqtove ghroçërat, ndrite të verbërit, bën e folëtin të vuvurit, bën e gjegjëtin të shurdhurit, ngjalle³⁵ [92] të vëdekurit!

Ailimono, avokat' imë i miri, prë sa qeve pjonu virtuta, qiellsoreç dhëna e me hīrë ti, aq jamë i lig, i vobek, i ftesurë e i s'hiripsurë u. Andaj pafçë lipisī meje e ndër të tjerat thavmasi çë bëre përziej edhe këtë jetërën, dua të thomë: me fuqinë tënde qiellsore ndërrōmë zëmërën e gjellën, me një të vet së tëndit hīrë dërtōmë shpirtin. Ai Corrobillith qiellsorë çë ti mbajte ndë duorë nëng të arrnjisōnë gjë ka sa mund i lipçë e një truome çë t' i bēfçë ti prë mua vëlënë e sosën të më bēnjë pafëtes, të më hapinjë parrajsin e të më lumsonjë prë gjith motin pa mosnjë serpos.

PRË TË MËRKURËN

LUSE THEOSIT

Fōrëmadhi j'imi Zot, u dī e skamallisinjë përpara tij se ndë një dit si kjo e sodëme ti, tas i mishëruorë, qeve i tradhizuerë³⁶ e i shitërë mbë Jesusin, tēt Bīrë, e bëre ashtu po të bjejnje shpirtin tīmë. Andaj nani u të lusinjë të më përziej ndë trīmadhen të bjejme çë ti erëdhe të bēnje me të shiturën e vetëjuj [93] e prë nderë të asaj ëm ndëlemen e mbëkatëvet e hirën të mundinjë mbaru tendacionat e të mishit e skiset e kurmit çë luftonjin ligjën e shpirtit. Prë nderë të shëjtes burrëri tënde pafçë lipisī meje e mbëjidh e mba prë penitenxje e metanie të mbëkatëvet, çë kamë bërë, vllëpet, shërbemet, punuomet e sëmundat e kurmit tīmë.

Më tepërë pra të lusinjë të marrëç e të mbjedhç ato çë kamë të dhuronjë e të psonjë ndë ktë dit. Zoti Krisht' imë, u të mbërparinjë kurmin tīmë. Ti gjllërtoje, rrihe e ndreqe si më të duaç me zjarrin e dhurimevet. Jipi mbero fuqī të i pres me parandrequrë, të i marr me paçenxje, të i bēnjë pa të përtohet o të lodhet e prana, prë nderë të trīshëjtit kurm tënd, lēmë të vinjë të kēmë pjes ndë doksen çë ti takse atirëve çë zgjodhe prë rredhitatën tënde e çë dreqisht bētin tēnden duanī. Amin.

³⁵ ngjalle] ngjallëlle.

³⁶ Si noti il dittongo -ue-.

LUSE SHËN MARIËS

prë të lefteruomen ka pisa

O Jëm e Theosit, trishëjte Marie, sa herë u prë fëtesat time nëng kamë [94] merituorë pisën? U thomse që ndë të parën time mbëkat kishnja qënë gramisurë, ndomos ti lipisjare nëng të kishnje qëndruorë dorën, me ligj e të nxirrepsurë, të sët Biri e mënuorë kopanenë e justixjes të së tij! E pra, tuke mundurë e njomisurë gurëtinë time, më ngrëjte të keshnja kufdhenxe më të gjere ndër tënden mīrie. Ajlimono, e kush e dī ndë sa të jetëra fëtesa e bëma të mbëkatëme mun të keshnja rīraturë anamesa aq kauzjona që pata po të t' fëtesënja, ndomos nëng më kishënje mbajturë dorën ngrah ti!

Prëdashura Mëma ime, aq herë thomse më salvove po se gurëz mund jenë ndër zalet e dejtëvet e fjeta mund kenë lisëtë, tue lipurë prë mua hīrë ka inë Zot? O Rregjërësha ime, që më vëlenjin gjith këto të mira që më bëre e hīrë që më dhë e pasitë që më ndëjte njera nani, ndose pëstajna vinjë të i zbierë gjith një herje e prë pather? U të desha, pas tīnë Zot, e të dua mbal gjith të tjerat kriathira e, ndose ndonjë herë të kamë manguorë, e kã qënë pa ëhojo³⁷ më se një, ti më ndëleve. Ndok ni edhe të më ndëlëç prë lipisīn trīmadhe [95] që kē e mos përmëto kurraj të të prīerë kraht ndonjë mot e të mos të dua tij e Theosin, cili prë nderë tënde edhe aq lipisī më pati e aq herë më ndëleu.

Zonja ime e përdashura, mos le të jetë kurraj që u ndonjë herë pafça të t' kemë mbë nodhje o të t' mallkonjë prë pather ndë pis. Jo, Mëma ime, jo. Si të t' e bënë zëmëra të shohçë dëmtuorë ndë lëngime pa serpos një kriathīrë e ligjēme, cila një mot jo vetëm se të lusi, të thërriti e të deshi e shërbtreshë të qe, t' është Bil edhe e të lusën, të kërkōnë, të thërret e të do, sido të jetë? Që më thua, o Marie? Zbiremi poka u? Jo më thot zëmëra, ellpiza e besa, pse zbiremi vet ndose të lë, ndose më nëng të dua. Moj kush kã shpirt më të t' lërenjë? Kush mund harronjë mīrien tënde, prana që e njohu një herë?

Si mund harronj' u pasitetë që më bëre, hirën që më derdhe, namurin që më solle, shëndetën që më prore, ndëlemen që më ndëjte? Jo, nëng mund zbiret kush truhet me bes e me mallë ka dita tij, o Marie. Mëma ime, ellpiza ime, gjella ime mos më le kurraj të jemë i zoti i vetëuj, po zonjërōmë ti, mbamë ti, shtrëngōmë ti. [96]

Bëj që ndër lipset time thërrefça pather tij ashtu sa me ëmërin tënd ndë zëmërë, ndë gol, ndë buz, ndë fjala e ndë penxere gjëllifça e vëdekça edhe ashtu, llarghu ka mbëkata e llarghu ka pisa.

PARKALESE

SHËND ZEPS

Trīdoksuri Patriark Sh. Zep, shok i fanëmīrë të Maries, shum dreqërisht i mbajturë prë jātë, si mbë vërteta qeve ndaj Lexhën, i Jesu Krishtit, Shelbuès i gjith dheut. Ti që qeve më i fanëmīri ndë gjith burrat, ti që tue lloruorë Zotin Krisht trashigove ëmblisht parrajsin më parë se moti, prë ato virtuta që të ngrëjtin keq lartë e të qellëtin nd' at ghradh ashtu të nderëm' e të shkëlqemë po të jëç një ka më të mbdhenjëte qefalī të qiellores gjerarhī. Të parkalesinjë të më këç k' ai Zot i sëmadh që faregjë tij arrnjisōnë kurë e lusën, të më këç hirën të ndëlemes të mbëkatëvet gjith që bëra. Lejëm

³⁷ ëhojo] uhojo.

edhe të qasinjë virtutat tënde e bëj të t' gjas ndë gjellë të paftesëme që ti shkove kurë qeve mbi dhë e ashtu vafça tuke u mbërparturë udhës të [97] parrajsit.

Ndihëma jote më dhëft' atë fuqī që duhet po të mundinjë luftat e të armikut i pisëruomë, aq ndë motin që rronjë ndë ktë jet po sa ndë vëdeqen, e mbal gjith truhemi tij të më shokroç nd' at vā keq i ngusht e i gjëmbisurë e nd' at herë ashtu prikulore e hirën që të lipinjë ka t' m' e bëfçë prë nderë e prë doks të asaj vëdeqe ëmbëlore që ti bëre ndër duorë të Zotit Krisht e ndër llorë të Zonjësë Sh. Marie, ashtu sa, po si ti u nise ka kjo gjellë pa mosnjë dhëmbimë o trandaksī e hire tek jetëra e pjonu hajdhī e oreks, u prë hirën tënde lërefça edhe shpirtin timë ndër duorë të Jesu Krishtit e ndë prëhërë të Maries, qiellsore Rregjërësh.

LUSE PRË DITËN E T'ËNJËTES

THEOSIT

Zot' imë, Theos' imë, ti ndë një dit si kjo e sodëme lajte këmbtë apostulvet me një karitat të dhezurë e me një umilltat mistikosëme e të thelle. Si sod edhe darkove me dhishipulit e na lë mbë trishëjtin e shëndoshëm Sakramend Kurmin e Gjakun tënd, mbë speçjet të buks e të [98] verësë. Ndë ktë dit edhe u hipe ndë qiellin i doksuorë e i oreksëm po të rregjërōsh me Jatin tënd i stoneonëm ndë një rregjërī të pa serpos. Mbero, Zoti Theos imë, u të parkalesinjë me mallë të dhezurë e të thellë të më dërtofçë, të më lāç e të m' pastrōç dijturen me lotët e vetëjuy e të më qërofçë zëen gjith malleshit të dheut, të më e qëroç mbëkatashit po të mund harë me rreverenxjen që lipset bukën ëngjëllore. I ngosurë prana ashtu imi shpirt e i shëjtëruorë me kurmin tënd i trishëjt, u hiptë bashk me ëngjëllit ndë qiellë të trashigonjë doksën, oreksëm e harënë të stoneonëmes tënde theosī e burrëri. Amin.

LUSE SH. MARIES

po të t' jap harënë e parrajsit

O Rregjërësha e të parrajsit, që qeve je ngrëjturë pas tūnë Zoti ndër gjith kriathirat të shëjtëruome, ka kjo llak murgërish të falinjë u i mierë e i zī e i mbëkatëruom e të parkalesinjë të prierçë prej meje ato sī tënde lipisjare. Ruoj, o Marie, ndër sa prikul u nani gjëndemi e thomse ndër shumë të tjerë kamë të [99] përpiqemi prë sa të rronjë ndë ktë gjellë e thomse mund madhen aq të mund bënjin të zbierë shpirtin, parrajsin, doksën e stoneonëme, tij e Theosin.

Mbë tij, zonja ime, u kumbisa timen ellpīze. U të dua e shërtonjë kredin të vinjë të t' shoh e të t' laudhonjë bashk me shëjtit e ëngjëllit ndë parrajsin. O Marie, kurë të jetë kjo herë të shihemi i përgjunjurë ndë këmb tënde? Kurë të puthinjë atë dorë me cilën aq hariste më bëre? Vërtet është, Mëma ime, se u nëng u përgjegja ndë namurë me mallë të doq, po si më ngitej, e i gjava dejtrorit, cili i lefteruorë ka një monostrof e ka suvalat, puthën shurën e truollin, kurë të parën herë ka ujet të

teramonisëta vë këmbën mbi dhë e taksën të mos priret më mbi dejtin, e prana, shkuorë ca mot, priret mbi të.

Moj u qeva e jamë anamesa kauzjonavet e, si nëng u mbajta, trëmbemi edhe se monu mbahemi besullorë ndë taksura namuri që të bëra për motin që të vinjë. Andaj të lusinjë me të gjith fuqinë të zëes e të kurmit timë po të më këç ka inë Zot metanien e mbëkatëvet, të më thjellmoç me një hīrë qiellsore dijturen e prana, ndose të pëlqënë, të më thërreç ndër parrajsin ku [100] pa mosnjë ndërruome mund të njoh, të t' ruonjë, të t' dua, të t' bekonjë e laudhonjë për pather e të paguonjë ashtu atë mot që kamë mbeturë mbi dhë me zëmërën të zbjerrurë pas tjera malle, dishërime je namurë. Zonjë e fōrëmadhe, për nderë të gjakut të i Jesu Krishtit, ngjallë e dhez ellpizen time, em shpirtin e t' urats, fuqisëm besën e karitatën e bëmë hirën që të lipa, ndose nëng gjëndet ndrishe duanies të tīnë Zoti, cila qoft' e bërë pather mbi mua e mbi dheun gjith, pse, si do të jetë, pather është e mirë, e drejt e je shëjte, si duania të një Theosi i trīlarëtë³⁸, i trīmadh e i trīfuqisëm kā të jetë.

LUSE

SH. VASILIT PESHPEK

Trīdoksëmi Sh. Vasil, peshpëk' i trīlart, drit e prëshkëlqeme e sëm madhe nderë të së shëjtes Qish, me fuqinë e urtërinë që tij shërbienë po të mundënje e të butësonje nxërrën e thartirën farmëkore të perendorit Vallend e të kallëzonje fuqien gjithmundore të tinë Zoti e të porsinje e të urtëronje të biltë e Qishsë të Kapadhoçes e të rronje një gjellë ashtu [101] të gjate³⁹ ndë names psimevet ndrishe të idhuna e të ngurëta që dhurove; me atë fuqī, të parkalesinjë, e me atë urtëri mirr të dreqtōç e të pastrōç mua të meruomin, që pa fuqī e urtëri vete i zmarmaturë këtej e atena pas valanditë e dheut e skiset e kurmit, cilëtë gjith ditën më llarghonjin ka lexha e tīnë Zoti e më xarrisënjin ndë mbëkata pa ndimërim.

Ti, o sëm madhi Sh. Vasil, ti urtëromë trūtë, ndritëm mendëm, dërtōmë zëmërën, postrōmë shpirtin e, ndose për fëtesat time të rënda meritonjë të jemë i dërguorë ndë pisën, mbërparu ti Theosit kurë që rri të thetë dëmtuomen time e, si me një thavmasi të madhe nëng bën e arvoi të shkruonej Vallendi dëmtuomen tēnde po të jeshënje i ostraçizmurë, ashtu edhe ahiena me një të truome të doqe e të dhezurë qëndro dorën e tinë Zoti kurë daftë po të shkruonjë dëmtuomen time. Ngitëm për kaq ti zëen e lem të njoh fëtesat që bëra, lakosëm zëmërën me dhëmbime trīdoqe e bëj të i qanjë me lot të tharëta e me të thelle metanī, lēmë të bënë rrisollucjon të mos bie më e të mënonjë ndë ktë qënure për sa të rronjë e të gjëllinjë [102] e të mund vëdekça edhe tue u metanosurë mbëkatashit. Amin.

³⁸ trīlarëtë] trīharëtë.

³⁹ In realtà San Basilio (330-379) morì a meno di 50 anni.

PRË TË PRËMËTEN

LUSE THEOSIT

Imi triëmbëli shelbuës Jesus, njota se u i meruorë pjonu fëtes buftohemi përpara tij ndë ktë dit, tek cila ti zgjodhe të vëdisënje po të rrënonje mbëkatën time e të më trajtonje pllasin e doksjes qiellsore. U somenat të parkalesinjë me mallë të dhezurë e të doq po të më bëfçë pjes të dhëmbimëvet çë ti dhurove ndë kurmin e ndë shpirtin, kurë qeve i lakosurë, gozhdjasurë, e vëdiqe ndë kriqe e të më japçë fuqī po të qellinjë me oreks kriqen e të penitenxjes, të mos këmë mallë me mosnjë pëlqeme dheu o skise kurmi.

Bëjëm hirën, Zoti imë, të ndienjë e të qellinjë ndë zëmërë psomet e dhurimet të vëdeqes tënde si ji qelli shëjtja Mathalënë, cila gjëndej mbë këmb të së tëndes kriqe. Bëj të njoh e të ndilgonjë sa vëleu jotja vëdeqe, po si e njohu e ndilgoi vjedhtari i mīrë, çë vëdiq bashk me tij e, po si atij të mbëkatëruomi çë të parkalesij i ndëleve [103] fëtesat, i takse e i dhë parrajsin, ashtu prë nderën e asaj vëdeqe ndële fëtesat time. Lakosëm zëmërën me dhëmbime të thelle, bëj të metanosemi e të i qanjë e pra, i lajturë lotëshit e i pastruorë si tij të perqet, bëj të vinjë të oreksemi e të harepsemi ndë doksën e parrajsit e ndë tënden lumsore pame. Amin.

LUSE SH. MARIES

po të jap hirën të duomi mirë

JESU KRISHTIN

O Marie, ti jë kriathira më e larëte, më e forëmadhe, më e ghavnare, më e thjellmja, e më dulira, bukura e je shëjtja pas tīnë Zoti. O, ndose gjith të njihjin, Zonja ime, të t' duojin po si ti meritōnë! Moj u levrohemi se aq shpirtëra të lumsurë ndë qiell e aq të tjerë çë janë të dreqtë mbi dhë gjëllinjin të mallisurë prë bukurīnë keq e mīrë çë ti kē. Mbal gjithsej prana harepsemi se īnë Zot prë vetëhënë do më mīrë tij se ëngjëlit gjith e njerëzit e të dheut. Rregjërësh keq prë me u dashurë, u i murg e i mbëkatëruomë të dua mirë edhe, moj keq pak. Doja andaj të keshënja një [104] namurë më të njomith e më të thellë prej tij. Bëm ti, Zonja ime, hirën të e kemë, pse ata të fanëmirë çë janë të dashurë e duanë mīrë tij kanë një peng të mbëdhā predhestinacjon'je, pse īnë Zot këtë namurë ja jep vetëm atireve çë salvohen.

Zonja ime lipisjare, u shihemi keq i mbajturë ka të mirat e të dheut e këta më shuonjin dashurīnë çë kesh t' keshnja prej tēt Biri, cili gjith ditën me duorë të hapta të mira më derdhën e ligj më mbërparën të e dua mīrë shum shum. U s' dī të përgjegjemi ndë ktë mbituome dashurije me k' më thërret ai, ndomos me fëtohsī e brimte çë tramaksën. Ngrohëme ti, Mëma ime, zëmërën, ngrohëme ti me zjarrin e të dashuries tënde qiellsore, shkule këtena aposhtaz e prire alartaz. Lidhe e shtrëngoje me zinxira çë së mun të çahen, po të detë vetëm Zotin Krisht e jo më gjë.

Krua i mburuomë namurije, u nëng të lipinjë bëgatëri, nëng të pienjë ndera, doksa, dhëna, rrihale, pasitë o të mira dhërishte, moj të pienjë atë çë më dishërōnë edhe zëmëra jote, dua të thomë namurin vetëm të Theosit. S' e kamë bes, Jëma ime, se ti nëng më ndihën po të mun shohça [105] të ngosurë këtë dishërim çë kamë ndë zëe, e cila u e dī se keq të pëllqënë. Jo, ti jë Jëm, e jëma,

sido të jetë, merr vesh lusat e të së bilvet e i jep atë që dishëronjin të dreqti e të miri. Parkales poka, o Marie, parkales tēt Bīrē të më jap hirën të e dua më se vetëhënë time e, tue dashurë atë bashk me tij e tij bashk me ktë, arrëfça mbë serpos të ju dua pa mos më ndërruome ndë parrajsin. Amin.

LUSE
SHËN THANASIT

Illë ji trīshkëlqemë të shëjtes Qish, pasqirë paçenxje, mal virtutje, krua urtërije, martiriu i besjes, shtëpia e të dhurimëvet, shën Thanas keq i mīrë, nani që ti mbë qiellë trashigōnë atë ambēnī që të qe e luftuorë ka vidhja e ka zilia mbi dhē, kultou meje që lëngonjë ndë ktë gjellë ndrishe luftashi. E më tepërë truhemi ndihēmes tēnde u që thomse mbi të tjerëtë pothimisinjē⁴⁰ hirën e ambēnies të shpirtit e të kurmit e, mos mund e kemë prë vllep të së timëvet mbëkat, bëj të më jap fuqinē allmonu Theosi të i dhuronjë e [106] të i qellinjë me paçenxje, po si ti dhurove e me paçenxje qelle gjith ato të liga që të thanë e të bëtin gjith armiqtë tēnd e të së shëjtes bes.

E po si ti shkove anamesa atirëve pa të kondrepsëçe me nxërr, me nodhje o me llastimī, moj si ari e rëgjēndi mbë zjarr o hekuri ndë grihen më u limothe, u këthjellte, u bukurove, ashtu, tuke shkuorë u prë names zjarrin e të vllepevet të këtij dheu, pafça të vinjë mbë serpos të trashigonjë bashk me tij pamen lumsore të tīnē Zoti prë gjith jetën e jets. Amin.

PRË TË SHTUNËN
LUSE THEOSIT

Theos imë, u njoh e skamallisinjë se jām’ ai që të fëtesa keq rëndërisht e pa njohunie. Mbero, pa të zbierë o të mbitinjë ellpizen, u të lutinjë ndë ktë dit, ndë cilën ti desh t’ mënonje ndën varrin me kurmin, e me shpirtin harepse e lumsove levruomeshi që s’ kënë thēni shpirtërat e asish shëjte jatëraç që dergjëshin ndë limbin, u të parkalesinjë nani që, prë nderë të asaj bëmje, pafçë lipisīnē të më japçë pushimin e [107] dijtures, levruomen të shpirtit e të kurmit, prë sa ti njeh se mund më lipset e mund më vëlēnjë prë shëndetën të stoneonēme.

Zot’ imë, u të mbërparinjë gjith punet e shërbemet që sod kamë të bēnjë e parkalesinjë mīrien e fōrmadhien tēnde të i kēsh e të i marrçë po si të bëra prë nderë të namurit tēnd e prë më të mirën e shpirtit tīmē. Ēm të mos lē kurraj besën e Qishs tēnde kathōllike e të bēnjë gjith atë që ajo më thot, mund më thetë e mund më urdhëronjë, pa shtrënguome e pa shpëlqeme të duanies time.

Ēm hirën e parkalesjes, ėm hirën e lotëvet po të mund lusinjë me të parën mīrien tēnde pa të lodhemi ndonjë herë e me të ditën të lanjë e të pastrōnjë shpirtin tīmē të kondrepsurë fëtesashit e, tue gjëlliturë ashtu ndër lot e ndë metanie, pafça mbë serpos harēnē aq të luturë, të priturë e të dishëruome të mund shoh faqen tēnde trīdoksore mbë qiell, cila me harē që nani s’ mund ndilgonen lumsōnē gjithien e kriathiravet që mund kenë pulqemen të e shohën e të e trashigonjin. Amin. [108]

⁴⁰ Dal greco *epithymeō*.

LUSE SH. MARIES
po të t' jap ndihëmen e saj

O trishëjte Mëma ime, u shoh nëmërin pa ndimërim të hirëvet që ti më pate ka inë Zot e njoh edhe ksamurin me k' tij u përgjēgja. Kush nëng kā zēmërē e nëng njeh mīrēbēmat që pati, ai nëng meritōnē të i ketē mē. Kjo është një e rēnde vërtet, moj u jo prē ketē lē të ellpizonjē mbē lipisīnē tēnde, o jēmē zēmērēnjomthe.

Ti jē ajo që mbānē, përhapēn e jep hīrētē gjith të tīnē Zoti ndër nē të mbēkatēruomit. Andajna ai të bëri ashtu fōrēmadhe, ashtu të fuqisēme, ashtu të bēgate, ashtu të mīrē, ashtu të butez, po të na ndihēçē pa të lodhēç kurraj. U dua të salvohemi. Prē ketē ndē duorē tēnde vē shpirtin, zēmērēn, kurmin e shēndētēn time. U dishēronjē të jēmē i shkruojturē ndē shērbētōrit tēnd mē të tēpērē. Ti mos më rrazbis. Ti vete tue kërkuorē të meruomit e të vobkit po të i levrōç e të i bēgatçē. Mos lēre mua të meruomin të pjonō fētes, që shērtonjē me mallē të thellē po të qasemi tij. Fllit ti prē mua tēt Biri, [109] tas që njeh se ai tij nëng të arrnjisōnē gjē.

Ndose ti më mbjedh ndēn qurdhien tēnde e më pushtrōnē me sqepin tēnd të lipisjārē e të gjerē e të thavmasōrē, kush kā zēmērē ahiena të më ngas o të më ruonjē mē? Mbēkata? E ti e shprishēn. Djalli? E ti e trēmbēn. Pisa? E ti e mblīnē. Errēsira? E ti e ndretēn. Armiqtē? E ti ji mikēn. Vēdeqja? E ti e butēn. Tas poka që kēta s' mund më ngasēn, kush më nget o më kanosēn mē? Iti Birē? O, ki mundēn, e mundēn me ligj, të bēnjē atē që do! Moj ai ndē një parkalese të tēndevet butēsonet edhe e më ndēlēnē.

Parkalese poka, o Jēma ime, parkalese prē nderē t' atij namuri që ai pati tij e që ti i solle atij. Luse ti prē pjes meje e lipi të më ndēlēnjē mbēkatat, të më dërtonjē zēmērēn, të më pastrōnjē shpirtin me hīrēn e tij gjithmundore e të më jap të bēnjē një vēdeqe të mīre, jo se pse u e meritonjē, moj pse keq meritōn vēdeqja që bëri ai mbi kriqen prē fētesat tona e shum meritove ti tue dhuruorē prē nē ndēn kriqen ku virej e vēdisij ai. O Marie, Rregjēresha ime, u mbē tij kumbisinjē ellpizen time mē të madhe e me ketē [110] ellpize dua të gjëllinjē, me ketē ellpize dua të pushonjē e me ketē edhe dua të vēdes. Ndhēm ti, kēshillēm ti, levrojēm ti, o Marie. Amin.

LUSE
SH. JANJË KRISOSTOMIT O GOLARËTIT

Ajlimono, errēsira e të truvet më zgjeret e më trandaksēn, trēmbima e t' armiqtet më shtrēmbōnē, vēdeqja dirore më kanosēn e gjella ime e mundurē thartirashit ruonē perēndimēn si ditēn që straposet ndē vend i llargh! O shēn Janjē, ti me atē urtērī që të dha inē Zot po të ndilgonje, të përhapnje e të porsinje vërtetat e tija, të mbjedhēra e të mbëllira nd' ato mistikosēme shkruome, me atē urtērī spav rētē që më sqepēnjin e ndritēm trūtē e prēlambsēm shpirtin po të njoh virtutat theosore me duanī të dreqte të i lloronjē, të i bēnjē e të sallvohet.

Si munde prana armiqtë tënd e bën e u qetin, ëm ashtu fuqī të mund[i]një edhe u të dashurat e shpirtit, cili do t'⁴¹ ecinjë pas këshillet e të dheut; të mundinjë edhe u tendacionat që më luftonjin gjith ditën tue mos më lënurë një kred [111] ambnī o pushimë.

Sh. Janj' imë, tij të qe vënurë ëmëri Golarëtë, thomse prë bëgatërinë e ëmblësinë që kishnje mbë të folëtë. Ti nani, prë lipisī, me ato fjal ashtu të fuqisëme e t' ëmbla fllit kauzën time parë⁴² tīnë Zoti e, kurë prana kamë të vëdes, bëj të e xë më parë se hera, po si e xure ti prë names të Sh. Vasiliskut⁴³, e lemë të pastrohemi, si ti u pastrove me Skamallinë e me Kungimin, e të lëshonet shpirt' imë ndë duorë tënde e të vinjë, i shokuorë ka ti, të trashigonjë faqen e atij Theosi aq i mīrë që, vetëm tue u buftuorë, lumsōnë mbjatu gjith ata që e shohën me lumsie të stoneonëme. Amin.

⁴¹ do t'] djot.

⁴² parë] pas.

⁴³ La predizione è narrata da Palladio, *Dialogo sulla vita di Giovanni Crisostomo*, XI.

NËNDORE
prë krëmtet e Sh. Maries

NËNDORE E I
MBË NDERË TË KONXHICJONS TË SAJ

Gjegjëm, Theos, e prë lipsi⁴⁴ më ndih,
ngreu e lipsen time ruoj e shih.
Dokse paf^t i Jati edhe i Biri,
dokse e nderë edhe Shpirti fanmiri.
Si qe, ndë stoneone është ai Zot, 5
Theos që s' pat priazme⁴⁵ e s' kã ndonjë mot. [112]

LUSE

Virgjërë e trïdoksme, na harepsemi me tij pse ndë tēnde[n] saftesēme Konxhicjonē munde gjalēprin të lig e mbëkatēn edhe. Qoft' i bekuorē trïlarēti Theos që të zgjodhi mbë gjith të bilat e Adhamit të vetēmez e të fanēmīre e të la të jeshnje pa mbëkatēn e të zēmes të gjells njērishte. O, tas që qeve aq e thjellēmez, e zgjedhurē, je bukurē e pafētes, pafçē lipisī prë nē të kondrepsurē, të lig, e të mbëkatēruomē e, po si tij Theosi të ndējti dorēn e nēng bēn e rē ndër avsin të fētesjes e të zēmes, ashtu ti ndēj neve dorēn e mbajna të mos biemi ndër mbëkata ndrīshe.

Mos le, o Marie, të na mundinjē e të na zotēronjē ndonjē gjalēpērē pisulōrē, cilit ti [i] shkele e i shtipe kreun të pjono fōrē që të parēzēn herē kurē u buftove ndē të qēnurēn. Ti e vure, të mundurē e të pērmisurē, ndēn kēmbtē e, si e vure, mbaje e mos e lēsho kurraj ndonjē thērrimes, po të mos vinjē të luftonjē prēsēriu na të murgjit. Kjo është haristja që të pienjēmi na, të pērgjunjurē e të pērtrollurē pērpara tij, ndē ktē nēndōre që zēmi të bēnjēmi prë [113] doksen të nderēs' [s]ate. Ruojna ti alartaz me lipisī, mbējīdh, si do të jenē, doksat e laudhimet që të dērgonjēmi e pērzīeji me ato që të bēnjīn ēngjēlit po të jenē ashtu të madhe e të mira e të perqen fōrēmadhies e paftesjes tēnde. Amin.

Kēnēkēz

Virgjërë e larēte, o Marie,
qē ndē gjellē sa u buftove,
ti me gjalpērīn lufētove
e m' i shkele ligēn krie,
ti harepsu, o Marie. *Agēzuosh.* 5

⁴⁴ lipsi] lipisī. Correzione imposta dalla metrica.

⁴⁵ priazme] piazme.

Dritëm e bukurë më se dielli,
gjithnjeri sa të prosteksi,
prë harë trīmadhe reksi:
po si burri, dheu e qielli
të laudhoi, e hëna e dielli. *Agëzuosh.* 10

Pati mallë, pati harë
kush të bëri, e Jati e Biri.
U gëzua Shpirti fanmiri,
tuke ruojturë hjenë çë kē.
O Marie, sa e bukurë jë! *Agëzuosh.* 15

Të harepsi, të gëzoi
me trīlarëte thavmasi
Jati e Biri, o Marī.
Shëjti Shpirt edhe të mbjoi
pasitësh e të gëzoi. *Agëzuosh.* [114] 20

Kurë dhimoni ngrëjti sītë
e shkëlqeme ashtu të pā,
u tērbua e vate rā
thellë te pisa, ku hjidhītë
janë të rēnda e bjeghērītë. *Agëzuosh.* 25

Mbjatu pisa u thturbëlua,
u pērlip, u hundakos;
dreq mbi të mbëkata u stros,
dhjasi⁴⁶ shum e s' u qëndrua,
vrau e thelle u mboshtua. *Agëzuosh.* 30

Pisa u mbllī, parrajsi u hap:
mbjodhi tij të e doksore:
T' u purpoq Theosi e "Nxore
- tha - mbëkatën? U të jap
shum fuqī t' e vrāsh më vrap". *Agëzuosh.* 35

Ashtu taksi i Jati e doli
pas i Biri e jëmë të fali;
jëm⁴⁷ të thirri, si bënë djali;
tij, si nuses dhëndërri, foli
Shpirti Shëjt e parë të doli. *Agëzuosh.* 40

Ashtu tij të parën herë
kurë mbë gjellë të suoll Theosi,

⁴⁶ dhjasi. Il verbo si incontra nel *Miloscino*, v. 686, con il significato di *abbassare, calare* (il fendente). *Adhjāsijnj* vale *ordinare, rassettare*. Qui l'accezione precisa non è chiara.

⁴⁷ jëm] jum.

çerëprëmisurë bën' e strosi
të të falij dheu i gjerë,
qielli e engjëlli e djalli i mjerë. *Agëzuosh.* [115] 55
Prana këndohet kjo anthifon

[**Tota pulchra**]

Gjith e bukurë jē, o Marie,
e mbëkatën e zëmjes s' kē.
Ti jē doksa e Jërësalimit,
ti harea e të Zdrailit ,
ndera ti e katundit tënë. 5
Të fëtesmëvet ndihore,
o Marī Virgjërë noerore,
Jëm lipsjare, parkales
Krishtin të na jap ndëles.

Vjershëthi

Te jotja Konxhicjon, Virgjërë Marī,
ti pafëtes qëndrove e pa të zī.
Nani Theosin parkales prë nē,
kuj ti e Bil e Jëm e Nuse jē.

PARKALESËMI

O Theos që prë Konxhicjonën e paftesëme të Virgjëres Marie shpīnë parandreqe tēt Biri dreq po si atij i ngitej, truhem që, si ti, prë vëdeqen parëpame të tit Biri, lefterove Marien gjith fëtesashit, ashtu prë nderë të asaj jipëna po të mund vinjëmi ku ti jē. Prë vet Krishtin Zotin tënë. Amin. [116]

NËNDÓRE E II

mbë nderë të së lemes të Shën Maries

Shum e doksëme Virgjërë Marie, Jëm' e trīlipisjare të Theosit, ruoj na të përgjunjërë përpara këmbëvet tënde, shërbëtörë e dhivote, që të lusëmi me më të thellën pjes të zëmërës e me më të gjallin mallë të shpirtit, të lusëmi po të mbjedhçë, sido të jenë, këto laudhime që zëmi mbë nderë të së lemes tënde të fanëmire. Na ndilëgonjëmi të mbashkëmi laudhimet tona me ato më të vapta, më të larta e më të dreqta e urtërore që të bënjin e të dërgonjin mbë qiellë shënjëtit që gjënden atje e ndë ktë gjellë edhe.

Ti u leve jo vet po të ishënje e Jëma e tīnë Zoti, moj të burrëries edhe. Andaj, si prë Bīrë pate Jesu Krishtin, prë bil pate edhe na të meruomit. Na mbero qemë të rrethulluom ka mbëkata, nëng u

mbajtım ndë gjellën e⁴⁸ të saftesëme që na dha Theosi e ramë ndë të liga e ni, të gramisurë e të vëdekurë hirit, nëng meritonjëmi të t' thërresëmi me ëmërin keq t' ëmbël jëmje. Moj ti që, pas tınë Zoti⁴⁹, ndër gjith kriathirat jë aq e [117] mira sa nj' etërë nëng gjëndet më, ti prë lipisı jëmrishte me hirën tēnde të pa serpos qërojna zëmërat, pastrojëna shpirtërat e thirrëna prana mbë qiell të të bekonjëmi prë gjith stoneonën. Amin.

Kënëkëz

Ish e mblirë me hekurore
dera e vendit, ku harea
qiellsore rrij, e hjea
të mbëkatjes na pushtroj.

Tuke ardhurë ti, doksore 5
Virgjërë e bukurë, te kjo gjellë,
dera u hap e hjea u qellë
teku djalli, që ng' e doj.

Ti na erëdhe, po si vjenë 10
shiu i dashurë dheut i thätë.
Ti e potise e tas të gjätë
një zinxirë solle me Tij,

që na lidhën e na rrëmbënë 15
ka kī dhë pjonu hjidhī
e na siell mbë rregjërī,
ku përpara s' mund të hij

ndonjerī të Adhamit birë.
Moj Theosi, kurë ti leve
e prë Jëm të vuri neve,
një fuqī madhe të dha 20

të na bënje të fanmırë [118]
me një hariste keq të gjere.
Bëj, o Jëm, poka njëhere
ku jë ti të vinjëmi na.

7. Vjershëthi

Lemja jote, o Prindëresh Marī,
na suoll mbi dhë të madhe një hajdhī.

⁴⁸ e] o.

⁴⁹ pas tınë Zoti. Precisazione inutile, dato che Dio non fa parte delle creature.

Parkalesëmi⁵⁰

Shërbëtorëve tënd, truhemi, o Theos, jipi qiellsorën hirë, e atirëve, kuj i Biri i të së lumes Virgjërë Marie suolli shëndetën, krëmtja e së lemes të saj bëj të i rritinjë ambënien të shpirtit e të kurmit. Prë Krishtin Zotin tënë. Amin.

NËNDËRE E III

mbë nderë të së vatures të Shën Maries ndë Qish të parën herë

Të falinjë, o Marie, me një reverenxje të thelle e me zëmërën të dhezurë malli. Doja të kishënja prej tij një namurë të doq, si ai që pate ti prej tënë Zoti, pse, sa monu trī vjeçi jeshënje, e qellurë ka jot em ndë Qishën e të Jërsallimit, ndonse aq e vogël, u dhë shpirt, mend, trū e kurm ndë duorë të tinë Zoti [119] e ç' ahiena bënat, thënat, penxeret nëng panë, nëng deshtin e nëng patin jetërë mīrë ndomos Theosin e harīnë qiellsore.

Vashëz e fanëmīrë, edhe na muortim rrisolluçjōn të shërbenjēmi e të duomi Theosin vetēm' e tij, pa kërkuorë më gjë. Moj neve mbero që qemë rrobij të mbëkats na lipset një hirë keq e madh të mund ngrëhemi avsit ku vamë të bijim e një fuqī keq e doqe na duhet po të ndërronjēmi gjellë e të qëndronjēmi o të mbërparemi tek gjella që zumë të rē.

Na poka lipēmi Theosit ndēles e parkalesēmi tij edhe po të e lusëçë prë pjes tënë po të na ketë lipisī e të na mbjedh e të na mbanjē ndën fuqīnë e tij, ndomos jo si mbjodhi tij tek Qisha e Jërsallimit, me pasitē e me hīrë e hajdhī të trīmbëdhalle, pse me tij qe nevoj të bënej ashtu, tas që ju i qase pa mosnjē fētes, more jē pjonu me hirë; moj allmonu të na mbjedh e të mbanjē na si të mbëkatēruorë që jemi, prë lipisī, prë karitat e prë nderë të lusavet tënde.

O Marie, Zonja e Rregjërësha jonë keq prë me u dashurë, ti bëre atë që s' ditim të bëjim na. Nani andaj tij të qëndrōnë mbëshuomja të [120] bëç me nē sa bëri īnē Zot me tij, mbë pjes allmonu, ndose s' mun të jetë prë gjithsej, dua të thomë të shpejtofçë përtōmen tënë. E, ndose njer' nani qemë të vaphëtë o të ftohtë ndë shërbemen e tīnē Zoti, që sod e pārē ti ndërrojna zëmërat, dhezi ndër tijin e ndë tëndin namurë ashtu që mos dafçin, mos lusëshin e mos kërkoçin jetërë ndomos të laudhonjin e të bekonjin juve e të vinjēmi prana të ju trashigonjēmi prë pather tek gjella e paserposēme. Amin.

KËNËKËZ

O dulira e fanēmira
ndë gjith gratë që pati dheu.
Pjot me bes, e paftes,
iti mallë qiellin rrëmbu.

⁵⁰ parkalesëmi] parkalesimi.

E rē lule, dheut u sule, u prēlarte e vajte dreq ku të pritij e thërritij me një mallë të dhezurë keq	5
iti Dhëndërr, jo si nj' ëndërr, moj si bëme e si vërtet. Dashurisht, ëmbëlisht te parrajsi bën' e u gjet,	10
ka mbi rē prire ndë në një të ruojme lipisjare. [121] Ruoj ku jemi, shih ku vemi ndë ktë dhë të ghonovare.	15
Me mbëkat, si drunjë të that, rrimi prej zjarrit i zī. Ti na rrëmbe, mos na le se të bënemi si hī.	20
Vobka e zeza, jo të leza, vemi na si guri ndënë, ndo na lë e na përzë dora jote, e së na ngrënë	
se të vinjëmi po të hinjëmi te parrajsi me harë. Ti na thirr, ti na mirr me një tënde pasitë.	25
Nëng na jep më kī djep truolli se shërtima e lot, ku t' façonjëmi, kudo ruonjëmi, por me dëme është i pjot.	30
Kequllore, zezullore është e thelle filaqia, ku, ndo mjera na zë hera, ikën gazi e vjenë hjidhia.	35

Vjershëthi

Lem të t' laudhonjë, fōrëmadhe Shën Marī,
e kundër' armiqvët tënde ëm fuqī. [122]

PARKALESËMI

O Theos që të lumen e pather Virgjërë Marī, shtëpia e të Shpirtit Shëjt, deshe ndë ktë dit që të venej ndë Qish, truhemi mīries tënde që, prë nderë⁵¹ të asaj, të na lëfçë të vinjëmi ndër Qishën e të dokses tënde. Prë Krishtin Zotin⁵² tënë. Amin.

NËNDORË E IV

MBË NDERË TË MARIËS VIRGJËRË JE AGËZUORË KA ËNGJËLLI GHABRIELLË

Me këto nënd Agëzuosh o ti Marī që të thomi ka dita ndë ktë nëndorë i dërgonjëmi edhe nj' etërë aq bekuome shën Mariës e vemi tue penxuerë të madhin mīrë që na bëri pse, tue thënurë ajo se ish shërbtresha e Theosit, kurë ëngjëlli e tēfali pjonu me hīrë qiellsore, e i tha të bënej duania e tīnë Zoti mbë të, që n' ahiena zū shëndeta jōnë me të Fjalën stoneonëme të Theosit e njerëzia erdh t' ish e lefteruorë ka rrobija e djallit. Andajna me oreks e me dhivoçjōn i thomi

1. Qoft' e bekuorë, o Marie, ajo [123] tēfalēme qiellsore me k' të gëzoi ëngjëlli ji Theosit.

Ka një viersh ksoj thuhet një Agëzuosh eç. me një Dokse paft' i Jati eç.

2. Qoft' e bekuorë, o Marie, ajo hariste qiellsore me k' ëngjëlli i Theosit të tēfali e pjot.

3. Qoft' e bekuorë, o Marie, ajo habërë e fanēmīrë që të suolli ëngjëlli ka qielli.

4. Qoft' e bekuorë, o Marie, ajo fjal e urëte me k' ti u kallëzove shërbtresha e Theosit.

5. Qoft' e bekuorë, o Marie, ajo herë e fanēmīrë që këshillëte të bënje prë dreq duanīnë e tīnë Zoti.

6. Qoft' e bekuorë, o Marie, ajo thjellēmie qiellsore me k' mbjodhe ndë prëhërin tēnd Fjalën e tīnë Zoti Theosit.

7. Qoft' i bekuorë, o Marie, ai kred keq i fanēmīrë kurë veshe me tēnin mish të Birin e Theosit.

8. Qoft' i bekuorë, o Marie, Shpirti Shëjt që të mbjoi me hīrë e me pasitë qiellsore pa mosnjë ndimërimë.

9. Bekonjëmi e doksonjëmi, o Marie, bashk me tij të shëjten Trīnitat, cila me pathënēme lipisī të ngrëjti e të lartoi ndër gjith kriathirat e prë Jēm, prë Bil [124] e prë Nuse të deshi po të bënej ashtu tij nderën mē të madhe e burrëries shëndetën mē të mirë tue mundurë mbëkatën, tue përmisurë djallin, tue mbliliturë pisën. *Agëz.*

⁵¹ nderë] inderë.

⁵² Zotin] Zoti.

Kënëkëz
[Ave, maris stella]

Agëzuosh, o dejtit illë,
Jëm trīmadhe e Theosīs;
Virgjëra ti e virgjërīs,
derë je qiellit fanëmīrë.

Ëmrin ti t' Evës ndërrove,
kurë Ghabriellit tas ka gola
more Fjalën. Ti ka shola
tas na solle ndë pushīm.

5

Ti trëkuzat ligvet zgjidh,
ti të verbërit ji ndrit,
ti me mīrë na mbjo, e shpit
gjith të keqat shum tutje.

10

Via, bufto se jëm na jë
e prë tij të marr ai
lusat tona, çë nani
si Bir' it tēfalēmi na.

15

Virgjërë vetëm e lartullore
kuj së mun të gjas njerī
prë hariste e prë butsi,
bëj ti na të but edhe.

20

Ëmna thjellmëze një gjellë, [125]
nj' udh të dreqte na zbuloj,
Zotin Krisht pra na buftoj
të na jap me hīrë oreks.

Doks' e madhe paft' i Jati,
nder' e dokse paft' i Biri,
e me ta Shpirti fanmīri.
Qoft Trīvet një nderë vet.

25

Vjershëthi

Ti parkales prë nē, shëjtja Prindëresh,
po luset tona Krishti të marr vesh.

PARKALESËMI

Hirën tënde, truhemi, o Zot, derdhe ndër zëat tona ashtu sa na, që njohtim se ëngjëlli na kallëzoi mishëruomen e tët Biri Jesu Krishtit, prë nderë të psuomvet e të kriqes të atij ardhëçim mbë doksen e të së ngjallurit. Vet prë Krishtin Zotin tënë. Amin.

NËNDORE E V

MBË NDERË TË SË BESUOMES TË VIRGJËRES MARIE NUSE TË SHËND ZEPS

1. Virgjërë e trîshëjte, prë të virgjërën [126] nusëruome që bëre me të virgjërin e shëjt dhëndërr Zepën, bëj që shpirti imë u besoft me tëndin Bîrë, Zotin timë Jesusin.

Agëzuosh - Doks, eç.

2. Virgjërë e trîthjellmez, prë atë e mosngare virgjëri që ti mbajte tuke mbeturë bashk me tët shoq Zepën, i virgjërë e i trîthjellmith edhe, le zëen time po të mun të t' shërbenjë me zëmërën të lajturë e të thjellmorez edhe e, si Tij, shërbeft Birin tënd Jesu Krishtin.

3. Virgjërë e trîdashure, prë nderë të atij të njomëthi mallë me k' deshe tëndin Zep, keq prë me u dashurë shoq, prîrë shpirtin timë e bëj që daft mîrë pa mosnjë ndërruome tëndin Bîrë e timin Zot Jesu Krishtin.

4. Virgjërë trîdoksore, prë namurin e t' asaj të drepte gjegjuri me k' bëre sa të kumandoi e të tha me norejme urtëri shoqi jît Zepa, le shpirtin timë të gjegjinjë mbjatu dreq Birin tënd e Zotin timë Jesu Krishtin.

5. Virgjërë e pjonu umilltat, prë kultuomen të asaj të shpejte shërbëtri me k' shërbeve dhëndërrin tënd, të përdashurin Zep, dërto shpirtin timë të dëtë [127] besërisht e të shërbeft Birin tënd Jesu Krishtin, Zotin timë.

6. Virgjërë pa mosnjë fëtes, prë ato trîmadhe dhurime që ti shkove bashk me tëndin trîdashurë Zep, këshilloj shpirtin timë të përulet e të zigonet prë gjithsej ndën duaninë e tët Biri, Zotit timë Jesu Krishtit.

7. Virgjërë e trîlipsjare, prë nderën e asaj prëngushte vobkëti që dhurove bashk me tëndin dhëndërr Zepën, bëj që shpirti imi u xheshtit ka gjith petëkat e kafshat të këtij dheu, prë mallë vetëm të dëtë mîrë timin Zot e tët Bîrë Jesu Krishtin.

8. Virgjërë e bukurushez, prë namurin të së madhes umilltat që ti praktikove me tëndin prënoremë dhëndërr, le shpirtin timë të ndënvëhet gjithve po vetëm të pëllqenjë tët Biri Jesu Krishtit, Zotit timë.

9. Virgjërë trîshëjte, pr' atë mburuome pasitësh që ghadhënjeve tue mbeturë bashk me Zepën, dhëndërrin tënd, njeri keq prë me u laudhuorë, le shpirtin timë të mallipset shëjtavet virtuta po të mund pëlqenjë Birit tënd e Zotit timë Jesu Krishtit. [128]

Vjershëthi

Si sod me Zepën u nusurua Maria,
e mbjuome qe prë të harësh gjithia.

PARKALESËMI

Shërbtörvet tënd, truhemi, o Theos, jipi qiellsorin hirë, ashtu që atirëve, kuj zdorgjura e së lumes Virgjërë Marie suolli zëmen të shëndetjes, krëmtja e të sajës nusëruome i rriffit pushuomen e ambëninë. Prë Krishtin Zotin tënë. Amin.

NËNDORE⁵³ E VI

MBË NDERË TË SH. MARIËS VIRGJËRË ÇË VATE TË GJËJ LIZABETËN TË SAJE GJËRË

O trishëjte Marie, Qish e gjalle të Theosit, ti që ka një mot i stoneonë qeve e fanesurë po të ishënje rrëfuxhi, ndihëma e levrojma të gjith atirëvet ndë njerëzit që kanë lipse aq shpirti po sa kurmi, të parkalesëmi na ndë këtë nëndore po të jëç rrëfuxhi, ndihëma e levrojma të lipsevet tona shpirti e kurmi. Bëje, o trimadhe Jëm lipisie, bëje prë nderën të sëmadhit mirë që të deshi trishëjtja Trinitat⁵⁴. Amin. [129]

1. Qoft' i bekuorë, o Marie, ai dhivot penxerë që pate të veje të gjënje tënden gjëri shëjte Lizabetën. *Agëzuosh.*
2. Qoft' e bekuorë, o Marie, ajo shërbeme që bëre tuke vaturë maleshit e prë nd' udha të gramisura e prikulore po të gjënje tënden shëjte kunate Lizabetën.
3. Qoft' e bekuorë, o Marie, ajo e hiturë e fanëmire që ti bëre ndë shtëpinë të së tëndes kunat Lizabets.
4. Qoft' e bekuorë, o Marie, ajo tëfalurë e mällëmadhe me k' tëfale tënden kunate⁵⁵, sa prë të parëzën e pë.
5. Qoft' e bekuorë, o Marie, ajo lloruome pjot me hare, me k' ti llorove shën Lizabetën, tënde shëjte kunat.
6. Qoft' e bekuorë, o Marie, ajo e puthurë e dreqte e pjot me mällë të qiellsorë me k' ti puthe faqen të Lizabets, tënde kunat.
7. Qoft' e bekuorë, o Marie, ajo hariste e mburuome⁵⁶ me k' ti prëmbjove shpirtin e së tëndes kunat Lizabets.

⁵³ Nëndore] Nënore.

⁵⁴ Trinitat] Tinitat.

⁵⁵ kunate] kunete.

⁵⁶ e mburuome] emburuomo.

8. Qoft' e bekuorë, o Marie, ajo shërbeme pjonë hjë çë ti bëre Lizabets, ndë gjith motin çë mënove te shtëpia e saj.

9. Qofçin të bekuorë, o Marie, ato trī [130] muoj me k' ti lumsove shtëpinë e Shëjtes Lizabet e me tëndin Bërë edhe ndë shkëf shëjtërove tëndin nip Janjin e harepse pllakun Xakarī.

Vjershëthi

Ti vet bekuome qeve ndër gjith grā
e karpoi it çë gjith bekuomet kā.

PARKALESËMI

Jip neve, të parkalesëmi, o Zoti Theos, shëndetën të shpirtit e të kurmit e prë nderën të Sh. Maries Virgjërë të mund jemi leftëruora këtu ka helëmet e tek gjella stoneonëme të mund pushonjëmi anamesa hareve. Prë Krishtin Zotin tënë. Amin.

NËNDORE E VII

MBË NDERË TË THJELLMONIES TË SË LUMES VIRGJËRË MARIE

Virgjëre Marie, çë qeve ndë gjith motin të së qënures tënde pa mosnjë fëtes, ti, e bardh më se bora e malit e lili i llaks, më e shkëlqemez se rrëmbi i diellit e se drita e të dits, më e ëmbël se mjaltë, më mirudhire se trondofilja [131] e paraverës, më e bukurë se bukuria, më e pastruome se pastruomja prë vetëhënë, ndōnse ashtu qeve, desh t' venje edhe ti, si të tjerat grā, bila mbëkatruome të Adhamit, po të jeshënje e bekuorë e të lahshënje ndë Qish përpara të Trīmadhit Prift.

Ti s' kishënje kondëra të lanje, s' kishënje dëtira të paguonje, s' kishënje dëme të qanje, jo fëtesa të qëronje, moj, pse ti qeve Jëma e të Theosit, shërbeve e bëre, si shërbeu e bëri it Bërë po të sallvoj njeriun e, po si ai vate të pagëzohej ndë lumin Jordānë, jo se pse i nevohej atij pagëzimi, moj po të ngjaroj e të këthjellij ujet të turbëluome e të kondrepsura, tuke i ngarë me misht⁵⁷ e tija trīshëjte, ashtu ti çë ishënje Qisha e gjallë, cila mbaj ndë gjī Theosin, vajte ndë qish po të bënje sa urdhëroj e porsij lexha e të Mojsesit e të madhshënje, ashtu tue bërë, mbal gjith të tjerat kriathira me urtëri e me virtuta.

E kurë pllaku Simeon të përhapi e parë se moti të kallëzoi psuomet e tët Biri, ti dhurove me mallë e ndënvure duaninë tënde asaj të qiellit. Jëma jonë, ndose prë tij qe e vate ashtu, prë në mbero është e vete ndrishe. Na kemi zëen të [132] kondrepsurë rëndashi fëtesa, shpirtin e kemi të mundurë

⁵⁷ misht] mishte.

mälleshit dheu e ndër gjith të qënurën tënë pak o faregjë gjëndet të mīrë, të dreqtë o të dulīrë, moj sa kemi ndë shpirtin e ndë kurmin gjith kā nevoj të jetë dërtuorë, të lajturë e të pastruorë.

E vetëm' ellpiza na gjëllinë se ti, Jëmë, tue parë vobkëtīnë tënë, me hīrën e me virtutat që pate të shumta, ti, na dërtonë, na lānë e na pastrōnë sa të mund vinjëmi mbë serpos të trashigonjëmi ndë qiellë tënden bukurī, pastronën, dulīnë e hajdhītë që ti kē e ato hira⁵⁸ edhe me k' gjith ditën të nderonjin e të bëgatēnjīn iti Jātë i stoneonë, iti Bīrë Jesu Krishti e Shpirti i Shëjt. Amin.

Këndimez

Me atë madhe trīshëjte duanī
me k' Theosin thërrite mbi dhē,
o trīlarte bekuome Marī,
ruoj mbë nē. *Agëzuosh.*

Tas u nxitim, u turpëtim e rāmë
keq proposh, ka lārti ku qēmë;
me virtuta e hariste ng' u mbāmë
po si u lemë. *Agëzuosh. [133]* 5

Moj të raturë, fëtesurë, gramisurë,
ka parrajsi keq llarghu të vaturë
e te pisa pri s' afëri përmisurë,
kuazi paturë, *Agëzuosh.* 10

tij thërresëmi, se drita ti jē
e ajo vetëm ka presëmi shëndet.
Ndëje, o Jëm, ti dorën ndë nē
e, sa na nget, *Agëzuosh.* 15

na shērōnë, na lānë, na pastrōnë,
prë parrajsin të mira na bënë,
duanīnë na ndritën e dërtōnë
çëdo gjënë *Agëzuosh.* 20

shtrëmburisht te zëmëra se kemi
e na mbjōnë me malle qiellsore,
na harepsën e lārt bën' e vemi,
të dhoksore. *Agëzuosh.*

Vjershëthi

I taksi Simeonit shëjti Shpirt
të s' disij, ndomos shihij Zotin Krisht.

⁵⁸ hira] gjira.

PARKALESËMI

Theos i stoneonë, çë mundën gjithsej, na, tuke u truojturë, parkalesëmi fōremadhīnë tēnde çë, si it Bīrë, i veshurë me tēnin mish, tij u mbërparë tek Qisha, bëj ti edhe me nē çë, të lajturë e të pastruorë [134] me shpirt, ardhëçim përpara tij ndë parrajs. Prë Krishtin Zotin tēnë. Amin.

NËNDORË E VIII

MBË NDERË E TË ZDORGJURËS TË SË LUMES VIRGJËRË MARIE

Me rreverenxe të thellë e me mallë të madh, të përgjunjurë përpara tij, o Marie, truhemi e të parkalesëmi të këç lipisī prë nē të vobkë e të mbëkatëruomë, jo pse na e meritonjëmi, moj prë nderën të Jesu Krishtit çë ti solle nënd muoj ndë prëhërin e prana, e zdorgjurë, e pë corrobilith mbë duorë tēnde e u harepse tue diturë se ai bënej shëndetën e të dheut. Prë nderën e të atij malli të thellë e të doq me k' ti e ruojte, e llorove, e puthe, e ngjeshe, e xheshe, e veshe, e pastrove, e qumshte e je rrite, prë nderën e të atij namuri harro të ligat çë bëtim, lajna me hirën tēnde kondrat çë kemi, dreqtojna shpirtin, pastrojna kurmin të mund shohëmi, pas vëdeqes, faqen e Jesu Krishtit tēt Biri, cili, të na lefteronej ka pisa, desh t' lehej ka ti ndë dhë. [135]

Kënëkëz

[O gloriosa virginum]

O virgjërë ndë gjith virgjërat dhoksore,
trīlart', illë i shkëlqëmë ndë tjerat il,
kush të kriosi, ani si një fëmil
ti qumshtōnë.

Sa neve nxuori Eva ligullore 5
ti na rrëndonë nani me tēndin Bīrë,
ti qiellin hapën atij të fanëmīrë
çë të kërkōnë.

Ti dera e rregjërīs të lartit Rregj 10
e të shkëlqemes dritë qeve ti shpia.
Gjellën çë pāmë ka Virgjëra Maria
tëfalëmi gjith.

Dōksen çë të bēnjëmi, o Jesu, gjegj, 15
çë tas prë nē ka Virgjëra burr u leve,
e, si me Jānë, me Shpirtin doksurë qeve
ka gjindja gjith.

Ka një strof të ksaj kënekëz kanë të thuhën dhjet Agëzuosh eç. e mbë serpos të dhjetmes një Dokse eç.

NËNDORE E IX

MBË NDERË TË SË LUMES VIRGJËRË MARIE ÇË BIE NDË MEST GUSHTIT

Pandehj, o zëa ime, sikurë të u keshënje gjeturë përpara tek vendi i fanëmīrë [136] e tek ajo e lume herë, kurë Maria, e mundurë vetëm ka një gjumith i ëmbël, u qëllua më shpejt se vëdiq, e shpirti i saj, i kurorēm ka dimbëdhjet ille, i veshurë me dritën e diellit, i ulurë mbi qerren e hënëzës, i stolisurë me të dhënat e të së Shëjtit Shpirt, i pastruorë me mburuomen hirë të Jesu Krishtit, Bīrë i saj, i pjonu doks, oreks, mallë të madh e harë, Maria⁵⁹ u mbërparë të stoneonit Jātë mbë qiell, e shokurë gjith anëvet ka ëngjëlit.

Pandehj edhe ti, zëa ime, atë pëlqeme e atë harë që s' kã thëni e truhu asaj Rregjërësh e parkalese me zëmërën të mällëme po të ruonjë ka larti i të sajës madhëri vogëlīnë tënde e të derdhinjë mbi tij, parkalese, vetëm një aso hareshi që ajo ndë parrajsit është e trashigonë e ajo e vetëmez harë, kije bes, mun të t' lumsonjë. E ni ti, të mund e këç sa më njëhere e do, me bes e me ellpize tēfale e luse ndë këtë nëndore.

Kënëkëz

Kush është kjo zonjë
çë e bukurë vjenë?
Më shumë se hënëza,
si drit shkëlqënë! [137]

Duket e zgjedhurë 5
mbi ilt' e qiellit;
popo, vrënë faqen
prë mbjatu diellit.

Me mallë e ruonjin 10
sa janë mbi dhë
kriathira⁶⁰, e falënjin
prë kafçë e rë.

Mali kundrela 15
vënurë te drita,
me borë pushtjellurë
kurë dihet dita,

mali e tēfalën,
e dejeti e kroi,
birraka e lumëthi,

⁵⁹ Il soggetto è prima *shpirti i saj*, poi *Maria*.

⁶⁰ kriathira] kriathria.

llaka e përroi, dita shkëlqemez e haraksia: mbi të harepset mbaru gjithia.	20
Moj ju të xëni doni, o kopile ⁶¹ , kush është kjo lule mbi trondofile;	25
kush është kī madhith i rī shërbes, çë dheun thavmasurë lë ndë gjith pjes?	30
Kjo Zonjë hajdhjarez është ajo grua ç' u zdorgj Theosit, me k'u lartua;	35
është ajo Vashëz ç' Evën ndërroi: ajo na therëti, kjo na shëroi;	40
ajo Parrajsin neve mbulliti; kjo t' e hapënej më mirë e diti.	
Eva mbi njërezit mbjodhi mallkuome; Maria trīmirashi na mbjoi bekuome.	45
Ka gola e ulëkut me t' sãn karmo na lefteroi, na nxuorë kjo.	50
Maria të mirat çë pati dheu ka saji prëhërë na paraste.	55

⁶¹ kopile] kapile.

Na dha një anizez te dejeti i keq; te gram i udhën buftoi të dreq; [138]	60
ndë vapa hjezën, dritën te nata, ku na kanosij zeze mbëkata.	
Dorën na ndëjti te dushku i thellë, pjonon të ligashi, të kësaj gjellë.	65
Ndo i toket shihëni kësaj namurë: neve ajo deshi s' dimi çë kurë.	70
Sa mīrë na bëri pather na bënë, ndo tonat zëmëra t' e duonë së lënë.	75
Via, gjith i japëmi zëmërat e tona, Jëm e thërresëmi të jetë jona;	80
mos e harronjëmi një dit, një herë, prë mallë t' e duomi gjat e të gjerë;	
me në natën mbefitit kjo, ditën si shokez na pafit' ajo;	85
na dhëftit nd' ëndërra nina të mira, ndë gjellë penxjeret na mbāt dulira;	90
na vjōt pushimen Maria ndë deqe, pra na letrofēt ka pisa e keqe.	95

Vjershëthi

Qe ngrërë ndë qiell Maria. Ëngjëlit gëzōnjn,
harepsen e me mallë Zotin bekonjin.

PARKALESËMI

Të shërbëtorvet tënd, truhemi, o Zot, [139] ndëleji fëtesat e, pse tij me bëmat tona s' mun të pëlqenjemi, allmonu me ndihëmen e⁶² Prindëreshsë të sët Biri, cili është Zoti inë, lena të mund sallvohemi. Prë atë çë me tij gjëllinë e rregjëronë ndë stoneonën. Amin.

NËNDORE E X

MBË NDERË TË SË LUMES VIRGJËRË MARIE TË MÏRKËSHILLIT

1. O Virgjërë trishëjte, Jëm' e Këshillit të mÏrë, çë u nise ka Albëria, pas çë ajo rā mbë duorë të qenit turk, e zgjodhe të mënonje ndë fanëmirin katund të Gjenedcanit, na me çerë prë trolli të lusëmi po të na keç ka Theosi hirën të mund ikëmi pather ka mbëkatat të rënda e të mund bënëmi zëat tona Qisha të pastruome po të mund mbanjin Shpirtin të Shëjt.

Një Agëzuosh e një Dokse eç.

2. Virgjërë trishëjte, Jëma e MÏrëkëshillit, çë kallëzove të nisurën e nÏnës' [s]ate ka Skutari Gjergjëravet e Skllavisëravet e i zgjodhe prë shok të fanëmÏrë tek ajo vaturë thavmasore, na të truhemi me gjith mallin e dhezurë të zëavet tona, po [140] të na shokroç me ndihëmen tënde tek e vatura e ksaj gjellë, ashtu sa me porsimen tënde mund arvoftim të të trashigonjëmi ndë doksen e të qiellit.

3. Virgjërë trishëjte, Jëm' e MÏrëkëshillit, ti çë bën e paranjohu Petruça vendin ku donje të pushoj nina jote e ajo të e dërtoi, bëj të prënjoh edhe zëmëra jōn sa është i ëmbël malli i tët Biri Jesu Krishtit po të bënëmi dreqërisht duanien e tij e të mos lëmi sa na perqet të qënures tënë.

4. Virgjërë trishëjte, Jëm e të MÏrëkëshillit, ti çë me thavmasÏ të madhe shkule ka muri ninën tënde, e rrethullove me prëshkëlqeme drit, e ngrëjte lārt e ftove pak njerz po të i vejn pas, ti edhe shkul e ndaj zëmërat tona malleshit dheu, ashtu sa me bardhie koshenxje mund shërbefçim Theosin e tij.

5. Virgjërë trishëjte, Jëm' e Vulies të mÏrë, ti çë ngurëte ujet e dejtut e bën e shkuonë mbi ta, pa lagurë këmbt, ghonovarit çë erdhëtin me tij, dreqto, të parkalesëmi, e qëndro astundurishte zëmërat tona ndë taksurat të mira çë bëtin, ashtu sa, tuke shkuorë ka kÏ dejt i monostrofurë, të leftëruorë ka gjith [141] pÏrikulit, arvoftim mbë serpos tek lemënja e të shëndëts e të stoneones.

6. Virgjërë trishëjte, Jëm' e të MÏrëvulies, ti çë, tue fshehurë kuarëtin tënd Rrom atirëve çë të vijin pas, mbë serpos bën e e gjetin të vënurë ndë adhoracjōn të gjithvet Gjenedcānë, ti fshehna ligërien e

⁶² e] a.

dhimonit, lusëna ka Zoti Theos hirën të vjōnjëmi e të mbanjëmi besën, të na hapet më e më drita e hirës tënde e të mos na llarghohen kurraj ka siu lexha e Theosit e iti këshillë, ashtu po sa, të ndihurë ka këto di fuqia, pafçim mbë serpos faqen tënde tek parrajsi.

7. Virgjërë trīshëjte, Jëm' e të Mīrëkëshillit, ti çë, rrëvuome Gjenecānë, ndër bumbllimen thavmasore të këmboravet ftove gjith katundet po të vijin të harepsëçin përpara nines tënde keq e bukurë, ti bëj të kemi ka ĩnë Zot fuqī ndë shpirtin tēnë po të mund përgjegjemi ndë mallisëta ftuome të haristes e të mund arrēnjëmi ashtu të t' shohëmi e të trashigonjëmi pamen' e Theosit e tēnden qiellsore bukurī ndë katundin e të parrajsit, cili nëng vjetërohet kurraj.

8. Virgjërë trīshëjte, Jëm' e Mīrëkëshillit, ti çë me buftuomen vetëm të kuatërit, [142] ku është nina jote keq e bukurë, zëmëron njerzit e i ftōnë të ellpizonjin mbë tij, të t' lusēnjin e të t' lipēnjin gjith atë çë duanë të kenë të dreqt' e të mīrë, ti bëj çë besa jonë e kumbisurë mbë tij vaft tuke u rriturë dit prë dit e na paft ka ĩnë Zot haristet gjith çë mund na lipsen.

9. Virgjërë trīshëjte, Jëm' e Vulis të mīrë, ti çë njohe se qisha jote Skutarë kish të bīnej ndë duorë të turqëvet çë kesh t' e turprojin e andaj nëng deshe të lēnje atje mendirën tënde se të mos ish e dhunuorë aso njerzish të pabes, çë thomse të përziejin ndë adhoracjona me Maomethin⁶³, ti, o Zonjë, mos përmëto kurraj çë të qëndronjëmi të lëshuora haristes tënde na, moj me pasitēnë tënde shokrojna e ndihëna njera mbë herën e prasëme të vëdeqes tēnë. Amin.

Anthīfon

Dokse Jatit, kuj jē⁶⁴ Bil;
dokse të Birit, kuj jē Jëmë;
dokse Shpirtit, kuj jē Nuse.

Agëzuosh, o Qish e sē trīshëjtes Trinitat. Agëzuosh, o Marie, Rregjëresh e të [143] Mīrëvulīs, ti parkales prë nē nani e ndë herë të vëdeqes tēnë. Amin.

PARKALESĚMI

Kultou, o lipisjare Virgjërë Marīe, pse⁶⁵ nëng u kā gjegjurë kurraj ndë ktë jēt se ndonjeri çë kërkoj, lusi o lipi ndihëmen tënde kā qëndruorë i shkreturë. U, ka kjo ellpize e kufdhenxje i tundurë, vinjë të mbërparemi tij tue qajturë e tue valtuorë, po si ji mbëkatëruorë çë jamë. O Jëm' e Fjals të vërtetëme, mos rrazbis fjalën time çë të lusën, moj mirre vesh e gjegjëm. Vet prë Krishtin, Birin tēnd. Amin.

⁶³ Maomethin] Mahomethin. L'h del Santori in questo caso non viene pronunciata.

⁶⁴ jē] jek (jec).

⁶⁵ Qui e poi talora anche in seguito con il valore di *che*.

Delëmereza⁶⁶
çë siellë një kurorë luleshi
Virgjëres Marie

Jetërë s' kamë, fōrëmadhe Zonjë, të të siellë se këtë gjī; zëen atena e fjturonjë, tij t' e jap, o Shën Marī. Ti me tij prë pather mbaje, me namurë lakose e çaje, ndonjë mot ti mos e le.	5
Lulesh vetëm një kurorë [144] prë nishānë malli të siellë, e t' e vë me timen dōrë nd' atë krie çë si një diellë ndë menat pa rē shkëlqēnë, o te mjezëdita vjēnë të shkëlqēnjë më shum atje.	10
Monasaqesh tufa e liu, trondofile e lule bardha, çë ng' i zū, se voeza, shiu, si i ka pjeshku, molla e dardha: gjith sa munda u t' i mbjodha, buzkuqe e lile zgjodha, e t' e ndreqa si është ani.	15 20
Monosaqen, të më mbāsh pather virgjër e kopile, solla tij, trīshējte Vash, edhe kuqen trondofile të më mbjoç me pasitē shpirti e kurmi, e me harē të m' thërresh ku, Zonjë, rrī ti.	25
Atë [ç'] s' munda, Zonj', u tij po të bēnja, bēj ti mua, çë jē dējti ka pāt vij neve varthat miri krua, ujt' e kuji na shērōnē, e me dhēnē qiellin ndërrōnē, nēng na lē të varfēr' ashtu.	30 35

⁶⁶ Delëmereza] Delëmebeza.

Ti m' rrazbis ligun⁶⁷ penxērë, [145]
çë ndë keq më gropësoi,
e të buten paravērë
tas m' e vodhi e m' e perndoi;
ti porsīmë të zbjerrën udh, 40
ti pushtrōmë te kī dëludh,
mos më le ndë lip kētu.

Gjith mallet dheu m' i nxīrë,
vet namurë qielli dërgōmë,
běj të rri pather dulirë 45
u me shpirt e të t' thomë:
"Rregjërësh, o, ndë m' thërret
teku⁶⁸ jē, zēen m' e nget
e sē do mē ndë kētë

të mënonjë lipsuome llak 50
çë, ndë gjellën rēz e kamë,
nje më bēn fētēsve pjak,
e ndër dēme bēn' e jamë.
Dua të vinjë tek është ambēnia,
tek është gazi e ku hjidhia 55
nēng tramaksēn shpirtrat mē.

Ndë kto dushqe, ndë kto pila,
teku ruonjë u mjera dele,
ndo, me nd' dorë një⁶⁹ tuf me lila,
të këndonjë ndonjë kangjele, 60
tek parrajsi, ku jē, thirre,
prë të mīrë, o Virgjërë, mirre,
te kī truoll mos e lësho;

e me të edhe shpirtin tīmë [146]
thirr ndaj thronit keq i lārt, 65
ku shkëlqēnë si shkeptīmë
madhe e gjate, e ku e thārt
nēng më nditet [mua]⁷⁰ mē gjella,
se m' e shkonjë ndër llaka thella.
Zonjë, sa lipinjë mua dërigo! 70

⁶⁷ ligun] ligum.

⁶⁸ teku] toku.

⁶⁹ me nd' dorë një] me dorë udë. Propongo l'emendazione di un testo incomprensibile.

⁷⁰ L'aggiunta è resa necessaria dalla metrica.

SHTATORE

Shën Maries të dhëmbësuoime

Gjegjëm o zot, e prë lipisī më ndih etç. Dokse paft'i Jati edhe i Biri etç.

Shëjte Jëm e lipulluome,
bëj të gjegjinjë edhe u
tëndet dhëmbura, këtu
ndë ktë zëmërë pak e zgjuome.

I. Të lipsinjë⁷¹, o shëjte Jëm' e dhëmbësuoime, prë atë shpat e ngurëte e je thārte çë të shpoi zëmërën kurë gjegje ka gola e të pllakut Simeōn se iti Bīrë i trīdashurë, mallë i vetëm të zëes [s]ate, kesh t' ish i gozhdjasurë ndë një kriqe e të bënej prë zëmërën tënde pa mosnjë fëtes një thik farmëkore dhëmbimi, u të parkalesinjë çë, prë nderën e atij helëmi çë të shokëroi prë aq vjet, të më këç ka inë Zot haristen të mund penxonjë çë sod e parë nat e dit dhëmbimet tënde, [147] psuomet e vëdeqen të Jesu Krishtit e të mund bëfça një shëjte vëdeqe.

Thuhet Agëzuosh e një Dokse e prana kënkëza ç' është e shkruojturë ndë të parën parale, e kështu prë gjith të tjerat.

II. Lipisjarinjë, o shëjte Jëm' e dhëmbësuoime, dhëmbimen të thelle çë ti gjegje prë vëdeqen të corrobilvet saftesëm çë qenë të vrarë ka Erodhi e prë të ikurën çë ti pāt bënje njera tek Exhiti, ku anamesa të gjindjes të huoj pate të dhuronje trëmbime, vobkëti e të tjera nevoj ndrishe shortashi. U të parkalesinjë pr' atë paçenxje të madhe çë pate të më këç haristen ka inë Zot po të dhuronjë si bëre ti me paçenxje të ligat e të tharëtat të ksaj gjellë keq e mjerë e të më jap dritën të mund njoh errësirën të këtij dheu e të mund bënë një ambënore e shëjte vëdeqe.

III. Lipisjarinjë, o shëjte Jëm' e dhëmbësuoime, atë dhëmbime keq të madhe çë të shkoi zëmërën kurë zборе tëndin bukurushith e trīdashurë Bīrë Jesu Krishtin Jerësallim e, tue derdhurë lume lotshi, qajte e je kërkove. Të parkalesinjë çë prë nderë të aso lotëve çë derdhe e shërtime çë shture të lipçë prë pjes meje [148] Theosit hirën të më ndritinjë sītë e të zëes të mos mund e zbierë më ndonjëherë prë pather e më se mbë të tjera ndë herën çë kām të des.

IV. Të lipsjarinjë, shëjte Jëm' e dhëmbësuoime, prë atë të madhe vllep çë ti dhurove kurë prostekse tëndin Bīrë të bekuorë, cili me mbëshoren kriqe ndë krah vej udhs të Kalvarit po të vëdis atje, i lodhurë e i grisurë ka dhurimet e ka lakosat. U përpoqtin ahiena, o ime je dhëmbësuoime Rregjëresh, sītë me sītë e zëmëra me zëmërën, u njohtin, u gjegjëtin, u dhëmbëtin, u lipisjarëtin! U të parkalesinjë, o Marie, prë pjes të asaj shpëlqeme të madhe çë ti ndejte ahiena të lusëç ti prë mua tët Bīrë po të më bënë haristën të qellinjë me paçenxje kriqet e ksaj gjellë e të bënë të mīrë e shëjte vëdeqen.

⁷¹ Il Santori accentua *lipsinjë*. La forma usuale è *lipisënj*.

V. Më shpëllqënë, o⁷² shëjte Jëm' e lipulluome, prë atë dhëmbime keq të madhe që ti dhurove tue parë tëndin tridashurë Bīrë të vëdisij ndë një kriqe anamesa njëqind vllepe, lakosa, thartira, dhëmbime e sēndera e dhunuome, i pa mosnjë levrōmē, ndihēme o rrefrixhērē që zakonen të jipen nd' ato krede edhe mē të ligēvet. [149] U të parkalesinjē prë nderē të asaj mixore dhëmbime që të shpoi ahiena zēmērēn të mē kēç ka iti ji ngriqurē Bīrē haristen të bēn të pather ruonjē kriqen e vëdeqen e tij e mbi kriqe të zēnē e mbē kriqe të serposen mallet e zēmērēs time.

VI. Më shpëllqënë, o shëjte Jëm' e dhëmbësuome, prë atë dhëmbime keq të thelle, të ngurēte e të mixore që ti dhurove kurē ligullori verbērē i shqori brinjēzit e i lakosi zēmērēn me lēnxēn tēt Biri tas i vëdekurē. Ēh, se ajo lakos, Jēma ime, qe gjith jotja. E prana kurē e pē të vëdekurē e gjith të shqerrurē tēt Bīrē ndē prēhērīn tēnd, o, mixore kopanē! Jēma ime, u të parkalesinjē që prë nderēn të aso dhëmbimeve e dhuruome, cilētē s' mund jenē ndonjē modhi të rrēfjejtura, që ti mbjodhe ndē zēmērēn tēnde e qete, të parkalesinjē: lip ti prë mua tit Biri Zotit Krisht po të mē lakosinjē zēmērēn ashtu thellē me një dhëmbime qiellsore sa mos gjegjētīt mē dhëmbime malleshi dheu e bēfça u ashtu një ambēnore e shējtez vëdeqe.

VII. Të lipisjarinjē, o shëjte Jëm' e dhëmbësuome, prë atë thartīrē e helēm pa mosnjē [150] levrūome që ti ndjejte tue varrisurē tēndin Bīrē Jesu Krishtin, tas i vëdekurē. Ti deshe të e lajnje, të e pastronje me duorē tēnde e, kurē varri qe i mbēlliturē, zēmēra jote qëndroi e varrisurē atje ku pushoj i gropsurē kurmi i tēt Biri. Të parkalesinjē prë gjith ato straxje e martire e lēngime që ti pate ndē zēmērēn e ndē shpirtin, të mē lusēç ka īnē Zot ndēlemen e mbēkatēvet, ndihēmen tēnde mbē gjellē e mbē vëdeqe e, pas vëdeqes, të mē jap doksen e parrajsit. Amin.

Kēnēkēz

Ndēnē një dhafnēze hjesore,
prej një lipēmi qeperis,
Shēn Maria vate u kumbis,
po me zēmērē⁷³ të helmōre.
Tue shtūnē shērtim ka gjiri,
vllēpet qaj që pati i Biri.

5

Rrij kundrela gjerit dētē
qē suvalat shtrushēllōme
çaj mbi gurē e trēmbēsome
gjindēn bēj që rrij mbi jetē.
Sa mē dejti llastimisej,
zēmēra mjerēs bēn' e i grisej.

10

Atje pranē mburoi një krua, [151]
ku pra lotēt' e saj arrūnē
e me ujet bashk u vunē
aq sa bētīn një pērrua,

15

⁷² o] e.

⁷³ zēmērē] zēmūrē.

çë fëtoj gjithien të qaj
prë lipsi me tijin vaj.

Moj ka truolli ndonjë menat
s' qe e luturë natjes voeza, 20
si ato lot çë sītë e zeza
shtünë të Virgjëres ndë gjat
mot çë qajti, po s' i priti
dheu me mallë e i dëthiti.

Shpirtogjellë, fiteps e gurë 25
mbajin hapta veshëtë e sītë.
Tuke gjegjurë valëtītë,
çë me zëmërën të sëmurë
e me faqen verdhulluome
bëj e zez e je helmuome 30

Shën Maria, qajin edhe:
"Ti, fōrëmadh ka larti qiellë⁷⁴
trīshkëlqemë⁷⁵ e i bukurë diellë,
ndë ktë piejturë u përgje!
Si ng' u erre, kurë vëdiq 35
kush të bër' i murg ndë kriq?

O! Ti u erre, u mīrë e pē,
e gjithia tas u tramaks,
pisa e qielli u trandaks,
hëna u sheh mbrënda ndë rē. 40
Qajti mali, qajti kroi, [152]
vet mua zëmëra nëng gjëmoi?

Jo, se murga m' u skotis
e m' e zū tas merëngia!
Aq e marr qe ka lipsia 45
sa t' vëdisij rrij e s' dis;
moj ndë gjellë qëndroi të më
vllep dhuronjë e jo më gjë.

Zëmëra ime, e bërë si brima
prë një lip i gjat e i thellë, 50
ka menata ndë ktë gjellë
dritën pā se ka perëndima
vate e më mjerës ng' i vjenë,
ng' e prëlambsën o shkëlqënë.

⁷⁴ qiellë] hiellë

⁷⁵ trīshkëlqemë] trīshkëlemë.

Më mbëshonë poka se rronjë 55
po të qanjë Birin çë zboraz?
se më loset po si bora
ndë gjī zëmëra, sa e kultonjë?
Tas e zboraz e më s' e kamë,
sa prë helëmin s' dī ku jamë. 60

Popo, Birë! Si të e harronjë
kët penxërë çë vë m' përpara
porsa lig dhurove e t' shara
ka Judhīt'? U së mund rronjë,
moj, ndo rronjë, kamë pathër qanjë, 65
njerë çë sītë prë lot i thanjë.

Ato faqez bukurëza
s' mund të spaven mua ka siu,
ku m' e mbuoll Theosi e biu [153]
një harë theosore. Rrëza, 70
popo, qe njinje e prerë
ndë më buten paraverë!".

Jona Jëm, një lot prë nē
shtirë asosh çë mundënjīn aq.
Me mbëkata jemi kaq 75
të pështjellta sa, ndo rē
së na merr ti lipisjare,
qiellin nëng e shohëmi fare.

Me një lot një parkales
ti mbërpārë Birit çë qanë, 80
e ajo lot nd' ellpiz na mbanë
se nd' parrajsin kemi pjës.
Truona, o Jëm, kultojna e mba
se edhe bil të jemi na.

Vjershëthi

Parkales prë nē, o Virgjërë e dhëmbësuome,
po të mund kemi pjes ndë taksura të Krishtit.

PARKALESËMI

O Theos, ndër kuj psuome, si tha profexia e të Simeonit, trëmbëlin shpirt të së lumes Virgjërë e Jëmë Marie shkoi thika e dhëmbimit, ëmna prë lipësi të na, çë tue kultuorë adhoronjëmi të sajat

dhëmbime, [154] psuomes tënde trashigofshim pemën fanëmire. Cili gjëllinë e rregjërōnë prë gjith jetën e jets. Amin.

KURORËZA
e të pes lakosavet
TË JESU KRISHTIT

I. Me rreverenxjen më të thelle e me mallin më të ngrohtë u të puthinjë, o lakos keq e bukurë të këmbës' e mënjë të timit triëmbël Jesu Krisht. Të adhoronjë, të tëfalinjë, të bekonjë e të parkalesinjë çë prë nderë tënde e të gjakut çë derdhe pafça hirën të i lipinjë me gjith zëmëren ndëlesën e të fëtesavet.

Thuhet Ini Jāt'. Agëzuosh. Dokse eç.

Jesu Krisht, u adhoronjë
të fanmira ato lakos
me k' më hape ti, o Theos,
dreq parrajsin çë kërkonjë.

Ka një lus këndohet kjo strof.

II. Zot' imë, triëmbëli Jesu Krisht, u me rreverenxje të madhe e të thelle adhoronjë e puthinjë atë lakos çë ti dhurove prë mua te këmba e djathte e të parkalesinjë me mallë të dhezurë çë prë nderë të asaj lakos e të gjakut çë derdhe k' ajo më pafçë [155] lipisī e më bëfçë hirën po të ndilëgonjë sa të fëtesa, po të metanosemi e të bënë penitenxje e të mos bie më ndë mbëkata prë gjith gjellën time.

III. Imi Zot, triëmbëli Jesu Krisht, u me rreverenxje të madhe e të thelle adhoronjë e puthinjë shëjten lakos çë ti qelle prë mua te dora e manxhinëte e të parkalesinjë me zëmëren ndë gol çë, prë nderën të asaj lakos e prë gjakun e të shëjt çë derdhe k' ajo, po të më japçë ndëlesën të mbëkatëvet e doksën e stoneonëme të parrajsit çë aq herë e kamë zbjer tue dashurë kriathirat e të dheut.

IV. Imi Zot, triëmbël Jesu Krisht, u me çerën të përtrollurë thellisht adhoronjë, bekonjë e puthinjë shëjten lakos çë ti prë namurin timë pat dhuronje tek e djathta dōrë e të haristisinjë, Zoti jīmë, me zëmëre të mallisurë prë namurin çë më zbulove e të parkalesinjë edhe çë prë nderë të asaj shëjte lavomë, prë gjakun çë derdhe e prë namurin çë më solle po të bëfçë të u gjëllifça pa fëtes mbi dhë e të dāfça vetëm tij çë qeve shëndeta e dheut.

V. Imi Zot, triëmbëli Jesu Krisht, u me rreverenxje të madhe e të thelle adhoronjë, puthinjë e bekonjë lakosën çë prë nderë [156] meje të shqori brinjëzit e të dëpërtoi zëmëren e gjak bën e derdhi e uj. U me zëe të mallisurë , Zot' imë, të haristisinjë e të parkalesinjë çë prë nderë të asaj lakos e të gjakut çë derdhe e të namurit çë më solle po të më këç lipisī edhe e të më japçë dhëmbimen e metanien të mbëkatëvet, të më lefteroç ka pisa çë meritova me to e të më japçë parrājsin çë zboratuke dashurë kafshat e kriathirat e të dheut.

Kënëkëz

[*Vexilla Regis prodeunt*]

Të Rregjit hapet fjamuri,
shkëlqënë fëshehta kriqe.
Vëdeqe, ti, e lakosurë
ka gjella, tas vëdiqe.

Një lën x i hapu brinjëzit 5
Rregjit e gjerë shtëlloi
me gjak e uj mburuomja
xhukie çë na sallvoi.

Ashtu vërtetëm u dukëtin 10
vjershet çë Davëdhi tha,
kurë Zotin para njerzëvet
mbi drū buftuorë e la.

Shkëlqëm, ghavnarith arvurë
me purpurë i pastruorë,
mbi gjith ti qeve i zgjedhurë [157] 15
ka Krishti e i nderuorë.

O lumi ti çë mbajte
mbë llorë kë bjejt dhenë!
Pisën, me duorë të mbrazëta,
lëreu ndë madhe penë. 20

Kriqe, gëzuosh, e vetëme
ellpiz ndë mote lipi.
Hirën ti madh të butvet,
ndëles të ligëvet jipi.

Tij, Trīnitat, shëndetje 25
krua, të laudhofçin shpirtërat
gjith e kuj dhë vitorjen
të kriqes jip parrajin.

LUSE

Psuomes të Jesu Krishtit

Zoti Theos çë po të bjejnje dheun, të shiturë me tizat fëtesa dhimonit, deshe të lehshënje si burr,
deshe të ishënje i pagëzuorë, i rriprovarturë ka Judhītë, i tradhizuorë ka Judha me një të puthurë;
deshe të ishënje i lidhurë e, si qëngj i pafëtes i xarrisurë ndë kasap, tërpruomisht i qellurë përpara
Anësë, Kajfasit, Pillathit e përpara Erodhit; deshe t' ishënje i paditurë ka martirī të rrëmë, i rrahurë,
i shajturë, i qellurë dhunë, i pushtiturë, [158] kurōrëm gjëmbashi, i sqepurë ndë faqe, i përqeshurë,

i dëmtuorë, i shpiturë të binje; deshe të ishënje i përmisurë, i xheshurë, i shtruorë e i gozdhjasurë ndë kriqe; deshe të ishënje i ngrëjturë lart, vënurë anamesa vjedhtarëvet, potisurë me uthull e thartirë, i shkuorë me një lënx e desh t' derdhënje një lum gjaku; ti, Zot' imë Jesu Krisht, prë nderë të kso vlllepve, që u nani kultova, të kriqes tënde e të së tëndes psuome, lefterōjëm ka pisa, ndëlejëm fëtesat e thërritëm ndë parrajsin si thërrite vjedhtarin të mīrë që vëdiq i ngriqurë bashk me tij që gjëllinë e rregjërōnë prë gjith jetën e jets. Amin.

Vjershëthi

Zot' imë Jesu Krisht, fëshehëm ndë lakos
që të m' leftrojnje pate ti, o Theos.

PARKALESËMI

Zoti Jesu Krisht, Theosi i zëmërës time, prë ato pes lakosa që Tij ndë kriqe ini namurë të bëri, gjegj shërbëtorit tënd, cilëtë ti bjejte me një gjak keq i paçëmuem, ti që gjëllinë e rregjërōnë prë gjith motin. Amin. [159]

TËFALËME PRËSHËJTIT SAKRAMEND

Vënurë Sakramendi mbi lartarin, si është zakonë, tue livanisurë këndohet kjo

Kënëkëze
[Pange, lingua]

Këndo, gjuh, të doksuorit
kurm të Krishtit mistikōnë
e të jakut çë na bjejt
ka fêtesa e na sallvōnë
me një pemë çë ndëjti⁷⁶ njerzëvet 5
Rregji i madh i rregjëravet.

Neve i dhënurë, neve i lerë
ka këthjellma Virgjëre,
dheun e bëri të lefterë
me urtërinë të shprishure. 10
Gjellën e tij të shëjt e shkoi,
thavmasishi gj[i]th e mbjoi.

Kurë ai darkoi të prasëmen
herë me të vëllezërit,
bëri Lexhën e bëri dasëmen 15
si Mojsesi, e atirëvet
Kurmin tij i dha prë ngrënë,
me k' shënden' e gjithvet bënë.

Fjala mish e buk vërtetëme
mishtë u bë te Fjala; 20
verën tas të mîrë të drepte [160]
gjak e bënë; e ligjja
nëng sheh e nëng ndilëgōnë
sa një zëmërë e besëme arvōnë.

*Arvuorë këtu, këndoseri lë e prifti dhjavasën këtë luse, ndose bënet ndë
qish tëfalëmja prë gjith; ndomos e thua si më të pëlqënë.*

LUSE

Njota, Zëa ime, se gjënde përpara Zotit tënd, cili u burrësua prë të madhin mîrë çë deshi tij. Ni ti adhoroje e penxo se një Theos keq i madh gjëndet mbë trîshëjtin Sakramend. Përdashuri Jesus imë, u kamë bes se ti gjënde mbë Shpirt, Kurm e Theosî mbë këtë trîshëjt Sakramend namuri. Ti jë

⁷⁶ ndëjti] ndëjte.

Theosi i gjithë ellpizavet e ka taksurat që ti më bëre u pres të kemë gjithë të mirat. U di se gjaku i të më ndëllënë mbaru fëtesat e më hapën udhën e të parrajsit.

Andajna lusinjë me mallë të dhezurë e të thellë ndihëmen e shëndoshëme të atij Gjaku. Sakramendisuri amuri jëmë, ti që shprishën atidreqa lambsa karitatje e malli qiellisht çel e dhez këtë ftohëten time zëmërë e bëj të detë pather tij e prë sa tij të nget e asaj lipset. O Theosi [161] imë, u doja që të dheu gjithë t' ish i dhezurë ka iti shëjt namurë e që të gjithë të duojin tij që jë i trīmiri, i trīmadhi të gjithvet. Ajlimono, Zoti imë, u, mbre se të të donja e të bëja sa ti meritonje, u të fëtesa e të mangova aq sa të mund kemë zbjer parrajsin e merituorë pisën.

Zoti imë keq i mirë, njota, nani u metanosemi, të lipinjë ndëles me të gjithë zëmërën e ti bëj me haristen tënde të mos bie më ndë fëtesa.

Stoneonëmi Theos, u të hiripsinjë pse më dhë tëndin Bërë Jesu Krishtin mbë Sakramend, hiripsinjë edhe tëndin Bërë pse pati lipisinë të qëndroj ashtu mbi dheun bashk me në të varfërit. Të hiripsëcin prë mua ëngjëlit, shëjtërat e shpirtërat të mirë.

Jesu imë, ti dhë gjithë vetëhënë tënde prë mua. U të mbërparinjë edhe mbë sakrifix gjithë ditën kurmin, skiset e zëmërën e shpirtin. Sa kamë, sa mundinjë e sa jamë qoftë tëndëtë e jo timëtë më.

Zoti Krisht' imë që jë e rrī mbë Sakramend si burr e si Theos me një fuqī e fōrëmadhī që s' kã thëni e me një ulëtī ashtu e thelle sa së mund rrëvohet; sakramendisuri Zot' imë, mirr vesh lusat time, [162] pse u të parkalesinjë prë pjes të gjithë dheut: prë vetëhënë time, prë prindëtë, prë gjërīt, prë gjithōtë, prë miqëtë, prë të njohurit, prë ata që më mīrëbëtin, prë armiqtë, prë ata që më dëmëtin, prë të besëmit, prë ata që nëng të njohën e së të kanë bes. Jip gjithvet dritën që i lipset të të njohën, të të skamallisënjin, të metanosen mbëkatashit, të të duanë, të t' shërbenjin me mallë e dreqtī po të mund sallvohen.

Mos harro, o Zot, të sëmurmit, ata që lëngonjin o tëhelqënjin. Dërgoji sa i duhet të mund gjëllinjin tue njohurë e tue shërbierë tij. Kulëto, o Zot, e derdh me duorë të hapta ujet hirisëme e mburuome të së tëndes qiellsore lipisī mbi shpirtërat e përghatuorit, ndëleji vllëpet zjarrullore e tilëqi të trashigonjin prë pather ndë parrajsin harenë e të faqes tënde.

Serposurë lusja, tue livanisurë këndohet qëndruomja e të

KËNËKËZES

[Tantum ergo]

Ni trīmadhin Sakramend	25
të përgjunjërë falëmi	
e të moçëmin dokumend [163]	
me të rīnë bekonjëmi,	
se pse besa arrënë mbë vend	
ku me skis ngë hinjëmi.	30

Gjith e të Jatit e të Birit
doks qoft' e hàjdhi,
doks e nderë të fanëmirit
Shpirt, që ngrohu e lajti
dhenë mbëkatashit. Harë
pafçin Trī mbë një vetëhë.

35

Vjershëthi

I dhë të hain, Zot, bukën qiellsore,
e shëjte, gjith pëlqeme, e ëmbëlore.

PARKALESËMI

Theos që neve mbë thavmasuorin Sakramend kultuomen na lë të së tëndes psuome, ëmna, të truhemi, të duomi e të nderonjëmi ashtu mistikosëtë të Kurmit e të Gjakut tënd sa të mund kemi pjes ndë pemat e të bjejtues që ti na bëre, që gjëllinë e rregjërōnë prë gjith stoneonën. Amin.

Bekuorë ç' është me Sakramendin gjindja, mbllihet funxjona tue thënurë

Laudhuorë, bekuorë, doksuorë prë pather qot

Trīshëjti Sakramend ndë gjatin mot [164]
të stoneons e Virgjëra Marī

qoft e bekuorë ka dita me hajdhī.

Jesus, Maria, Josef, ti na beko;

ndë gjuh, ndë shpirt, ndë fjal me nē mëno.

5

NËNDORE E XI
SHËN MARIËS TË TRONDOFILERIT

1. O Marie, lile saftesëme dylie, prë nderë të asaj hajdhī çë pate kurë ëngjëlli të fali e të tha se kishënje konxhipisurë e mbanje ndë shkëfin⁷⁷ të virgjërisht të Birin e Theosit, lejëm të njoh mīrëbëmen të madhe çë më ngau tue pasurë prë vëllā Jesu Krishtin e tij, o fōrëmadhe Zonjë, prë Jëm.

Thuhet ka një luse një Agëzuosh e Dokse eç.

2. O Marie, pasqirë e prëshkëllqeme umilltatje, prë atë hajdhī çë pate kurë xure se jot kunate Lizabeta ish me barr e vajte nje të e gjënje, le zëmërën time po të gjënjë hirën e të Theosit e çë mos u llarghoft ndonjëherë ka shërbemja e tij.

3. O Marie, Jëm' e mburuome karitatje, prë atë hajdhī çë pate ahiena kurë te grazhda e Betëlemit u zdorgje⁷⁸ e leu [165] tas ka ti shelbuësi ji dheut, bëj çë gjella ime qoft pather e mburuome bëmashi të shëjte po të meritonjë ashtu shëndetën të stoneonëme.

4. O Marie, dhaskaleshe thavmasore gjegjurie, prë nderë të asaj hajdhī çë pate kurë, po si urdhësonej nomi dhënurë ka Theosi Mojsesit, ti qelle ndë Qish prë të parëzën herë tëndin theosëm Birë, ëm çë u bëfça duanisht urdhërat e nomit të Theosit po të meritonjë pas vëdeqes të jem' i mbërparturë tek Qisha e të dokses⁷⁹ stoneonëme të së tij.

5. O Marie, metërë e rīshkëllqeme paçenxe, prë atë hajdhī çë pate ahiena kurë kishënje zbjerrurë tëndin përdashurë Birë e pra e gjëjte pas trī dit anamesa t' urtëvet, çë i përhapij e porsij vërtetën e të Nomit, bëj ti çë m' u prjerrtë mua hiri i tīnë Zoti e mos qofça i mundurë kurraj ka armiqtë.

6. Virgjërë e dhëmbësuome, prë nderë të asaj të dhezure luse çë bëri Jesusi ndë kopshtin e Gjetësemanit e prë namurin e atij gjaku çë ai dërsiti, tue bunarturë gjith vetëjuin njera çë rrëvoi të potisij kuazi truollin, u të parkalesinjë e të truhemi, të dhezçë lusat time me [166] tëndin zjarr të shëjt e të më japçë një metanī të vërtetëme të së timavet fëtesa e fuqinë të mos bie më kurraj.

7. Virgjërë e dhëmbësuome, prë nderë të së rrahuravet e të dhëmbimit keq të madh çë dhuroi Jesu Krishti prë pjesën time tek pretori i Pillathit, të lusinjë të më japçë shpirtin të metanies e një vërtetëme duanī, po të pagūonjë dreqërisht justīxjen e Theosit.

8. O Virgjërë e dhëmbësuome, prë ato të liga shtërguome çë dhuroi Jesu Krishti kur' i vunë kurorën gjëmbashi e prë ato dhënime e të shajtura çë dhuroi prë timet mbëkata, ti thjellmoj timet penxjere, dulirëm trütë e dreqëto gjith bëmat time prej nomin të Theosit.

9. O Virgjërë e dhëmbësuome, prë atë trīrënde mbëshuome të kriqes me k' shtërguonë krahëtë e Jesu Krishtit tue vaturë ndë Kalvarin e prë gjith ato herë çë, shpiturë, vate rā asaj udh, ëm edhe

⁷⁷ shkëfin] skëfin.

⁷⁸ zdorgje]zdorrgje.

⁷⁹ dokses] doksej.

mua të mund qellinjë me paçenxje kriqen e këtij dheu e tue rrënuorë për gjith motin bëmat mishërishte të duanies time që më luftën.

10. O Virgjëre e dhëmbësuome, për nderë të asaj dhëmbime keq të madhe që [167] dhuroi Jesu Krishti kurë që i gozhdjasurë mbë kriqen, për të shajturat që pati e për të helqurat që shokëruonë vëdeqen e së tij, të truhemi të japçë edhe mua fuqinë të mund bëfça si bëri ai e të kemë ashtu ndë herën e të vëdeqes time pemat e gjakut të atij.

11. O Rregjërësh, Jëm e Theosit, për atë harë që trashigove kurë pë të ngjallurë e të pjonu dokse tët Birë⁸⁰ ndë Pashqit, truhemi po të lëfçë zëen time të mund ngjallet ndë hirin e Theosit e të mund dal e doksëme ka duort' e t' armiqëvet të saj.

12. O lartullore Regjërësh të qiellëvet, për nderë të asaj harë keq të madhe që ti trashigove tue parë tët Birë që doksorë vate u hip ndë parrajsin tue lënuorë dhënë, bëj ti që zëmëra ime u ndaft ka gjith mallet e të dheut e shërtoft për pather doksen e trashiguomet të stoneonëme.

13. O Rregjërësh, Zonja e gjithies, për atë harë ëmbëlore e të madhe që pate kurë u gjënde përpara ndë t' ardhuren doksore të Shpirtit i Shëjt, të truhemi të e lusëç për nderë meje po të vinjë edhe ndë shpirtin tīmë e të e mbjonjë me tijat dhëna. [168]

14. O Rregjërësh, Zonja e t' ëngjëlvët, për atë harë që trashigove ahiena kurë u pë e qellurë doksorishte mbë qiellë, anamesa llojevet ëngjëllorë, lej ti shpirtin tīmë të të shokonjë allmonu [me] dishëruomen, njera që të rrëvonjë ajo fanëmire herë që të përzihet me tij për pather ndë të lumen trashiguome të Theosit, që bënë parrajsin.

15. O Rregjërësh e gjith shëjtevët, për atë harë që trashigove kurë u pë kuroruome nderje e doksje e je njohurë e je tēfalurë ka qielli, ka dheu e ka pisa, bëj ti që u të njohça e pafsha për Jëm, për ndihore e për zonjë ndë gjith lipset time e për kaq të dafça, të ruofsha e të kërkofça me gjith mallin e të zëmërjes time. Amin.

Kënëkëz

Ju njerz, që harruora
pushoni te dheu,
kuj zëmërat lënguora
tas jeta rrëmbeu,

ndo duoni hajdhī,
ndo lutëni harë,
trīlarten Marī
thërritëni mbi dhë. [169]

⁸⁰ Birë]Biri.

Ndë lipe, levrōm,
ndë liga, dhurīm, 10
Ndë malle jep levrōm,
jep gaze mbë shërtīm.

Ndo lutëni, ndo doni
te gjella lipisī,
hariste ndo kërkoni, 15
thërritni: "O Marī!".

Maria me pëlqeme
na mbjonë e namurë,
Maria pa të rreme 20
na mbanë e pa kurë.

Ellpizën Maria
na⁸¹ ngjallën e lartōnë,
me bes ndë hajdhia
krështea na bukurōnë.

Marien na doksomi 25
me zëmëra mbë malle.
Thërresëmi, via, thomi
ndë lodra, ndë valle:

"Marī, jona Mëm,
Marī, jona harë, 30
Marien gjith prë Jëm
do t' kemi mbi dhë!".

Me atë na te gjella
ndo rronjëmi një dit,
ndër llaka të thella 35
prë mot e prë vit, [170]

na duket e ëmbël
si pikza e mjalit
te labrëth' i vogël 40
buftonet të djalit.

Ndo fjëmi, ndo rrimi,
shërbenjëmi o pushonjëmi,
ndo hami, ndo pimi,
ndo qanjëmi o shërtonjëmi

⁸¹ na] ne.

tue thirrurë Marīnë, na duket mīrë e dreq, na madhën hajdhīnë, na nxier ndë të keq.	45
Të birin e jëma me mē namurī së lusën ndë mbrëma t' e shoh prë ndë shpī, si lutën kjo Zonjë me të po të ketë dhivot[ʼt] çë t' e laudhonjin shërbenjin te kjo jetë.	50 55
Te gjella na shokōnë, mbëkatëvet thërret, të mira na dërgōnë, te deqja na pret.	60
Djallin e përmisën te pisa të rrjerë, lipsjare na hirisën ka mot e ka herë. [171]	
Andajna, ndo malli të qiellit na shtrëngōnë, me keqa ndo djalli kanosën e na shtrëmbōnë,	65
trīlarten Marī thërresëmi pjota bes, e ajo me hirī na mbjonë e me ndëles.	70

Vjershëthi

Trīmadhja Prindëresh e Theosit, parkales prë nē
po të mund kemi pjes ndë taksurat të Krishtit.

PARKALESËMI

Theos, të kuj i vetëmi Bīrë prë gjellën, vëdeqen e të ngjallturen së tij neve të shëndets të
stoneonëme na bjejtī paguomet, ëmëna, truhemi, çë prë këta mistikose të trīshëjtīt Trondofilërë të
së lumes Virgjërë Marie, çë adhoronjëmi, e të bënëmi po sa na porsinjin e të mund kemi po sa na
taksënjīn. Prë Krishtin Zotin tënë. Amin. [172]

MISTIKOSËTË
E TË TRONDOFILERIT

MISTIKOS HAJDHIE

I. Tek i pari mistikos hajdhie, tue thënë një *Ini Jātë* e dhjet *Agëzuosh o Ti Marī*, vemi tue penxuarë po si Virgjëra shëjte qe je tëfalurë ka ëngjëlli Ghabriellë, cili i tha se kesh t' mbarrej me hariste qiellsore e kesh t' zdirgjej tue dhëturë dheut tēnin Zot Jesu Krishtin.

I. Ini Jat, çē ndē qiell rrī,
ëmërin tēnd bekonjëmi na,
ç' është i pjot me shëjtērī;
rregjia jote ārt' nd' ata
çē duanīnē tas bēnjīn tēnde 5
si mbi dhē ndē qiell, ku gjēnde.

Ti ka dita bukēn neve
çē na lipset, Zot, dērgo;
se dētīrētē na ndēleve,
si na tjerret, ti bufto; 10
Mos na⁸² le ndē tendacjona;
keqashit ti lefterona. Amin.

II. Agëzuosh o ti, Marī,
çē me hīrē e pjono jē;
ini Zot me tij rrī,
se mbi grātē i pate hjē;
ti e bekuorē, e bekuorē qot [173] 5
karpoi it, Krishti īnē Zot.

O Theosit shëjte Jēm,
prē ne gjith pjono fētes,
pjot me lip e lot e nēm,
Birin tēnd ti parkales, 10
si ndē vēdeqen tēnē, nani,
po tē vinjëmi, o Zonjë, ati.

Thuhet dhjet herë e, kurë mbarohen, thuhet Dokse, eç. e prana këndohen këto

Kënëkëza

Marī, Jēm e madh hirie,
lum mburom' i lipisīe,
ti na mirr ndē deqe tona
e ng' armiku lefterona.

⁸² na] ne.

Dokse tij prë pather qot, 5
çë ka Virgjëra leve, o Zot,
e me tij Jāti doksuorë
qoft' e Shëjti Shpirt bekuorë.

U tij, o S[hën] Mëri,
këtë laudhim dërgōnjë; 10
ti prite mbë hajdhī
e t' mira mua dërgo.

U jetërë nëng shërtonjë
ndomos po të ndëles
të shpirti bën të çonjë 15
te Zoti ka ti pres.

II. Tek i diti mistikos hajdhie, tue [174] thënë një *Ini Jāt'* e dhjet *Agëzuosh o Ti Marī*, vemi tue penxuorë porsa e lumja Virgjërë Marie, sa xuri ka gola ëngjëllit se je saja kunat Shën Lizabeta ish me barr, u nis njinje e vate të e gjënej tek shtëpia e saj e mënoi atje trī muoj bashk me të.

Ini Jātë, Agëzuosh e Dokse, *si u tha*.

III. Tek i treti mistikos hajdhie mënonjëmi tue kultuorë posi, ardhurë moti të zdirgjej e lumja Virgjërë Marie, u zdorgj te Hora e Betlemit ndë herën e të mjeznats e, vënurë Jesu Krishtin ndë një haore katrëmbçj tek grazhda ku gjëndej, gëzohej e merëngonej.

IV. Tek i katërti mistikos hajdhie mënonjëmi tue kultuorë posi e lumja Virgjërë Marie tet dit pas ç' u kish lerë Jesu Krishti e qelli mbë Qish po të bënej si lexha e Mojsesit urdhëroj e je vū ndër llōrë të pllakut Simeonë.

V. Tek i pesëmi mistikos hajdhie mënonjëmi tue penxuorë posi Maria Virgjërë zbori të Birin e më e kërkoi prë trī dit e tek e treta mbë serpos e gjeti ndë Qish anamesa daskallve, cilëvet' i kallëzoi e përhapij Lexhën, po me gjith se ghanjun ish dimbëdhjet vjeçi. [175]

MISTIKËSËTË DHËMBIMI

I. Tek i pari mistikos dhëmbimi, tue thënë një *Ini Jātë* e dhjet *Agëzuosh o Ti Marī*, mënonjëmi tue kultuorë posi Jesu Krishti, kurë parkalesi prë në te kopshti i Gjetësemanit, dërsijti gjak.

II. Tek i diti mistikos dhëmbimi mënonjëmi tue penxōorë posi Jesu Krishti ka prëkeqi Pillath qe i lënurë ndë duorë të Judhivet po të ish i rrahurë e i qenë dhëna gjashtmil gjashtqind gjashtdhjet e gjasht kopanë.

III. Tek i treti mistikos dhëmbimi mënonjëmi tue kulëtuorë posi lipisjari Jesu Krisht qe i kurōrturë me gjëmbe të shposore e të tharëta.

IV. Tek i katërti mistikos dhëmbimi vemi tue penxuarë posi Zot' inë Jesu Krishti qe dëmtuarë të vëdisij e Judhitë, se të i jipëjin më të madhe turp e dhëmbime, e shtrënguonë të qellij ngrah drurin e të mbëshuomes kriqe.

V. Tek i pesëmi mistikos dhëmbimi mënonjëmi tue kulëtuorë posi Zoti inë Jesu Krishti, arvuorë tek mali ji Kalvarit, qe i xheshurë e i gozhdjasurë mbë [176] kriqe me të ngurëta gozhda, përpara të Jëms e trëdhëmsuome.

MISTIKOSËTË DOKSJE

I. Tek i pari mistikos doksje, tue thënë një *Ini Jāti* e dhjet *Agëzuosh o Ti Marie*, mënonjëmi tue kulëtuorë posi Zoti inë Jesu Krishti të tretën dit pas asaj, tek cila vëdiq, u ngjallë, u ngre vetëm ka varri trënderëm e i doksëm po të mos vëdisij më kurraj.

II. Tek i diti mistikos doksje mënonjëmi tue kulëtuorë posi Zoti inë Jesu Krishti, pra që duolli i thavmasuorë ka varri, u hip me të madhe krëmtë ndë parrajsin, tas që kish mbeturë katërdhjet dit bashk me të Jëmën e me apostojit.

III. Tek i treti mistikos doksie mënonjëmi tue penxuarë posi inë Zot Jesu Krishti, ulurë tek e djathta e të së Jatit, dërgoi Shpirtin të Shëjt ndë shtëpënë ku rrijin të mbëledhurë apostolit bashk me Sh. Marien.

IV. Tek i katërti mistikos doksje vemi tue kulëtuorë posi fōrëmadhja Virgjërë Maria, dimbëdhjet vjet pra që Jesu Krishti mundi e vrau vëdeqen, shkoi ka kjo [177] tek jetëra gjellë, e qellurë ka ëngjëlit shpirt e kurm ndë parrajsin.

V. Tek i pesëmi e prasëmi mistikos doksje mënonjëmi tue penxuarë posi Maria Virgjërë ka i Biri Jesu Krishti qe kurōrme Rregjërësh e të gjithies e doksen edhe kulëtonjëmi të gjith shëjtevet.

Këndimeza

Ti gëzou, o Rregjërësh,
çë jë Jëma e lipisies,
ëmbëlsia e gjelluries.
Rregjërësh, ti u gëzo.

Na, me llōrë alartaz vëna
e me faqet ka ti prjerra,
thirrëmi: "Ndih, via, na të zbjerra,
ka dëludhi na leftëro!".

5

Bila t' Evës sfanisore,
ndë ktë zallë të llargh dërguora,
merëngōre, të luftuora
līgëvet rënda, mos na le.

10

Ndë ktë llak pjonu hjidhī,
pjet me lip, thella dëmbime,
lusëmi murga me shërtime 15
ndo ç' e pafçim një harë.

O ndihore madhe jona,
prirë mbë në shkëlqemet sī
pjota gaz, harë, lipsī⁸³; [178]
mos lëshojna mjere ashtu. 20

E karpoin tënd fōrëmadh
nevet varfërë, via, buftoje,
Zotin Krisht; prana lëshoje⁸⁴
gjalëmërin çë na mbanë këtu.

O ndër Virgjëra ti fānmira, 25
ti fōrëmadhe, ti ghavnare,
ti më e bukurë e lipsjare,
vet ka qielli e dashurë ti,

trondofile kuqullore,
o Marie madhe e trīlart, 30
mos dhuro të na të thart
rīm' ndë dhë e thirrën' ati. Amin.

LITONIA E TË LUMES MARIE VIRGJËRË

Kyrie, eleison, Christe, eleison, Kyrie, eleison eç.

Jātë i Qiellit Theos - Bīrë, leftërorë i dheut, Theos - Shpirti Shëjt edhe Theos - *Pafçë nevet lipsī.*

Shëjte Trīnitat mbë një Theos - *Lipsī ti paç prë nē.*

Shëjtja Marī

Shëjtja Jëm' e Theosit

Shëjtja Virgjërë e virgjëravet - *Parkales prë nē.* [179]

Jëma e Jesu Krishtit - *Parkales prë nē.*

Jëma e theosorit hirë

Jëm' e thjellëmore

Jëm' e trīnderëme

Jëm' e pangarë - *Prë nē ti parkales.*

Jëm' e safëtesëme - *Parkales prë nē.*

Jëmë prë me u dashurë

⁸³ lipsī] lipsī.

⁸⁴ lëshoje] lëshose.

Jëmë thavmasore
Jëm' e Krioserit - *Prë nē ti parkales.*
Jëm' e Shelbuèsit
Virgjërë prënoreme
Virgjërë je doksuome
Virgjërë e predhkarishte
Virgjërë fuqisore
Virgjërë lipisjare
Virgjërë besullore
Pasqira e justixjes
Throni i urtëries
Pjazëma e harësë
Nekue shpirtullore
Nekue prënderore
Nekue prëdhivoçjon'je
Mistikosëme trondofile
Förëmadhja turr e Davdhit
Turr je avorishëte
Shtëpia e ārësuome
Arrka e të besjes
Dera e qiellit - *Parkales prë nē.* [180]
Illi ji menatjes - *Parkales prë nē.*
Shëndeta e sëmurmëvet
Rrëfuxh i të fëtesmëvet
Levrom' i të lakosmëvet.
Ndhëma e të krështerëvet
Rregjërështa e ëngjëlvvet
Rregjërështa e patriarkvet
Rregjërështa e profetvet
Rregjërësh' e apostulvet
Rregjërështa e martërvet
Rregjërështa e skamallerëvet
Rregjërështa e virgjëravet
Rregjërështa e gjith shëjtevvet
Rregjërështa e shëjtit Trondofilerë - *Parkales prë nē.*
Qëngj i Theosit, çë dheut mbëkänë ndëlënë,
ndëles prë nē bufto.
Qëngj i Theosit, çë dheut mbëkatën nxierë,
ka qielli, o Zot, na gjegj.
Qëngj i Theosit, çë dheut mbëkatat lanë,
lipisī nevet bufto.

Vjershëthi

Parkales prë në Shëjtja Marī, Jëm' e trīshëjtit Trondofilërë,
po të mund meritonjëmi pjes ndë të taksurat e Krishtit. [181]

Parkalesëmi

Jip neve, të parkalesëmi, o Theos, shëndetën të shpirtit e të kurmit e, prë nderë të të lumes
Virgjërë Marie, Jëm të i të⁸⁵ shëjtit Trondofilerë, të mund jemi këtu të lefteruom ka helëmet e tek
gjella e stoneonëme të pushonjëmi anamesa harevet. Prë Krishtin Zotin tënë. Amin.

Kënëkëz

S[hën] Maries të sëmurmëvet

Kamë ndë zëe një māl' i thellë,
Jëma ime qiellësorë;
doj t' e nxirënja, e mosnjë dorë
çova tas të m' e shëroj.

Hiri mbrënda parën herë 5
pjes ka veshëtë e pjes ka sītë;
gjakun mudi, eshtrat, dellitë,
mbjatu arvoi ku desh t' arvoj.

Gjeti zëmërën⁸⁶ e m' e lidhi, 10
çoi oreksën e m' e vodhi,
muori ligjën e m' e zdrodhi,
sa këshilli m' u çotjas.

Ç' aso herje u te jeta
nëng e pata një pushimë;
jamë te zjarri, jamë ndë brimë, [182] 15
u vetëhënë nëng dī kuj gjas.

Tej, këtej si fjamurë vete,
nëng pushonjë te ndonjë shërbes;
vete e vīnjë e pra çë pres,
çë të dua, u s' e ndilëgonjë. 20

Nëng e njoh ndo i llavurë jamë,
ndo mbë gjellë e mistkosime
më t' xarrisët jeta ime,
ndo tek ajri fjuturonjë.

⁸⁵ Si noti la sequenza di articoli prepositivi.

⁸⁶ zëmërën] zëmërëa.

Shtrushi i lumëvet më tramaksën,
gjakum piksën shkepëtima,
më trandaksën bumbullima,
thërma e dejtut më shtrëmbōn. 25

Natën e ditën kam nodhë,
prodh ngë gjënjë te ndonjë vend,
jam' i nëmurë, jamë skutjend,
gjindja gjith më trëmbësōn. 30

Shtridha bare e m' i dëthita
po se t' ishin mua jatrī;
ku, se mbjatu më hjidhī
bën' e shtura e keq më jam. 35

Prita motin, ellpizōrë,
të m' shëroj e moti arvoi;
moj, si erëdhi, spavu e shkoi,
e shëndën si e kishënja e kam. 40

Njoj, nani dhezurë të solla
trī qērī me zëe mbë mallë.
Gjegjëm, o Jëmë, e një sinjallë [183]
se më ndiejte m' e bufto.

U t' e thomë si dallanisha
çë mbi dejtut fjtuturōnë.
Kurë e lodhurez kërkōnë
më fuqī e s' kã ajo 45

e një fuqī po ligullore
posht e tilqën, mjerë!, mbi detë,
bie e zeza, e ruonë ndë jëtë
se nëng është ndihëm prë të. 50

Nd' atë lipse keq e madhe
vetëm' e lënë, pendat skotisën
pak mbi uj: mbiturë, spovisën.
Shoket venë çë qenë me të. 55

Dallanisha si nd' at mot
mund lutoj ndihëm njeriu.
Ashtu mua ndë zëmërë biu
një këshillë: dua të t' e thom 60

lipsen time e kam' ellpize
se ti, Jëmë, çë zëen më sheh,
ruon sëmundën e m' e njeh,
e m' dërgōnë prasëmen shërōm.

Ndo m' e luta këtë herë, 65
Mëma ime, kush e thot?
Aq e kamë zëen të pjot
me dishërime sa ng' e thash

ndonjë herë o mund e thomë:
më se i urëti do ndonat, 70
më se ujtë dheu i that, [184]
se stolī lutën një vash.

Po si gruaja ç' është me barr
dishërōnë një djal i mīrë,
lutinj' u këtë ëmbëlë hīrë 75
e ka ti lipsjare e pres.

Sa më zgjidhën këtë nënje,
sa m' shērōnë këtë lavōmë,
trashigonjë ndë gjellë pushōmë,
mbë duorë tënde mund vëdes. 80

Këndimez

Alighorī të shpirtit i fëtesmurë
mbë një delez, cila, e zbjerr, priret prë
vetëhënë tek i zoti

Mblidhe, Zot, se nani vjenë
ajo delez çë t' u zbuorë.
Ruoje mīrë, të qofça truorë,
nd' është ajo, çë jotja qe.

Shih ndo faqja i shkëlqenë 5
me të moçëmen ambëni;
njihe mīrë ndë bāllt' e sī
nd' është, si ish një herë, edhe.

Rā mbë dīrë të lartit qiellë,
më nëng është si qe ahiera. 10
Pjot me liga, tas e miera [185]
njohu ani të larten bes.

Merëngore ballin siellë,
por me thelle një lavōmë;
moj thërret, dhëmburë: "Shērōmë 15
gjith të bërat time ftes!"

Qe xarrisurë, moj rrëmbeje
prë lipsi ka thelli grëmë,
përse ani lipën ndëlëmë⁸⁷
pjot me lip e lot ajo.

20

Via, ndëleje, o Zot, ndëleje,
harro gjith bënat e keqe.
Laje ti, pastroje, ndreqe,
me⁸⁸ të tjerat e nëmëro!

+

⁸⁷ ndëlëmë] nthëlëmë.

⁸⁸ me] më.

URTËRIA E TË KRËSHTERËVET

Pjejtura. Çë k̄a të b̄enj̄e një i kr̄esht̄er̄e po të mund sallvohet?

Përgjegjura. K̄a të ket̄e bes e k̄a të b̄enj̄e sa thot e i porsinë lexha e t̄inë Zoti e r̄injohur̄e e je përhapur̄e ka Jesu Krishti.

Pj. Mb̄e ç̄e është e mbjedhur̄e m̄e tep̄er̄e besa e Jesu Krishtit?

Pë. Nd̄er di mistikos ç̄e janë të mbllira mb̄e nishanin e të sh̄jtes kriqe, dua të thom̄e se ãn̄e Zot është një Theos mb̄e [186] tr̄i vet, J̄at̄e, B̄ir̄e e Shpirt' i Sh̄j̄t, e se i Biri u mish̄erua e v̄ediq të na sallvoj.

Pj. Ç̄e vjen̄e me th̄en̄e se ãn̄e Zot është një Theos mb̄e tr̄i vet?

Pë. Vjen̄e me th̄en̄e se ãn̄e Zot k̄a një të vet̄eme theos̄i, një esenxje e një natur̄e të theosore, mb̄e tr̄i vet mbero, kuj ja thon̄e J̄at̄e, B̄ir̄e e Shpirt i Sh̄j̄t.

Pj. Ç̄e vjen̄e me th̄en̄e të mish̄eruomit e të v̄edekurit të s̄e t̄enit Shelbūes?

Pë. Vjen̄e me th̄en̄e se i Biri i t̄inë Zoti, dua të thom̄e i diti vet të s̄e sh̄jtes Tr̄initat, u b̄e burr e v̄ediq mbal një kriqe për të na sallvoj.

Pj. Poka nishani i të kriqes buft̄on̄e të kr̄eshteun?

Pë. Ëh, zot.

Pj. D̄i ti si b̄enet nishani i të kriqes?

Pë. Ëh, zot.

Pj. B̄eje poka.

Pë. V̄e dor̄en e djathte nd̄e ballin e thom̄e *Nd' ëm̄erim e të Jatit*, e p̄rbinginj̄e⁸⁹ nd̄en krahuan̄e e thom̄e *T̄e s̄e Birit*, e shkonj̄e nd̄e mushkun e të m̄ençer̄e e thom̄e *T̄e Shpirtit*, e qellinj̄e nd̄e mushkun e djatht' e thom̄e *Sh̄j̄t*. Mbashkinj̄e duort e mbllinj̄e kriqen tue th̄enur̄e *Amin*. [187]

Pj. Fjal̄et̄e poka të nishanit të s̄e Kriqes janë?

Pë. K̄eto: *Nd' ëm̄erin të s̄e Jatit*, të s̄e Birit e të Shpirtit Sh̄j̄t. Amin.

Pj. Pse th̄e *Nd' ëm̄erin* e jo *Nd' ëm̄erat*, tas ç̄e d̄i se janë tr̄i vet?

Pë. Pse janë tr̄i vet, ëh, moj b̄enj̄in një Theos e je para fjal̄ nj̄in̄e buft̄on̄e të të Theosit e të jet̄erat Trinitat̄en e vet̄vet.

Pj. Një vet̄em poka është ãn̄e Zot Theosi?

⁸⁹ p̄rbinginj̄e] p̄rbimginj̄e.

Pë. Ëh, zot.

Pj. E vetëtë theosore sa janë?

Pë. Janë trī: i Jati, i Biri e Shpirti i Shëjt.

Pj. I Jati është Theos?

Pë. Ëh, zot:

Pj. I Biri është Theos?

Pë. Ëh, zot.

Pj. Shpirti Shëjt është Theos?

Pë. Ëh, zot.

Pj. Janë poka trī Theosëra?

Pë. Jo, zot. Janë trī vet theosore, moj një prana është ini Zot.

Pj. E pse janë trī mbë një i vetëm Theos?

Pë. Pse të trī kanë një qënurë, një naturë, një fuqī, një mīrie të përzierë e pa të mund jetë e ndajturë.

[188]

Pj. Pse janë trī Vet?

Pë. Pse i Jati s' kā zëme e nëng del ka ndonj' etërë vet, i Biri del ka i Jati çë e gjenerosën ndë stoneonë e Shpirti Shëjt del ka njeri e ka jetëri, dua të thomë ka i Jati e ka i Biri.

Pj. Cili ka këta trī vet theosorë u mishërua?

Pë. I Biri, ç' është i diti vet.

Pj. Si u bë burr?

Pë. Tue marrurë mish o, më mīrë të thomë, një kurm e një shpirt ndë prëhërin të pafëtes të Sh. Maries Virgjërë prë bëme e prë virtut të Shpirtit Shëjt.

Pj. Pse i Biri i Theosit u burrësua?

Pë. Po të sallvonej shpirtërat e gjith burravet të dheut.

Pj. Si ja thonë të Birit të tīnë Zoti i burrësuarë?

Pë. Ja thonë Jesu Krisht, cili është Zoti e Shelbuësi inë, vërtetëm Theos e vërtetëm njeri.

Pj. Çë bëri Jesu Krishti të sallvoj zëet e njerzëvet?

Pë. Rroi e dhuroi e me të tizat psime e dhurime na bëri e na la sakramendet. Tue dhuruorë, vëdiq i gozhdjasurë ndë kriqen e pagūojti prë në justixjen e të [189] Jatit e dhuroi prë tonat mbëkata e na hapi e na zgjeroi udhën e të parrajsit me sakramendet.

Pj. Sa janë sakramendet?

Pë. Janë shtat: 1. Pagëzimi. 2. Krizëma. 3. Metania. 4. Evkaristia. 5. Valëtë Shëjt. 6. Urdhëri o Priftëria. 7. Kushqia.

Pj. Çë na vëlenjin këta sakramende?

Pë. Na shërbenjin të ghadhënjenjëmi, të rritëmi e të zgjeronjëmi hirën e tënë Zoti.

Pj. Ç' është hiri o haristja e tînë Zoti?

Pë. Ësht ajo çë lanë fëtesat tona e ka bil të mbëkats e rrobī të djallit na bënë bil të Theosit e rredhëra të parrajsit.

Pj. Ç' është Pagëzimi⁹⁰?

Pë. Ësht sakramendi çë bënë burrin birë të tînë Zoti e rredh të parrajsit, pse na nxierë mbëkatën e të zëmes, dua të thomë mbëkatën ç' erdhi njerzëvet ka Adhami, po si edhe gjith të tjerat çë mund kemi bërë më parë të pagëzohemi e na mbjonë shpirtin me dhëna e rrighale qiellsore e me hirë.

Pj. Ç' është Krizëma?

Pë. Ësht një Sakramend çë fuqisën njeriun po të mos ketë trëmbime, të skamallisinjë besën të Jesu Krishtit e bën e [190] jemi jushtërörë të Shelbuësit tënë.

Pj. Ç' është Evkaristia?

Pë. Ësht Kurmi e Gjaku i Jesu Krishtit, me cilin tagjiset karitata, cila është gjella e⁹¹ të shpirtit. Andaj jipet ndën speçjet të buks e të verësë, moj vërteta ajo nëng është buk vetëm, pse ndë konxakracjōn ndë Kurmin e ndë Gjakun të Jesu Krishtit ndërrohet.

Pj. Ç' është Skamallia o Metania?

Pë. Ësht sakramendi i të Skamallies. Kī Sakramend na ndëlenë fëtesat çë bëtim pas Pagëzimit e na prīerë ndë mikërien e tînë Zoti, të kuj prë mbëkatat jeshim të bërë armiq.

Pj. Ç' është Valëtë Shëjt?

Pë. Ësht sakramendi çë qërōnë qëndruomet e të fëtesavet, jep oreks e fuqī shpirtit po të luftonjë e të mundinjë tendacjonat e të dhimonit ndë herën e të vëdeqes e me shëndetën e të shpirtit siellë edhe shëndetën e të kurmit.

Pj. Ç' është Urdhëri o Priftëria?

⁹⁰ Pagëzimi] Ragëzimi.

⁹¹ e] o.

Pë. Është ai Sakramend që na jep ministret e të Qishës e të lartarit, cilëtë japën neve e marrën për vetëhënë të tjerëtë sakramende me virtutën e me hirën e t'inë Zoti. [191]

Pj. Ç' është Kushqia?

Pë. Është ai Sakramend që shokëronë e mbashkën burrin e gruanë me hirën e Theosit. I jep fuqī të gjëllinjin me ambëni, të bënëjin e të rritënjin bilëtë me shëjten trëmbime të t'inë Zoti e bën e kanë oreks te kjo e tek jetëra gjellë.

Pj. Kush ka bes ndë kto sakramënde e i bënë edhe sallvohet o jo?

Pë. Ëh, zot, se sallvohet.

Pj. E nëng i lipset fare më gjë?

Pë. I lipset besa e gjith bëmavet që bëri e na kallëzoi Theosi o bëri e na porsiti Jesu Krishti.

Pj. E kush na i thot këto vërteta?

Pë. Simbolli i apostulvet.

Pj. Dī ti Simbollin?

Pë. Ëh, zot.

Pj. Thuoje.

Pë. Njota. **1.** Kamë bes mbë tënë Zot Theosin, Jātë i trīfuqisëm që krijosi qiellin e dheun. **2.** E mbë Jesu Krishtin, Bīrë së tij, i vet Zot inë, **3.** Cili qe konxhipisurë për bëme e virtut e të Shpirtit Shëjt e u lë ka Maria pather Virgjërë. **4.** Psoi e dhuroi ndën Ponx Pillathin, qe i ngriqurë, vëdiq e qe varripsurë. **5.** U poshtua ndë pis, të tretën dit u ngjallë ka [192] të dekurit. **6.** U hip ndë qiell e ulet tek e djathta e të Jatit i fōrëmadh. **7.** Atena kã të vinjë të judhikonjë të gjallëtë e të vëdekurit. **8.** Kamë bes mbë Shpirtin Shëjt, **9.** Qishën katōllike, Bashkërinë e Shëjtëvet, **10.** Ndëlemën e mbkatëvet, **11.** Të ngjallturit e të mishit, **12.** Gjellën e stoneonëme. Amin.

Pj. Kush e njëmendëti *Kamë Besin*?

Pë. Dimbëdhjet apostolit. Andaj janë dimbëdhjet artikul.

Pj. Çë thonë mbë serpos këta artikul?

Pë. Thonë gjith atë që kemi të kemi bes të t'inë Zoti Theosit e të shëjtes Qish.

Pj. Theosi poka qe ai që krijosi qiellin e dhenë?

Pë. Ëh, zot.

Pj. E kush është Theosi?

Pë. Është një shpirt i trīthjellëm, i trīmadh, që munden gjith, dī gjithsej, kreosi gjithien e, pa të lekundet ai, e tundën, e dreqtōnë e ndë gjellën e të së qënures të saj e mbanë.

Pj. Ku rrī Theosi?

Pë. Ndë qiell, ndë dhë e ndë gjith vendet.

Pj. E Zoti Krisht ku rrī?

Pë. Ndë qiellë e ndë trīshëjtin Sakramend t' Evkaristies. [193]

Pj. Tij, kush të kreosi?

Pë. Inë Zot.

Pj. Prë cilin ligj të kreosi?

Pë. Po të e dua je të e shërbenjë ndë ktë gjellë e prana të e shoh e të e trashigonjë tek jetëra.

Pj. Ësht poka nj' etërë gjellë pas ksaj, e vjuorë prë në?

Pë. Ëh, zot.

Pj. Kurë vemi tek ajo gjellë?

Pë. Kurë vëdesëmi.

Pj. Ç' është vëdeqja?

Pë. Ësht e zgjidhura të shpirtit ka kurmi.

Pj. Ku vete kurmi i njeriut pas çë vëdes ai?

Pë. Ndë varrin, e pjuhuroset.

Piejt. E shpirti?

Përgj. Përpara tīnë Zoti.

Pj. Ç' i bënë inë Zot shpirtit?

Pë. E judhikōnë e, ndose bëri mīrë, i jep parrajsin; ndose lig, e dërgōnë ndë pis.

Pj. Ç' është parrajsi?

Pë. Ësht një vend hareje ku me pamen lumsore të tīnë Zoti trashigohen gjith të mirat pa mos të kenë serpos.

Pj. Ç' është pisa?

Pë. Ësht një vend ku të dëmtuorit [194] lëngonjin tue dhuruorë gjith vllepet, sëmundat e të ligat çë mund pandehjen, pa të mund shohën kurraj faqen e tēnë Zoti o të metanosen e të priren tek ai, tue dalurë atena.

Pj. Është ndonjë etërë judhikuome pas asaj, që bënë Theosi ka njëj shpirti?

Pë. Ëh, zot, e është ajo judhikuome që vjenë të bënë Jesu Krishti ndë prasëmat hera të motit tek llaka e Josafatit, ndaj horën e Jërsallimit, ku mbllidhen me shpirtin e me kurmin të gjallëtë e të vëdekurit të jenë të judhikuorë e të kenë pisën o parrajsin, si vjenë të i ngas prë të dreqtat o prë të të shtrëmburat që bëtin.

Pj. Pas ditën e të judhikuomes poka njerëzit venë ndë parrajs o ndë pis me shpirt e kurm?

Pë. Ëh, zot.

Pj. E kurmi ahiera qëndronë drejt si e kemi nani na, me skise të rënda e të trasha?

Pë. Jo, zot, pse hollohet e ndërronet prë fuqien e Jesu Krishtit.

Pj. Njëng sosën poka vetëm besa të mund verë ndë parrajsit njeriu?

Pë. Jo, zot. [195]

Pjj. Ç' duhet më?

Pë. Duhën bëmat e mira e të dreqta.

Pj. Kush thot njeriut ndose bëmat e tija janë të mira e të dreqta?

Pë. Ia thot lexha e tînë Zoti.

Pj. Na dha poka një lexh inë Zot?

Pë. Ëh, zot.

Pj. Prë names të kuj?

Pë. Prë names të Mojsesit e të Jesu Krishtit, cili, si Theos, e njohu e je kufirmarti.

Pj. Çë thot kjo lexh?

Pë. Na jep dhjet Kumanduome.

Pj. Cilëtë janë këto Kumanduome?

Pë. Njota. **1.** U jamë Zoti Theos it. Mos të këç përpara meje të jetërë Theos. **2.** Mos thuj emërin e Theosit prë faregjë. **3.** Kulëto të shëjtëroç krëmëtet e të dialat. **4.** Nderoj tët atë e tët em. **5.** Mos vrit njeri. **6.** Mos bëj bëma të turpura mishi. **7.** Mos vidh gjë njeriu. **8.** Mos bëj martirë mbë të rreme. **9.** Mos dishëro gruanë e tjerëvet. **10.** Mos dishëro petëkun e tjerëvet.

Pj. Çë mbjedhën këto dhjet Kumanduome?

Pë. Gjith atë që këm të bënëmi e të mos bënëmi, të duami mīrë Theosin e afërin tënë, njeriun. Andaj zëmëra e ksosh kumanduomve është karitata, cila [196] na urdhërōnë namurin e tînë Zoti

mbal gjith kafshat e namurin që këm të kemi për afërin tënë do që të jetë si namuri që kemi për vetëjuen.

Pj. Na lipset më gjë të mund jemi më të mirë e të drejtë?

Pë. Ëh, zot. Na lipsen virtutat.

Pj. Sa janë theollogjiat?

Pë. Janë këto: besa, ellsiza e karitata.

Pj. Si kallëzohet besa?

Pë. Kështu. Zoti imë, u kamë bes pa mosnjë rishtrënguome, ndërroume, o lekundi gjith atë që besën shëjtja Qish katòllike, vet pse ja kallëzòve e ja e porsite ti që jë vërteta mbë vetëhënë, vërtet cila së mund na gënjenjë o të jetë e gënjerë. U prana jo vet se besinjë këto vërteta që më tha pa ëhojo, moj dua të jap gjellën e të shprishinjë gjakun për të shëjten bes.

Pj. Ellsiza si kallëzohet?

Pë. Ashtu. Theos imë, u ellpizonjë ndë lipisien tënde e ndë Gjakun të Jesu Krishtit, cili vëdiq e je shprishi për shëndetën e të shpirtit timë. Andaj ellpizonjë se ti për nderë t' atij më jep ndëlesën e mbëkatëvet e doksen e të parrajsit që më takse. [197]

Pj. Si kallëzohet karitata?

Pë. Me thëna e me pune. Me thëna është kjo. Theos imë, pse ti jë për me u dashurë mbal gjith të mirat, u të adhoronjë e të dua mirë me gjith fuqien të shpirtit e të kurmit timë e për nderë tënde dua mirë edhe afërin timë si vetëhënë time.

Pj. Si kallëzohet karitata me bëna?

Pë. Kallëzohet me bëmat që janë të lipisjare.

Pj. Sa janë bëmat o punet lipisjare?

Pë. Janë katërëmbëdhjet: shtat shpirtulore e shtat kurmërishte.

Pj. Cilat janë kurmërishtet?

Pë. Janë shtat. **1.** Jip të hanë atirëve që kanë ũ. **2.** Jip të pînë atirëve që kanë et. **3.** Vesh të xheshurit. **4.** Jip shtëpî të ghonovarëvet. **5.** Ec gjë të sëmurmit. **6.** Ec shih të filaqisurit. **7.** Gropso të vëdekurit.

Pj. Thuoj shpirtuloret?

Pë. Këto janë një etërë shtat. **1.** Këshillo ata që udhobnjin. **2.** Porsij ata që nëng dînë. **3.** Qarto ata që mbëkatërohen. **4.** Levro të helëmuorit. **5.** Ndëlej ata që të fëtesët in o të shajtin. **6.** Dhuro me paçenxe ata që të tandonjin e të llastimisënj in. **7.** Lus tënë Zot për të gjallëtë e p[r]jë të vëdekurit. [198]

Pj. Sa janë virtutat kardinallishta?

Pë. Janë katërë. **1.** Prudhenxja. **2.** Justixja. **Ë.** Temberënxja **4.** e Fuqia.

Pj. Sa janë rrihalet o dhënat e të Shpirtit Shëjt?

Pë. Janë shtat. **1.** Urtëria. **2.** Ndilëgimi. **3.** Këshilli⁹². **4.** Fuqia. **5.** Të xënurit. **6.** Lipisia. **7.** Trëmbima e tinë Zoti.

Pj. Qisha Kathòllike është e këshilluorë ka Shpirti i Shëjt e ka inë Zot e ndihurë?

Pë. Ëh, zot.

Pj. Kush është Kreu i të Qishsë?

Pë. Ësht shëjti Pap.

Pj. Mund na kumandonjë gjë Qisha?

Pë. Ëh, zot, e na dha njer' nani pes kumanduome, e janë: **1.** Të gjegjëmi Meshën ndë të diallat e ndë të tjerat krëmëte. **2.** Të agjëronjëmi ndë kreshëmit e ndë parakrëmtet të shëjtëvet e ndë katërë Motet; s' kemi të hami mish të prëmëten e të shtunë, ndose jemi të lëtinjë; të mërkurën e të prëmëten, ndose jemi ghereq. **3.** Kemi të skamallisemi allmonu një herë ndë vit e të kungohemi ndë Pashqit e të ngjallurit të Jesu Krishtit. **4.** S' kemi të vëmi kurorë ndë mote të proibirëme, dua të thomë ka e para e diallë të së ardhurit të tinë Zoti njera ndë Pefanie, ka e para dit të kreshmëvet njera ndë [199] të parën e diallë pas Pashqëvet. **5.** Kemi të paguonjëmi dhjetëmat si është zakoni.

Pj. Ç' është Mesha?

Pë. Ësht një urat, tek cila na mbërparën sa bëri, sa psoi, sa tha, sa dhurōi Jesu Krishti që kurë leu njera ndë vëdeqen e tij. Ësht një Sakrifix keq i fōrmadh e i mistikosëm që bënet mbë nderë të Theosit me Kurmin e me Gjakun të Jesu Krish[t]it.

Pj. Prë cilat kafç mund ofëriret kī sakrifix?

Pë. Prë shum e më tepërë prë trī: prë të nderuorë e prë të hiripsurë Theosin, prë të mund kemi ndëlemën e të mbëkatëvet e prë të na jap inë Zot ato hariste që na lipsen prë shpirtin e prë kurmin.

Pj. Mund mbahet njeriu pather pa mbëkat?

Pë. Jo, zot, pse duhet një hariste keq e madhe që të e ruonjë, si ruojti⁹³ Sh. Marien e pak të tjerë shëjtëra.

Pj. Njeriu poka bie ndë mbëkat o do o nëng do?

Pë. Jo, zot, pse Theosi e bëri të dreqtë, të mīre e pafëtes e të leftërë e, ndose ai bie, bie me duanien e tij e lefterisht, po si rā Adhami, jati i gjith njerzëvet. [200]

Pj. Poka, kurë njeriu bie ndë mbëkat, zbierë dreqtien e armikoset me tënë Zot?

⁹² Këshilli| Kushilli.

⁹³ ruojti| riuojti.

Pë. Ëh, zot.

Pj. E si rrëvōnē të mikërohet më me të?

Pë. Me sakramendin e Metanies.

Pj. Si bëhet kī sakramend?

Pë. Tue skamallisurē fëtesat çë bëtim përpara një prifti, cilëvet⁹⁴ i dha fuqien Theosi të mund na i ndëlenjin mbëkatat prë pjes së tij.

Pj. E të bënjëmi një Skamallī të mīrē sa kafça duhen?

Pë. Pes kafça e janë: **1.** Kem të kulëtonjëmi mīrē mīrē mbëkatat. **2.** Kemi të metanosemi me dhëmbime të madhe fëtesashit. **3.** Kemi të taksëmi me zëmërē e me bes të mos i bënjëmi më. **4.** Kemi të ja kallëzonjëmi skamallerit dreq si i bëtim, sa herē i kemi bërē, përpara kuj, ndë cilat vende e ndose prë zakōnē i bëtim. **5.** Kemi të bënjëmi penitenxjen çë na jep skamalleri.

Pj. Si mund kulëtohen mirē e dreqtē fëtesat?

Pë. Tue lusurē hirën e Theosit, dritën e të Shpirtit Shëjt, ndihëmen e ëngjëll kustodhit e të avoketëvet e tue thërriturē [201] më trū mbëkatat gjith, tue zënërē ka e prasëma skamallie, ndose ajo kā qënē e mīrē.

Pj. Si vjenē të mos jetē e mīrē Skamallia?

Pë. Ndose ai çë skamalliset nëng kā metanie fëtesashit, nëng taksën të mos mbëkatërohet më o fshehën ndonjë mbëkat me ligëri e me të rreme o bënë ndonjë fëtes të rënde tue u skamallisurē.

Pj. Poka gjith herat çë skamalliset një e lë të thetë ndonjë mbëkat skamallia nëng vëlënē?

Pë. Jo, zot. Ndose lë mbero ndonjë mbëkat të lez, skamallia është e mīrē, pse mbëkatat të leza rri mbë lefterien tënë ndose duomi t' i skamallisëmi. Ndo prana lë ndonjë mbëkat të rënde prë harruome, e skamallia është e mīrē edhe e kemi të skamallisëmi vetëm mbëkatën çë harruom tek jetëra skamallie. O mbëkata e lënurē nëng qe prë harruome, moj prë mallixje, prë turp o prë ndonj' etërē tendacjon, e ahiena skamallia nëng vëlënē e kemi të e përtërirëmi ndë gjith e prë gjith, tue thënë edhe skamallien mbëkatëruome çë bëtim.

Pj. Çë duhet më të jetē e mīrē kulë[t]uomja e të mbëkatëvet? [202]

Pë. Lipset të kulëtonjëmi sa herē i bëtim mbëkatat të rënda, cilësē do spejë të jenē, ashtu sa nëng sosën të thetë një: Bëra bē mbē të rreme, moj kā të thetë: një, di, trī o sa herē qe.

Pj. Sa të keqe bënë mbëkata e rënd?

Pë. Bënë di të liga: prëshānē tënë Zot e dëmësōnē shpirtin tënë.

⁹⁴ Ardito passaggio dal singolare al plurale.

Pj. Pse prëshënë tënë Zot?

Pë. Pse ndërrënë namurin e Theosit me namurin e të dheut, nëng gjegjën lexhën e duanien e tij e kundërë porsimet e të ligjës ndërrënë ārin me balëtën.

Pj. Si vete çë dëmsōnë keq shpirtin tënë?

Pë. Pse bën e zbierëmi hirën e Theosit, parrajsin, e bën e meritonjëmi pisën.

Pj. Sa shortashi janë mbëkatat?

Pë. Di shortashi. Njera është mbëkata çë bëri Adhami, cila ngjatet e përhapet ndë njerëzien, e ja thonë mbëkata e të zëmes, e kjo nxiret me pagëzimin, po si thamë. Të tjerat janë ato çë bënë gjith ditën njeriu, e këto janë edhe di shortashi, të rēnda e të lea.

Pj. Cila është poka mbëkata e të zëmes?

Pë. Është ajo me të cilën lehem i gjith na.

Pj. Cila është mbëkata e rēnde? [203]

Pë. Është ajo çë bënet kundërë namurit të tīnë Zoti e t' afërit tënë e është e rēnd e thuhet vëdekore, pse bën e vëdes shpirti, tue i nxjerrurë hirën e tīnë Zoti.

Pj. Cila është mbëkata e lez?

Pë. Është ajo çë nëng bën e bierë shpirti hirën theosore e monu e xarrisën ndë pis, moj ftohën⁹⁵ mbero vapën e të karitats, pse nëng vete drej duanies të tīnë Zoti, e kjo o kē t' jetë e qajturë këtu mbi dhë me metanie o ke t' jetë e qëruorë me zjarrin e të përghatuorit.

Pj. Sa janë krerat e mbëkatavet?

Pë. Janë shtat. **1.** Subervja. **2.** Avarixja. **3.** Lusura. **3.** Dirja. **5.** Golja. **6.** Vidhja. **7.** Purtonmja.

Pj. Pse thuhet krera të mbëkatëvet këto?

Pë. Pse ksove dalën shum të tjera, po si bilat ka të jëmat. Ashtu kush është suberv mbanë se mosnjeri mund e gjas o të e qasinjë, prëshënë të afërit e tij, pretëndōnë të ketë gjith doksën e nderën e të dheut prë vetëhënë, do t' xërë shërbiset e të tjerëvet, mbahet keq prëlart pa mosnjë ligj e vete tue kërkōorë pather gjëna të rea. Kush është i mūndurë avarixjes s' mund shoh të vobqit, xheshën të nēmurit e të dētirëmit; s' kē lipisī, [204] s' kē dreqtī o karitat; ngurën zëmërën e nëng bënë mīrë njeriu. Kush është i lusūrēm kërkōnë pather bëna të shtrëmbura e me gruanë e tij e me gruan' e tjerëvet, nëng njeh të dreqtën, i errësohen trūtë e cado herë lërënë edhe besën e tīnë Zoti po të verë pas gravet e pëlqemëvet të qelëbura të mishit. Kush është grikmādh bënë mbëkata gjith shortashi o këllet mbrēnda o nxierë jasht. Kush është i dīrēm mallkōnë, vret, zëhet, shānë, turprōnë e bënë një mil të liga, si dejti kurë monostrofet. Kush kē vidhje sē mund shoh të mīrën e tjerëvet,

⁹⁵ ftohën] ftonjën.

harepsët prë të keqen e të afërit e nodhjonë kuazi gjith njerzit. Kush është i përtuom ndë shërbemen e tënë Zoti ftohet pather më prej shpirtit, nëng uratën, nëng lusën [n]e kã tramaksie prë vëdeqen e prë pisën e të tjera mbëkata bënë.

Pj. Gjenden më të tjera fëtesa mbi këto?

Pë. Ëh, zot, e janë mbëkatat kundërë Shpirtit Shëjt, ato që thërresën mënit përpara tînë Zoti e mbëkatat që bëhen me trû.

Pj. Cilat janë mbëkatat kundërë Shpirtit Shëjt? [205]

Pë. Janë gjasht. **1.** Kurë një sellpizōnë të mund sallvohet **2.** O ellpizōnë të sallvohet pa bërë bëme të mira e pa të e meritonjë. **3.** Kurë rremsonë vërtetën e njohurë. **4.** Kurë kã vidhje ka hiri i të tjerëvet. **5.** Kurë nguret ndë mbëkata **6.** E kurraj metanoset mbëkatashit.

Pj. Sa janë fëtesat që thërresën mënit përpara tînë Zoti?

Pë. Janë katërë. **1.** Vramja e ndonjeriu me të gjith duanien. **2.** Mbëkatja e mishit kundërë naturësë: **3.** Shtrëngōmja e të vobkëvet. **4.** Mospaguomja e t' atirëvet që na shërbienë.

Pj. Cilëtë janë mbëkatat trûshi?

Pë. Janë ato që bëhen me penxerin e këto janë di shortashi. E para është kurë një penxōnë e kã duanie të bënë ndonjë gjë të mbëkatërisht, e dita është kurë një duanirisht mënōnë tue penxurë një gjë të mbëkatëruom pa duanie të e bënë vërteta.

Pj. Njeriu, mbë serpos, si mund fëtesinjë?

Pë. Me bëma, me thëna e me penxjere.

Pj. Më parë se të rrëfienjë mbëkatat priftit, që kã të bënë i ftesuri? [206]

Pë. Kã të thetë skamallinë me fjal, si është e njohurë ka shëjtja Qish.

Pj. Thuoj Skamallinë.

Pë. Njota. Skamallisinjë tënë Zoti, Theos që mundën gjithsej, së lumes Marie pather Virgjërë, së lumit Mikëll arkëngjëll, së lumit Janjë Pagzoserë, shëjtëvet apostul Pjetërit e Palit, gjith shënjëtëvet e tij, o jätë, pse fëtesa shumë me penxërë, me thëna e me bëna. Fëtesa e nani metanosemi thellë e fōrt. Andaj parkalesinjë të lumen Marie pather Virgjërë, të lumin Mikëll arkëngjëll, të lumin Janjë Pagzoserë, shënjëtët apostul Pjetërin e Palin, gjith shënjëtët e tij, jätë, se të lusëni prë mua Theosin Zotin tënë. Amin.

Pj. Kush e bëri Skamallien?

Pë. Njeriu i fëtesurë kurë vate të skamallisej e të thoj mbëkatat e tij skamallerit.

Pj. Kush bëri mbëkata kã të bënë penitenxje?

Pë. Ëh, zot.

Pj. E si bëhet penitenxja?

Pë. Tue u metanosurë mbëkatashit.

Pj. Si buftohet prë jashta metania e të mbëkatavet? [207]

Pë. Tue pasurë dhëmbime.

Pj. Sa shortashi është dhëmbima?

Pë. Fjalëshi e zëmërje.

P{iejtura} Thuoj dhëmbimen me fjal.

Pë. Njota. Zoti ïmë, Theos ïmë, u metanosemi me gjith zëmërën pse fëtesa e dhëmbemi e më shpëlqënë mbë gjith të tjerat liga pse fëtesa e prëshajta e shpëlqeva tij që jë mīria prë vetëhenë, jë i trīlart, e i trīlipisjarë. O, të keshënja vëdekurë e mos të t' keshënja fëtesurë, Zot i lipisjarë e keq prë me u dashurë! U të jap bes nani se që sod e pārë dua të ndërronjë gjellë e dua të vëdes më shpejt një mil herë e jo të t' fëtesinjë më kurraj.

Pj. Sosën kjo dhëmbime po të mund sallvohemi?

Pë. Ëh, zot. Ndose është e thënurë me zëmërën, edhe jasht skamallies, kurë mbero së mund kemi mosnjë modhi skamallerin.

Pj. E kurë një metanoset ka mbëkatat vetëm pse fëtesi tënë Zot e andaj zbuori parrajsin, sallvohet?

Pë. Ëh, zot, moj kã të skamalliset e ka të jetë i zgjidhurë mbëkatashit ka prifti. Ndo ç' prana ka dhëmbime të madhe vetëm [208] pse fëtesi tënë Zot, sallvohet edhe pa skamallie.

Pj. Çë kēm të bënëmi të mund gjegjëmi dhëmbime fëtesashit?

Pë. Kemi të truhemi Theosit po të na e jap, Shën Maries e shjëtevet, cilëtë e gjegjëtin e je patin të madhe e të thelle, po si qe Shën Pjetëri, Shën Mëria Mathalenë, S[hën] Margharita, S[hën] Frangjisku i Shizit e aq të tjerë, e kēm të penxonjëmi të ligat e dëmet që bëmë tue fëtesurë.

Pj. Kemi të bënëmi nje penitenxjen që na jep skamalleri?

Pë. Ëh, zot, kurë skamalleri na shëngoi motin. Ndo pra nëng tha gjë, ahiena mund e bënëmi me lefterien tënë. Më njëhere mbero e bënëmi, më mīrë është.

Pj. Një që mīrë u skamallis e u dhëmb fëtesashit që mund bënë më?

Pë. Mund kungohet.

Pj. E po të bëhet drej Kungimi, sa kafsha duhen?

Pë. Duhet trī kafsha: pastruome shpirti, pastruome kurmi e trīmadhe dhivocjon.

Pj. Çë vjenë me thënë pastruomja e të shpirtit?

Pë. Pse ai që vete kungohet k̄a të ketë [209] shpirtin të thjellëm, dularë e pa fëtes të rënda.

Pj. Çë do me thënë pastruomja e të kurmit?

Pë. Pse që ndë mjeznat njera mbë herën që vete kungohet, k̄a të ketë kurmin pa ngrënë e pa p̄irë.

Pj. E pse duhet një tr̄imadhe dhivocjon?

Pë. Pse kush do t' kungohet k̄a të ketë dhivocjon ajashtaz e ambrëndaz.

Pj. Çë vjenë me thënë dhivocjon' ajashtaz?

Pë. Pse kush vete kungohet k̄a të verë me të veshura e me stol̄i të mira më se mund i ketë, me llōrë të mbjedhura ndë krahnorin e me s̄itë t' ulëta.

Pj. Ku mbllidhet dhivocjona ambrëndaz?

Pë. Ndë parkalese, ndë lusa e ndë urata që kanë të bëhen Theosit, Jesu Krishtit, shën Maries, ëngjëlvet, shëjtevet e avoketëvet, tue i lipurë mbi gjith kafshat shëndetën stoneonëme të shpirtit, ndëlemen e mbëkatëvet, mburuomen e të hirëvet, lefteruomen e pisjes, har̄inë e të parrajsit e shëndetën e të kurmit mbë serpos.

Pj. Cila është ur̄ata që më tepërë kēm të thomi?

Pë. Ësht ajo që na porsijti Zoti Krisht [210] me golën e tij, kurë ja kallëzoi apostulëvet, e është kjo: **1.** Jati inë që jē ndë qiell, qoft' i shëjtëruorë emëri it. **2.** Ardhëtë rregjëria jote. **3.** Qoft' e bërë duania jote, si mbi qiellë ashtu mbi dhē. **4.** Ëmëna sod bukën që na nevojën gjith ditën. **5.** Ndëlej neve dëtirëtë tona, porsì na ndëlenjëmi dëtirëmit tënë. **6.** Mos na lëre ndë tendacjona. **7.** Ligashit lefterojna. Amin.

Pj. Çë mbjedh e që thot kjo urat?

Pë. Mbllidh shtat të lipura që kēm të bënëmi ka dita t̄inë Zoti.

Pj. Ësht ndonj' etërë urat e tr̄imirë?

Pë. Ësht tēfalmja e shën Maries e është kjo: Agëzuosh, o Marie që jē pjote me h̄irë; inë Zot është me tij. Ti jē e bekuora ndër gjith gr̄a e i bekuorë është karpoi i barkut tënd, Jesusi. - Shëjtja Marie, Jëma e Theosit, parkales prë nē të mbëkatëruomit, nani e ndë herën e të vëdeqes tënë. Amin.

Pj. Të kuj janë fjalëtë e ksaj urat?

Pj. Dica i tha arkëngjelli Ghabriellë kurë tēfali Marien prë pjes të Shpirtit Shëjt. Dica janë të shëjtes Lizabet kurë vate të e gjënej Maria e je tēfali ajo, e të [211] prasëmat qenë thëna ka Qisha e shëjtevet?

Pj. Truhe ti Theosit, Sh. Maries, ëngjëlvet e shëjteve?

*Pë. Ëh, zot. Menatet, mjezdit e mbrëmënet shëngohemi me nishanin e të kriqes e thomë: Dokse paf' i Jati, i Biri e Shpirti i shëjt, si qe ndë të zëmen, nani, pather e ndë gjith jetën e jets. Amin. Pra thom *Jati inë* eç. e *Agëzuosh o Marie* prë trī herë e mbaronjë tue thënë: "Qoft pather i bekuorë ëmëri i Jesusit e i Maries. Qoft pather laudhuorë trīshëjti Sakramend. Sod e prë pather e doksuome qoft trīshëjtja Trīnitat. Jesus, Zep, Marie, juve jap zëmërën e shpirtin tīmë. Ju më qofçi nd' anë kurë jam' e tëhelëqinjë e me jū i ambënisëm dalëtë shpirti ka kurmi imë. Ëngjëll kustodh, ruojëm; shëjtëra avuket, ndihmëni. Amin".*

KËSHILLË

Bir' imë, mba të mbjedhura e të mblira skiset e të kurmit, çë janë sīte, veshëtë, hunda, gola e duortë; mba të qëruorë kurmin e shpirtin mbëkatashit; beko ka kred, ka koh e ka dit Theosin, bëj lexhën e tij e ti qëndrōnë i bekuorë ka Theosi, ka qielli e ka dheu. Ashtu qoft. [212]

SHKALLA E IV

TË PUNES TË
PESHPËKUT ZOTIT PJETËRË BOGDHANO
TIPOGHRAFISURË VENETË
KA GJIROLLAMI ALLBRICI
NDË VITIN 1691

Rëshkruojturë mbero me ghramatitë e këtij libri, pse tek ai janë ndrishe e nëng mund dhjvasen aq mîrë. U kalla këtu këtë Ligjërata të atij të bënë të xënë ata që thomse nëng e dînë se janë të tjerë livëre albëresh e ndonjë fjal që vjenë të i duket e rë, pse nëng e adheturë ndë katundet që gjënden ndë Litalljen, mos të mbanjin se u e nxora ka krieja ime, pse e mora tek ai, tas që njoha se gjuha nëng ndrishën keq e, si fllitet nani këtu, fllitej atje 300 vjet prapa.

LIGJËRATE E PARË

SI U NGJALLË JESU KRISHTI TË TRETËN DIT

Mbeti shënjëti stāt aq i bukurë e i ndritëm, ashtu sa dielli dukej i errëtë e i shëmbtuen ndaj drits e shkëlqemit të yjnuemit⁹⁶ stātë të Jesu Krishtit. Prej [213] vorrit ndë çast duolli, pa trazuem rrasën që e kish mbëshëllë, po si duolli krahenorit të së Virgjëres Jëm, pa dëm të ùngjinit të saj.

Dan. 6. U duk atë herë Dan’jelli dalurë leqenit⁹⁷ të luanjëvet pa ndonjë dëm asoj bishash⁹⁸ të egërash.

Jon. 2. U duk Jona të tretën dit, që balleni, peshk dejti, e mbajti trī dit ndë barkut e prana e vuell mbë lëmānë të Ninives⁹⁹.

Esth.¹⁰⁰ 2. U duk Mardokeu, i xheshurë thesit¹⁰¹ së vet e i veshurë petkashi së rregjërç¹⁰², e anemiku i tij Amani¹⁰³, tue mbeturë dobiturë, mbet¹⁰⁴ keq i vjerr mbë furkat të vetjuej e populli i tij mbet shpëtuej ka vëdeqja.

Exod. 2. U duk Mojsesi, ji nxjerr ujrvash të Nillit e ka shporta e thupravet¹⁰⁵, cili prana vrau Faraunin.

⁹⁶ yjnuemit. In quest’ultima parte la y del Santori (S) serve anche a rendere la y del Bogdani (B). Ho tenuto presente l’edizione del *Cuneus Prophetarum* curata da Anila Omari, Tirana 2002.

⁹⁷ leqenit (B). S: laqenit.

⁹⁸ bishash (B). S: bishkash.

⁹⁹ S cambia la sintassi rispetto a B. Il porto di Ninive è un’invenzione di B, senza alcuna traccia nella Bibbia.

¹⁰⁰ Esth. - B: Hest – S: Hest. Ho riportato questa e altre abbreviazioni latine dei testi biblici alla norma consolidata. Anila Omari considera *Hest.* un errore di stampa e, insondabilmente, lo corregge in *Hist.*

¹⁰¹ thesit (B). S: thasit.

¹⁰² B: së regjëneshash.

¹⁰³ B: Amoni.

¹⁰⁴ S elimina “dobitun, mbet”, rendendo aleatoria la sintassi.

¹⁰⁵ S: dhupravet.

Gen. 4. U duk Josefi, dalurë ka burgu, me kript' e rruom ka vëdeknia e i veshurë të pavëdeknies e mbajturë mbë vend të Rregjit ndë gjith dheun e Misirit.

Po e përsilljin gjith ata shpirtëra të shënjëtë. Ndë kaq i biri t'inë Zoti desh t' vejtë shihij t' Ëmën të shënjëte të sij, tue dashurë ligja që ajo që pati më të madhen¹⁰⁶ dhëmbime te jeta të ish më e [214] para të e shihij e të përgëzohej. Rrij Virgjëra me më të madhin dishërim, si përsipërë u tha, tue priturë kohën kurë kish prë të parë të Birin të ngjallurë prë vetëhenë. Ndër kaq po ndiejt se hinej ndë kamarët vet një kënek qiellishte shum ëngjëlish që po vijin tue kënduorë e tue bëmë përpara Rregjit të madh gazëmend. Hitin gjith bashk ku ish Ëma e t'inë Zoti e, tue rārë mbë gjunjë rreth asaj, kënduonë atë shëjte këneke që zë: "Rregjërësha e qiellvet, gëzou, Alleluja, pse ai që qe e ndënji ndë barkun tënd, Alleluja, u ngjallë po si pat thënë. Alleluja". Atë herë gjith ata shënjëtë, patriark e profëtë hitin e ju prëultin së Ëmës të t'inë Zoti. Ahiena i dashuri Biri i saj, tue ju dukurë përpara gjith i gëzuem, i bukurë e i ndritëm, ju fanārë me madhë e me krah të hapta. Kurë e lumja Virgjërë e pā, edhe ajo me krah të hapta i duell përpara e me dashurë muerë ngrikë¹⁰⁷ të birin vet Jesu Krishtin tue thënë: "O, Bir' imë i zëmërës, jë ti Jesusi j'imë? Thomse jamë ndë gjum e¹⁰⁸ kështu është?". "Ëma ime, jam' u - tha Zot' inë -. Le të mbarohenë lotët [t]jende! Mos bëj më, Virgjërë e ngushllueme, [215] po të të shof e shkushëllueme. Të keqat tënde që qenë pjes¹⁰⁹ të timavet, nani u mbaruen. Këtej tutje gjith kafsha të¹¹⁰ jetë e gazëmend". Përsëriu këtheu¹¹¹ e lumja Virgjërë e muerë ngrikë të Birin e prë të madhen harë mëxij sa monë të flit, more derdhi shum lot prë të madhen dashurë.

U godijtjin të t'ri Mëriat, që qenë Mëria Mathalënë, Mëria Klleofe e Mëria Sallome, me të tjera grā të dashura ka Krishti, po të vejnin ndë vorr me barërat të tire për të liem Jesu Krishtin, si qe thënë përsipërë, e mbë udhën fllisëjin, jo pa kujdhes, kush kish prë të çuem rrasën prej vorrit, tue mos dijturë se Pillathi e kish bënë me u miherlisurë. Moj Jesu Krishti kish dal vorrit pa mos çuem rrasën, po si kish bërë kurë leu Virgjëres Shënjëte e posi kurë hiri ndë shtëpë ku ishin dishipulit me dierë të mbëshellta.

Si mberrijtin prana Mëriat afërë, zdripi një ëngjëll ngiellshit e me një të madhe zanë çoi rrasën vorrit e aso zanje sholdetët që e ruojin një herje u rrëzuanë mbi dhë si të dekurë. Mëriat, tue mos pasurë droe aso zanje, mberrijtin ka vorri e panë një ëngjëll mbë ftirë të një trimi të rī, [216] gjith i veshurë mbë të bardha, i cili po rrij prë mbi rrasët¹¹² që vet çoi e i tha: "U bukurë e dī po se ju lipni Jesu Krisht Naxarenin të kriquesuem. Ai u ngjallë e nëng është këtu. Hini e soditëni vendin ku qe vënë".

Hitin Mriat ndë vorrin i cili ish po si një kamarë e vogël ndë marmorë gërriem e mbë një anë pakëz çuem trollit ish një ark sa një njeri, ndë të cilin kurmi i Krishtit pat qenë vumë.

¹⁰⁶ S: madhem.

¹⁰⁷ ngrikë. B: ngyrkë – S: ngriqe.

¹⁰⁸ e (B). S: o.

¹⁰⁹ pjes. S: prjes. B: qi janë ende të miatë.

¹¹⁰ të] ti.

¹¹¹ S: këdheu. L'erronea trascrizione è ripetuta più volte.

¹¹² B: rrasët – S: rrase.

Mriat pānë di ëngjëlit tue ndënjurë ndë krie t' arks e kishin petëkat e tëra të bardha e të shkëlqeme, të cilëtë i thanë Mriavet: "Pse lipni ju atë ç' është i gjallë ndë të dekurit? Njota vendi ku qe vumë. Nëng është këtu. Mbanie mend, se tue qënë ai ndër Ghallillëtë¹¹³ tha se kish për t' u kriquesuem e se të tretën dit kish për t' u ngjallurë. Ecëni ndë çast e thoni gjith sa shifni dishipulvet së tij e më tepërë Pjetrit".

Ato tue ndiem e tue pamë këto pune duelltin atej pllot me droe e gazmend. Ishin ramë sogjetarëtë¹¹⁴ prë dheu e ato shënjëte grā, pa mos thënë gjë, shkuonë ndë hōrë e gjetin apostolit e dica dishipul ndë çenakullit të mbledhëtë, të cilëvet Mriat thanë gjith çë kishin pamë e gjegjurë. Moj Apostulvet ju duk [217] se Mriat fllitjin jasht vetëhej, aq ka gazëmendit çë kishin. Prandaj prë të bëmë mirëfilli¹¹⁵ puneshit çë po ndiejn, vanë ka vorri, sogjet ishin këthiem ndë vetëhë e ata, tue pasurë pamë këto mirekul, vanë të bëjin të dijin Muftitë gjithsej ç' ish godijturë.

Mberrijtin Shënjëtit apostol Gjoni¹¹⁶ e Pjetëri mbë vorrit e Sh. Gjoni ngau rend më parë se Pjetëri, ndonse nëng hiri, moj u ndal mbë derëtë, e ndënji¹¹⁷ tue sodijturë se çë ish mbrënda, njera çë të e mbërrij Sh. Pjetëri, cili sa mberrijti, të di hitin, moj Sh. Pjetëri më parë e Sh. Gjoni më ngjat. E panë mbë nj' anë llenxolet, mbë cilëtë kish qënë i mbështjelltë kurmi; pashtemali i kreut ndë të jetërën anë. Tue pasurë pamë këto pune, këthien¹¹⁸ ndë hōrë, tue bukurë besuem të ngjallurit e Jesu Krishtit.

Mriat u ndaltin ndaj vorrit, Mathalēna u ndā së tjerāç me të madh dishërīm të shifij mjeshtërin vet. Përsëriu hiri Mathalena ndë vorrit e prësëriu pā ata ëngjël çë po rrijn ndë krie të arks, ku pat qënurë vëmë Shelbuësi. Piejtin Mathalenën tue thënë: "Grua, pse qanë?". Tha ajo: "Pse më kanë marr Zotin [218] e Mjeshtërin tīmë e nëng dī se ku m' e kanë vumë". Duell ateja e pā Jesu Krishtin, po nëng e njofti, moj ju duk se ish një kopshtārë. Ai ji tha: "Grua, çë qanë?". Ajo përgjegji: "Zot, ndo e kē marr ti, thuojme ku e kē vumë të vete të e marr". Jesu Krishti i tha: " Mrie!". Ajo prë ndë zanëtë ndë çast e njofti e, tue u kthiem prej atij, desh t' më i puthij këmbtë tue thënë: "Mjeshtër' imë!". Po Krishti i tha: "Mos u¹¹⁹ avit, përse edhe nëng u jamë hipurë te¹²⁰ Ati imë. Ec pra e thuej dishipulvet tīmë të dashurë se ti më kē pamë e se po hipinjë te Ati imë mbë qiellt". Vate Mria Mathalena gjith gëzueme e mbërrijti të tjerat Mria, të cilat ishin të nisura prej hōrës. I tha si e kish pamë mjeshtërin vet ngjallurë. Ato rrijn keq tue ndigjuem sa po thoi Mathalena, sa ndë të pakultueme u duk atire Jesu Krishti, ashtu çë gjith e panë bukurë e ranë mbë gjunjë përpara atij e je adhoruenë me një të madh mallë, tue përziem lot e gazëmend bashk.

Lotëtë i vejn sumbulla faqes posht së gazmendit e droes çë kishin, mos ishin nd' ëndërëra. Zoti inë, tue i pamë gjith të droezta, i tha të mos droejn, po të vejn shpejt te apostolit e dishipulit [219] e të i bëjin me dijturë çë të vejn ndë Galillëtë, se atje kishin për të e pamë.

¹¹³ S: Ghallitëtë.

¹¹⁴ S: soxhetarëtë.

¹¹⁵ mirëfilli (B). S: mirrej filli. S non capisce l'idiomatismo e cambia a orecchio.

¹¹⁶ Gjoni (B). S trascrive erroneamente sempre Xhoni.

¹¹⁷ e ndënji (S). B: andyj = andej. Altro rifacimento a orecchio.

¹¹⁸ B: kthyenë – S: kërcien.

¹¹⁹ u (B). S: më.

¹²⁰ te. B: ke – S: ku. Così anche poco appresso.

U godit, thot Sh. Lluka, se, aso ditje që Jesu Krishti u ngjallë, di dishipul ka të tjtë, të cilëvet njeri kish emërin Klleofas, të jetërit ja thoshin Lluka, që qe Vangjelisti, që po vejin prë një kashtjeli që ja thojn Emaus. Ish llarghu Jërsalimit pakzë mëngu se shtat mil. Këta po vejin tue ligjërueu mbë vetëhënë aso kafsheçi që ishin godijturë ndë Jërsalimtë Mjeshtërit së tire, keq tue u mërekulum se si kish Zot' inë përmëtuem t' atillat pune ndë një njeri kaq të mire si qe Jesu Krishti e aso mixire shum të rënda të Muftivet e tradhezitë¹²¹ të Judhsë e së të padashurit të madh të gjith asaj gjind, tue je pasurë munduem aq fort. Moj mbal gjith kafshit mrekkulloshin të së doqes butësi të Jesu Krishtit e të dhëmbimeshit që mbajti, tue thëne se ata shpërien se ai kish për të qënë vërteti Zoti inë, ndëpër mrekkullit së fërta e pamase që vepëroi tue urdhinuem dejt[it] e je gjegjij, të sëmurmit shëndohçin e u ngjalltin të dekurit, me të tjerë mrekkul së të panjefuna, sa nëng dihej ndose [220] Zoti inë mund kish me bëmë më shum e më tepërë, ndose të kish ardh mbë dhë prë vetëhënë.

Kurë nje Shelbuësi mbë shembelltirë të një udhtari ji huoj mberijti e, sa ju avit, i pjeti: "Çë dvoni¹²² ndë vetëhë tue ecurë ashtu, që po veni kaq të perkujdhesëm e të dhëmbtëm ? Njeri dishipulvet përgjegji: "A mun t' ishënje ti vet udhëtari i huoj ndër aq që këso dit Pashqish janë ardhurë ndë Jerusallemtë e nëng kë ndiejturë sa ndë këto dit mbrënda asaj u godit?". Tha Krishti: "Çë pune janë qënë këto?". – "O, Zot' imë, nëng është edhe shkuer' e treta dit që qenë bënë më të fortat shminjenë e dhunë, që kurraj njeriu mundëshin më je bënë, Jesu Naxarenit, njeriu fërt i mërë e i madh predhkaturë, e trë dit janë që qe Muftishit me u bëmë¹²³ kriquesuem. E na kultuem se sod ç' është e treta, kish' për t' u ngjallurë posi vet pat thënë. Janë vërteta dica grã të dhivoteshëme, të cilat sod ndë nat qenë ndë vorrin të Jesusit e thonë se panë ëngjëlit, të cilëtë i thanë se u ngjallë Jesusi".

Atëherë i tha Shelbuësi: "O, të padijturë e të pllog ndë zëmërat tëja me besuem kafçet që thanë profetit. Po edhe nëng dini [221] se u desh Krish[t]it me dekurë e ndëpër travaje të hij ndë ngushllim të vet?". Vate prana¹²⁴ tue i pomendurë shum profeti. - "Nje këto pune doj me thënë Mojsesi kurë urdhnoi që ndë kto¹²⁵ dit Pashqje që janë këto të sakrifikojin tinë Zoti një qëngj të bardh të palie, gjaku i të cilit, si të derdhej për mbi të besniqit e tij, i shpëtoj ka djalli (*Exod. 2*).

Nje këto pune desh me shembliem vet Mojsesi kurë bëri me çuem gjarpërin rrembje mbi një drë, cilin si të soditkeshin, gjith ata që ishin të zënurë nga gjarpëri shëndohçin. E është shembëlltira e Jesu Krishtit, gjarpëri tuçi i pa venërë, i cili, vum mbrë kriqtë¹²⁶ shëndoshën e shpëton¹²⁷ gjith ata që e sodisënjin e, tue besuem mbë të, tue mbajturë urdhnimtë e tij, janë të lefteruom së zënit të mbëkatëvet. Kjo pune qe shëmbëlliem ndë vëdeqe të Aronit, Prift' i mādth, që qe mbi një mal. Krishti, Prift' i mādth, vëdiq mbi malin të Kalvarit (*Num. 20*).

¹²¹ B: tradhëtijet.

¹²² dvoni (B). S: duoni. S si aggrappa alla forma verbale più simile.

¹²³ S: me u bëmë. B: qe bām me.

¹²⁴ Vate prana. Aggiunta di S.

¹²⁵ kto. S: ikto.

¹²⁶ B: kryjt – S: krijtë.

¹²⁷ S pone i verbi all'imperfetto, B al presente.

Njie këto pune qenë të shëmbëllieme ndë Sanxonin, cili qe vramë për sherregjitet¹²⁸ e Dalidhes, së dashunësë¹²⁹ së tij. Ashtu edhe ju godit Krishtit për sinaghoghën jevrejvet, herejet¹³⁰ aq e dashura (*Judic.* 16). [222]

Nje kso puneshi foli Davdhi ndë shum Sallm asoj që shkruojti e më tepërë ndë Sallmin 27, ndë cilin shkruojti kuvendin e të jevrejvet kundër Krishtit për t' e vrëmë; e ndë sallm të 3 tha si po doj me dekurë e me u ngjallurë, e ndë Sallm 15 tha se shpirti i Krishtit nëng kish për të ndalej ndë pis e se kurmi i tij nëng kish t' kalbej.

Nje për kto pune foli Isaia te krieja e 50, se ai kish për të dhënë fëlqinjën¹³¹ atij që kesh t' ja rrihij e faqen atij që kesh ja pushtij. Ashtu ndë krje 53 thot se sodijti mbë të e nëng i pā ndonjë bukurī, po ish si një i lakosëm e si një delez që po e shpitnjnin ndër kasap e që nëng hapi gol me u rëkuem¹³². Ashtu edhe thot Jaremiu te krieja 11, thot edhe Exekje[lli] te krieja 24, Dan'jelli te krieja 13. Edhe Osea 23, Joelli 2, Amosi 2, Abdhia 1, Jona 1 [e] 2, Xakaria 11, i cili bukurë çel foli e tha se i pā këmbt e duort të dëpërtuem me lakos të idhuna ».

Këto profetī gjith e jedhe shum të tjëra qenë prej Jesu Krishtit shtjellura atire di dishipul¹³³, se qe nëvoj për të psuem Krishti, për të mbushëçin gjith profetit e thoi me fjal aq t' ëmbla sa ata të di dishipul [223] po mrekullohçin. Moj kështu tue ligjëruem mberrijtin ndë kështjeltë.

Ish dielli më mbë të pernduomit e Jesusi bëri kinëse¹³⁴ po të shkonej përpara, moj qe prej asi dishipuliç i ndal, tue ju luturë të buntej bashk me ta e atij i pëlqeu e ndali. Hitin pra ndë kështjel e, mbasi gjetin konak, ata të di dishipul rrijin fōrt të gëzuem pse u kishin pëjekurë mbë t' atilltë shoku. Pr' ashtu hitin m' e shërbiem e m' e përgëzuem.

Bën e gatin darkën e ndënjëtin mbë¹³⁵ tries. Jesusi muerë bukën me shënjëtet duorë të vetjui, e bekoi, e ndajti e je dha të di dishipulvet. Atëhërë u çelëtin sītë e tire e njoftin kush ish ai e për nje si e njoftin ndreti ka sītë e tire.

Të cilën pune tue pamë, fōrt mrekullueshim mbetin. Prana si këthienë mbë vetëhënë, njeri thoj të jetërit: "As na thoi zëmëra jonë udhës se ai është Mjeshtëri, kurë na kallëzōnej profetit tue ecurë?". Nd' at koh e çast këthienë Jerësallemt.

Atje apostolit me të tjerët dishipul gjetin se po fllisëjin e po kuvendojn ndër vetëhë se Jesu Krishti për të njëmend ish i ngjallurë, e Sh. Thomazi, ndonse ish qënurë ndër gjith ato pune që rrëfihçin e se [224] ju kish dukurë edhe Sh. Pjetërit, veç se atë që thojn të di dishipulit të Emausit, si

¹²⁸ sherregjitet (B). S: sherrgjitë.

¹²⁹ së dashunësë (B) – S: shashure.

¹³⁰ herejet (B) – S: herejtë.

¹³¹ fëlqinjën (B) – S: fëlshinjën.

¹³² me u rëkuem. B: me u nëkuem.

¹³³ B aggiunge: tue ecur, tue i bam me ditunë.

¹³⁴ kinëse (B) - S: kines.

¹³⁵ mbë. Omesso da S.

ai ju kish bërë shok prë ndë udhën e si e njoftin ndë konak mbë të thiemen e buks, Sh. Thomasi u ndā sish¹³⁶.

Gjith këto dëshminjen¹³⁷ nëng qenë mejaft¹³⁸ me të bëmë me besuem të ngjallurën¹³⁹ e Jesu Krishtit. Kurë ata po mbajin diertë të mbëshellta për droe që kishin judhinjëshit, u duk Jesu Krishti e mbet ndë mest atire gëzuem e pplot me ngushëllim e gjith i bukurë thonej: “U jamë, mos droni”.

Apostolit e dishipulit që së e kishin parë, mbasi që ngjallurë, fōrt u mrekuellen. Ndër vetëhë kultojshin e thoin¹⁴⁰: “Mos të jetë ai ndonjë frīmë o ndonjë hie?”. Jesusi tha atire: “Pse drojni? Soditni duort’ e këmbt’ [t]ime, pse shpirti e frima nëng kā mish e nëng është po si shifni se jamë ure mishi e ashti. Avitmëni¹⁴¹ e prekmëni. Soditëni lakomat që kamë pasurë mbë kriqet”.

Tue parë Shelbuësi se ata veç se¹⁴² ashtu drojin edhe, me faqe të gëzuem i piejti ndose kishin gjë prë të ngrënë. Ata i shpunë përpara një cop peshku me një thel mjal. Jesu Krishti hëngri përpara atire po të e shifjin se për të njëmend [225] ish i ngjallurë¹⁴³ e se nëng ish ndonjë hie. I çeli¹⁴⁴ ahiena mendëtë tue i dhënë drit e të¹⁴⁵ çel që të mirrëjin vesh profetitë që gjith thonë se që nevoj që¹⁴⁶ Krishti të psonej e të disij e të ngjallej e që pr’ ëmërin¹⁴⁷ e tij të predhikohej pendesa për të lijruemit e mbëkatëvet.

Frīti prana ndë ta tue thënë: “Mirrëni Shpirtin Shënjëtë e atire që të ju rrëfienjin mbëkatët’ e tire ju kini me i zgjidhurë e qofshim lijrue e ndëliem; e ata që të mos lijroni ju, mbeçin lidhurë e pa ndëleme”.

Nëng u gjet afërë shën Thomasi, kurë u duk Krishti. Cili mbasi u nda e shkoi, erth Sh. Thomasi, të cilit thanë apostolit se kishin pamë Jesu Krishtin të ngjallurë, pakuerë të bukurë e të ndriçim po si një diell e se i kish dhënë pushtet të madhe me zgjidhurë e me ndëlierë mbëkatat. Të cilëvet tha Sh. Thomasi: “U prana ju thomë se, ndomos pāfsha me sītë time lakosat e tij e ndomos i preksha me gjishtet time e ndomos shtifsha këtë dorën time ndë lavomat të krahënorit së tij, nëng besonjë kurraj”.

Ndë këso dorë ngurimi mbeti Sh. Thomasi prë tet dit, mbas të cilëvevsh, tue qënë apostolit gjith bashk e Thomasi me [226] ta e tue qënë edhe diert të mbëshelta, Jesu Krishti hiri atje e mbet ndë mest atirevet, tue i falurë po si kish zakōnë: “Paqja qoftë me jū”. Ahiena tue u këthiem prej Sh.

¹³⁶ Il materiale del capoverso è diversamente disposto in B.

¹³⁷ dëshminjenī (B) - S: shëminjenī.

¹³⁸ mejaft (B) – S: majaft.

¹³⁹ ngjallurën (B) - S: ngjaturën.

¹⁴⁰ e thoin. Aggiunta di S – B non ha il discorso diretto.

¹⁴¹ Avitmëni (S) - B: Avitëniu.

¹⁴² se. Aggiunta di S.

¹⁴³ B: ishte ngjallurë – S: ish i gjallë.

¹⁴⁴ çeli (B) – S: uli.

¹⁴⁵ të. Omesso da S.

¹⁴⁶ B: qi – S: të.

¹⁴⁷ ëmërin. S: ijmërin.

Thomasit i tha: “Thomas, nje këtu¹⁴⁸ lavomat time te duert’ e te këmbtë¹⁴⁹ e të krahnorit. Preki e mos bëj të pabesin, moj të bësëmin”.

Tue ndiem këto pune, Thomasi preku lavomat e, si mbet gjithsej temelitunë¹⁵⁰ prë të ngjallurit e Jesu Krishtit, i rā përpara këmbvet e tha: “Zoti imë e Yji imë! “. Të cilit Jesusi përgjegji: “Thomas, ti besove pse pē lavomat time çë të fōrcuen¹⁵¹ prë të ngjallurit tīmë. E ure mbero të thomë se të lum kanë me qënë ata çë, pa mos më¹⁵² pasurë pamë, kanë me më besuem”, çë do me thënë se besa do shokruore me vepëra të mira prë të shelbuemit. Pr’ ashtu tha Ghllosa 10 Heb: “Besa nëng meritōnë, ku njeri¹⁵³ kā të pamë me sī”.

Shelbuësi inë Jesu Krishti, shum herë, tue lënë me u pamë ka shënjëtit apostul, forcoi të shënjëtin të ngjallurë të vet prë ndë katërdhjet dit çë shkuenë së ngjallurit së tij njera ndë të hipurën çë bëri ndë parrajsit¹⁵⁴. Ndë të tjerat¹⁵⁵ kallëzōnë Sh. Gjoni, krie 20, [227] se Sh. Pjetëri, Sh. Thomasi, Sh. Jaku e vetjuy Sh. Gjoni kishin vatë me zënë peshq e me ta vate edhe Natanilli, bulārë i Kana Ghalillejs, me të tjerë dishipul e prë gjith një nat pat shtijin rrjetin shum herë pa zënë një peshk. Mbasi duell drita, panë Jesu Kris[h]tin ndaj zallit e së pari nëng e njoftin. I piejti Jesusi ndose kishin peshq. Ata thanë jo. I tha atire: “Shtīni rrjetin mb’ anë të dhjathte të varks, se atje kini me gjeturë peshq”.

Ashtu bënë e zunë aq shum, sa mxij se nxuertin rrjetin ka dejti mbrënda ndë vark¹⁵⁶. Dishipuli i dashurë të Jesusit, Sh. Gjoni, tue pamë këto pune i tha Sh. Pjetërit: “Ai çë po rrī mbë zallt është Zoti¹⁵⁷”. Sh. Pjetëri, tue ndiemë kështu, u shtū¹⁵⁸ mbë uje e prë dashurīn’ e fōrt me k’ e duoj vate ka ish Jesu Krishti. Të tjetërit apostul vanë me varkën prej dheu e Krishti i lipi peshkut çë kishin zënë. Sh. Pjetëri hipi mbi vark e ngrehi rrjetin mbi dhë, çë qe pllot me peshq të mbëdhenjë me¹⁵⁹ të njefurë 153.

Kurë apostolit zdriptin mbë dhë¹⁶⁰, panë mbi prushtë një peshk e buk edhe. Atje Krishti me ta bashk hëngri me të dashunë¹⁶¹.

Mbasi patin ngrënë, i Biri i tinë Zoti pjeti¹⁶² Pjetërin trī herë: “Pjetërë, më do mīrë ti mua? Pjetërë më do? Pjetërë më do ti mīrë mua?”¹⁶³. Thomse prë ato trī herë çë i rā mboh. Sh. Pjetëri i përgjegji: “Ti e dī, o Zot, se u të dua”. Atje e bëri Pap, tue i dhënë pushtetën pllot e prë mbi gjithkand, vikārë

¹⁴⁸ S aggiunge: e njih.

¹⁴⁹ B usa due genitivi plurali.

¹⁵⁰ temelitunë (B) - S: tëmljiturë.

¹⁵¹ Ricostruisco in arbëresh basandomi su B - S: pse pē ngave e perke lavomat time, e të fōrcuen.

¹⁵² më. S: me.

¹⁵³ njeri (B) - S: ligja e njeriut.

¹⁵⁴ njera... (S) - B: e ndërë shëlbuomit.

¹⁵⁵ S aggiunge un *po si* che sconvolge la sintassi.

¹⁵⁶ S aggiunge: tue shtjiturë me keq fuqi.

¹⁵⁷ B: Aj qi po jet mbë zallt, āsht Zoti - S: Ai çë pret ndë zallt’ mos është zoti Mjeshtërë?]

¹⁵⁸ u shtū (S) - B: rā.

¹⁵⁹ me (B) - S: m⊙.

¹⁶⁰ mbë dhë (B) - S: mbi shuraj.

¹⁶¹ me të dashunë (così B, che traduce “famigliarmente”) - S glossa: po si njeri [228] shum përpara i njohurë e i dashurë.

¹⁶² pjeti - B: pëveti - S: peveti.

¹⁶³ In B le tre domande sono sempre: “Pjetër, a më do?”.

i vetjij e krie të Qishës. E nëng bëri pes paqārë, tue mun kish qënë ashtu shëjti Kurm i Jesu Krishtit një kafçë e shëmbtuome me pes krera.

A P P E N D I C E

[Christe, Redemptor omnium]

[Prë të lerën e Krishtit¹⁶⁴]

O lefterōr' i gjithëvet, i bër më pâr se drita ka madhi Prind e gjasëm Ātit si dit me dita,	
tit Ati ti shkëllqemja mburuome ellpiz e hjē, po gjegj nani si truh'jen sa njerz të dīn, mbi dhē.	5
O Zot, çë gjith shërbiset me dorën tënde i stise, kujto se ti nga Virgjëra u leve e ndë në vise.	10
Kjo dit çë vete e priret ka vit na kallëzōn se ti, ka qielli nisur, ngjallën shëndën e mōn.	15
Tij dheu e dēti e ilëzit e sa ndën qiell gjëllīn këndonjin e tēfalēnjīn si lefterori jīn.	20
Të lumët na, t' potisur me tēndin shëjt gjak, tēnden të lēr këndonjëmi me mäll çë s' bënet pjak.	
Jesu, ti pafëç dhokëse, çë tas ka Virgjëra leve; me Atin e me Shpirëtin qofç' i bekuor si qeve.	25

¹⁶⁴ Quest'inno, senza titolo, è stato rinvenuto in un foglio a parte tra i manoscritti santoriani della Biblioteca Civica di Cosenza.

FRANCESCO ANTONIO SANTORI

IL CRISTIANO SANTIFICATO

con la recita delle preghiere utili a ciascuno per pregare ogni giorno Dio
ossia le preghiere con cui più devotamente può ascoltarsi la Messa
e il fedele, ben preparato e purificato, può accostarsi ai santi
sacramenti della Confessione e della Comunione, con le novene delle sette
festività della Madonna, la settimana santificata con la coroncina
delle piaghe di Gesù Cristo e con la Dottrina cristiana in fondo.

Testi desunti da alcuni libri spirituali italiani
e tradotti in lingua albanese
da frate Antonio Santori da Santa Caterina Albanese

NAPOLI

Stampato da Gaetano Nobile

1855

A MARIANTONIA MAIERÀ
SIGNORA ILLUSTRISSIMA TRA I MAGGIORENTI
CHE GIUNSERO IN ITALIA DALLA CORONEA
NATA E SPOSATA
CON GIOACCHINO MAIERÀ
NEI RANGHI DELLA NOBILTÀ ALBANESE
IN SEGNO DI RIVERENZA E SERVIZIO
FRATE ANTONIO DA SANTA CATERINA ALBANESE
DEDICA
QUESTO LIBRO DI DEVOZIONI
SCRITTO IN LINGUA ARBĒRESHE
COL QUALE POTRÀ NUTRIRE
CON PIÙ PIACERE
LA PIETÀ DEL CUORE E LE VIRTÙ
DELLO SPIRITO
CHE TANTO LA ONORANO

PREGHIERE DEL MATTINO

A Dio

Nel nome del Padre, del Figlio e dello Spirito Santo. Amen.

Mio Signore, mio Dio, sono certo di trovarmi dinanzi a te. Pertanto ti adoro e ti dico che ti amo con tutto il mio cuore. Ti ringrazio di avermi creato e fatto cristiano. Di avermi protetto e conservato sano ed integro in questa notte e di avermi fatto vedere la luce nuova di questo giorno. Ti ringrazio anche per gli altri benefici che ho ricevuto per mano tua lungo l'arco della mia vita.

Ora ti espongo quelle che possono essere state o saranno le mie azioni; intendo guadagnare quante più indulgenze posso e dividerle con le anime che soffrono in purgatorio. Io ti prego di concedermi [24] la grazia di non più peccare, soprattutto oggi.

POI RECITI

Padre nostro che sei nei cieli, sia santificato il tuo nome. Venga il tuo regno, sia fatta la tua volontà come in cielo così in terra. Dacci oggi il nostro pane quotidiano. Rimetti a noi i nostri debiti, come noi li rimettiamo ai nostri debitori. Non indurci in tentazione, ma liberaci dal male. Amen.

Ave, Maria, piena di grazia. Il Signore è con te. Tu sei benedetta fra tutte le donne e benedetto è il frutto del tuo seno, Gesù. Santa Maria, Madre di Dio, prega per noi peccatori, adesso e nell'ora della nostra morte. Amen.

Credo in Dio, Padre onnipotente, creatore del cielo e della terra, e in Gesù Cristo Suo Figlio, che fu concepito per opera e sapienza dello Spirito Santo. Nacque da Maria Vergine. Patì sotto Ponzio Pilato. Fu crocifisso, morì e fu sepolto. Discese all'inferno, il terzo giorno risuscitò dai morti. Salì al cielo, siede alla destra del Padre Onnipotente. [25] Verrà a giudicare i vivi e i morti. Credo nello Spirito Santo, nella santa Chiesa cattolica, nella comunione dei santi, nel perdono dei peccati, nella risurrezione di tutti, nella vita eterna. Amen.

Angelo di Dio, a me dal Signore assegnato per custodirmi, ora che egli ha avuto tanta pietà di me, ti prego di illuminarmi, custodirmi, reggermi e governarmi in grazia dell'incarico affidatoti, preservandomi dai peccati. Amen.

Salve, o Regina, Madre di misericordia, vita, dolcezza, speranza nostra, salve. A te ricorriamo noi esuli figli di Eva e sospiriamo gemendo e piangendo in questa valle di lacrime. Orsù, dunque, avvocata nostra, rivolgici a noi gli occhi tuoi misericordiosi e mostraci dopo questo esilio Gesù, il frutto benedetto del tuo seno, o clemente, o pia, o dolce Vergine Maria. Amen.

Concedimi la grazia, o Vergine Santa, di poterti lodare per tutta la mia vita. Dammi sempre forza e virtù contro i tuoi nemici. Amen.

Sia benedetto, lodato e ringraziato Dio nostro Signore, con [26] tutti i suoi santi. Amen.

A questo punto reciti i Comandamenti di Dio e della Santa Chiesa, come si trovano scritti verso la fine di questo libro, e di seguito la

Preghiera

Mio Dio, concedimi la grazia di credere, di sperare in te e di amarti con tutto il cuore. Aumenta, accresci ed accendi in me la fede, la speranza e la carità e fa' che provi una contrizione grande, viva e sincera dei peccati e ti prometta fermamente di non peccare più. Concedimi la grazia di pregarti come a te si addice e permettimi di accostarmi sempre ai santi sacramenti, come conviene ad un cristiano retto e buono.

Sia benedetta la Vergine Maria, concepita senza peccato. Amen.

PREGHIERE

per i vari momenti della giornata

Prima di iniziare a lavorare, il cristiano recita

Mio Signore, manda la tua benedizione su questi lavori che intraprendo con l'aiuto della tua volontà. Amen. [27]

Prima di mettersi a tavola

Signore Dio, benedici questo cibo che assumo per tenermi debitamente in forze al fine di conservarmi in vita e servire la tua maestà.

Dopo il pasto

Signore, ti ringrazio per il cibo che mi hai donato e ti prego di far sì che mi arrechi la salute dell'anima e del corpo.

Quando si accompagna il Sacramento a un malato

Concedi, o Signore, a questo malato tutto ciò che può giovargli per la tua gloria e per la salute dell'anima e del corpo.

Durante la giornata

Mio Dio, liberami da tutti i peccati. Accendimi nel cuore il tuo amore santissimo e fa' che si compia in me la tua giustissima volontà.

Il Venerdì al rintocco serale della campana si recitano cinque Padre Nostro e cinque Ave Maria – il testo è a pagina 24 – in memoria della Passione di Gesù. [28]

PREGHIERE DELLA SERA

Fa' il segno della croce dicendo

Nel nome del Padre, ecc. p. 23.

Ti adoro mio Dio e ti amo con tutto il cuore. Ti ringrazio di avermi creato, fatto nascere cristiano e conservato in questo giorno. Concedimi la grazia di riconoscere tutti i miei peccati, come potrò riconoscerli nell'ora della mia morte, e fa' che adesso provi la stessa profonda e sincera contrizione che potrò provare in quell'ora.

A questo punto, richiama alla mente i peccati che puoi aver commesso durante il giorno con azioni, parole e pensieri e quelli nei quali sei solito cadere quasi ogni giorno e ad ogni occasione. Poi reciti

Abbi pietà di me, o Signore. Mi pento e mi dolgo nel profondo del mio cuore perché ho peccato contro di te. Mi pento e mi dolgo non solo per il bene che ho perduto e per il male che mi sono procurato peccando, ma soprattutto perché ho offeso un Dio troppo grande [29] e buono, come tu sei. Mio Signore misericordioso, ora prometto con la tua grazia di non più ricadere in peccato, non per il timore del castigo, ma perché ti amo sopra ogni cosa. Rendi fermo, o Signore, fin d'ora il mio buon proposito, mantienimi esente da colpe in questa notte e liberami da ogni male.

ATTO DI FEDE

Credo fermamente nell'esistenza di un Dio che rimunerà i giusti e gli ingiusti: i primi con il premio del paradiso, i secondi con le pene infernali. Credo in un Dio che riconosco in tre persone, Padre, Figlio e Spirito Santo. Credo che il Figlio si è incarnato nel seno immacolato di Maria Vergine per opera e virtù dello Spirito Santo. Come uomo morì sulla Croce per i nostri peccati e il terzo giorno resuscitò per potenza propria. Credo a queste e a tutte le altre verità della nostra santa fede, perché Dio, veritiero, le ha rivelate alla santa Chiesa e per mezzo suo le diffonde tra noi e ce le insegna. [30]

ATTO DI SPERANZA

Mio Dio, poiché tu puoi tutto e se in sommo grado pietoso, verace e fedele, io spero che mi perdonerai tutti i peccati di cui sono colpevole e mi concederai la grazia di ben vivere e morire e inoltre il paradiso che mi hai promesso per le opere eccelse di Gesù Cristo, a patto che mi comporti

bene e rettamente, come si addice a un cristiano. Io con l'aiuto della tua santa grazia ti prometto di adempiere ogni comando della tua legge.

ATTO DI CARITÀ

Mio Dio, ti amo al di sopra di tutte le tue creature. Ti amo per i beni che fino ad ora ho ricevuto da te e per quelli che spero di ricevere. Non solo, ma soprattutto ti amo perché sei un Dio potente, retto, misericordioso e amabile. Io per amor tuo amo il prossimo e il vicino come me stesso.

Santissima Trinità, concedimi la grazia di trascorrere santamente tutto l'arco della vita e quindi santamente morire. Concedi, o signore, l'eterno riposo alle anime dei defunti e accoglile nella tua gloria celeste. [31]

Vergine Maria, sii per sempre benedetta dalla mia bocca. Tu a tua volta benedicimi per la tua grande misericordia e versa su di me una goccia della grazia di cui ti arricchì Dio nel fausto istante della tua immacolata Concezione.

ESERCIZIO

per ascoltare con devozione la Santa Messa

Prima dell'inizio della Messa reciti questa

PREGHIERA

O Dio Altissimo, fonte abbondante ed eterna di tutti i beni, concedimi la grazia di poter offrire insieme al sacerdote il santo sacrificio che si rinnova in questa messa e di renderti l'onore e la gloria che spetta alla tua divina maestà.

Io confesso che nulla posso con le mie forze; però, grazie a te, o Signore, che sei il mio Salvatore e che in mio nome ti offri al Padre tuo, io vengo ad adorare, benedire e lodare la maestà divina della santissima Trinità. Aiutami, o Signore, con la tua grazia; raggiustami i pensieri, l'anima e il cuore affinché possa [32] ascoltare con la dovuta riverenza e devozione questa mistica santa Messa.

Quando il Sacerdote fa il segno della Croce, lo fai anche tu.

Nel nome del Padre, del Figlio e dello Spirito Santo. Amen.

Mio Dio, tu che sei la mia forza e la mia sola speranza, dammi energia per vincere i miei nemici e liberami dai loro inganni. Io, debellandoli, verrò a confessare la tua bontà e a glorificare il tuo santissimo nome.

Al Confiteor

Eccomi ai tuoi piedi, colmo di oscurità e vergogna, a confessarti di essere carico di gravi peccati d'ogni specie, commessi con pensieri, opere e parole. O Maria santissima, angelo custode, sante e santi che mi soccorrete, pregate per me affinché ottenga il perdono di tutte queste colpe.

All'Introito

Purificami, o Signore, con l'aiuto della tua divina grazia, affinché possa offrirti insieme alla santa Chiesa le [33] lodi che essa ti innalza e ricevere il perdono che ti imploro con le mie suppliche. Fa' inoltre che la santa Messa giovi a me e ridondi a beneficio di tutti i cristiani.

Al Kyrie

Eterno Padre, pietà dei miei peccati. Figlio di Dio, redentore del mondo, pietà delle mie colpe. Spirito Santo, santificatore delle anime, pietà dei miei tanti peccati.

Al Gloria

O mio Dio, quando sarò degno di unire la mia voce a quella degli angeli per lodarti, benedirti e glorificarti in eterno? Concedimi pertanto, te ne prego, finché rimarrò pellegrino sulla terra, concedimi la volontà più docile alla tua, senza la quale al mondo nessuno può vivere sereno, e non farmi cadere nei peccati capaci di privarmene.

Alla Colletta

Dio onnipotente, guarda con occhi misericordiosi la tua Chiesa e ascolta le preghiere che essa [34] ti eleva per mezzo del sacerdote. Inginocchiato e prostrato, o Signore, ti prego di concedere anche a me quanto essa ti chiede, cioè la remissione dei peccati, il divino amore, tutte le virtù e i favori e i doni necessari. Ti prego di ascoltarmi per i meriti del tuo Figlio Gesù Cristo, mio Salvatore, che vive e regna in cielo con te insieme con lo Spirito Santo per tutti i secoli. Amen.

All'Epistola

Quale dovrebbe essere la mia riconoscenza, o amatissimo Signore, per avermi fatto nascere nel grembo della santa Chiesa e per avermi accolto come figlio col santo battesimo! Come posso ringraziarti per un così grande favore, negato ad altri che forse meglio di me potevano corrispondergli?

Ah, mio Signore, una volta che mi si offre la possibilità di recuperare tutti i beni perduti con il peccato, a patto di mantenere fedelmente tutte le promesse in quel giorno fatte in mio nome, io fin d'ora le rinnovo con tutto l'amore del mio cuore. [35]

Al Vangelo

O mio Dio, Dio di verità e misericordia, quanto è dolce il tuo giogo e quanto è dolce la tua legge che pur tra i pericoli di questa vita ci porta senza incertezze all'eterna beatitudine. Accendimi, o mio Dio buono, accendimi il petto del tuo santo amore. Concedimi vera mitezza, vera umiltà di cuore. Allora si placheranno le passioni e gli affetti che mi combattono aspramente e subito potrò godere la pace della coscienza, da te serbata a coloro che ti servono fedelmente e con amore.

Si recita il Credo, pag. 24

All'Offertorio

Mio Dio, ti offro il sacrificio del corpo e del sangue di Gesù Cristo come segno della mia fede in te e del mio impegno di alleviare il grave carico dei peccati, onde poter ricevere da te la grazia di ben vivere e morire, seguendo i comandamenti della tua santa legge. Te l'offro anche per i miei parenti, amici e nemici, affinché possano ricevere dalla tua misericordia [36] tutta la grazia di cui abbisognano. Volgi lo sguardo, o mio Gesù, pure alle anime del purgatorio: una piccola goccia del tuo sangue preziosissimo basta a spegnere istantaneamente quelle fiamme logoranti. Conducile, in

virtù di questo sacrificio tanto venerando, conducile in cielo, liberale dalle sofferenze che patiscono e fa' loro godere per sempre la tua visione beatifica a cui quelle anime anelano con sospiri ed ardore.

Al Prefazio

Accogli, o Dio, la mia preghiera, unita a quella che ti eleva il sacerdote, e concedi al sommo Pontefice della santa Chiesa e a tutti noi gli aiuti divini di cui abbiamo bisogno, a maggior gloria del tuo santissimo nome.

Al Sanctus

O Dio altissimo, creatore del cielo e della terra, davanti al quale deve prostrarsi ogni creatura, per amore di Gesù Cristo, tuo Figlio, illuminami la mente e infiammami il cuore in modo che possa meglio conoscerti, benedirti, [37] glorificarti ed amarti. Poiché riconosco di non esser degno di stare davanti alla tua infinita maestà né sono in grado di lodarti e benedirti per quanto meriti o almeno più d'ogni altra creatura, unisco la mia voce a quella degli angeli e dei santi e di continuo con animo umile e sincero ripeto: "Santo, santo, santo sei tu, Signore, Dio degli eserciti. Il cielo e la terra sono pieni della tua gloria. Gloria al Padre, gloria al Figlio, gloria allo Spirito Santo. Amen".

Dio potente ed immenso, benedici questo santissimo sacrificio dell'altare e volgi uno sguardo d'amore alla tua Chiesa. Santificala e accordale sempre vittorie sui suoi nemici. Conserva ognora in gloria e in salute il sommo Pontefice, il nostro vescovo e quanti si trovano a vivere nel suo grembo e nella tua santissima fede.

Al Memento dei vivi

Abbi pietà di me, o Signore, il peggiore tra i credenti, e di tutti coloro che davanti a questo altare intendono seguire il tuo sacrificio. Ascolta le nostre preghiere, guarda i nostri bisogni e porgi la tua [38] mano e il tuo aiuto ai miei parenti, amici, nemici, genitori, compagni e alle persone che mi hanno beneficato nell'anima e nel corpo. Abbi pietà di coloro che non ti conoscono e non credono in te. Illumina loro la mente, apri loro gli occhi e fa' che vedano e imparino ciò che finora non hanno conosciuto, per non averlo sentito e visto. Abbi pietà dei peccatori che ti offendono, dei cristiani che ti servono freddamente. Concedi a quanti sono immuni da colpa di conservarsi nella tua grazia. A coloro che sono tentati da' la forza di vincere le tentazioni. Aiuta chi si pente dei peccati a perseverare e a non più ricadere. Ricordati, o Signore, dei malati, non dimenticare i sofferenti, i moribondi e i bisognosi. Ricordati dei tribolati, concedi a tutti, ti prego, luce, soccorso e conforto. Soprattutto ti raccomando la mia povera anima che desidero affidare alle tue sante mani. Accresci in me, o Signore, la fede, la speranza e la carità, cosicché, dopo averti donato il cuore qui in terra, venga [39] poi ad amarti e goderti per i secoli dei secoli in cielo. Amen.

Alla Consacrazione

O Signore che con una forza misteriosa tramuti il pane nel tuo santissimo Corpo e il vino nel tuo santissimo Sangue, muta pure così la mia vita, il mio cuore e la mia anima e fa' che ami solo te, che viva e operi per te in questo tempo, per poi godere beato e felice nella vita eterna.

Credo fermamente che nel santissimo Sacramento è presente Gesù Cristo, vero Dio e vero uomo, nato dalla Vergine Maria e morto inchiodato in croce sul monte Calvario, per salvare le anime di tutti gli uomini.

All'Elevazione dell'Ostia

O Santissimo e amatissimo Salvatore e Padre amorosissimo, io prostrato a terra ti adoro. Abbi pietà di me, misero peccatore. [40]

All'Elevazione del Calice

Salva, o Signore, la mia anima che hai redento a troppo caro prezzo col tuo santissimo Sangue.

Dopo l'Elevazione

O Signore, quanto più con l'occhio dello spirito e della fede ti contemplo umiliato e avvilito in questo mistero, tanto più profondamente mi prostro dinanzi a te, o Dio, e ti adoro.

Umanità santissima di Gesù Cristo, riscatto della nostra salvezza, medicina delle nostre malattie, tesoro delle nostre anime, io ti adoro quanto più profondamente posso e ti offro all'eterno Padre per la salvezza mia e di tutta la terra.

Gesù dolcissimo che hai voluto spargere tutto il tuo santissimo Sangue e morire ferito, dilaniato e straziato su di una croce per amor mio, ti amo con tutto il mio cuore e mi auguro di morire piuttosto che smettere solo per un attimo di amarti con tutto il fervore.

Al Memento dei defunti

Gesù Cristo amatissimo, ti prego, in virtù della tua santissima vita e per la [41] morte troppo dolorosa che patisti, estendi la tua divina misericordia alle anime del purgatorio. Ricorda, sì, che hanno lasciato questa terra in debito con la tua giustizia, ma non dimenticare che esse sono nel numero degli eletti. Ricorda che soffrono perché ti amano e anche tu le ami. Inoltre, ti prego di avere misericordia per i miei genitori, parenti, amici, nemici e benefattori. In particolare ti raccomando il mio caro NN (*a scelta*). Rimetti loro tutti i debiti che ritardano la loro ascesa in cielo e concedi la tua visione e la pace del tuo regno.

Preghiera per i peccatori

Mio Dio, riconosco e confesso di essere carico di peccati e di avere come unica speranza di salvezza per la vita eterna quella che ripongo nella tua immensa misericordia. Oh, mio Signore Gesù, mio Redentore, non essere con me giudice severo, ma mostrati padre pieno d'amore e tenerezza! Rimetti, o Signore, i peccati, il male e le iniquità che ho commesso e assolvimi per la tua divina bontà [42] e per i meriti di Gesù Cristo tuo Figlio che si è sacrificato per me e per tutto il mondo su questo altare.

Qui si recita il Padre Nostro, vedi a pag. 24

Preghiera

Io spero, o mio Signore, dalla tua divina bontà tutti i doni spirituali e corporali menzionati nelle preghiere appena recitate. Li attendo, li spero e li desidero con fede filiale, in quanto tu stesso, in veste di padre amorevole, mi hai ammonito di chiederteli con la preghiera e mi hai promesso di concedermeli.

All'Agnus Dei

Dolcissimo Agnello di Dio che togli i peccati del mondo, abbi pietà di me. Immacolato Agnello di Dio che togli i peccati del mondo, abbi pietà di me. Dilettissimo Agnello di Dio che lavi i peccati del mondo, abbi pietà di me.

Alla Comunione

So bene, mio Signore, di non esser degno di accoglierti nel mio petto. O sommo Dio, la mia insensibilità, la mia ingratitudine, la pessima abitudine [43] di non custodire la tua grazia e, in aggiunta, le mie innumerevoli colpe, tutto ciò mi rimprovera avvisandomi che non merito più grazia alcuna e soprattutto questa, così segnalata. Dunque non mi resta altro che prostrarmi dinanzi al trono della tua maestà infinita e confessare e dichiarare di essere un uomo che ha molto peccato e che non merita nessuna grazia, soprattutto quella così speciale che mi concedi con la Comunione. Tuttavia non badare, o Signore, a ciò che sono io, ma guarda solo a quello che sei tu. Dio d'amore, Dio di bontà, Dio di misericordia infinita, di' soltanto una parola e basterà per santificare la mia anima, per lavarla, mondarla e purificarla in maniera tale da poter meritare il tesoro dei tuoi doni nonché la ricchezza delle grazie che tu effondi in questo e negli altri salutari Sacramenti.

Dopo la Comunione

Cosa posso fare io di buono per te, o divino Gesù, in cambio dell'ineffabile beneficio che mi hai largito donandomi tutto te stesso nel sacrificio incruento dell'altare? Sia tu per sempre benedetto da tutti [44] i santi del cielo, da tutti i viventi del mondo, mentre io da parte mia mai cesso di

glorificare la tua infinita misericordia e ogni ora e ogni momento invito con il profeta il mio cuore e la mia anima: "Benedici, anima mia, il Signore che perdona i tuoi peccati e sana le tue spirituali infermità".

Alle ultime preghiere

Dio misericordioso, fa', te ne prego, che questo sacrificio produca nella mia anima abbondanti frutti di salvezza e di grazia. Illumina la mia mente, rafforza la mia volontà. Purifica il mio cuore, monda la mia anima, lavami da tutte le lordure e le macchie che possono dispiacerti in modo che d'ora in avanti possa compiere perfettamente la tua divina volontà.

Augusta Vergine, Madre di Dio, eccomi prostrato ai tuoi piedi. Ti offro la mia anima come un fiore appassito che a lungo non ha ricevuto né pioggia né rugiada. Tu ora soccorrila nei suoi innumerevoli bisogni, intercedi per me presso il tuo Figlio affinché perdoni i miei peccati, raggiusta il mio cuore cosicché in futuro [45] lo serva e ami con amore profondo in compenso di quanto in passato lo ha gravemente offeso. O grande Regina del cielo e della terra, ricchissima tesoriera di tutte le divine grazie, dopo Gesù tu sei la mia speranza, la mia salvezza, la mia ausiliatrice, la mia gioia, il mio rifugio, la mia vita.

Alla Benedizione

Concedi a tutti, o Signore, la tua benedizione ricolma delle più varie grazie, come quella che desti ai tuoi apostoli e discepoli. Questa che adesso mi dà il sacerdote sia caparra dell'altra che hai promesso di concedere ai tuoi eletti nell'ultimo giorno del mondo.

All'ultimo Vangelo

Prostrato, o Signore Dio, ti prego di perdonare la scarsa devozione con la quale in tua presenza ho assistito al grande e salutare sacrificio di questa Messa. Guarda con misericordia, o mare di bontà, la mia povera anima e fa' che abbia parte nella tua grazia in terra per venire poi a godere un raggio della tua gloria eterna nel cielo. Amen. [46]

PREPARAZIONE
alla Confessione e alla Comunione

Prima preghiera

Inginocchiato umilmente ai tuoi piedi, o mio buon Dio, ora che comprendo quanto sconveniente e doloroso è il trovarmi lontano da te, ecco che a te nuovamente mi volgo, Padre pieno d'amore, dal cuore tenero e misericordioso. Io ho peccato, o Signore, sì, ho tanto peccato e ora chi può dire quanto mi spaventa la vista delle mie colpe? Eppure tu da te stesso m'hai detto di non volere che il peccatore muoia disperato, ma che piuttosto si renda conto, si penta, lasci la cattiva strada, ritorni a te e viva. Guarda quindi con occhi misericordiosi la mia miseria, perché da me stesso non posso far nulla. Porgimi la tua mano soccorritrice, ora che sai che voglio cambiare e salvarmi, cercando di uscire da questo abisso di peccati in cui sono piombato. Illumina, Signore, la mia mente, donami perspicacia e fammi riconoscere il nome e la qualità delle colpe commesse. Infiamma il mio cuore di [47] santo amore sicché le detesti in tutte le loro forme. Dammi forza e volontà di confessarle con sincerità e di mantenere fermamente la promessa che ti faccio di non cadere più da oggi in poi nel peccato.

A questo punto

rifletti per bene sui peccati che hai commesso dall'ultima confessione, purché sia stata corretta; altrimenti inizia dalle precedenti. In primo luogo confessi se hai fatto la penitenza, se hai tralasciato qualche peccato senza confessarlo per cattiva volontà, per vergogna o per qualche altra tentazione o per dimenticanza, se non hai sentito o non hai seguito le istruzioni del confessore. Ricordi se sei venuto meno ai comandamenti della legge di Dio o ai precetti della santa Chiesa con parole e pensieri. Ricordi se sei affetto da quei vizi che portano la morte dell'anima o da colpe che gridano vendetta al cospetto di Dio; tutti i peccati che puoi aver commesso con la vista, con l'udito, con le bocca, con l'olfatto e con le mani; se non hai eseguito i comandi dei superiori; il bene che avresti potuto operare e non hai operato; il male che avresti potuto evitare e [48] non hai evitato, le preghiere trascurate, le Messe tralasciate, le feste non osservate, lo scandalo che hai potuto dare e gli altri peccati, indicando dove li hai commessi, in presenza di chi e quante volte. Nel richiamare alla mente i peccati devi porre quella viva attenzione che impiegheresti se avessi per le mani la faccenda più importante e decisiva della famiglia o del tuo corpo, e anche di più. Poi reciti l'

Atto di dolore

O Dio, ho peccato impudentemente! Quale danno mi avevi procurato tu per rispondere così male alla tua infinita bontà? Oh, piangi cuore mio, piangi i tuoi peccati, spezzati dal dolore. Detesta le tue colpe come odieresti le più gravi e infelici disgrazie in cui potresti incorrere. Prometti di cambiare e di confessarti il prima possibile, di applicare al tuo spirito il Sangue santissimo di Gesù Cristo per mezzo del sacramento della Penitenza, al quale ora ti accosti per coglierne i frutti. Piangi, cuore mio, perché coi peccati che hai commesso hai perduto il paradiso e guadagnato l'inferno. Piangi, perché hai offeso, [49] bestemmiato e oltraggiato un Dio che è il tuo Padre mite, amoroso e magnanimo, il quale non solo non ti ha fatto del male, ma ogni anno, ogni mese, ogni

settimana, ogni giorno, ad ogni occasione, ogni ora e ogni momento ti ha colmato e circondato di tutti i beni. Piangi, cuore mio, perché hai offeso un Dio troppo buono, il quale, nonostante tutto, ti ha scelto per figlio amatissimo, costituendoti erede della sua eterna beatitudine. Hai offeso un Dio che è il creatore della tua anima, un Dio che ti ha dato tutto ciò che possiedi nell'anima e nel corpo. Piangi, cuore mio, perché hai offeso quel Dio che è fonte copiosa di tutte le grazie. Hai offeso quel Dio che merita solo di essere amato più di ogni cosa che al mondo ci affascina. Piangi, cuore, perché hai offeso Dio proprio nell'ora in cui più ti beneficava, dimostrandoti ancora più amore. Piangi perché hai offeso un Dio che, per l'amore che ti portava, pur di salvarti si incarnò, nacque come uomo, e dove? In una stalla.

Per te pianse come un bambino, fu rivestito e avvolto in fasce, patì il freddo, visse in estrema povertà, lavorò come un giovane, sudò come un adulto in una bottega e mentre, pur essendo oltremodo potente, si mostrava povero [50] per sua volontà, non fu riconosciuto, ma al contrario deriso e ingiuriato. Piangi, cuore mio, perché hai offeso un Dio che per amor tuo peregrinò predicando, rivelando dottrine celesti e ammaestrando gli uomini con opere, stenti e sofferenze d'ogni specie. Hai offeso un Dio che per amore ti ha lasciato tutto se stesso come Dio e come uomo nella santa Eucarestia!

Piangi, cuore mio, perché hai offeso il Dio che per te sudò sangue nell'Orto mentre pregava il Padre che perdonasse le tue colpe. Hai offeso un Dio che si lasciò arrestare, stringere con funi, flagellare, atterrare, trascinare, spintonare, ingiuriare, sputare, piagare, come vollero gli uomini per i quali soffriva e per la salvezza dei quali egli dava la vita.

Piangi, cuore mio, perché hai offeso un Dio che per l'amore che ti portava acconsentì di essere spogliato e legato ad una colonna e lì percosso con sferze e corde con inaudita ferocia. Hai offeso un Dio, il quale, pur essendo in realtà sovrano del cielo e della terra, signore degli angeli e degli uomini, [51] permise di essere deriso come un folle e come re da scherzevole spettacolo. Hai offeso un Dio che per amor tuo fu caricato d'una croce pesantissima che ben volentieri si portò sulle spalle fino al monte Calvario e sulla quale fu poi inchiodato ai piedi e alle mani tra indicibili strazi e innalzato soffrì e agonizzò per tre ore per te.

Piangi, cuore mio, piangi pure, perché hai offeso un Dio che per te arse di sete, chiese di bere e gli fu data una bevanda amara d'aceto e veleno. Piangi, perché hai offeso un Dio, il quale, anche in croce rammentando che saresti rimasto indigente, ti affidò a una Madre buona e misericordiosa come Maria. Piangi perché hai offeso un Dio che per te nemmeno il cuore volle tenere intero e si fece aprire il petto, trapassare il costato e squarciare anche il cuore, da cui fece sgorgare un fiume di acqua e di sangue, che valse a spegnere il fuoco dei tuoi molti peccati. Hai offeso un Dio, il quale soffrendo in croce pregò il Padre di perdonare coloro che lo crocifiggevano e lo uccidevano, come poi realmente fu ucciso in un mare di strazi e [52] morì e fu sepolto per amore di te che non l'hai riconosciuto!

Piangi, cuore mio, perché hai mancato contro un Dio che il terzo giorno resuscitò dai morti e salì in cielo, ove siede alla destra del Padre e attende di concedere agli uomini il paradiso. Hai offeso Gesù, colui che ti ha ridonato la salvezza ed è stato la dolcezza e l'anima della tua vita. Hai offeso

un Dio che, accordandoti innumerevoli grazie, null'altro voleva o si attendeva da te se non che ardentemente lo amassi. Tu non hai dato risposta alla sua richiesta, eppure lui non è stanco né ti ha abbandonato, ma tutto il giorno ti colma di beni e di grazie e con trasporto ti chiede solo il cuore e null'altro. Così facendo, mostra proprio di amarti come se stesso, non per suo tornaconto, perché di nessuno ha bisogno, ma solo per il tuo bene e per renderti lieto, felice ed esultante in questa vita e poi nell'altra beatificarti per sempre. Ahimè, cuore mio, come hai potuto fare tanto male? Cosa ti aveva fatto Dio? In che ti mancò, dove mai ti lese, offese o ferì? Rispondi! Perché contro di lui hai peccato? Ah, tu taci arrossendo di vergogna, perché non hai nulla da dire! [53]

Pentiti almeno dei mali che hai commesso e inizia sin d'ora a piangere i tuoi peccati. Riaccendi l'amore spento, inizia una nuova vita, e non volere altro, non desiderare altro se non il Dio che ti ha creato. Oh, avessi sempre ben amato e servito questo Dio veramente amabile, perché più di se stesso mi ha amato. Amore mio, vita mia, salvezza mia, speranza mia, io ti amo più di ogni cosa dal profondo del cuore. Detesto più di tutto al mondo la malvagità dei miei peccati. Voglio confessarmi con dolore e pentimento e mai più offenderti, mio Redentore dolcissimo.

PREGHIERA
alla santissima Trinità

Trinità amatissima, Padre, Figlio e Spirito Santo, mio Dio, io ti adoro. Ecco ora ai tuoi piedi un povero che implora di riconciliarsi con te per mezzo della confessione. Ma, mio Dio, poiché io senza il tuo aiuto non posso fare nulla di buono, anzi sono simile a un macigno che rotola per il pendio di un monte e non smette di precipitare [54] se non quando arriva in fondo alla valle, ad onta di qualsiasi ostacolo. Perciò ti prego con tutte le mie forze per la tua grande misericordia di illuminarmi la mente, onde poter ricordare i peccati che ho commesso. Fammi conoscere quanto sono sconci e ripugnanti, cosicché li possa detestare con tutto il cuore.

O Gesù, mio Signore, io mi avvicino a te come ad una fonte di misericordia, dove spero di lavarmi e purificarmi da tutte le lordure dell'anima. O sole di giustizia, illumina me cieco; o medico divino, guarisci me malato; amore infinito, infiamma la mia anima col tuo ardore divino fino a che si consumi in pianti di dolore e fa che sia così ben fatta questa confessione da farmi cambiare vita totalmente, sicché più non mi separi da te, mio Dio, mia speranza, mio amore, mia pace.

O mia amata Madre addolorata, lascia che le mie lacrime si uniscano alle tue. Per il ricordo dei tuoi dolori, o Maria, impetrami da Dio una grande e profonda contrizione dei miei peccati, l'inizio di una adeguata penitenza in cui perseverare fino alla morte e un pianto continuo d'amore dolente per il mio Salvatore [55] finché sarò in vita qui in terra.

DOPO LA CONFESSIONE

Preghiera

Mio amato Gesù, sii sempre benedetto, perché perdonandomi i peccati mi hai levato dall'inferno restituendomi l'eredità del paradiso. Ringrazio la tua infinita bontà, ma, Signore, io sono sempre pronto a tradirti e a rinnegarti nuovamente più che in passato e non posso fare affidamento su di me, troppo debole e incostante se non mi sostiene e soccorre la tua grazia. Proteggimi dunque, o Signore, e non permettere che sia vinto e debellato dalle tentazioni. Desidero morire piuttosto che offenderti ancora. Mandami mille volte la morte, ma non lasciarmi cadere nel più lieve peccato possibile.

Io mi trovo, o Dio mio, in mezzo a tranelli e pericoli e se tu non mi mostri pietà e non mi porgi la mano per prendermi, sostenermi e rialzarmi, io cado giù, perduto [56] per sempre. Prendimi, Signore, reggimi, dirigimi e conducimi tu per vie che celermente mi portino dove tu sei, nel tempo infinito.

Vergine Santissima, aiuto e rifugio dei peccatori che tornano a Dio, ti prego con affetto profondo e col cuore infuocato di porgermi tu pure la mano pietosa che mi tenga fedele e incrollabile negli impegni presi con Dio. Angelo custode, miei santi avvocati, mantenetemi incolume nei pericoli, soccorretemi nelle tentazioni, in modo che con la vostra protezione e il vostro aiuto possa vincere gli affetti che finora hanno spadroneggiato nel mio cuore e arrivi un giorno a cantare insieme con voi le lodi e le glorie di quel Signore che oggi mi ha largito tanta misericordia.

PREPARAZIONE

alla Comunione

Bada, anima mia, a intendere bene chi è colui che, celato nelle specie sacramentali, viene oggi in te. È Gesù Cristo in persona, Dio e Uomo! Proprio colui che siede alla destra dell'eterno [57] Padre; colui che è il Signore del cielo e della terra; colui che ti ha creato e redento dai peccati col suo sangue; colui che ti mantiene e dirige in vita; colui che sarà il tuo giudice nell'ora della morte. Ricorda bene, valuta e medita la maestà, la benevolenza, la potenza, la sapienza e la mitezza di questo Dio. Risveglia in te profondi sensi di riverenza, uniscili con un forte e acceso amore verso questo Dio così grande, così buono, così nobile, così generoso e di' dentro di te: "Se avessi visto un re del mondo venire in casa mia per arricchirmi e per onorarmi con favori regali, con grazie ogni bene terreno, come rimarrei confuso, pensando al grande onore largitomi. Quale sarebbe la mia gioia e la mia felicità nel valutare l'ardita speranza che potevo riporre nei favori da lui riservatimi! Ecco, ora, anima mia, il Re del cielo e della terra che arriva in te".

La fede te lo dichiara meglio e più chiaramente di quanto non possano i sensi del corpo. Di' pertanto: "Credo in te, mio Signore, ti adoro, ti rendo gloria e ti prego. Mi mettono però in apprensione [58] la poco ardente mia fede e il troppo freddo mio cuore. Mi vergogno e arrossisco

vedendo che non possiedo nulla per meritarti e sono privo della preparazione e della purificazione adeguata per attendere e ricevere la tua maestà. Io sono povero, pieno di miseria, di malizia, di cattiveria e di peccati, senza alcuna virtù, senza alcuna saggezza; sono freddo, confuso, vinto dagli affetti terreni.

Io merito piuttosto cento volte l'Inferno e come posso aspettare e volere che tu entri, o augusto Signore, nella mia casa? No, no, mio Dio! Io non merito tanto bene, tanta felicità, perché non si trova al mondo nessun altro più peccatore di me. Se gli angeli non si trovano, come a te si addice, purificati e degni al tuo cospetto, o Dio onnipotente, come posso pretendere che tu entri nella mia casa, per tanto tempo asservita a peccati e demoni?"

Medita attentamente, anima mia, per quale ragione Dio scende celato nella veste del pane e del vino dal cielo fino al tuo corpo. I sovrani del mondo non intraprendono mai lunghi viaggi, se non per importanti motivi volti al proprio vantaggio, ma la ragione che spinge Dio a [59] venire in te, nel suo figlio, non è per suo tornaconto, ma per il tuo utile. Egli giunge come un medico misericordioso per guarire le tue profonde ferite. Giunge come un padre mite e amoroso per correggere le mancanze commesse. Giunge come un signore benevolo per sostenerti con la sua grazia. Giunge come fornace di carità per scaldare la tua freddezza e tramutarti nella sua persona divina, onde tu possa dire come San Paolo: "Vivo io, sì, ma a vivere non sono io, perché in me vive Cristo".

Ecco, anima mia, quanta stima ha per te Dio, quanto è grande l'amore che ti porta! Quale degli angeli come te può vantarsi? Quale angelo può avere in cibo un Dio, come hai tu il corpo di Cristo? Quale carità è questa, per cui quel Dio che gli angeli possono a stento vedere, sì, quel Dio si offre a te quando e quante volte lo desideri? Che trovata d'amore è stata questa? Chi poteva immaginarlo, escogitarlo, metterlo in atto se non nostro Signore, se non il Dio Creatore! Di' ora, anima mia! Non sei più dura di un sasso, più fredda del ghiaccio, [60] più insensibile di un marmo, se in presenza di un mare così largo e profondo di bontà non ti accende di amore ardentissimo?

Aiutami anche tu, Santo Spirito, coi tuoi doni celesti, monda e rassetta il mio cuore per farne una degna dimora della maestà che giunge per onorarmi. Io ti chiedo una viva contrizione delle colpe commesse e un fermo proponimento di non commetterne più. Ti prego di concedermi la capacità di credere veramente, con fede accesa e profonda che in questo Sacramento si trova ed è presente Gesù. Ti prego di concedermi la riverenza che si addice alla sua maestà, l'umiltà di cuore e una perseverante speranza nella mia salvezza eterna, avendo per pegno il corpo di Cristo e un amore intenso e ardente per un Dio troppo buono che tanto mi ha amato e mi ama.

ATTO DI RICONOSCENZA

Io dunque, creatura così piccola e umile e abietta, accoglierò nella mia bocca, serberò nel mio petto e racchiuderò nel mio cuore [61] un Dio grande come te che ora vieni da me in questo Sacramento?

Di quale augusto signore, di quale nobile eccelso sei ora in attesa, mio cuore! Oh, che sposo distinto e leggiadro viene ora ad abbracciarti, anima mia, lo sposo amatissimo più di tutti gli sposi più amabili! O Verbo umanato che, appena proferito, hai creato il cielo e la terra, come potrai ora restringerti nell'angusto e scomodo grembo di una delle tue creature?

O sovrano della gloria, perché tanto ti umili da voler poggiare il trono della tua maestà nel fondo della mia indigenza? O atti di bontà davvero inenarrabili!

Un Dio umilia se stesso per innalzare ed elevare uno dei suoi servi! Ah, se potessi per una volta decidermi ad amarti come tu mi ami e renderti affetto per affetto, carità per carità, proprio come a te spetterebbe! Tu Re dei re, Signore dell'universo, a cui nulla manca perché tutto hai creato e che stai ora assiso sulle braccia degli angeli tuoi servi, tu, Signore onnipotente, incomprendibile, incontenibile, vuoi venire in questo cantuccio così immondo e dimesso [62] del mio corpo e della mia anima? Forse vuoi scendere un'altra volta dal cielo sulla terra? Vuoi nascere un'altra volta in una stalla sul fieno o sulla paglia? Vuoi consegnarti ancora una volta nelle mani dei peccatori? O Signore mio Dio, perché vieni in questo Sacramento a nutrire, ravvivare confortare e immensamente beneficiare il mio corpo e la mia anima?

Come devo ringraziarti per questi doni e benefici segnalati di cui mi arricchisci? Come devo accoglierti nel mio corpo per palesare almeno in parte la grande misericordia che usi per me?

Prostrato ai tuoi piedi ti prego di mondarmi e purificarmi con la tua grazia in modo da trovarmi così pronto e predisposto ad accoglierti come ti spetta e poi a modo serbarti. Io riconosco di essere tanto immondo e non già scuro, ma più fosco e più nero della fame, onde esclamo col volto prostrato: "O Signore, non merito che tu entri in casa mia con la tua augusta maestà. Domine, non sum dignus ut intres sub tectum meum". [63]

PREGHIERA ALLA MADONNA

O dilette Madre di Dio, Vergine Maria Immacolata, che per la tua eccezionale purezza hai meritato di avere e di tenere nel tuo grembo il Figlio di Dio umanato, anche io oggi devo accoglierlo dentro di me, ma come sono diversi e del tutto dissimili gli affetti! Tu sai quanta e quale è la mia indegnità, perché ho mille volte macchiato la mia anima col peccato.

Adesso confesso dinanzi a te il mio misero stato e per questo, prostrato e dolente, con tutto il cuore vengo di nuovo a invocare te, rifugio dei peccatori. Tu porta, te ne prego, e presenta al tuo Figlio la verginità, la santità, gli affetti, l'amore e tutte le buone disposizioni di cui eri adorna, quando lo accogliesti nel tuo grembo immacolato e quando ti comunicasti anche tu in rappresentanza di tutta l'umanità, di modo che io possa riceverlo oggi col più vivo sentimento di umiltà, confidenza e amore. Osservando la mano del sacerdote che viene ad amministrarmi l'Eucarestia, immaginerò di vedere nelle tue mani il tuo e il mio [64] sacramentato Gesù e, se tu me lo consenti, Madre amata, io farò conto di riceverlo dalle tue stesse mani e cercherò di accoglierlo con la più profonda riverenza, con la più ardente devozione e con i più abbondanti frutti che potrò ricavarne. Così sia.

PREGHIERA

all'angelo custode e ai santi avvocati

Mio angelo custode che stamane assisti a questa comunione che mi accingo a ricevere, anche tu aiutami a mondare, lavare e purificare la mia lingua, la mia bocca e il mio cuore con un celeste ardore, proprio come quello col quale l'Angelo mondò, lavò e purificò la lingua di Isaia e di Geremia, cosicché la possa ricevere con quel candore e con quella purezza che si addice a questo augusto Signore.

E voi, o santi che mi siete avvocati, unite anche voi le vostre preghiere alle mie, cosicché possano accendersi nel mio cuore la fede, la speranza e la carità, che tanto mi necessitano per poter ricevere nel modo migliore Gesù nel mio corpo. Amen. [65]

ATTI DEVOTI DI DESIDERIO

O mio Dio, vieni nell'anima mia e santificala. Impossessati del mio cuore e mutamelo. Mio Dio, entra nel mio corpo, proteggilo, stringilo a te, tienilo stretto e non farlo separare mai più dal tuo amore.

Brucia, o fornace di carità, brucia il male e la fuliggine che trovi in me; consuma e annienta tutto ciò che vedi possa esser d'intralcio alla tua grazia e al tuo amore.

O manna celeste, fammi conoscere la tua dolcezza, di modo che mi paiano amari, quali sono in realtà, tutti i piaceri del mondo.

Vieni, Signore amato e amabilissimo, vieni a concedermi i beni promessi a chi ti riceve con ardore.

O delizia e gioia del cuore, non più ritardare il tuo arrivo. Affrettati, non indugiare, perché mi arde il cuore d'affetto bruciante e l'anima d'amore si strugge. Riconosco che altro non sono se non una creatura cenciosa, eppure tu, immenso e benevolo, di degni di visitare la mia povertà.

Vieni, Salvatore amatissimo, vieni a [66] mondarmi, tergermi, purificarmi, guarirmi e farmi beato.

DOPO LA COMUNIONE

ti soffermi a riflettere, poi reciti questa

PREGHIERA

È vero dunque, o mio amatissimo Dio, che non ti ha trattenuto la mia povertà, la mia cattiveria, dal visitarmi e ora ti trovi nel mio cuore! O Signore, quanto sei da amabile, quanto sei buono, quanto sei giusto, quanto sei generoso e magnanimo nel donare senza posa! Io ti adoro, o mio Gesù, ti amo, ti rendo grazie! Ti affido la mia anima, la mia mente, la mia lingua, il mio cuore e tutto me stesso!

Tutto me stesso, anima e corpo, pongo sotto il dominio della tua volontà! Tu con la tua santa grazia mantieni sempre vive queste promesse che io rinnovo con volontà quanto più possibile ferma.

Mio amato Signore, Figlio della nostra amatissima Madre Maria, nutrito e allevato col suo latte verginale, tu che tutta la vita, come uomo, l'hai trascorsa [67] facendo del bene agli uomini, amato Gesù, io dunque ti sto tenendo stretto nel cuore! Oh, te ne supplico, tienilo, Gesù mio, tienilo stretto, non lasciarlo mai, non ti allontanare da lui, resta con lui per pietà!

Io te l'ho dato interamente con l'intenzione di non più richiedertelo e, se dovessi cambiare, tu non pentirti, tu non cambiare e non lasciarlo uscire da quella prigione d'amore che rende felici.

Maria, santissima Madre di Gesù e Madre mia, sono anch'io tuo Figlio. Non lasciarmi in questi momenti così preziosi; prega per me il tuo Figlio affinché accresca in me la sua grazia.

Dimentica, o Signore, dimentica i miei peccati, perché io li detesto non solo per la loro iniquità, ma perché dispiacciono a te. Perdonami, Signore, perdonami per il benevolo amore che mi hai dimostrato e per l'affetto che nutri per quella Madre che tu sulla croce in punto di morte lasciasti anche a me come Madre e come pegno della carità infinita con la quale mi hai sempre amato.

Con il perdono dei peccati concedimi di tener fede alle promesse che ho fatto, così da non più separarmi e allontanarmi da [68] te e, senza timore di perderti, poter poi venire a goderti là in cielo, dove tu vivi e regni nei secoli eterni. Amen.

ATTI DI RINGRAZIAMENTO

Che cosa fai, anima mia? E come pensi di rispondere alla bontà così grande che Dio ti ha dimostrato? O Gesù, o mio dolcissimo Salvatore, la tua venuta in me, portandomi con te tutti i beni, mi obbliga a risponderti ringraziandoti e amandoti con un affetto che non abbia eguali sulla terra. Ti ringrazio per tutta la pazienza e la tolleranza che hai avuto per me, non guardando e non valutando il peso delle mie infedeltà e dei miei peccati.

Tutti i tuoi doni e il lungo tempo in cui m'hai sopportato li devo alle tue piaghe e al sangue che hai sparso per me e per il quale tante volte mi hai rialzato e perdonato. Io ti ringrazio per la grande bontà che hai avuto per me, arricchendomi coi tuoi tanti doni, favori e benefici. Al di sopra di tutti devo però collocare e stimare il più eccelso che mi hai fatto, lasciandomi il tuo Corpo e la tua Divinità nel Sacramento dell'Altare. [69]

Ti ringrazio per il tanto amore che mi hai mostrato preferendomi a tanti altri, che forse più di me ti hanno amato e più fedelmente servito e offeso assai meno di me.

Io ti ringrazio con l'amore e con l'omaggio più profondo del cuore e, poiché non so e non posso ringraziarti come a me toccherebbe e a te converrebbe per la grazia così grande accordatami di

venire dentro di me, unisco i miei ringraziamenti a quelli che tu hai reso, o mio Gesù, all'eterno tuo Padre e a quelli che ha reso a te la tua Madre Maria.

Ti ringrazino, anche da parte mia, e ti lodino e benedicano tutti gli angeli e tutte le anime buone che al mondo furono, sono e saranno.

OFFERTE

O mio Dio, tu mi hai donato tutto te stesso in anima, corpo e divinità. Ti dono anch'io tutta la mia anima con tutte le sue energie. Ti dono la memoria e ti prometto di ricordarmi sempre di te. Ti dono l'intelletto e ti giuro di scacciare immediatamente i cattivi pensieri che possano occuparlo. Ti dono l'amore e la volontà con [70] l'irremovibile determinazione di respingere ed espellerne gli affetti terreni che si presenteranno e di amare e servire solo te, Signore eccelso, ottimo e massimo.

Ti dono il mio corpo con tutti i suoi sensi. Non voglio più aprire gli occhi o abituarli alla vista di situazioni o cose scabrose che possano offenderti o alla lettura di libri che ti dispiacciono o ad osservare azioni sconce e scandalose che da te mi allontanino. Voglio tappare le orecchie per non sentire più racconti terreni, contrari alla purezza dello spirito e all'affetto che devo nutrire per i miei fratelli cristiani. Ti consacro la mia bocca e la mia lingua, santificate dal tuo divin Corpo, e ti prometto di non dire più falsità, bugie, menzogne, scherni, bestemmie o falsi giuramenti o mormorazioni o sconcezze o altre trivialità d'ogni sorta.

Alla fine ti prometto che, per quanto posso, col tuo aiuto farò di tutto per non offenderti più coi sensi, col corpo e con l'anima. [71]

PREGHIERA D'AMORE

O mio benedetto Gesù, potevi dimostrare in modo diverso la tua munificenza e il tuo amore per me, ora che mi hai concesso tutto te stesso nell'eccelso Sacramento dell'Eucarestia? Ed io rimango ancora freddo nel cuore e non mi infiammo di desiderio o passione? O divino Gesù, fa' che una volta soltanto arda questo mio cuore, avverta, senta, si muova e consumi solo per te, in modo da non trovare altrove la pace; ami, brami e sospiri più che non si volga la calamita al Polo, più che il cieco non invochi la luce, più che il cervo non desideri la sorgente, qualora si trovi ferito.

Sì, Signore, tu sei venuto nel mio corpo a trovare riposo. Io ti amo con tutto il mio cuore e la mia anima. Ti stringo, ti abbraccio, ti tengo al centro dell'anima e mi offro totalmente a te e tu concedimi, a coronamento di tutte le misericordie che mi hai finora donato, di poter piuttosto trovare la morte, se devo vivere nel peccato. Fa' che non smetta più di amarti con profondo e ardente affetto. [72]

PREGHIERA DI RICHIESTA

Quali beni non posso sperare da te, o mio buon Dio, ora che mi hai concesso tutto te stesso? Ti prego dunque e ti chiedo nuovamente, dilettissimo Salvatore della mia anima, ti chiedo il completo perdono dei miei peccati che ora con tutta la forza dell'anima odio ed abomino; e per la sofferenza troppo grande che ho meritato per essi intendo ottenere quante più indulgenze mi è dato lucrare e ti prego di procurarmele non per altro che per la tua bontà.

Ti prego per il tuo Sangue prezioso che assieme al Corpo, allo Spirito e alla tua Divinità ho ricevuto stamane e con amore adorante ti chiedo non solo di lavarmi, mondarmi e purificarmi e di redimermi l'anima da tutte le sue macchie, ma anche di concedermi la forza e la determinazione di debellare le tentazioni sino alla morte.

Ti prometto e ti giuro di fuggire, per quanto ne sono capace, le occasioni che mi inducono al peccato. Ma tu sai che da solo non posso far nulla, per questo pregando mi affido all'aiuto del tuo Sangue e alla tua potenza. [73]

Ecco che io ti sto davanti povero e spoglio di tutte le virtù, chiedendoti grazia e misericordia. Tu nutri, rifocilla e sazia me morto. Accendi col calore del tuo amore la mia freddezza e con la luce della tua presenza illumina le mie tenebre. Muta in amarezza tutte le delizie della terra, fammi sopportare pazientemente i pesi e le sofferenze che la vita mi presenta e dimenticare tutte le cose create che al mondo si trovano. Innalza il mio cuore e la mia anima affinché cerchino te e non lasciarli vagare smarriti. Fa' che in te solo da oggi in avanti trovi la dolcezza, perché solo tu sei per me cibo e bevanda. Tu sei il mio amore e la mia gioia. Tu mi allieti, mi addolcisci e mi calmi, tu mi benefichi.

Ti prego infine adesso, o Signore, di concedermi la salute dell'anima e del corpo e una più profonda conoscenza della tua grandezza e ti chiedo tutta la grazia che tu meglio di me sai essermi necessaria per glorificare con il decoro che ti spetta la tua maestà e, prima di partirtene dal mio corpo, ti prego di benedire la mia anima e le mie azioni. Questo bramo, desidero, voglio, per tutta [74] la mia vita fino all'ora della morte, alla quale celermente mi avvicino ogni giorno, ogni ora e ogni momento. Preservami allora da tutte le tentazioni e concedimi grazia e forza per piegarle e respingerle e permetti che mi accompagni in quell'ora decisiva la tua e mia santissima Madre Maria.

Supplico anche la tua divina misericordia di non abbandonarmi in castigo dei miei peccati o per la poca riverenza che ho avuto accostandomi alla santissima Eucarestia e per le indegne comunioni che ho fatto. La supplico anche perché non mi lasci partire da questa vita senza il conforto dei santi sacramenti. E questa grazia, se sembra conforme alla tua giustizia, concedila anche a tutti gli uomini per i quali hai sparso il Sangue e consumato la tua vita divina e preziosa.

PREGHIERA ALLA BEATA VERGINE

Vergine Maria Misericordiosa, Madre di Dio, Regina del cielo e della terra, fonte copiosa di bontà, io ti prego per la tua maternità e per il tempo in cui portasti nel tuo grembo immacolato il Signore Gesù, [75] ti prego di aiutarmi anche tu con la tua grazia affinché il mio cuore si acconci in modo che io possa amarlo e servirlo con l'anima e con il corpo purificati e senza alcun vizio o peccato, di quelli almeno che fanno precipitare nella morte eterna.

Fa' che possa procurarmi le virtù e le accortezze che sai essermi necessarie per vincere o smettere i vizi che più nuocciono alla mia salute spirituale e corporale. Accendi nel mio cuore un ardente amore per te e per il tuo Figlio, cosicché possa vivere in lui, amare in lui e salvarmi.

Ricordati, o Madre misericordiosa, che tu sei mia avvocata dopo il tuo Figlio, dopo il tuo Sposo e dopo il Padre tuo, e se tu non parli e preghi e supplichi per me, chi mi rimane? Allora i castighi e le sofferenze pioveranno su di me come grandine in tempeste e bufere invernali ed io troppo li merito, perché ho peccato, e il tuo aiuto, la tua parola e la tua misericordia è ciò che può salvarmi.

Dolcissima Madre, radica nel mio cuore il tuo amore e dammi un segno per non poterlo mai più dimenticare. Il tuo santissimo [76] nome, o Maria, echeggi sempre nelle mie labbra e che io non dimentichi mai di pronunciarlo e invocarlo con riverenza e amore, assieme a quello del Signore Gesù, ogni giorno, ogni ora e ogni momento e nutra così la speranza che, come ho vissuto pregando e invocando voi, così muoia tra le vostre braccia e sulle vostre mani. Amen.

All'angelo custode e agli avvocati

Incantevole principe della celeste gerarchia che per un'inesprimibile bontà divina a me fosti dato come custode; voi santi e sante del cielo che ho scelto per avvocati e avete avuto la misericordia di esaudirmi, pregate anche voi per me Dio affinché mi conceda la grazia di restare fedele alle decisioni che ho preso e alle promesse che ho fatto stamane nutrendomi del suo Corpo Divino.

Per le anime del Purgatorio

SUPPLICA

Abbi misericordia, ti prego, o Signore, per le anime che stanno soffrendo lontano da te tra le fiamme ardenti del purgatorio. Sono tue figlie e tu hai dimostrato di amarle. Chiamale dunque con la tua [77] infinita grazia, affinché vengano a godere la visione del tuo volto, così degno d'essere contemplato e amato; rendile felici con la dimostrazione della tua maestà, o dolcissimo e onnipotente Dio; e anche, se ti sembra conveniente, concedi loro parte delle indulgenze che per la tua misericordia ho guadagnato nella Comunione ricevuta stamane.

PREGHIERA

Spirito di Gesù Cristo, santificami.

Corpo del Signore, salvami.

Sangue di Gesù Cristo, inebriami.

Acqua del costato di Cristo, lavami.

Passione di Cristo, aiutami.

O buon Gesù, ascoltami.

Tra le tue piaghe nascondimi.

Non permettere che mi separi da te.

Proteggimi dal male.

Nell'ora della mia morte chiamami e fa' che venga da te per glorificarti e lodarti con tutti gli angeli e i santi in eterno. Amen. [78]

PREGHIERE
per ogni giorno della settimana

Per la domenica

PREGHIERA ALLA SANTISSIMA TRINITÀ

O santa Trinità,
santo Figlio e Spirito e Padre,
tre persone in un solo Dio,
tu davvero nel cuore
fede, speranza e carità
accendimi, o Santa Trinità.

5

Ti adoro, lodo e benedico, Padre, Figlio e Spirito Santo, tre persone in un unico Dio. Ti adoro, Padre onnipotente che mi hai creato. Ti lodo, Figlio divino, mio Signore Gesù, che mi hai redento col tuo Sangue preziosissimo. Ti benedico, Spirito Santo che mi hai lavato e purificato nel Battesimo e mi hai chiamato e accolto al tuo servizio.

Ripeto dinanzi a te, o Santa Trinità, nel cui grembo mi trovo, vivo e mi muovo, ripeto e rinnovo le promesse e le rinunce fatte nel battesimo, quando per la tua altissima misericordia sono stato eletto [79] e adottato come figlio ed erede del paradiso. Qui ora ripeto e prometto con giuramento che da oggi in avanti non voglio aver nulla a che fare con Satana, con le sue opere o con il peccato. Intendo ripudiare il mondo con tutte le seduzioni e le promesse false e bugiarde che mi ostenta.

Non voglio più dare retta al corpo e ai sensi, alla carne e ai piaceri ingannevoli da essi proposti e ti prometto e giuro, per quel che posso con le mie forze e col sostegno della tua misericordia, di amarti fermamente con tutto me stesso e di ascoltare e mettere in opera i precetti della tua legge, per poter ottenere, così facendo, la vita eterna.

Ti ringrazio con cuore profondamente umile per gli innumerevoli benefici che ho ricevuto dalla tua mano misericordiosa e soprattutto per il bene immenso che mi hai fatto creandomi, redimendomi dalla schiavitù del peccato per mezzo di Gesù Cristo e scampanandomi dai pericoli in cui tante volte ho rischiato di perdermi per l'eternità. Ahimè, quanto mi dispiace non averti corrisposto come dovevo! Ora mi pento [80] dal profondo del cuore per averti offeso, o Dio immenso. In questo momento detesto le colpe commesse, mi dolgo dei peccati e del disamore con cui ti ho dispiaciuto ed imploro perdono e pietà. Ah, non sia mai vero che possa da oggi in avanti offenderti ancora e venir meno alla fede e all'obbedienza ai precetti sanciti con la tua legge, o mio sovrano e onnipotente Signore.

Non solo ti offro, ma ti consacro tutto me stesso, i pensieri, le parole e quanto possiedo oggi e in futuro. Tu per misericordia aiutami e benedicimi, salvami e santificami con la tua grazia, liberandomi dai pericoli, dai peccati, dalle tentazioni e da ogni male dell'anima e del corpo.

Accresci, o santa Trinità, ti prego, accresci nel mio cuore la fede, la speranza e la carità e accendi col tuo amore il mio affetto per amare te al di sopra di tutto e il prossimo come me stesso, proprio come tu per bocca di Cristo mi hai comandato. Concedimi infine la grazia di percorrere rettamente la strada della tua legge, di fare quanto mi necessita nel mio stato e di non allontanarmi dal bene fino alla [81] morte. Possa giungere così ad amarti, lodarti e benedirti nell'eterna felicità. Amen.

ALLA MADONNA

Preghiera per la remissione dei peccati

Ecco ai tuoi piedi, o Madre di Dio, un uomo gravato di colpe, che non merita alcun favore, grazia o beneficio. Ho fiducia però e spero nella tua misericordia e a te mi raccomando, ti imploro con grande fede e speranza, come può ad una madre raccomandarsi un figlio, trovandosi in grave bisogno.

Tu ora, o Madre, per il dolore provato e patito quando portasti nel tempio Gesù e lo ponesti tra le braccia del vecchio Simeone e per la letizia e la gioia provata e goduta quando il Figlio di Dio volle scendere in terra dal cielo ed incarnarsi nel tuo grembo immacolato, tu prega con amore il tuo Figlio e il Padre tuo, affinché abbiano misericordia di me e mi perdonino per tua intercessione tutte le colpe. Non lasciarmi, Madre, disperato, derelitto, in miseria, ma accendi in me [82] l'amore da te portato a Gesù, aiutami e salvami, perché anch'io ti son figlio.

PREGHIERA A SAN GIOVANNI BATTISTA

O candore di purezza, modello di penitenza, silenzio dei profeti, voce del Verbo di Dio, precursore degli apostoli, luminare del mondo, gloriosissimo San Giovanni, sia benedetta la grazia del tuo nome, benedetta la grazia dei tuoi genitori. Ringrazio l'eterno Dio che ti fece preannunciare dai profeti come l'angelo scelto per aprire la strada, proclamando la venuta del Messia. Ringrazio il Figlio divino che con la sua bocca affermò che tra i nati di donna nessuno fu mai a te pari. Ringrazio lo Spirito Santo che così ti colmò sin dal grembo materno di doni celesti e ampie grazie che non potevano in te contenersi, ma traboccarono copiosamente anche sui tuoi genitori.

Dei tanti favori da te ricevuti, solo in parte qui enumerati, ti supplico, per carità concedine uno a me pure e sia quello del battesimo di penitenza. Illuminami, fammi riconoscere tutti i peccati, smuovimi il cuore e fammi confessare e piangere con profondo dolore e [83] con la ferma promessa di mai più commetterli, mettendo così in pratica la legge di colui che tu a ragione hai chiamato Agnello di Dio fatto carne per levare i peccati del mondo. Venga io finalmente a goderti nel cielo, dove con lui risiedi glorioso in eterno. Amen.

ALL'ANGELO CUSTODE

Angelo custode, non lasciarmi oggi cadere nel peccato, ma con i santi avvocati proteggimi, consigliami, illuminami, confortami, fortificami, allontanami da tutti i mali, fa' che porti amore alle cose buone e giuste, accompagnami per la via di Dio e avvicinami alla gloria del cielo. Amen.

PER IL LUNEDÌ

PREGHIERA A DIO

Dio eterno, io col cuore e col viso umiliato e affranto riconosco di aver tanto offeso la tua divina e benigna maestà. Oggi pertanto che è il primo giorno della settimana ti chiedo perdono per tutti i miei peccati e prego la tua immensa misericordia di concedermi la grazia di iniziare a [84] servirti in vista del maggior bene dell'anima mia, per la cui salvezza ti sei adoperato per tutto il tempo vissuto da uomo nel mondo. Ti prego dunque, o mio Salvatore e Signore, di concedermi la grazia di dirigere tutto il mio agire al maggior onore della tua gloria e di proseguire quest'opera fino alla morte.

Signore, io voglio eseguire la tua, non la mia volontà. Ti offro pertanto, come al mio creatore quale sei, la mia anima, il corpo, la mia vita e il mio essere con tutto ciò che posso avere in terra ed in cielo. Ti raccomando anche le anime che si trovano nel fuoco del purgatorio e poi, con più accesa preghiera, coloro a cui forse ho dato occasione di ardervi. Ti raccomando, in ossequio ai precetti della nostra madre Chiesa, coloro che mi sono stati genitori, amici, parenti o vicini o mi hanno fatto del bene all'anima e al corpo, né voglio dimenticare i nemici, o Signore, e tutti coloro che tu sai e vuoi ti siano raccomandati. Ti prego infine con ardente e profondo amore di concedermi la grazia di scontare in terra il mio purgatorio, cosicché, alla mia morte, per i meriti dei dolori che in vita e in morte patisti, entri nella gloria del cielo [85] per lodarti e benedirti in eterno. Amen.

ALLA MADONNA

affinché ti conceda la virtù della perseveranza

O Regina dei cieli, santissima Vergine, io che un tempo fui schiavo del diavolo, ora desidero essere, finché vivo, tuo servo, senza mai tentennare. Come servo tu accogliami, tienimi e non rigettarmi, come meriterei. O divina mia Madre pietosa, in te ho riposto tutta la mia speranza. Benedico e ringrazio Dio che mi consente di avere in te tanta speranza e fiducia. È vero che sono caduto in passato in deplorevoli colpe, ma adesso sono convinto d'esser stato perdonato per i meriti di Gesù e per le tue suppliche.

Non basta però, Madre mia. Un pensiero mi affligge ed è quello che posso nuovamente far getto della grazia divina che mi ha sostenuto finora. I pericoli sono ovunque, i nemici non dormono e nuove tentazioni mi assalgono. Deh, aiutami dunque, augusta Signora, e fammi schivare i colpi

che vibra l'inferno e non consentire [86] che nel peccato ricada, offendendo il tuo Figlio divino, Gesù. No, non giunga mai l'ora in cui debba perdere l'anima e il cielo con Dio! Questa grazia ti chiedo, o Maria, questa voglio. Tutto ciò fammi avere da Dio come Madre pietosa d'amore qual sei. Così spero. Amen.

PREGHIERA
A SAN LUIGI GONZAGA

Angelico giovane, mio amato protettore San Luigi, ti saluto in ginocchio come il mio più potente avvocato, mi prostro a te innanzi e ti venero. Benedico la santissima Trinità che ti purificò l'anima con tante grazie e così miracolosamente te la colmò di ogni sorta di eroiche virtù, abbellendotela con la mortificazione nella tua più tenera adolescenza. Ringrazio l'eterno Padre che si rallegrò di te come di un Figlio tanto celebre e buono. Ringrazio il Figlio che ritrova in te un frutto così terso e maturo del sangue suo sparso. Ringrazio lo Spirito Santo che nel tuo piccolo cuore accese un rovente fuoco d'amore.

Per quella così portentosa [87] mortificazione, per quella così eccelsa innocenza, per la viva passione per Dio che quasi ti consumò, ti prego di chiedergli grazia ed il dono di un pentimento ampio e serio di ogni mia colpa; inoltre purezza di mente e di corpo, la più lontana dal male. Ti prego ancora di accettarmi e tenermi come tuo servo, di proteggermi la vita da pensieri, parole ed azioni che possano dispiacere alla divina volontà e di accompagnarmi in punto di morte. Ti chiedo con tanto ardente desiderio di concedermi la grazia della pazienza, della sopportazione e della mitezza; le virtù teologali e cardinali, per poter così vivere da cristiano esemplare e poi riuscire a goderti nella gloria che Dio ti ha in cielo concesso. Amen.

Si chiude la preghiera di questo giorno, come degli altri che seguono fino al sabato, con la preghiera all'angelo custode e ai santi avvocati, vedi pagg. 64, 76, 83. Poi si recitano un Padre Nostro, un'Ave Maria e il Credo, vedi pag. 24. [88]

PER IL MARTEDÌ

PREGHIERA A DIO

Mio Dio oggi mi presento davanti a te e, inginocchiato dinanzi alla tua divina maestà, confesso il mio nulla, metto a nudo la mia debolezza e la miseria che mi opprime. Mi affido a te tuttavia, fonte copiosa di dolcezza, e ti prego di concedermi l'acqua della tua grazia, con la quale possa lavare le mie lordure, pentirmi dei peccati, giurare fermamente di non più ricadere e salvarmi, bramare tutto il giorno la tua grazia e supplicarla che annulli ogni stortura commessa, mi apra e spiani la strada del cielo e spalanchi la porta del Paradiso. Amen.

San Michele, San Raffaele, San Gabriele, condottieri del regno celeste, abbiate anche voi cura di me, allontanando da me il demonio e le tentazioni che usa per combattermi, proteggendomi

l'anima e il corpo da mali e pericoli vari, mantenendomi esente [89] da colpe sia lievi che gravi e accompagnandomi l'anima dopo la morte al cospetto di Dio. Amen.

PREGHIERA ALLA MADONNA
per la morte pacifica e santa

O Maria santissima, Madre di bontà e tanto pietosa, pensando ai miei gravi e innumerevoli peccati e ricordando il momento della morte, tremo, temo e mi confondo. O mia dolce Madre, sul sangue di Gesù Cristo e sulla speranza che posso avere nel tuo aiuto fa affidamento la mia vita. O consolatrice degli afflitti, non abbandonarmi quando avrò più bisogno del tuo divino conforto. Se ora mi tormentano così fortemente il rimorso delle colpe commesse in passato, il timore della ricaduta, il dubbio se sarò perdonato, la paura dei pericoli che mi circondano, la minaccia della troppo legittima giustizia divina, che ne sarà allora di me?

Oh, Signora, prima che arrivi l'ora della mia morte impetrami da Dio che io provi una grande e sentita contrizione dei miei peccati [90] con la determinazione di non più ricadere, ma di presentare e offrire al Signore il resto della vita con l'irremovibile giuramento di non cambiare mai volontà. Poi quando sarò in punto di morte, o Maria, speranza mia, allora confortami, aiutami, assistimi, mostrami il tuo volto, addolciscimi le sofferenze, abbreviami l'agonia, riducimi l'angoscia, aumentami la grazia, accrescimi la fede, accendimi la speranza e fa' che invocandoti e contemplandoti affidi il mio spirito alle tue mani. Questa grazia tu l'hai concessa a tanti che ti furono devoti ed io ora spero e credo che tu, pietosa, vorrai farne dono anche a me, quantunque non la meriti, ma tu devi farlo soltanto per la tua materna indulgenza. Così sia.

All'angelo custode, come sopra.

PREGHIERA
A SANT'ANTONIO DA PADOVA

O Antonio, leggiadra colomba senza alcuna malizia o cattiveria, che per la illibatezza della tua vita innocente e per la purezza del tuo candore spirituale, per il tuo acceso amore e per la tua [91] intatta verginità, fosti somigliante all'Agnello immacolato, frutto della verginità, e meritasti pertanto di essere abbracciato e rallegrato tanto dolcemente, con una grande dimostrazione d'amore, dallo stesso Gesù che, in forma di bimbo più bello della stessa bellezza, venne a posarsi a te in braccio e per la letizia ti fece scordare la terra, conducendoti in un mare immenso di gioia inenarrabile, in quanto ti elevò al di sopra della condizione umana, tramutandoti l'amarezza di questa vita in un paradiso felice e delizioso, tale da non poter essere rivelato o largito se non da Dio onnipotente. Veramente eccelso miracolo! Tenesti in braccio Gesù sotto forma di bimbo! Fosti trattato e rallegrato da Gesù più di un fratello!

Per questo dominasti la natura, spostasti i monti, fermasti il corso dei fiumi, rassodasti i mari, disperdesti le tempeste, rasserenasti il cielo, calmasti le burrasche, impetrasti la pioggia, predicasti ai pesci, debellasti gli spiriti maligni e li scacciasti dal corpo dei cristiani, guaristi i malati, raddrizzasti gli storpi, illuminasti i ciechi, donasti la favella ai muti e l'udito ai sordi, resuscitasti [92] i morti.

Ahimè, mio buon avvocato! Quanto tu fosti pieno di virtù, doni celesti e grazia, tanto io sono cattivo, misero, colpevole e disgraziato. Abbi dunque pietà di me e ai miracoli operati aggiungi anche questo: con la tua forza celeste mutami il cuore e la vita, con una tua sola grazia racconciami l'anima. Il celeste bambino che tenesti in braccio non ti nega nulla di ciò che gli puoi chiedere e una supplica che tu gli fai per me basta e avanza per rendermi senza peccato, aprirmi la porta del cielo e farmi in eterno felice.

PER IL MERCOLEDÌ

PREGHIERA A DIO

Mio onnipotente Signore, io so e dichiaro dinanzi a te che un mercoledì tu, incarnato nel mondo, fosti tradito e venduto nel tuo Figlio Gesù, e tutto per redimermi l'anima. Ora ti prego di includermi nell'immensa redenzione da te operata quaggiù lasciandoti tradire. [93]

Per l'afflizione patita concedimi la remissione dei peccati e la grazia di debellare le tentazioni carnali e i sensi del corpo che contrastano la legge dello Spirito. In grazia della tua santa umanità abbi pietà di me, accogli e considera come penitenza ed espiazione dei peccati che ho commesso le sofferenze, gli strapazzi, i travagli e i malanni del mio corpo.

Soprattutto poi ti prego di accettare e accogliere quelli che dovrò patire e soffrire in questo giorno. Mio Signore Gesù, ti offro il mio corpo. Tu castigalo, puniscilo e correggilo come meglio credi col fuoco delle sofferenze. Dagli però la forza di attenderle ben predisposto, accettarle con pazienza, sostenerle senza infastidirsi o stancarsi e poi lascia che, grazie al tuo santissimo Corpo, venga a prendere parte alla gloria promessa a coloro che hai eletto per la tua eredità e che il tuo volere hanno in terra rettamente seguito. Amen.

PREGHIERA ALLA VERGINE

per la preservazione dall'inferno

O Madre di Dio, santissima Vergine, quante volte per i miei peccati io non avrò [94] meritato l'inferno? Forse dal mio primo peccato dovrei essere dannato, se tu, misericordiosa, non avessi fermato la mano giustamente adirata del tuo Figlio e ritardato il colpo della sua giustizia! Poi vincendo e ammorbidendo la mia durezza, mi hai sollevato ad avere più larga fiducia nella tua

bontà. Ahimè! E chi lo sa in quante altre colpe e azioni peccaminose sarei potuto ricadere, tra le tante occasioni che mi si sono presentate per offenderti, se tu non mi avessi protetto?

Madre mia amata, mi hai forse salvato tante volte quanti sono i ciottoli sulle rive dei mari, quante foglie hanno le querce, chiedendo a Dio per me grazia! Oh, Regina mia, a cosa mi servono i benefici concessi, le grazie donate, i favori sinora accordati, se poi giungo a perderli tutti in un colpo e per sempre? Io ti ho amata dopo Dio e ti amo al di sopra di tutte le altre creature e, se qualche volta ti sono venuto meno, cosa certo non rara, tu mi hai perdonato. Continua a farlo anche adesso per l'immensa tua misericordia [95] e non permettere che mai più ti tradisca, finendo per non amare te e Dio, il quale anche per amor tuo ha avuto tanta pietà di me concedendomi spesso il perdono.

Mia amata Signora, non consentire che avvenga che io possa odiarti talora o maledirti per sempre all'inferno. No, Madre mia, no. Come sopporterà il tuo cuore di vedere così tormentata in infinite sofferenze una creatura razionale che un tempo non solo ti pregò, ma ti implorò con amore e fu al tuo servizio. È pur sempre tua figlia e comunque ti prega, ti cerca, ti invoca e ti ama. Che mi dici, o Maria? Io dunque mi danno? No, mi suggerisce il cuore, la speranza e la fede, perché posso perdermi solo se ti abbandono e più non ti amo. Ma chi ardisce abbandonarti? Chi può scordare la tua bontà, dopo che l'ha già conosciuta una volta? Come posso dimenticare i favori che mi hai concessi, la grazia in me riversata, l'amore profuso per me, la salute ridata e il perdono accordato?

No, non può dannarsi chi a te ogni giorno con fede si affida, o Maria. Madre mia, mia speranza, mia vita, non permettere mai che io sia di me stesso il padrone, ma signoreggiami tu, tu reggimi, tienimi stretto. [96]

Fa che nei bisogni ognora ti invochi in modo da vivere col tuo nome nel cuore, in bocca, sulle labbra, in parole e pensieri e così muoia, lontano da colpe e pene infernali.

PREGHIERA A SAN GIUSEPPE

Gloriosissimo Patriarca San Giuseppe, fortunato compagno di Maria, a ragione ritenuto genitore, quale eri legalmente, di Gesù, Salvatore del mondo. Tu che fosti il più fortunato tra gli uomini, tu che, abbracciando il Signore, dolcemente godesti il paradiso anzitempo, per le virtù che tanto ti hanno elevato portandoti alla dignità così onorata ed illustre di essere annoverato tra i più grandi luminari della gerarchia celeste, ti prego di impetrarmi da quell'augusto Signore, che nulla ti nega quando lo preghi, di concedermi la grazia del perdono per tutti i peccati commessi. Fammi imitare le tue virtù e fa' che ti possa assomigliare nella vita immune da colpe che trascorresti qui in terra e andare così sempre avanzando per la via del [97] paradiso.

Che il tuo aiuto mi dia la forza necessaria per vincere le lotte del nemico infernale sia in vita che in punto di morte e soprattutto ti prego di accompagnarmi in quel varco angusto e scabroso e in quell'ora difficile. La grazia che ti chiedo me la devi accordare a onore e gloria della dolce morte

che facesti tra le mani del Signore Gesù e le braccia della Vergine, cosicché, come tu lasciasti questa vita senza alcun dolore o timore ed entrasti nell'altra ricolma di gioia felice, io per tua grazia la mia anima affidi nelle mani di Cristo e nel grembo di Maria, celeste Regina.

PREGHIERA PER IL GIOVEDÌ

A DIO

Mio Signore, mio Dio, con accesa carità e profonda e misteriosa umiltà tu un giovedì lavasti i piedi agli apostoli e come oggi cenasti con i discepoli lasciandoci il santissimo e salutare Sacramento, il tuo Corpo e il tuo Sangue, nelle specie del pane e [98] del vino. In questo giorno anche salisti in cielo glorificato ed esultante per regnare con l'eterno tuo Padre in un regno senza fine. Pertanto ti prego, mio Dio, con profondo e ardente desiderio di correggermi, lavarmi e purificarmi la coscienza con le mie lacrime e mondarmi l'anima da tutti gli affetti terreni e ripulirla dai peccati affinché possa cibarsi del Pane degli angeli con la dovuta riverenza. E poi la mia anima, così saziata e santificata dal tuo santissimo Corpo, possa salire con gli angeli in cielo per godere la gloria, la gioia e la delizia della tua eterna divinità e umanità. Amen.

PREGHIERA ALLA VERGINE

affinché ti conceda la gioia del paradiso

O Regina del paradiso, che subito dopo Dio fosti innalzata tra tutte le creature santificate, io povero peccatore ti saluto da questa valle di miserie e ti prego di volgere verso di me i tuoi occhi misericordiosi. Osserva, o Maria, in mezzo a quanti pericoli ora mi trovo e forse in molti altri [99] mi imbattevo, finché mi troverò in questa vita, e forse potranno aumentare a tal punto da farmi perdere l'anima, il paradiso, la gloria eterna, te e Dio.

In te, o mia Signora, ho riposto ogni speranza. Io ti amo e anelo al momento in cui ti vedrò e loderò insieme coi santi e con gli angeli in paradiso. Oh, Maria, quando verrà l'ora in cui mi vedrò inginocchiato ai tuoi piedi? Quando bacerò quella mano con cui mi hai concesso le grazie? È vero, Madre mia, che non ho risposto all'amore col vivo trasporto dovuto, simile al marinaio che, scampato dal mare in tempesta, bacia la sabbia e la terra, appena dalle acque agitate mette il piede a riva, giurando di non tornare più in mare, ma poi, passato del tempo, ci torna.

Ma io sono stato e sono tuttora in mezzo alle tentazioni e come per il passato, temo di non mantenermi nemmeno in futuro fedele alle solenni promesse d'amore. Ti supplico dunque con ogni energia del corpo e dell'anima di impetrarmi da Dio il pentimento dei peccati, purificarmi con una grazia celeste la coscienza e poi, se ti piace, chiamarmi in paradiso dove [100] invariabilmente possa conoscerti, contemplarti, amarti, benedirti e lodarti per sempre e così compensare il tempo trascorso qui in terra col cuore perduto appresso a passioni, desideri, amori. Augusta Signora, grazie al sangue di Cristo accendi e ravviva in me la speranza, infondimi lo spirito di preghiera,

fortifica in me la fede e la carità e concedimi la grazia invocata, purché non contrasti col volere di Dio, che sempre voglio si attui in me e nell'umanità, perché, comunque, sempre giusto, santo, benevolo, come si addice ad un Dio altissimo, immenso e potente.

PREGHIERA

A SAN BASILIO VESCOVO

Gloriosissimo San Basilio, vescovo eccelso, luce rifulgente e grande onore della santa Chiesa, con la forza e la dottrina che ti servirono per vincere e calmare l'ira e il velenoso rancore dell'imperatore Valente, rivelare tutta la forza onnipotente di Dio ed istruire e formare i figli della Chiesa di Cappadocia e vivere una vita così [101] lunga in mezzo alle varie, aspre e dure sofferenze che subisti; con quella forza, ti supplico, e con quella dottrina degnati di correggere e purificare me misero, che senza forza e saggezza vado confuso qui e là appresso alle cure mondane ed ai sensi del corpo che mi allontanano ognora dalla legge di Dio, trascinandomi in colpe infinite.

Tu, sommo San Basilio, istruiscimi l'intelletto e illuminami la mente, correggimi il cuore, purificami lo spirito e, se per i miei gravi peccati merito di essere precipitato all'inferno, presentati tu a Dio quando starà per pronunciare la mia condanna e, come con un grande miracolo non permettesti a Valente di scrivere la tua condanna all'esilio, così anche allora con una viva e ardente supplica ferma la mano di nostro Signore quando avrà deciso di scrivere la mia condanna. Toccami pertanto l'anima e fammi riconoscere i peccati commessi; feriscimi il cuore con una profonda contrizione e fa' che li pianga con lacrime amare e decida con pentimento sincero di mai più ricadere e così mi conservi per tutta la vita [102] e muoia infine pentito di ogni mia colpa. Amen.

PER IL VENERDÌ

PREGHIERA A DIO

Mio dolcissimo Salvatore Gesù, ecco che io sciagurato peccatore mi presento dinanzi a te in questo giorno, nel quale scegliesti di morire per cancellare i miei peccati ed edificarmi la reggia della gloria celeste. Io stamane ti prego con ardente e vivo affetto di rendermi partecipe dei dolori patiti nell'anima e nel corpo, quando fosti piagato e inchiodato e moristi in croce, e di concedermi la forza di portare con letizia la croce della penitenza, di non avere affezione per alcun piacere terreno o per i sensi del corpo.

Concedimi la grazia, o mio Signore, di sentire e portare nel cuore i patimenti della tua morte, come santa Maria Maddalena, ferma dinanzi alla croce. Fa' che possa conoscere e comprendere il valore della tua morte, come lo conobbe e comprese il buon ladrone, spirato con te, e, come a quel peccatore implorante perdonasti [103] i peccati e gli promettesti e donasti il paradiso, così in grazia di quella morte perdona le mie iniquità.

Feriscimi il cuore con contrizione profonda, fa' che mi penta e li pianga e poi, debitamente purificato in un lavacro di lacrime, fa' che venga a gioire e deliziarmi nella gloria del paradiso e nella tua visione beatifica. Amen.

PREGHIERA ALLA MADONNA

affinché ci conceda la grazia di amare Gesù

O Maria, tu, sei la creatura più alta, la più augusta, la più nobile, la più pura, la più candida, la più bella e santa dopo Dio. Oh, se tutti ti conoscessero, mia Signora, e ti amassero come meriti! Ma mi conforta il pensiero che tante anime beate in cielo e tante altre che sono giuste in terra vivono innamorate della tua eccezionale bellezza. Soprattutto poi ci rallegriamo che lo stesso Dio ami più te di tutti gli angeli e gli uomini del mondo. Regina amabilissima, anch'io povero peccatore ti amo, sì, ma troppo poco. Vorrei avere pertanto un [104] amore più tenero e vivo per te. Concedimi, Signora mia, la grazia di procurarmelo, perché i fortunati che ti amano e ti vogliono bene possiedono una sicura garanzia di predestinazione, in quanto Dio quest'amore lo concede soltanto a coloro che si salvano.

Mia Signora misericordiosa, io mi vedo troppo aggrappato ai beni terreni che mi illanguidiscono l'amore che dovrei portare al tuo Figlio che tutto il giorno a piene mani mi profonde favori e mi offre mille ragioni per amarlo con trasporto. Io non so rispondere a questo invito d'amore che mi rivolge se non con una gelida freddezza da far paura. Infondi calore tu, Madre, al mio cuore, col fuoco riscaldalo del tuo amore celeste, strappalo da quaggiù e dirigili in alto. Legalo e stringilo con catene infrangibili, cosicché possa amare Gesù solo e nient'altro.

Ricca fonte d'amore, io non ti chiedo ricchezze né onori né glorie né doni, regali, favori o beni terreni, ma solo ciò che più il tuo cuore desidera, l'amore di Dio. Non credo, Madre mia, che tu non mi aiuterai a poter vedere [105] soddisfatta questa brama che nutro nell'anima e che so a te gradita. No, tu sei Madre e la madre, comunque, ascolta le invocazioni dei figli e concede ciò che di giusto e di buono desiderano. Prega dunque, o Maria, prega il tuo Figlio affinché mi conceda la grazia di amarlo più di me stesso e, lui amando con te, te con lui, possa giungere infine ad amarvi in eterno nel cielo. Amen.

PREGHIERA

A SANT'ATANASIO

Fulgido astro splendente della santa Chiesa, modello di pazienza, montagna di virtù, fonte di sapienza, testimone della fede, casa dei patimenti, o Sant'Atanasio tanto buono, ora che tu godi in cielo quella pace che ti è stata contrastata dall'invidia e dalla gelosia terrena, ricordati di me che languo in questa vita tra mille battaglie. Soprattutto mi raccomando al tuo soccorso io che forse più degli altri aspiro alla grazia della pace dell'anima e del corpo. E se non posso averla a causa dell'afflizione provocata dalle colpe, da Dio impetrami almeno la forza di sopportare e sostenere [106] pazientemente le lotte, come tu sopportasti e sostenesti con pazienza le cattiverie dette e perpetrate contro di te dai nemici tuoi e della santa fede.

E come tu passasti in mezzo a loro senza macchiarti di rabbia, di odio o bestemmia, ma al contrario, come l'oro e l'argento nel fuoco o il ferro alla lima, più ti affinasti, ti purificasti e adornasti, così io, passando in mezzo al fuoco delle sofferenze di questa terra, ottenga infine di venire a godere insieme a te la divina visione beatifica per l'eternità. Amen.

PER IL SABATO

PREGHIERA A DIO

Mio Dio, riconosco e confesso di essere colui che ti ha offeso gravemente e da ingrato, però, senza perdere o spegnere la speranza, ti prego in questo giorno in cui tu volesti soggiornare nella tomba col corpo, e con l'anima rallegrasti e beatificasti con consolazioni inesprimibili gli spiriti dei santi patriarchi languenti nel limbo, ti prego di avere, in grazia di quell'atto benevolo, la bontà di concedermi la pace della [107] coscienza, il conforto dello spirito e del corpo, per quanto tu sai bisognarmi ed essermi utile per l'eterna salvezza.

Mio Signore, ti offro tutte le opere e i doveri che oggi mi accingo a compiere e prego la tua benigna maestà di riceverli e di accettarli come fatti per amor tuo e per il miglior vantaggio dell'anima. Fa' che non abbandoni mai la fede della tua Chiesa cattolica ed esegua tutto ciò che impone e mi ordina, senza che la mia volontà avverta dispiacere o costrizione.

Concedimi la grazia della preghiera e la grazia delle lacrime, per poter con la prima implorare incessantemente la tua bontà e con la seconda lavare e purificare il mio spirito deturpato da colpe e, vivendo così tra le lacrime e nel pentimento, avere alla fine la gioia tanto bramata, sospirata ed attesa di poter contemplare in cielo il tuo gloriosissimo volto che con gioia per noi inscrutabile beatifica ogni creatura che abbia il piacere di fissarlo e goderlo. Amen. [108]

PREGHIERA ALLA MADONNA

affinché ti conceda il suo aiuto

O Madre mia santissima, vedo il numero infinito di grazie che mi hai impetrato da Dio e conosco purtroppo il disamore con cui ti ho risposto. Chi non ha il coraggio di riconoscere i benefici ricevuti non merita di riceverne più. È questa un'indubbia verità, ma ad onta di ciò io non smetto di sperare nella tua misericordia, o Madre dal tenero cuore.

Tu sei colei che possiede, diffonde e dispensa tutte le grazie divine a noi peccatori. Perciò lui ti rese così augusta, potente, ricca, benevola e mite per darci soccorso instancabile. Io voglio salvarmi e per questo affido alle tue mani la mia anima, il cuore, la mia salute ed il corpo. Più di tutto desidero essere annoverato tra i servi tuoi più zelanti. Tu non mi respingere. Tu che vai in cerca di poveri e disgraziati per confortarli e arricchirli, non trascurare me misero peccatore che con amore profondo desidero starti vicino. Parla in mio nome al tuo Figlio, [109] tu sai che nulla ti nega.

Se mi ricoveri sotto la tua protezione, coprendomi con l'ampio tuo velo portentoso e benigno, chi allora oserà toccarmi o insidiarmi? Il peccato? E tu lo disperdi. Il diavolo? E tu lo spaventi. L'inferno? E tu lo rinserri. Le tenebre? E tu le dissolvi. I nemici? E ne fai degli amici. La morte? E tu la ammansisci. Dunque ora che tutto ciò più non è in grado di danneggiarmi, chi più mi tocca o minaccia? Il tuo Figlio? Oh, costui può a buon diritto fare ogni cosa che vuole, ma basta una supplica tua per intenerirlo a darmi il perdono.

Pregalo dunque, o Madre, pregalo per quell'amore che lui ebbe per te, tu per lui. Intercedi per me e chiedigli che mi rimetta le colpe, il cuore corregga, purifichi l'anima con l'onnipotente sua grazia e mi conceda di fare una morte serena, non per mio merito, ma perché merita tanto la morte che lui fece in croce per i nostri peccati e tanto anche tu meritasti soffrendo per noi ai piedi del legno, dove, appeso, moriva. Maria, mia Regina, in te ripongo la mia più grande speranza, [110] e voglio con questa vivere e avere riposo, con questa morire. Aiutami Tu, consigliami, confortami, o Vergine. Amen.

PREGHIERA

A SAN GIOVANNI CRISOSTOMO O BOCCA D'ORO

Ahimè, l'oscurità della mente mi si amplia e mi incute spavento. La paura dei nemici mi angoscia, l'odiosa morte mi minaccia e la mia vita, vinta dalle amarezze, volge al tramonto, come il giorno che sfuma all'orizzonte. O San Giovanni, tu con quella sapienza che Dio ti concesse per comprendere, diffondere e insegnare le sue verità raccolte e racchiuse nelle misteriose scritture, dissipa con quella sapienza le nubi che mi adombrano, illuminami la mente, rischiarami l'anima, affinché conosca le virtù divine con la retta intenzione di accoglierle e metterle in atto, così da salvarmi.

Come vincesti i nemici e li mettesti a tacere, concedi anche a me la forza di vincere i bollori dell'anima intenta a procedere seguendo i consigli terreni e di respingere le tentazioni che tutto il giorno mi assediano, senza lasciarmi un momento [111] di pace o riposo.

O mio San Giovanni, insignito del titolo di Bocca d'oro certo per la ricchezza e dolcezza che aveva il tuo eloquio, tu ora, per carità, con quelle parole così dolci e potenti la mia causa perora al cospetto di Dio e, quanto alla morte, fa' che ne conosca in anticipo l'ora, come tu la sapesti per tramite di San Basilisco e consenti che io come te mi purifichi con la Confessione e con l'Eucarestia e affidi il mio spirito nelle tue mani e poi venga in tua compagnia a godere il volto del Dio così buono che, al solo mostrarsi, con beatitudine eterna dà subito felicità all'anima che lo contempla. Amen.

NOVENE
per le festività della Madonna

PRIMA NOVENA
IN ONORE DELLA SUA CONCEZIONE

Ascoltami, o Signore, e per pietà soccorrimi,
alzati e da vicino osserva il mio bisogno.
Gloria abbiano il Padre e il Figlio,
gloria e onore anche lo Spirito benigno.
Egli fu ed è Signore in eterno, 5
Dio senza principio, al di fuori del tempo. [112]

PREGHIERA

Vergine gloriosissima, noi ci rallegriamo con te, perché nella tua immacolata Concezione vincesti il serpente maligno e il peccato. Sia benedetto l'altissimo Dio che ti scelse tra tutte le figlie di Adamo unica e fortunata e ti permise di essere esente da colpa d'origine. Poiché ti volle così pura, eletta, bella e immacolata, abbi misericordia di noi deturpati e malvagi peccatori e, come Dio ti porse la mano e non ti fece cadere nell'abisso del peccato originale, così tu porgi la mano anche a noi e fa' che non cadiamo in qualsivoglia peccato.

Non permettere, o Maria, che ci possa sopraffare e dominare quel serpente infernale, al quale premesti e schiacciasti il capo robusto non appena ti mostrasti nell'essere. Vinto e umiliato, tu lo hai posto sotto i tuoi piedi e, così reso innocuo, tienilo e non allentare la morsa, affinché non venga più a molestare noi miseri. Questa è la grazia che noi ti chiediamo, inginocchiati e prostrati davanti a te in questa novena che iniziamo a recitare in [113] tuo onore. Proteggici tu da lassù con misericordia, accogli comunque gli elogi e le lodi che eleviamo al tuo trono e uniscili a quelli che ti cantano gli angeli, di modo che, affinati, pervengano a te che sei pura ed augusta. Amen.

Canzoncina

O Vergine eccelsa, Maria,
che appena venuta alla luce
combattesti il serpente
schiacciandogli il capo maligno,
rallegrati. *Ave Maria.* 5

Più vaga del sole, splendente
ognuno al vederti fremette
di incontenibile gioia
e al pari dell'uomo ti magnificarono
la terra ed il cielo, la luna ed il sole. *Ave Maria.* 10

Provò amore e diletto chi ti creò, il Padre, col Figlio. Si rallegrò lo Spirito beato nel contemplare il tuo incanto. Quanto sei bella, Maria! <i>Ave Maria.</i>	15
Ti allietò, ti rallegrò con eccelsi prodigi il Padre col Figlio, Maria. Anche lo Spirito ti ricolmò di grazie e ti rallegrò. <i>Ave Maria.</i> [114]	20
Quando il demonio alzò gli occhi e ti vide raggianti, rovinò per la rabbia in fondo all'inferno, ove gravi son pene e lamenti. <i>Ave Maria.</i>	25
Fu in gran scompiglio l'inferno e, sconcolato, crollò; il peccato, veloce, lo invase, imperversò sterminando, poi scese nel fondo. <i>Ave Maria.</i>	30
Fu sbarrato l'inferno, si aprì il paradiso e accolse te, piena di gloria. Dio ti venne all'incontro dicendoti: "Hai levato il peccato? Vigore io ti do per annientarlo più in fretta". <i>Ave Maria.</i>	35
Così il Padre promise ed appresso uscì il Figlio chiamandoti Madre, quasi fosse un bambino; a te, come sposo a sposa, parlò lo Spirito Santo e ti si presentò. <i>Ave Maria.</i>	40
Così quando Dio ti fece venire alla luce, in tuo onore ordinò di prostrarsi all'immenso universo ed al cielo, all'angelo e all'infelice demonio. <i>Ave Maria.</i> [115]	45

Di seguito si canta questa antifona

[Tota pulchra es, Maria]

Tutta bella sei, o Maria,
esente da colpa originale.
Tu sei la gloria di Gerusalemme,
tu la gioia di Israele,
tu la gloria del nostro popolo.
Tu avvocata dei peccatori, o Maria,
Vergine prudentissima,
Madre clementissima,
chiedi a Cristo di darci il perdono.

5

Versetto

Nella tua concezione, o Vergine Maria,
innocente rimanesti e immacolata.
Ora per noi prega Dio,
a cui tu sei Figlia, Madre e Sposa.

PREGHIAMO

O Dio, che con l'immacolata Concezione della Vergine Maria preparasti in modo adeguato la dimora al tuo Figlio, ti prego affinché, come in previsione della morte del tuo Figlio preservasti Maria da ogni colpa, così grazie a lei ci conceda di poter raggiungerti in cielo. Per lo stesso Signore nostro Gesù Cristo. Amen. [116]

SECONDA NOVENA

in onore della nascita della Madonna

Gloriosissima Vergine Maria, misericordiosa Madre di Dio, osserva noi servi e devoti, inginocchiati ai tuoi piedi, che ti preghiamo dal profondo del cuore e col più vivo affetto dell'anima. Ti supplichiamo di accogliere comunque queste lodi che iniziamo in onore della tua fausta nascita. Intendiamo unire i nostri omaggi con quelli più fervidi, alti, giusti e sapienti che ti dedicano e rivolgono i santi del cielo e quelli che in terra son tribolati.

Tu nascesti per essere la Madre non solo di Dio, ma anche dell'umanità. Se dunque per Figlio hai avuto Gesù, per figli hai avuto anche noi miserabili. Noi però siamo stati bloccati dal peccato, non abbiamo conservato l'innocente vita che Dio ci aveva concesso, precipitando nella malvagità, e ora, nel fondo del baratro, morti alla grazia, non meritiamo di chiamarti col dolcissimo nome di Madre. Ma tu che, dopo Dio, tra tutte le creature sei così [117] buona che un'altra non si trova a te pari, tu per materna pietà con la tua grazia infinita, purifica i cuori, monda le anime per poi in cielo chiamarci a benedirti in eterno. Amen.

Canzoncina

Con spranga di ferro serrata
era la porta del regno
della gioia celeste, onde l'ombra
ci ricoprì del peccato. *Ave Maria.*

Tu venendo, gloriosa 5
bella Vergine, al mondo, la porta
si aperse e l'ombra sul diavolo
si spostò, che l'odiava. *Ave Maria.*

Tu a noi venisti, come viene la pioggia
sospirata ad arida terra. 10
Tu la irrigasti e una lunga catena
portasti con te *Ave Maria.*

che ci lega e distoglie
da questa terra di orrori
e al regno ci porta 15
inaccessibile un tempo *Ave Maria.*

ai figli di Adamo.
Dio, quando nascesti
e a noi per Madre ti diede,
ti infuse l'arcano potere *Ave Maria.* 20

di farci felici [118]
con grazia profusa.
Fa' quindi, Madre, che presto
veniamo da te. *Ave Maria.*

Versetto

La tua nascita, Maria, Madre nostra,
ci ha portato in terra una grande gioia.

Preghiamo

Ai tuoi servi, te ne preghiamo, o Signore, concedi la grazia celeste e, a quanti il Figlio della beata Vergine Maria portò la salvezza, fa' che la festa della sua nascita accresca la pace del corpo e dell'anima. Per Cristo nostro Signore. Amen.

TERZA NOVENA

in onore della presentazione di Maria al Tempio

Ti saluto, o Maria, con riverenza profonda e il cuore traboccante di affetto. Vorrei avere per te un amore rovente, quale fu il tuo verso Dio, perché, di appena tre anni, portata da tua madre nel Tempio di Gerusalemme, sebbene tanto piccola, ti consacristi a Dio con l'anima, il corpo e la mente [119] e da allora azioni, parole e pensieri non videro, non vollero e non accolsero bene diverso da Dio e dalla gioia celeste.

Fortunata fanciulla, abbiamo deciso anche noi di servire e di amare soltanto Dio e te e non cercare null'altro. Ma noi che siamo stati schiavi del peccato abbiamo bisogno di una grande grazia per poterci rialzare dall'abisso in cui siamo precipitati e ci si richiede un energico sforzo per cambiar vita, rimanere costanti e avanzare nel nuovo cammino intrapreso.

Noi dunque chiediamo perdono a Dio e supplichiamo anche te di pregarlo per noi perché ci commiseri, ci accolga e ci tenga sotto la sua potestà; se non come accolse te nel tempio di Gerusalemme, con favori, grazia e immenso tripudio, perché con te non poteva non fare così, dato che a lui ti accostasti illibata, ricolma di grazia, che almeno ci accolga e mantenga, peccatori quali siamo, per misericordia, per carità e grazie alle tue intercessioni.

Amabilissima nostra Signora e Regina, o Maria, tu hai fatto ciò che a noi non riesce, dunque ora ti resta l'impegno [120] di fare con noi quanto Dio fece con te, almeno in parte, se non è concesso del tutto, sollecitare cioè la nostra pigrizia. E se fino ad ora siamo stati tiepidi o freddi al servizio di Dio, da oggi in poi trasformaci i cuori, accendili del tuo e del suo amore, affinché non vogliano, bramino, cerchino altro se non voi benedire e lodare e quindi venire a godervi per sempre nel cielo. Amen.

Canzoncina

O pura e beata,
fra tutte le donne che ebbe la terra.
Fedele e innocente, il tuo amore
il cielo ha incantato.

Nuovo fiore, il volo hai spiccato
dalla terra alla volta del luogo
dove impaziente attendeva
con fervido amore

il tuo Sposo, davvero,
non come in un sogno.
Amorevole, dolce,
in cielo ti accolse

e là dalle nubi a noi volgi
uno sguardo pietoso. [121]
Tu guarda la meta e le insidie
dell'esule viaggio.

Ci lascia il peccato qual arida legna
al fuoco accostata.
Dal rischio tu scampaci
di ritrovarci arsa cenere. 20

Derelitte, dolenti, qual pietra
coliamo a picco gravate,
se, ostile, ci sprezza
la tua mano e in soccorso

non viene a portarci 25
in paradiso festanti.
Tu levaci, chiamaci
con la tua grazia.

Non ci dà questa culla terrena
che pianti e sospiri. 30
Dovunque lo sguardo si affacci,
non scorge che guasti.

Orribile, cupo
è il carcere fondo, ove ognuno,
se l'ora lo coglie funesta, 35
dispera.

Versetto

Lasciami esaltarti, o Vergine eccelsa,
e dammi forza contro i tuoi nemici. [122]

PREGHIAMO

O Dio, che hai voluto che la beata e sempre Vergine Maria, dimora dello Spirito Santo, venisse presentata in questo giorno nel Tempio, ti preghiamo che in suo onore tu ci consenta di entrare nel Tempio della tua gloria. Per Cristo nostro Signore. Amen.

QUARTA NOVENA

IN ONORE DELLA VERGINE MARIA SALUTATA DALL'ANGELO GABRIELE

Con le nove Ave Maria che reciteremo ogni giorno in questa novena eleviamo un'altra lode alla Madonna, pensando al grande beneficio che ci ha fatto, perché, come ella si riconobbe ancella di Dio sentendosi salutare dall'angelo piena di grazia celeste e si disse disposta ad accettare su di sé il

compimento del divino volere, da allora iniziò la nostra salvezza con il Verbo eterno di Dio e l'umanità si trovò liberata dalle catene del diavolo. Con gioia devota perciò le diciamo

1. Sia benedetto, o Maria, il [123] saluto celeste col quale ti rallegrò l'angelo di Dio.
Dopo ciascun versetto si recitano un'Ave Maria e un Gloria al Padre ecc.
2. Sia benedetta, o Maria, la grazia celeste di cui ti proclamò ricolma l'angelo di Dio nel salutarti.
3. Sia benedetto, o Maria, il fausto annuncio che ti portò l'angelo dal cielo.
4. Sia benedetta, o Maria, la sapiente risposta, con la quale ti dichiarasti ancella di Dio.
5. Sia benedetta, o Maria, l'ora fortunata in cui decidesti di eseguire perfettamente il volere di Dio.
6. Sia benedetta, o Maria, la celeste purezza, con la quale accogliesti nel grembo il Verbo di Dio.
7. Sia benedetto, o Maria, il fortunato momento in cui della nostra carne rivestisti il Figlio di Dio.
8. Sia benedetto, o Maria, lo Spirito Santo che ti ricolmò di innumerevoli favori e grazie celesti.
9. Benediciamo e glorifichiamo, o Maria, assieme a te la santa Trinità, la quale con inesprimibile misericordia ti innalzò ed elevò fra tutte le creature e ti volle Madre, Figlia [124] e Sposa, onde a te così tributare l'onore più insigne e porgere agli uomini la più propizia salvezza, vincendo il peccato, debellando il demonio, rinserrando l'inferno. *Ave Maria.*

Canzoncina
[Ave, maris stella]

Salve, stella del mare,
Madre augusta di Dio,
Vergine delle vergini,
sei porta felice del cielo.

Tu d'Eva il nome cambiasti, 5
come Gabriele ti porse
il Verbo: dalla rovina
ci hai condotti alla pace.

Tu sciogli le funi dei perfidi, 10
tu illumina i ciechi,
di bene riempici, i mali
stornali lungi da noi.

Deh, mostra di esserci Madre!
Da te le nostre preghiere
riceva colui che noi ora 15
come tuo figlio adoriamo.

O sola Vergine eccelsa
cui per grazia e mitezza
nessuno può essere simile,
anche noi rendi miti. 20

Dacci una vita serena, [125]
additaci retta la via,
mostraci poi Gesù Cristo
che grazia infonda alla mente.

Massima gloria abbia il Padre, 25
gloria ed onore anche il Figlio
e con essi lo Spirito buono.
Un unico onore al Dio trino.

Versetto

Prega per noi, Santa Madre di Dio,
perché Cristo dia ascolto alle nostre preghiere.

PREGHIAMO

Versa, te ne preghiamo, o Signore, la tua grazia nelle nostre anime, cosicché noi, consapevoli dell'incarnazione del tuo Figlio Gesù, rivelatoci dall'angelo, grazie alle sue sofferenze e alla croce possiamo giungere alla gloria della resurrezione. Per lo stesso Signore Gesù Cristo. Amen.

QUINTA NOVENA

IN ONORE DELLE NOZZE DELLA VERGINE MARIA CON SAN GIUSEPPE

Vergine santissima, per il verginale [126] Sposalizio contratto col vergine e santo sposo Giuseppe, fa' che la mia anima si unisca in un patto d'amore col tuo Figlio, il mio Signore Gesù.

Ave - Gloria

2. Vergine purissima, per la verginità che mantenesti intatta stando assieme al tuo compagno Giuseppe, anche egli purissimo e vergine, fa' che la mia anima possa servirti col cuore mondo e purificato e serva con te il tuo Figlio Gesù.

3. Vergine amatissima, in onore del tenero amore con cui amasti il tuo Giuseppe, compagno il più amabile, guidami l'anima verso un amore perseverante per il tuo Figlio e mio Signore Gesù.

4. Vergine gloriosissima, per la totale obbedienza con cui eseguisti quanto ti suggerì e ordinò con prudente saggezza il tuo compagno Giuseppe, fa' che la mia anima prontamente obbedisca al tuo Figlio e mio Signore Gesù.

5. Vergine umilissima, in ricordo di quel servizio sollecito con cui accudisti il tuo sposo, l'amato Giuseppe, predisponimi l'anima ad amare [127] fedelmente e servire il tuo Figlio e nostro Signore Gesù.

6. Vergine immacolata, per gli immensi dolori patiti col tuo amato Giuseppe, consiglia all'anima mia l'umile sottomissione in tutto al volere del tuo Figlio e mio Signore Gesù.

7. Vergine pietosissima, per l'estrema povertà che patisti assieme al tuo sposo Giuseppe, fa' che la mia anima si spogli di ogni possesso e bene mondano, aspirando soltanto ad amare il mio Signore e tuo Figlio Gesù.

8. Vergine incantevole, per la grande umiltà praticata col tuo saggio sposo, fa' che l'anima mia sia a tutti soggetta, al solo fine di compiacere il tuo Figlio Gesù, mio Signore.

9. Vergine santissima, per l'abbondanza di grazie che ottenesti restando assieme al tuo sposo Giuseppe, uomo degno di lode, fa' che l'anima mia si innamori delle sante virtù per piacere a Gesù, mio Signore e tuo Figlio. [128]

Verseti

Come oggi, Maria si sposò con Giuseppe
e grazie a lei tripudiò l'universo.

PREGHIAMO

Ai tuoi servi, te ne preghiamo, o Dio, concedi la grazia celeste, cosicché a quanti il parto della beata Vergine Maria donò l'inizio della salvezza, la festa del suo sposalizio aumenti il riposo e la pace. Per Cristo nostro Signore. Amen.

SESTA NOVENA

IN ONORE DELLA VISITA DELLA BEATA VERGINE MARIA ALLA SUA PARENTE ELISABETTA

O santissima Vergine, tempio vivente di Dio, tu che ab aeterno fosti indicata per essere il rifugio, l'aiuto e il conforto di quanti tra gli uomini siano indigenti nel corpo e nell'anima, noi ti preghiamo in questa novena affinché tu ci sia rifugio, aiuto e conforto nelle nostre molteplici necessità. Fallo, o Madre inesausta di misericordia, fallo per quell'amore infinito che la Trinità ti portò. Amen. [129]

1. Sia benedetta, o Maria, la devota premura che ti spinse a far visita alla tua parente santa Elisabetta. *Ave Maria.*

2. Sia benedetto, o Maria, lo strapazzo patito viaggiando in montagna e per strade scoscese e rischiose pur di far visita alla tua santa cognata Elisabetta.

3. Sia benedetto, o Maria, il tuo fausto ingresso nella dimora di tua cognata Elisabetta.

4. Sia benedetto, o Maria, l'amoroso saluto che a tua cognata Elisabetta rivolgesti scorgendola.

5. Sia benedetto, o Maria, l'abbraccio gioioso col quale stringesti la tua santa cognata Elisabetta.
6. Sia benedetto, o Maria, il bacio sincero e pieno di amore celeste che imprimesti sul volto di tua cognata Elisabetta.
7. Sia benedetta, o Maria, la grazia copiosa di cui ricolmasti l'anima di tua cognata Elisabetta.
8. Sia benedetto, o Maria, il dignitoso servizio prestato ad Elisabetta nel tempo in cui soggiornasti da lei.
9. Siano benedetti, o Maria, i tre [130] mesi nei quali spargesti felicità nella casa di santa Elisabetta e, con in seno il tuo Figlio, santificasti il nipote Giovanni e lieto rendesti l'anziano Zaccaria.

Versetti

Solo tu fosti benedetta fra tutte le donne,
tu e il tuo frutto ricolmo di ogni benedizione.

PREGHIAMO

Concedici, te ne preghiamo, o Dio, la salute del corpo e dell'anima e grazie alla santa Vergine Maria fa' che possiamo esser liberati qui dalle afflizioni e riposare nella vita eterna tra le delizie. Per Cristo Nostro Signore. Amen.

SETTIMA NOVENA

IN ONORE ALLA PURIFICAZIONE DELLA BEATA VERGINE MARIA

Vergine Maria che restasti senza peccato per tutto il tempo della tua esistenza, tu più candida della neve dei monti e del giglio della valle, più splendente del raggio del sole e della luce del giorno, più dolce del miele, più profumata della rosa di [131] primavera, più bella della bellezza, più pura della stessa purezza, nonostante tutto, volesti andare anche tu, come ogni donna figlia colpevole di Adamo, per essere benedetta e purificarti nel Tempio dinanzi al Sommo Sacerdote.

Tu non avevi macchie da lavare, debiti da pagare, danni da riparare, peccati da mondare, ma, in quanto Madre di Dio, a ogni norma ti sottoponesti come fece il tuo Figlio per la salvezza dell'uomo. E come lui si recò a battezzarsi nel fiume Giordano, non perché gli occorresse il battesimo, ma per nettare e schiarire le acque torbide e cupe al solo tocco della carne santissima, così tu, che eri il Tempio vivente che Dio conteneva nel grembo, ti recasti nel Tempio per adempire il precetto della legge mosaica e sveltare così su ogni creatura per saggezza e virtù.

E quando il vecchio Simeone annunciò, anzitempo svelandoli, i patimenti del Figlio, con amore soffristi, piegando a quella del cielo la tua volontà. Madre nostra, se così fu per te, la cosa per noi è diversa. Noi l'anima abbiamo [132] macchiata da gravi peccati, lo spirito vinto da affetti terreni e in tutta la nostra esistenza poco o nulla di buono, giusto o puro si trova, perché quanto abbiamo nel corpo e nell'anima va tutto corretto, ripulito, mondato.

Solo ci tiene in vita la speranza che tu, Madre, vedendo la nostra povertà, con la grazia e le tue tante virtù ci correggi, purifichi e mondi per poter finalmente arrivare nel cielo a godere la tua bellezza, il candore, la purezza, ogni pregio e le grazie di cui senza posa ti onorano e dotano l'eterno tuo Padre, il tuo Figlio Gesù e lo Spirito Santo. Amen.

Canzoncina

Con quel santissimo amore
che Dio sulla terra invitò,
o eccelsa Maria benedetta,
guarda a noi. *Ave Maria.*

Siam caduti dall'alto, ove si era, 5
troppo in basso, fra tette vergogne,
ormai spogli di grazie e virtù che avevamo
nella culla. [133] *Ave Maria.*

Ma caduti in peccato, atterrati, 10
troppo spinti lontano dal cielo,
dell'inferno sul ciglio esitanti,
quasi persi, *Ave Maria.*

ti invociamo, ché tu sei la luce
e la sola a sanare chi spera. 15
Verso noi la tua mano protendi
ed al tocco *Ave Maria.*

tu ci sani, ci lavi, ci adorni
e del cielo sai renderci degni,
tu dai luce all'amore e raddrizzi
quel che trovi *Ave Maria.* 20

di distorto giacente nei cuori
e ci colmi d'amore celeste,
ci diletta ed in alto ci lanci
nella gloria. *Ave Maria.*

13. Versetto

Promise a Simeone lo Spirito Santo
che prima di morire avrebbe visto il Cristo.

NONA NOVENA

IN ONORE DELLA BEATA VERGINE MARIA CHE SI FESTEGGIA A METÀ AGOSTO

Immagina, anima mia, di esserti trovata nel luogo fortunato [136] e nel fausto momento in cui Maria, vinta soltanto da un dolce sonno, si addormentò piuttosto che morire e la sua anima, coronata da dodici stelle, rivestita della luce del sole, assisa sul carro della luna, adorna dei doni dello Spirito Santo, purificata dalla grazia copiosa di Cristo suo Figlio, gloriosa, lieta, amorosa e festante si presentò in paradiso al cospetto dell'eterno Padre, attorniata dagli angeli.

Immagina anche, anima mia, le delizie e la gioia indicibile e prega quella Regina, supplicala con cuore ardente che guardi dall'alto della sua maestà la tua piccolezza e versi su di te solo una delle gioie di cui gode in cielo, sufficiente però a farti felice, e, per averla al più presto, con fede e speranza tu pregala in questa novena.

13. Canzoncina

Chi è la Regina
che avanza da sola?
Bella come la luna,
rifulge qual fascio di luce. [137]

Sembra eletta 5
più delle stelle del cielo,
a cui, come i raggi del sole,
il lume scolora.

Con amore la guardano 10
quante creature dimorano
in terra e la venerano
come un essere nuovo.

Il monte dirimpetto 15
in piena luce,
coperto di neve,
allo spuntare del giorno,

il monte la saluta
e il mare e la fontana,
lo stagno ed il ruscello,
la valle ed il burrone, 20

il giorno splendido
e l'alba:
per lei dappertutto
si rallegra il creato.

Ma voi volete
sapere, o ragazze,
chi è questa rosa
tra i fiori, 25

cos'è mai questa grande
novità 30
che lascia la terra
stupita in ogni sua parte?

Questa bella Signora
è la donna 35
che Dio generò
con lui elevandosi.

È la fanciulla che il posto
assunse di Eva:
quella ci uccise,
costei ci risana. 40

Quella del cielo le porte
a noi chiuse,
questa seppe
aprirle ancor meglio.

Quella sugli uomini 45
bestemmie adunò,
costei ci fece ricolmi
di fauste benedizioni.

A liberarci fu lei
col suo frutto, 50
ad estrarci
dalla gola del lupo.

Lei i beni ci porse,
dal mondo
grazie al grembo fecondo 55
ottenuti.

Nel mare ostile ci offrì
navicella sicura; [138]
fu lei nel dirupo a mostrarci
la via da seguire; 60

lei ombra diffuse nell'afa,
lei luce nell'orrida notte,
mentre incombeva su noi la minaccia
del nero peccato.

La mano ci porse
in fitta boscaglia,
di grazie colmandoci
in terra. 65

Vedete se a lei
spetta amore:
lei amore ci porse
ab aeterno. 70

Mai smette di dare,
munifica,
se i cuori d'amarla
non cessano. 75

Via, tutti diamole i cuori,
chiamiamola
Madre
per esserle figli. 80

Non trascuriamo di amarla
un giorno od un'ora,
con ampio, infinito
trasporto.

Lei resti con noi
nella notte;
Eva avemmo
di giorno compagna. 85

Nei sogni immagini
buone ci dia, nella vita
puri
ci renda i pensieri. 90

In morte il riposo assicuri
a noi la Regina,
dall'ira
di Dio ci preservi. 95

Ad ogni strofa si recita un'Ave Maria e un Gloria al Padre.

Versetto

Maria è stata assunta in cielo: gioiscono gli angeli,
si rallegrano e con amore benedicono Dio.

PREGHIAMO

Perdona, te ne preghiamo, o Dio, [139] perdona le colpe dei tuoi servi e, poiché con le nostre opere non siamo in grado di compiacerti, almeno grazie all'aiuto della Madre del tuo Figlio, che è nostro Signore, concedi a noi la salvezza. Per colui che con te vive e regna in eterno. Amen.

DECIMA NOVENA

IN ONORE DELLA BEATA VERGINE DEL BUON CONSIGLIO

1. O Vergine santissima, Madre del Buon Consiglio, che lasciasti l'Albania dopo che questa cadde in mano al turco infedele e scegliesti di stabilirti nel fortunato paese di Genazzano, noi, prostrati, ti preghiamo per impetrarci da Dio la grazia di poter sempre fuggire il peccato mortale e fare dell'anima un Tempio purificato, degno albergo allo Spirito Santo.

Un'Ave Maria e un Gloria ecc.

2. Vergine santissima, Madre del Buon Consiglio, che rivelasti ai Giorgi e ai De Sclavis la partenza da Scutari della tua immagine e li scegliesti come fortunati compagni in quel portentoso tragitto, noi ti preghiamo con tutto l'amore ardente dell'anima [140] di accompagnarci col tuo soccorso nel viaggio di questa vita, in modo che col tuo consiglio giungiamo a goderti nella gloria del cielo.

3. Vergine santissima, Madre del Buon Consiglio, tu che indicasti a Petruccia il luogo dove volevi riposasse l'immagine e lei lo acconciò, fa' che pure il nostro cuore conosca quanto è dolce l'amore del tuo Figlio Gesù, per poter eseguire rettamente la sua volontà e non trascurare i doveri del nostro stato.

4. Vergine santissima, Madre del Buon Consiglio, tu che con un grande miracolo staccasti la tua effigie dal muro, l'avvolgesti di luce splendente innalzandola in cielo e poche persone invitasti a seguirla, tu stacca e separaci i cuori dagli affetti terreni, cosicché con pura coscienza possiamo servire te e Dio.

5. Vergine santissima, Madre del Buon Consiglio, tu che rassodasti le acque del mare permettendo che a piedi asciutti su di esso passassero i pellegrini al tuo seguito, tu dirigi e mantieni saldi, te ne preghiamo, i cuori nei buoni propositi assunti, cosicché attraversando questo mare in tempesta, liberati da ogni pericolo, [141] a sera giungiamo infine nel porto dell'eterna salvezza.

6. Vergine santissima, Madre del Buon Consiglio, tu che, nascondendo il tuo quadro a Roma al tuo seguito, glielo facesti infine trovare a Genazzano, esposto alla venerazione di tutti i fedeli, fa' che dai nostri occhi sparisca la malvagità del demonio e da Dio, nostro Signore, impetraci la grazia di conservare e mantenere la fede, di essere sempre più illuminati dalla tua grazia e di avere ognora presenti la legge di Dio e il tuo consiglio, cosicché, aiutati da queste due forze, possiamo finalmente contemplare il tuo volto nel cielo.

7. Vergine santissima, Madre del Buon Consiglio, tu che, giungendo a Genazzano al suono miracoloso delle campane, invitasti tutti i paesi ad accorrere per gioire davanti a quell'immagine così incantevole, fa' che possiamo ricevere da nostro Signore la forza d'animo idonea per poter corrispondere agli amorevoli inviti della grazia e contemplare e godere la visione di Dio e la tua divina bellezza nel paese celeste che non si altera mai.

8. Vergine santissima, Madre del Buon Consiglio, tu che con la sola esposizione del quadro [142] con la tua così bella immagine impressa rincuori la gente e la inviti a confidare in te, a pregarti ed a chiederti tutto ciò che di giusto e di buono desiderano, fa' che la nostra fede, che su te poggia, di giorno in giorno vada crescendo e ci ottenga da nostro Signore ogni grazia che possa giovarci.

9. Vergine santissima, Madre del Buon Consiglio, tu che in previsione della caduta della tua chiesa di Scutari in mano ai turchi infedeli che l'avrebbero disonorata, non volesti lasciare lì la tua immagine perché non venisse violata e forse nel culto associata a Maometto, tu non consentire, o Signora, che privi della tua grazia restiamo, ma con essa accompagnaci e aiutaci fino all'ultima ora. Amen.

Antifona

Gloria al Padre, cui sei figlia,
gloria al Figlio cui sei madre,
gloria allo Spirito cui sei sposa.

Salve, o Tempio della santissima Trinità. Salve, o Maria, Regina del [143] Buon Consiglio. Tu prega per noi ora e nell'ora della nostra morte. Amen.

PREGHIAMO

Ricordati, o misericordiosa Vergine Maria, che mai si è udito al mondo che qualcuno abbia cercato, desiderato o chiesto il tuo aiuto e sia stato abbandonato. Io, mosso da questa speranza e da questa fiducia, peccatore qual sono, a te mi presento piangendo e gemendo. O Madre del Verbo di verità, non respingere la mia supplichevole voce, ma ascoltalà. Per lo stesso Signore Gesù Cristo tuo Figlio. Amen.

LA PASTORELLA

che offre alla Madonna una corona di fiori

Altro non ho da portarti,
eccelsa Signora, che il cuore;
di qui levo l'anima in volo
per fartene dono.
Con te sempre tienila,

ferita e spezzata d'amore.
Mai più non lasciarla.

Un serto di fiori soltanto [144]
per segno ti porgo, posandotelo
con la mia mano sul capo 10
più fulgente di sole che brilli
in terso mattino
o venga al meriggio
più lucidi raggi a mostrare.

Mazzetti di viole e di lino, 15
rose e candidi fiori, che asperse
rugiada, mai pioggia, quali hanno
il pesco, il melo ed il pero:
a più non posso ne ho colti,
rossi fiori di campo scegliendo 20
e gigli per farne corona.

La viola, perché tu mi tenga
sempre vergine e pura,
ti ho portato, santissima Vergine,
e la rosa fiammante, 25
perché mi ricolmi di grazie
l'anima e il corpo e con gioia
mi chiami, Signora, ove sei.

A me fa', Signora, quel che a te fare
nelle mie forze non era, 30
tu, mare da cui venne a noi
derelitti la fonte beata
di acqua sanante che in cielo
trasfigura la terra
e leva ogni nostra miseria. 35

Tu storna il maligno pensiero [145]
che m'inabissa nel male
e la primavera soave
mi ottenebra e spegne.
Il cammino smarrito tu insegnami, 40
da questo diluvio tu scampami,
non mi lasciare nel lutto.

Togli ogni amore terreno,
mandami affetto celeste,
che sia nello spirito pura 45
per sempre e ti dica:
"Lassù se, Regina, mi chiami,

attira il mio cuore
e non volere che io soffra

in questa valle di lacrime 50
dove, se l'anima ho giovane,
la invecchia il peccato
e l'inviluppa nel male.

Anelo al tuo trono sereno,
ridente, ove l'anima 55
non teme il dolore.

Se per le macchie ed i boschi, ove misera
meno al pascolo il gregge,
qualche canto ti intono porgendo
un mazzetto di gigli, 60
nel cielo, ove sei, chiama il cuore;
per buono, o Vergine, prendilo;
non lasciarlo qui in basso,

e con esso il mio spirito accogli [146]
gradito sul trono più alto, 65
ove splendi qual lampo
abbagliante, ove amara,
come qui per le tetre vallate,
più non mi sembra la vita. Signora,
impetrami quel che ti chiedo. 70

SETTENARIO
alla Madonna addolorata

Ascoltami, o Signore, e aiutami per misericordia, ecc.
Gloria abbia il Padre e anche il Figlio ecc.

Santa Madre addolorata,
fa' che li senta anch'io
i tuoi dolori, qui,
nel mio torpido cuore.

I. Ti compatisco, o santa Madre addolorata, per la spada aspra e dura che ti trafisse il cuore al sentire dalla bocca del vecchio Simeone che il tuo amatissimo Figlio, unico amore della tua anima, doveva essere inchiodato su di una croce, procurando al tuo cuore immacolato un pugnale. Io ti prego, per quell'afflizione che ti accompagnò per tanti anni, di impetrarmi da Dio la grazia di poter meditare da oggi in poi notte e giorno i tuoi dolori, [147] la Passione e la morte di Gesù e santamente spirare.

Si recita un'Ave Maria e un Gloria al Padre e poi si esegue il Canto incluso nella prima preghiera e così si prosegue per tutte le altre.

II. Compatisco, o santa Madre addolorata, il profondo dolore che provasti per la morte dei pargoletti innocenti uccisi da Erode e la conseguente tua fuga in Egitto, dove tra gente straniera, dovesti patire paure, povertà e ristrettezze molteplici. Io ti prego per la grande pazienza adoprata di impetrarmi da Dio la grazia di sopportare, come te, con pazienza i mali e le amarezze di una vita così miserabile e l'accortezza di scorgere il buio del mondo e il privilegio di fare una morte serena, da santo.

III. Compatisco, o santa Madre addolorata, il dolore tanto grande che ti trapassò il cuore quando smarristi il tuo delizioso e amatissimo Figlio Gesù a Gerusalemme e, versando fiumi di lacrime, ti mettesti in pianto a cercarlo. Ti prego, per quelle lacrime che allora versasti e per i sospiri esalati, di impetrarmi da Dio [148] che per grazia mi illumini gli occhi dell'anima e che mai io lo perda, tanto meno nell'ultima ora.

IV. Ti compatisco, o santa Madre addolorata, per la grande sofferenza provata nell'osservare il benedetto tuo Figlio che, con sulle spalle la croce pesante, percorreva la via del Calvario per morire lassù, logorato e sfinito da piaghe e dolori. Si incontrarono allora, o mia dolente Regina, gli occhi con gli occhi, il cuore col cuore, si riconobbero e fusero in un sentimento soltanto di compassione bruciante! Io ti prego, o Maria, per quel dispiacere che allora sentisti, di pregare il tuo Figlio per me, affinché mi conceda la grazia di portare con rassegnazione le croci di questa esistenza e di fare una morte serena, da santo.

V. Mi affliggo, o santa Madre misericordiosa, per quel grande dolore che patisti, vedendo il tuo amatissimo Figlio in croce morire tra sofferenze inaudite, piaghe, amarezze, dolori e derisioni

sfrontate, senza aiuto, conforto, sollievo di sorta, quale non si usa, in quell'ora estrema, negare nemmeno ai ribaldi. [149] Io ti prego, in grazia di quel crudele tormento che ti trafisse nel cuore, di ottenermi dal crocifisso tuo Figlio la grazia di avere sempre presente la croce e il suo sacrificio, di modo che origine e termine abbiano sulla croce gli affetti del cuore.

VI. Mi affliggo, o santa Madre addolorata, per il dolore tanto profondo, duro e crudele patito quando il cieco crudele trapassò il costato e il cuore ferì con la lancia al tuo Figlio già morto. Sì, quella ferita, Madre, fu tutta tua. E poi al vedere morto e tutto straziato il tuo Figlio depresso sul grembo, oh, colpo crudele! Madre mia, io ti prego, per l'indicibile schianto che provasti in silenzio nel cuore, di impetrarmi dal tuo Figlio Gesù che il cuore così a fondo mi incida con celeste dolore che più non avverta le fitte degli affetti terreni e faccia una morte serena, da santo.

VII. Ti compatisco, o santa Madre addolorata, per la desolata amarezza [150] patita nel seppellire il tuo Figlio Gesù, non più vivo. Tu volesti lavarlo e tergerlo con le tue mani e, quando il sepolcro fu chiuso, il tuo cuore restò lì sepolto, dove giaceva inumato il corpo del Figlio. Ti prego, per tutti gli strazi, sofferenze e martiri provati nel corpo e nell'anima, di impetrarmi da Dio, mio Signore, il completo perdono, il tuo soccorso in vita e in punto di morte e infine il compenso della gloria celeste. Amen.

Canzoncina

Sotto i rami d'un lauro, vicino
a un funereo cipresso,
con il cuore spezzato
Maria s'accasciò. Tra sospiri
e singhiozzi piangeva le pene
del Figlio. 5

Di fronte era il mare che l'onde
sonore sul lido frangeva,
paura incutendo alla gente
nel mondo: 10
il lamento del mare alla misera
il cuore struggeva.

Il pianto fin dentro una fonte le scorse [151]
che accosto sgorgava.
Confuso con l'acqua, 15
in rivo si volse che il monte
invitava ad aggiungere gemiti
pietosi alla nenia di lei.

Mai terra riarsa al mattino sognò
la rugiada notturna, 20
come il suolo le lacrime a lungo
versate dagli occhi
innocenti abbruniti
e con delizia le accolse.

Bestie, piante e macigni fremevano	25
onde cogliere i funebri accenti che per lo strazio subito con cuore angosciato e pallido volto diceva	30
Maria, e piangevano anch'essi. Diceva: "Dal cielo, maestoso sole che irradi stupendo, rispondi ai sospiri! Come non t'oscurasti alla morte in croce del Dio che ti fece?	35
Sì, ti oscurasti, lo vidi. Allora tremò l'universo, l'inferno ed il cielo si scossero, mutò volto la luna nuova, piansero fiume e torrente [152] e a me non tuonò dentro il cuore?	40
Anzi, mi si sconvolse e sconforto mi prese! Da pena fu colto da essere a rischio di morte, ma resse in vita soltanto per altro dolore soffrire.	45
Il mio cuore, ghiacciato per lutto funesto, la luce vide avviarsi al tramonto al mattino. Più al derelitto non giunge né più gli risplende.	50
Mi spiace se vivo per piangere il Figlio perduto? se il cuore qual neve si scioglie al ricordo nel petto? L'ho perso, non è più con me, non so, dal dolore, il luogo ove sono.	55 60
Ah, Figlio! Come stornare il pensiero che sempre i mali e le offese mi porge dagli empi a te inflitte ed a morte mi accosta? Vivo, se vivo, di pianto fino a seccare i miei occhi.	65

Le tue gote belle non possono
dagli occhi sparirmi, ove grazia
celeste, diffusa [153]
da Dio, germinò. La radice, 70
ahi, fu subito tronca
nella più rigogliosa stagione!''.

Madre nostra, per noi una lacrima versa
delle tue tanto potenti;
di peccati siam tanto gravati 75
che, se non ci presti
pietoso riguardo,
il cielo per sempre ci è tolto.

Manda al Figlio che piangi una supplica
congiunta a una lacrima 80
che la speranza ravvivi
di entrare nel cielo.
Madre, intercedi, ricorda
che siamo tuoi figli.

Versetto

Prega per noi, Vergine addolorata,
affinché siamo fatti degni delle promesse di Cristo.

PREGHIAMO

O Dio, nella cui Passione, secondo la profezia di Simeone, la spada del dolore trapassò l'anima
dolcissima della Beata Vergine e Madre Maria, concedi per misericordia a noi, che memori
veneriamo le tue pene, [154] di godere il frutto beato della tua Passione, o Signore che vivi e regni
in eterno. Amen.

LA CORONCINA
delle cinque piaghe
DI GESÙ

I. Con la più profonda riverenza e col più ardente affetto io ti bacio, o dolce piaga del piede sinistro del mio dolcissimo Gesù, ti adoro, ti saluto, ti benedico e ti prego affinché, in grazia di te e del sangue che versasti, possa ricevere il dono di chiedergli con tutto il cuore la remissione dei peccati.

Si recitano un Padre Nostro, un'Ave Maria e un Gloria al Padre.

22. Versetto

Gesù Cristo, io adoro
le tue piaghe avventurate
con cui mi apristi, o Dio,
il paradiso che bramo.

Ad ogni preghiera si canta questa strofa.

II. Mio Signore, dolcissimo Gesù, io con immensa e profonda riverenza adoro e bacio la piaga che patisti per me nel piede destro e ti prego con ardente affetto che in grazia di quella e del sangue che ne versasti tu abbia misericordia di me [155] e mi conceda la grazia di comprendere quanto ti ho offeso, di pentirmi e fare penitenza e non più ricadere nel peccato per tutta la vita.

III. Mio Signore, dolcissimo Gesù, con immensa e profonda riverenza adoro e bacio la santa piaga che portasti per me nella mano sinistra e ti prego commosso che per essa e per il sangue divino che ne versasti tu mi conceda il perdono totale e la gloria eterna del cielo che spesso ho perduto inseguendo creature terrene.

IV. Mio Signore, dolcissimo Gesù, io col viso prostrato a terra adoro, benedico e bacio la santa piaga che dovesti patire per me nella tua mano destra e ti ringrazio, Signore, col cuore infuocato, della predilezione e ti prego pure che per la piaga divina ed il sangue versato e per l'amore che mai m'hai lasciato mancare possa io vivere in terra esente da colpe ed amare te solo, salvezza del mondo.

V. Mio Signore, dolcissimo Gesù, io con immensa e profonda riverenza adoro, bacio e benedico la ferita che per me [156] ti trafisse il costato trapassandoti il cuore, da cui sangue e acqua sgorgò. Io con animo amante, Signore, ti ringrazio e ti prego, per la piaga ed il sangue versato e l'amore profuso, di largirmi pietà, contrizione sincera, preservarmi dal fuoco, ahimè, meritato e concedermi il cielo che ho perso inseguendo creature e beni del mondo.

Canzoncina
[Vexilla regis prodeunt]

L'insegna del re viene issata, risplende
della croce il mistero.
Morte, tu, dalla vita
piagata, sei stata distrutta.

Aperse una lancia il costato 5
al re e versò a profusione
sangue e acqua la fonte di grazia
onde abbiamo salvezza.

Apparve così veritiero 10
il vaticinio di Davide
che agli uomini Dio
mostrò su di un legno.

Splendi a me, albero eccelso 15
ornato di porpora,
fra tutti da Cristo prescelto [157]
e onorato.

Tu beata che in braccio tenesti 20
il Redentore del mondo,
che a mani vuote l'Inferno
lasciò, in assoluto sconforto.

Salve, croce, tu unica
speranza in tempi di lutto.
Ai miti accresci la grazia,
concedi ai malvagi il perdono.

Te Trinità, vera fonte 25
di salvezza, gli spiriti lodino
in coro e a chi la vittoria
della croce porgesti da' il cielo.

PREGHIERA
alla Passione di Gesù

Signore Dio che per redimere il mondo, venduto per i suoi peccati al demonio, volesti nascere come uomo, essere battezzato, condannato dai Giudei, tradito con un bacio da Giuda e accettasti di essere arrestato e, come agnello innocente trascinato al macello, condotto ignominiosamente al cospetto di Anna, Caifa, Pilato ed Erode e acconsentisti di essere accusato da falsi testimoni, percosso, calunniato, deriso, sputato, [158] coronato di spine, bendato, schernito, percosso, spinto a terra; accettasti di essere reclinato, spogliato, disteso e inchiodato sulla croce; non ricusasti d'essere

innalzato, collocato tra i ladroni, dissetato con amaro aceto, trapassato da una lancia e ben volentieri versasti un fiume di sangue; tu, mio Signore Gesù Cristo, in grazia della tua Passione e delle sofferenze patite sulla croce e ora da me enumerate, preservami dall'inferno, perdona le mie colpe e accogliami in cielo come il ladrone che morì crocifisso con te che vivi e regni in eterno. Amen.

Versetto

Mio Signore Gesù, nelle piaga nascondimi
che, o Dio, ti fu inferta per redimermi.

PREGHIAMO

Gesù Cristo Signore, Dio del mio cuore, per le cinque ferite che in croce ti aperse l'amore per noi, ascolta i tuoi servi, redenti col sangue prezioso. Tu che vivi e regni nei secoli eterni. Amen. [159]

ADORAZIONE DEL SANTISSIMO SACRAMENTO

Posto il Sacramento sull'altare come di consueto, mentre si incensa, viene intonato questa

Canzoncina
[Pange, lingua]

Canta, lingua, il mistero del corpo
glorioso di Cristo
e del sangue che ci riscattò dalla colpa
e ci salva
con un frutto che agli uomini porse munifico 5
il re dei regnanti.

A noi dato, per noi
nato da vergine pura,
con la sapienza diffusa
rese libero il mondo. 10
Santa condusse la vita
e la intessé di prodigi.

Allor che per l'ultima volta
cenò coi fratelli, nel pasto
la legge osservò di Mosè 15
e per vivanda offrì loro
il suo corpo, con cui
ogni uomo risana.

Carne il Verbo si fece e la carne
grazie al Verbo fu pane 20
ed il vino si muta [160]
in vero sangue. Non vede
la ragione né intende
ciò che un cuore credente sa cogliere.

A questo punto il cantore si ferma e il Sacerdote legge questa preghiera per tutti, se l'adorazione si svolge in chiesa; altrimenti recita come meglio credi.

PREGHIERA

Eccoti, anima mia, dinanzi al tuo Dio umanato per amor tuo. Ora tu adoralo e pensa che tanta maestà sta racchiusa nel Sacramento divino. Mio amato Gesù, io credo che sei in Anima, Corpo e Divinità nel Sacramento d'amore. Tu sei il Dio di speranza e dalle promesse mi attendo ogni bene. Io so che il tuo sangue cancella ogni colpa e spalanca la porta del cielo.

Invoco pertanto con vivo, ardente trasporto il salutare soccorso che reca il tuo Sangue. Sacramentato mio amore, tu che spargi di qui fuoco e vampa celeste, infiamma il mio cuore freddo,

fa' che sempre ti ami, come a te si conviene e a lui giova. O mio Dio, [161] ogni anima al mondo accesa vorrei del tuo santo amore, di te innamorata che sei il più buono e il più grande. Ahimè! mio Signore, io invece di amarti e trattarti a dovere ti ho solo offeso e tanto ho mancato da perdere forse il paradiso e meritare l'inferno.

Mio Signore benigno, ecco, ora mi pento, ti chiedo di cuore perdono e con la tua grazia fa' che più non ricada nel male.

Grazie ti rendo, Dio eterno, per avermi donato il tuo Figlio Gesù in Sacramento e ringrazio il tuo Figlio perché si è degnato di starsene in terra con noi miserabili. Per me ti ringrazino gli angeli, i santi, le anime buone.

Gesù mio, tu hai donato te stesso per me. In sacrificio io ti offro ogni giorno il mio corpo, i miei sensi, il mio cuore e l'anima mia. Quanto ho, posso e sono sia tuo, non più mio.

Gesù, mio Signore, presente nel Sacramento, uomo e Dio, con forza e potenza infinita e tanto profonda umiltà senza pari, sacramentato mio Dio, ascolta le suppliche [162] che innalzo a pro d'ogni uomo: per me, per i miei genitori, per i parenti, i vicini, i conoscenti e gli amici, i benefattori, i nemici e quanti mi han fatto del male, per i fedeli, per quelli che per ignoranza non credono in te. Dona a tutti la luce che serva a conoscerti e confessarti, ad amarti con cuore pentito e servirti volentieri e con cura, così da ottenere salvezza.

O Signore, ricordati degli infermi, dei sofferenti, degli agonizzanti. Da' loro quanto gli occorre per vivere conoscendo e servendo te solo. Ricorda, o Signore, di versare a piene mani le acque copiose e benefiche della tua celeste pietà sulle anime del purgatorio, riduci le sofferenze brucianti e conducile in cielo a godere per sempre il tuo volto che rende beati.

Terminata la preghiera, mentre si incensa, viene eseguito il resto della

Canzoncina
[Tantum ergo]

Il solenne Sacramento adoriamolo prostrati e l'antico insegnamento [163] sia col nuovo benedetto, ché la fede arriva dove con il senso non si giunge.	25 30
Tanto al Padre come al Figlio siano gloria ed esultanza, gloria e onore sia al benigno Spirito che il mondo scalda e da colpa monda. Gioia sia ai tre, una sostanza.	35

22. Versetto

Desti loro in cibo, Signore, il pane celeste,
santo, soave, piacevole.

PREGHIAMO

Dio che nel mirabile Sacramento ci hai lasciato il ricordo della tua Passione, concedi a noi, te ne preghiamo, di amare e onorare i misteri del tuo Corpo e del tuo Sangue, in modo da poter partecipare ai frutti della redenzione che hai operato per noi tu che vivi e regni nei secoli eterni.
Amen.

Impartita al popolo la benedizione col Sacramento, si chiude la funzione recitando:

Lodato, benedetto, glorificato sia per sempre
il santissimo Sacramento nel tempo infinito [164]
dell'eternità e la Vergine Maria
sia ogni giorno con gioia benedetta.
Gesù, Maria, Giuseppe, benediteci;
con noi restate nella lingua, nell'anima e nella parola.

UNDICESIMA NOVENA
ALLA MADONNA DEL ROSARIO

1. O Maria, innocente giglio di purezza, per la gioia che provasti quando l'angelo ti salutò annunciandoti che avevi concepito e serbavi nel grembo virgineo il Figlio di Dio, fammi conoscere il grande beneficio che mi è toccato ad avere per fratello Gesù e te, augusta Signora, per Madre.

Ad ogni preghiera si recita un'Ave Maria e un Gloria al Padre.

II. O Maria, splendido modello di umiltà, per la gioia provata quando apprendesti che tua cognata Elisabetta era in attesa e subito andasti a farle visita, fa' che il mio cuore trovi la grazia di Dio e mai si ritiri dal suo servizio.

III. O Maria, Madre ricolma di carità, per la gioia provata nel parto avvenuto nella stalla di Bethlem, quando nacque [165] da te il Redentore del mondo, fa' che la mia vita sia sempre ripiena di opere sante, per così meritare l'eterna salvezza.

4. O Maria, Maestra mirabile di ubbidienza, per la gioia provata quando secondo la legge a Mosè trasmessa da Dio, portasti nel Tempio per la prima volta il tuo divin Figlio, fa' che possa con animo pronto adempiere tutti i superni comandi, per poter meritare, dopo morte, di essere ammesso nel Tempio dell'eterna sua gloria.

5. O Maria, splendido esempio di pazienza, per la gioia provata quando dopo tre giorni ritrovasti il tuo amato Figlio smarrito mentre ai dottori spiegava e insegnava le verità della Legge, fa' che riottenga la grazia di Dio e mai dai nemici sia vinto.

6. Vergine addolorata, per l'intensa preghiera da Gesù elevata nell'orto del Getsemani e per il sangue che trasudò così copioso da giungere quasi ad irrorare la terra, ti prego e ti supplico: infiamma col tuo fuoco santo [166] le mie preghiere e concedimi che, sinceramente pentito di ogni mia colpa, riesca a non più ricadere.

7. Vergine addolorata, per la flagellazione e il grande dolore patito per me da Gesù nel pretorio di Pilato, ti prego di darmi lo spirito di penitenza e il sincero proposito di espiare ampiamente le colpe al cospetto di Dio.

8. O Vergine addolorata, per i duri castighi che patì Gesù Cristo quando gli misero la corona di spine e per i tormenti e gli scherni subiti a causa delle mie colpe, tu purifica i miei pensieri, rischiara la mente e dirigi ogni azione verso la legge di Dio.

9. O Vergine addolorata, per lo smisurato peso della croce con cui straziarono le spalle di Gesù mentre saliva al Calvario e per tutte le volte in cui, spinto, cadde per via, concedi anche a me di portare con pazienza la croce qui in terra, per sempre annientando gli impulsi carnali che dentro me lottano.

10. O Vergine addolorata, per il grande dolore [167] patito da Cristo quando venne inchiodato alla Croce, per gli scherni subiti e gli spasimi in punto di morte, ti prego ancora di darmi la forza di agire come lui fece, per potere così ricevere i frutti del suo sangue nell'ora della mia morte.

11. O Regina Madre di Dio, per la gioia che godesti al vedere risorto e glorioso il tuo Figlio nel giorno di Pasqua, ti prego, fa' sì che risorga anche l'anima mia nella grazia divina e infranga gloriosa ogni nemica catena.

12. O eccelsa Regina dei cieli, per la gioia immensa goduta nel vedere il tuo Figlio che in cielo glorioso ascendeva lasciando la terra, fa' che si distacchi il mio cuore dagli affetti terreni ed aspiri per sempre alla gloria e alle delizie perenni.

13. O Regina, Signora del mondo, per la gioia dolce ed immensa provata assistendo alla gloriosa discesa dello Spirito Santo, ti supplico, pregalo in mio favore, così che, scendendo nell'anima, dei suoi doni la colmi. [168]

14. O Regina, Signora degli angeli, per la gioia avvertita al vederti salire gloriosa nel cielo, tra schiere di angeli, fa' che l'anima mia ti accompagni, almeno col desiderio, fino all'ora felice in cui si unirà per sempre con te nel godimento beato di Dio, che è il paradiso.

15. O Regina dei santi, per la gioia goduta al vederti coronata d'onore e di gloria, venerata e onorata da cielo, terra ed inferno, fa' che ti possa onorare ed avere per Madre, ausiliatrice e patrona in ogni bisogno ed amarti così, contemplarti e bramarti con tutto il trasporto del cuore. Amen.

Canzoncina

Voi uomini cui ha predato
i cuori languenti la vita
e che derelitti nel mondo
giacete,

se al gaudio anelate,
se gioia chiedete,
l'eccelsa Maria
in terra invocate. [169]

5

Nel lutto sollievo,
nei mali pazienza,
nell'apatia volontà,
nei sospiri dà gioie.

10

Se forte bramate
al mondo pietà,
se grazia cercate,
invocate: "O Maria!".

15

Costei ci ricolma d'amore e piacere, lei senza dolore ci tiene e sereni.	20
Maria la speranza ravviva ed innalza, con fede tra gioie cristiane ci abbella.	
Maria esaltiamo col cuore infiammato, gridiamo, diciamo in danze e carole:	25
"Maria, madre nostra, Maria, nostra gioia, Maria per Madre al mondo vogliamo".	30
Se al mondo con te un giorno viviamo o in valli profonde per anni lunghissimi, [170]	35
la vita ci è dolce qual favo di miele posato a rimedio sul labbro del bimbo.	40
Se stiamo o dormiamo, in pausa e lavoro, si mangi o si beva, si pianga o sospiri, sì, tutto con lei più dritto procede: ci accresce la gioia, dai mali ci leva.	45
Con ansia maggiore la madre non spera veder rincasare il figlio la sera,	50
come ella desidera avere con sé chi al mondo, devoto, attende a lodarla.	55

In vita ci segue,
dal male ci storna,
di beni ci inonda,
in morte ci attende. 60

Il diavolo relega
laggiù nell'inferno,
pietosa dà grazie
in ogni momento. [171]

Se mai nostalgia 65
del cielo ci punge,
se perfido il diavolo
ci blocca e minaccia,

l'eccelsa Maria
preghiamo con fede 70
e lei ci dispensa
la grazia e il perdono.

22. Versetto

Eccelsa Madre di Dio, prega per noi,
perché abbiamo parte nelle promesse di Cristo.

PREGHIAMO

O Dio, il cui unico Figlio con la sua vita, morte e resurrezione ci ha procurato i beni della salvezza eterna, concedi a noi, te ne preghiamo, per i divini misteri del santissimo Rosario della beata Vergine Maria, di praticare quanto ci insegnano e ottenere quanto ci promettono. Per Cristo nostro signore. Amen. [172]

MISTERI
DEL ROSARIO

MISTERI GAUDIOSI

I. Nel primo mistero gaudioso, recitando un *Padre nostro* e dieci *Ave Maria*, contempliamo come la Vergine Santa fu salutata dall'Angelo Gabriele, il quale le annunciò che, ricolmata di grazie celesti, avrebbe generato e offerto al mondo il nostro Signore Gesù Cristo.

I. Padre nostro che sei nei cieli,
benediciamo il tuo nome,
ricolmo di santità.
Venga il tuo regno tra coloro
che fanno la tua volontà, 5
come in terra così in cielo ove dimori.

Tu ogni giorno a noi il pane
necessario, deh, mandaci.
Mostra d'averci rimesso i debiti,
come noi al prossimo, Signore. 10
Non abbandonarci nella tentazione
e liberaci dal male. Amen.

I. Ave, Maria,
piena di grazia,
il Signore è con te,
perché fra le donne gli sei gradita.
Benedetta tu e benedetto [173] 5
sia il tuo frutto, Cristo nostro Signore.

O santa Madre di Dio,
per noi tutti peccatori,
pieni di lutti e lacrime e maledizioni,
prega tu, Regina, il Signore, 10
come nell'ora della morte anche adesso,
affinché veniamo a raggiungerli.

Si recita dieci volte, alla fine si dice il Gloria al Padre. Poi si intonano queste

Canzoncine

Maria, madre grande di grazia,
fiume abbondante di pietà,
scampaci nel momento della morte
e liberaci dal nemico.

Per sempre sia gloria a te, 5
Signore, nato dalla Vergine,
e con te sia glorificato il Padre
e lo Spirito Santo benedetto.

A te, o Maria, 10
offro questo Rosario.
Tu accoglilo con gioia,
dispensami ogni bene.

Altro io non sospiro
se non che da te attendo
che mi faccia trovare presso Dio 15
il perdono per l'anima.

II. Nel secondo mistero gaudioso, [174] recitando un *Padre Nostro* e dieci *Ave Maria*, contempliamo come la beata Vergine Maria, appena apprese dall'angelo che sua cognata Elisabetta era in attesa, partì subito e si recò a casa sua a farle visita, rimanendo per tre mesi con lei.

Padre Nostro, Ave Maria e Gloria al Padre, come sopra.

III. Nel terzo mistero gaudioso contempliamo come, giunto per la Vergine Maria il momento del parto, nella cittadina di Bethlem a mezzanotte diede alla luce Gesù e, adagiatolo su di una mangiatoia di animali nella stalla in cui era riparata, provava gioia e dolore.

IV. Nel quarto mistero gaudioso contempliamo come la beata Vergine Maria otto giorni dopo la nascita di Gesù lo portò nel Tempio per adempiere il precetto della legge mosaica e lo pose tra le braccia del vecchio Simeone.

V. Nel quinto mistero gaudioso contempliamo come la Vergine Maria, smarrito il Figlio, lo cercò per tre giorni e al terzo finalmente lo ritrovò nel Tempio tra i dottori, ai quali rivelava e spiegava la Legge, quantunque fosse un fanciullo di appena dodici anni. [175]

MISTERI DOLOROSI

I. Nel primo mistero doloroso, recitando un *Padre Nostro* e dieci *Ave Maria*, contempliamo come Gesù, mentre pregava per noi nell'orto del Getsemani, sudò sangue.

II. Nel secondo mistero doloroso, contempliamo come Gesù dal perfido Pilato fu consegnato nelle mani dei Giudei per essere flagellato e gli furono inferti 6666 colpi.

III. Nel terzo mistero doloroso contempliamo come il misericordioso Gesù fu coronato di spine pungenti ed amare.

IV. Nel quarto mistero doloroso contempliamo come nostro Signore Gesù Cristo fu condannato a morte e i Giudei, per infliggergli maggior ignominia e dolore, lo costrinsero a portare addosso il legno della pesante croce.

V. Nel quinto mistero doloroso contempliamo come nostro Signore Gesù Cristo, giunto sul monte Calvario, fu spogliato ed inchiodato alla [176] croce con duri chiodi in presenza della Madre addoloratissima.

MISTERI GLORIOSI

I. Nel primo mistero glorioso, recitando un *Padre Nostro* e dieci *Ave Maria*, contempliamo come nostro Signore Gesù Cristo il terzo giorno dopo la morte risorse e per sua potenza si levò dalla tomba esaltato e glorioso per mai più morire.

II. Nel secondo mistero glorioso contempliamo come nostro Signore Gesù Cristo, prodigiosamente uscito dalla tomba, ascese con grande festa in paradiso, dopo esser rimasto per quaranta giorni con la Madre e gli apostoli.

III. Nel terzo mistero glorioso contempliamo come nostro Signore Gesù Cristo, seduto alla destra del Padre, mandò lo Spirito Santo nel cenacolo dove si trovavano riuniti gli apostoli assieme a Maria.

IV. Nel quarto mistero glorioso contempliamo come l'augusta Vergine Maria, dodici anni dopo che Gesù Cristo ebbe vinta e annientata la morte, passò da questa [177] all'altra vita, portata dagli angeli in anima e corpo nel cielo.

V. Nel quinto e ultimo mistero glorioso contempliamo come la Vergine Maria fu coronata dal Figlio Gesù Regina del mondo e ricordiamo pure la gloria dei santi.

Canzoncina

Rallegrati, o Regina,
madre della pietà,
dolcezza della vita.
O Regina, rallegrati.

Con le mani protese
e il viso a te rivolto
imploriamo: "Soccorrici, siam perse,
salvaci dal diluvio".

5

Noi non abbandonare,
figlie d'Eva infelice, relegate
in remota contrada, combattute
da mali molesti che ci affliggono.

10

In questa valle d'angoscia,
di lutto e tormenti,
derelitte aneliamo 15
ad una gioia soltanto.

O Madre Ausiliatrice,
i tuoi splendidi occhi a noi volgi
lieti, compassionevoli, gioiosi; [178]
non lasciarci in tale miseria. 20

E il tuo frutto sublime, Gesù Cristo,
mostralo a noi desolate,
poi allenta la fune
che qui ci tiene avvinte.

O tu beata tra le vergini, 25
tu augusta, maestosa,
tu più bella e pietosa,
unica amata dal cielo,

rosa rosseggiante, o Maria,
grande ed eccelsa, non fare 30
che l'anima mia tra amarezze
resti col corpo. A te chiamala.

LITANIA DELLA BEATA VERGINE MARIA

Kyrie, eleison – Christe, eleison – Kyrie eleison.

Padre celeste, Dio; Figlio, Salvatore del mondo, Dio; Spirito Santo, Dio. *Abbi pietà di noi.*

Santa Trinità, unico Dio. *Abbi pietà di noi.*

Santa Maria

Santa Madre di Dio

Santa Vergine delle vergini. *Prega per noi.* [179]

Madre di Cristo. *Prega per noi.*

Madre delle grazie

Madre purissima

Madre castissima

Madre inviolata. *Prega per noi.*

Madre intemerata. *Prega per noi.*

Madre del perfetto amore

Madre dei miracoli

Madre del Creatore. *Prega per noi.*

Madre del Salvatore

Vergine prudentissima
Vergine gloriosa
Vergine degna di lode
Vergine potente
Vergine clemente
Vergine fedele
Specchio di giustizia
Sede della sapienza
Causa della nostra letizia
Tempio dello Spirito Santo
Tabernacolo dell'eterna gloria
Dimora tutta consacrata a Dio
Rosa mistica
Maestosa torre di Davide
Torre d'avorio
Casa d'oro
Arca della grande alleanza
Porta del cielo. *Prega per noi.* [180]
Stella del mattino. *Prega per noi.*
Salute degli infermi
Rifugio dei peccatori
Consolatrice degli afflitti
Aiuto dei cristiani
Regina degli angeli
Regina dei patriarchi
Regina dei profeti
Regina degli apostoli
Regina dei martiri
Regina dei veri cristiani
Regina delle vergini
Regina di tutti i santi
Regina del Santo Rosario. *Prega per noi.*
Agnello di Dio, che togli i peccati del mondo,
abbi pietà di noi.
Agnello di Dio, che togli i peccati del mondo,
dal cielo, o Signore, ascoltaci.
Agnello di Dio, che togli i peccati del mondo,
abbi pietà di noi.

Versetto

Prega per noi, Maria, Madre del santo Rosario,
perché meritiamo d'aver parte nelle promesse di Cristo. [181]

Preghiamo

Concedi a noi, te ne preghiamo, o Dio, la salute dell'anima e del corpo e in onore della beata Vergine Maria, Madre del santo Rosario, fa' che siamo liberati dagli affanni qui in terra e nell'eterna dimora riposiamo tra gioie. Per Cristo, nostro Signore. Amen.

Canzoncina alla Madonna della Salute

Un morbo s'è infisso,
Madre celeste, nell'anima.
Volevo levarlo, eppure nessuno finora
sa porgere un qualche rimedio.

Dalle orecchie e dagli occhi dapprima
si insinuò; 5
vinse il sangue, i nervi, le ossa:
arrivò dove volle.

Il cuore scoperse e legò,
la mente rapì, 10
la ragione inceppò
sì da stordire il pensiero.

Da allora nel mondo
non ebbi riposo. Mi trovo
nel fuoco, nel ghiaccio, [182] 15
non so a chi somiglio.

In moto perpetuo
come bandiera che sventola,
vado e vengo, non so
cosa aspetto, che voglio. 20

Ignoro se, folle, trascino
la vita
in arcano mistero,
se volo per l'aria.

Lo scroscio dei fiumi mi turba, 25
il lampo mi scora,
sgomento il tuono mi incute,
mi blocca il fragore del mare.

Il giorno detesto e la notte, 30
luogo non c'è che mi giovi,
son povero, sempre scontento,
mi atterrisce la gente.

Ho spremuto e succhiato 35
erbe a rimedio del male.
A che pro? Più dolore
hanno prodotto e sto peggio.

Se giunse il tempo sperato 40
del mio rifiorire,
giunse, certo, e passò e mi ritrovo
identico a prima.

Ecco, accesi tre ceri ti porto
con l'anima amante:
senti, Madre, e un segnale mi manda [183]
che m'hai ascoltato.

Qual rondine a te mi rivolgo 45
che vola sul mare.
Quando stanca ricerca la forza,
ma forza non ha

e malvagio potere la trae 50
giù nell'acqua,
la misera cade, convinta che al mondo
non sia chi soccorra.

Sola lasciata nel rischio
estremo, le penne dibatte 55
sull'onda, per poi sprofondare. Van via
le compagne che furon con lei.

Come la rondine, l'uomo
aiuto potrebbe invocare.
Così nel cuore mi è sorta 60
un'idea: raccontarti

il mio bisogno, sperando che tu,
Madre, cui l'anima è nota,
intenda il mio morbo e mi accordi
la guarigione finale.

Se l'ho bramata, stavolta
chi, Madre, può dirlo? 65
Le brame ardenti che affollano
il petto son cosa che dire

nessuno, me incluso, potrebbe: l'anelo
più che arida terra la pioggia, 70
più che sapiente la fama [184]
o giovane splendide vesti.

Come la donna gestante
desidera bello il bambino,
ti chiedo questo favore, 75
da te pietosa lo aspetto.

Appena il nodo mi sciogli
e la piaga risani, io mi godo
serena la vita per spegnermi 80
poi tra le tue braccia.

Canzoncina
*Allegoria dell'anima peccatrice
in figura di pecorella smarrita
che da sé ritorna al pastore*

La pecorella smarrita
accogli, Signore,
che torna. Per tua
puoi ravvisarla al colore.

Vedi se il viso le splende, 5
come un tempo, sereno;
vedi se gli occhi e la fronte
non sono cambiati.

È incorsa nell'ira del cielo,
più com'era non è. 10
Oppressa dai mali, ridotta in miseria, [185]
ora apprezza la fede.

Porta afflitta la fronte, segnata
da piaga profonda.
Dolorante ti grida: "Cancella 15
le colpe commesse!".

Sprofondata in dirupo,
tu risollevala in alto.

Tra funebri pianti clemenza
ti implora.

20

Perdona, Signore, perdona
i turpi suoi atti.
Puliscila, lavala, adornala, ponila
insieme alle altre.

DOTTRINA CRISTIANA

Domanda. Cosa deve fare un cristiano, per potersi salvare?

Risposta. Deve aver fede e fare quanto dice ed insegna la legge di Dio riconosciuta e diffusa da Gesù Cristo.

D. In che cosa si compendia principalmente la fede cristiana?

R. Nei due misteri racchiusi nel segno della santa croce: Nostro Signore è un Dio in [186] tre persone, Padre, Figlio e Spirito Santo; e il Figlio si incarnò e morì per salvarci.

D. Che cosa significa che nostro Signore è un Dio in tre persone?

R. Significa che nostro Signore ha una sola divinità, una sola sostanza e una natura divina, però in tre persone che si chiamano Padre, Figlio e Spirito Santo.

D. Che cosa s'intende per incarnazione e morte del nostro Salvatore?

R. S'intende che il Figlio di Dio, cioè la seconda persona della santa Trinità, si fece uomo e morì sulla croce per salvarci.

D. Dunque il segno di croce rivela il cristiano?

R. Sì, certo.

D. Sai come si fa il segno della croce?

R. Sì.

D. Fallo dunque.

R. Metto la mano destra sulla fronte e dico *Nel nome del Padre*, poi l'abbasso sul petto e continuo *del Figlio*, la passo sulla spalla sinistra e dico *dello Spirito*, poi sulla spalla destra dicendo *Santo*. Giungo le mani e termino la croce dicendo *Amen*. [187]

D. Quindi, le parole del segno della croce sono?

R. Queste: Nel nome del Padre, del Figlio e dello Spirito Santo. Amen.

D. Perché hai detto *Nel nome* e non *Nei nomi*, dato che sono tre persone?

R. Poiché sono, sì, tre persone, ma un solo Dio, e la prima parola dichiara l'unicità di Dio, le altre la trinità delle persone.

D. Uno solo dunque è il nostro Signore Dio?

R. Sì.

D. E quante sono le persone divine?

R. Sono tre: il Padre, il Figlio e lo Spirito Santo.

D. Il Padre è Dio?

R. Sì.

D. Il Figlio è Dio?

R. Sì.

D. Lo Spirito Santo è Dio?

R. Sì.

D. Sono dunque tre dei.

R. No. Sono tre persone divine, ma Dio è uno solo.

D. E perché sono tre in un solo Dio?

R. Perché tutti e tre hanno una sostanza, una natura, una potenza e una bontà che non possono frammentarsi. [188]

D. Perché sono tre persone?

R. Perché il Padre non ha principio e non procede da nessun'altra persona; il Figlio procede dal Padre che lo genera in eterno e lo Spirito Santo procede dall'uno e dall'altro, cioè dal Padre e dal Figlio.

D. Quale di queste tre persone divine si incarnò?

R. Il Figlio, la seconda persona.

D. Come si fece uomo?

R. Incarnandosi o, per meglio dire, assumendo un'anima e un corpo nel grembo immacolato di Maria Vergine per opera e per virtù dello Spirito Santo.

D. Perché il Figlio di Dio si incarnò?

R. Per salvare le anime di tutti gli uomini del mondo.

D. Come si chiama il Figlio incarnato di Dio?

R. Si chiama Gesù Cristo ed è il nostro Signore e Salvatore, vero Dio e vero uomo.

D. Cosa fece Gesù Cristo per salvare le anime degli uomini?

R. Visse e patì e con le sue pene e sofferenze istituì e ci lasciò i sacramenti,. Soffrendo morì inchiodato sulla croce ed espìò per noi il castigo sancito dal [189] Padre. Patì per i nostri peccati, ci aprì e agevolò la via del paradiso coi sacramenti.

D. Quanti sono i sacramenti?

R. Sono sette. **1.** Battesimo. **2.** Cresima. **3.** Penitenza. **4.** Eucarestia **5.** Olio Santo. **6.** Ordine o Sacerdozio. **7.** Matrimonio.

D. A cosa ci giovano questi sacramenti?

R. Ci servono per guadagnare, accrescere ed estendere la grazia divina.

D. Cos'è la grazia divina?

R. È quella che ci lava i nostri peccati e da figli della colpa e schiavi del diavolo ci rende figli di Dio ed eredi del paradiso.

D. Cos'è il Battesimo?

R. È il sacramento che rende l'uomo figlio di Dio ed erede del paradiso, perché ci toglie il peccato originale, cioè il peccato trasmesso agli uomini da Adamo, così come tutti gli altri peccati che abbiamo potuto commettere prima di battezzarci e ci colma l'anima di doni e favori celesti e di grazia.

D. Cos'è la Cresima?

R. È un sacramento che fortifica l'uomo, affinché non tema di confessare la fede di Gesù Cristo, e ci fa [190] essere soldati del nostro Salvatore.

D. Cos'è l'Eucarestia?

R. È il Corpo e il Sangue di Gesù Cristo, del quale si nutre la carità, che è la vita dell'anima. Ci viene data sotto le specie del pane e del vino, ma quello in realtà non è solo pane, perché nella consacrazione si trasforma nel corpo e nel sangue di Cristo.

D. Cos'è la Confessione o Penitenza?

R. È il sacramento della Confessione. Questo sacramento rimette i peccati commessi dopo il Battesimo e ci riconcilia con Dio, del quale, a causa del peccato, eravamo diventati nemici.

D. Cos'è l'Olio Santo?

R. È il sacramento che cancella i residui dei peccati, dà all'anima volontà e forza per combattere e vincere le tentazioni diaboliche in punto di morte e con la salvezza dell'anima arreca anche quella del corpo.

D. Cos'è l'Ordine o Sacerdozio?

R. È il sacramento che ci dona i ministri della Chiesa e dell'altare, che amministrano a noi e assumono per sé gli altri sacramenti per grazia e virtù e di Dio. [191]

D. Cos'è il Matrimonio?

R. È il sacramento che con la grazia di Dio associa e unisce l'uomo e la donna, dà loro la forza di vivere in pace, generare e allevare i figli col santo timore di Dio e li allietta in questa vita e nell'altra.

D. Chi crede in questi sacramenti e li riceve si salva o no?

R. Sì, egli si salva.

D. E non gli occorre nient'altro?

R. Gli occorre la fede nelle opere compiute e rivelate da Dio o messe in atto e insegnate da Cristo.

D. E chi ce le rivela queste verità?

R. Il Simbolo degli Apostoli.

D. Conosci il Simbolo?

R. Sì.

D. Recitalo.

R. Ecco: **1.** Credo in Dio, nostro Signore, Padre onnipotente creatore del cielo e della terra. **2.** E in Gesù Cristo suo Figlio, anche lui Dio. **3.** Il quale fu concepito per opera e virtù dello Spirito Santo, nacque da Maria sempre Vergine. **4.** Patì sotto Ponzio Pilato, fu crocifisso, morì e fu sepolto. **5.** Scese all'inferno, il terzo giorno resuscitò [192] dai morti. **6.** Salì al cielo, siede alla destra del Padre onnipotente. **7.** Verrà di lì per giudicare i vivi e i morti. **8.** Credo nello Spirito Santo. **9.** Nella Chiesa cattolica, nella comunione dei santi. **10.** Nella remissione dei peccati. **11.** Nella resurrezione della carne. **12.** Nella vita eterna. Amen.

D. Chi ha redatto il Credo?

R. I dodici Apostoli. Ecco perché contiene dodici articoli.

D. Cosa dicono insomma questi articoli?

R. Dicono tutto ciò in cui dobbiamo credere riguardo a Dio, nostro Signore, e alla santa Chiesa.

D. Fu dunque Dio a creare il cielo e la terra?

R. Sì.

D. E chi è Dio?

R. È uno spirito purissimo, immenso, onnipotente, onnisciente, che ha creato l'universo e che, pur rimanendo immutabile, lo dirige e mantiene nell'esistenza del suo essere.

D. Dove risiede Dio?

R. In cielo, in terra e in ogni luogo.

D. E il Signore Gesù dove risiede?

R. In cielo e nel santissimo sacramento dell'Eucarestia. [193]

D. E te, chi ti ha creato?

R. Dio.

D. Per quale ragione ti ha creato?

R. Per amarlo e per servirlo in questa vita, per poi vederlo e goderlo nell'altra.

D. C'è dunque un'altra vita a noi riservata dopo questa?

R. Sì.

D. Quando andremo in quella vita?

R. Quando moriremo.

D. Cos'è la morte?

R. È la separazione dell'anima dal corpo.

D. Dove va il corpo dell'uomo dopo che muore?

R. Nella tomba, e diventa polvere.

D. E l'anima?

R. Dinanzi a Dio.

D. Cosa fa Dio all'anima?

R. La giudica e, se ha fatto del bene, le concede il paradiso; se ha fatto del male, la manda all'inferno.

D. Cos'è il paradiso?

R. È un luogo di gioia, dove con la visione beatifica di Dio si gode ogni bene in eterno.

D. Cos'è l'inferno?

R. È un posto dove i dannati [194] soffrono patendo tutte le pene, i malanni e i guai che è possibile immaginare, senza mai poter vedere il volto di Dio o pentirsi e tornare da lui, uscendo di lì.

D. C'è qualche altro giudizio oltre a quello a cui Dio sottopone ogni singola anima?

R. Sì, ed è il giudizio che farà Gesù Cristo, quando il tempo starà per esaurirsi, nella valle di Giosafat, nei pressi della città di Gerusalemme, dove in anima e corpo si raduneranno i vivi e i morti per essere giudicati e ricevere l'inferno o il paradiso, secondo quanto loro spetterà conformemente alle cose rette o inique operate.

D. Dopo il giorno del giudizio dunque gli uomini andranno in paradiso o all'inferno in anima e corpo?

R. Sì.

D. Allora il corpo rimarrà proprio come ora l'abbiamo, coi sensi ottusi e grossolani?

R. No, perché esso si affinerà e trasformerà per la potenza di Cristo.

D. Non basta dunque solo la fede affinché l'uomo possa andare in Paradiso?

R. No di certo. [195]

D. Cosa occorre in più?

R. Occorrono opere buone e rette.

D. Chi spiega all'uomo se le sue opere sono buone e rette?

R. Glielo dice la legge di Dio.

D. Ci ha dunque dato Dio una legge?

R. Sì.

D. Per mezzo di chi?

R. Per mezzo di Mosè e di Gesù Cristo, il quale, come Dio, la riconobbe e confermò.

D. Cosa dice questa legge?

R. Ci dà dieci Comandamenti.

D. Quali sono questi Comandamenti?

R. Ecco. **1.** Io sono il signore Dio tuo, non avrai altro Dio all'infuori di me. **2.** Non nominare il nome di Dio invano. **3.** Ricordati di santificare le feste e le domeniche. **4.** Onora tuo padre e tua madre. **5.** Non uccidere. **6.** Non commettere atti impuri. **7.** Non rubare. **8.** Non dire falsa testimonianza. **9.** Non desiderare la donna d'altri. **10.** Non desiderare la roba d'altri.

D. Cosa compendiano i dieci Comandamenti?

R. Tutto ciò che va fatto o evitato; l'amore per Dio e per il nostro prossimo, che è l'uomo. Il cuore dei Comandamenti è pertanto la carità che [196] ci comanda l'amore di Dio sopra ogni cosa e ci impone che l'amore per il prossimo non sia diverso dall'amore per noi stessi.

D. Ci necessita qualcos'altro per poter essere più buoni e retti?

R. Sì, ci necessitano le virtù.

D. Quante sono le virtù teologali?

R. Sono queste: fede, speranza e carità.

D. Come si testimonia la fede?

R. Così: O Dio, io credo senza alcuna riserva, variazione o tentennamento tutto ciò in cui crede la santa Chiesa cattolica, unicamente perché glielo hai rivelato e insegnato tu, la verità in persona che non può ingannare o essere ingannata. Io poi non solo credo fermamente in queste verità che mi ha insegnato, ma desidero dare la vita e spargere il sangue per la santa fede.

D. La speranza come si testimonia?

R. Così. Mio Dio, io spero nella tua misericordia e nel sangue che Gesù Cristo, morendo, sparse per la salvezza dell'anima mia. Spero pertanto che tu, per i suoi meriti, mi conceda il perdono dei peccati e la gloria promessa del paradiso. [197]

D. Come si testimonia la carità?

R. Con parole e azioni. Con le parole, così: Mio Dio, poiché tu sei amabile più di ogni altro bene, io ti adoro e ti amo con tutta la forza dell'anima e del corpo e per amor tuo amo il prossimo mio come me stesso.

D. Come si testimonia la carità con i fatti?

R. Si testimonia con opere di misericordia.

D. Quante sono le opere o azioni di misericordia?

R. Sono quattordici, sette spirituali e sette corporali.

D. Quali sono le corporali?

R. Sono sette. **1.** Dar da mangiare agli affamati. **2.** Dar da bere agli assetati. **3.** Vestire gli ignudi. **4.** Alloggiare i pellegrini. **5.** Visitare gli ammalati. **6.** Visitare i carcerati. **7.** Seppellire i morti.

D. Di' le spirituali?

R. Sono sette anche queste.

1. Consigliare i dubbiosi. **2.** Insegnare agli ignoranti. **3.** Ammonire i peccatori. **4.** Consolare gli afflitti. **5.** Perdonare le offese. **6.** Sopportare pazientemente le persone moleste. **7.** Pregare Dio per i vivi e per i morti. [198]

D. Quante sono le virtù cardinali?

R. Sono quattro: **1.** Prudenza. **2.** Giustizia. **3.** Temperanza. **4.** Fortezza.

D. Quanti sono i favori o doni dello Spirito Santo?

R. Sono sette. **1.** Scienza **2.** Intelletto. **3.** Consiglio. **4.** Fortezza. **5.** Sapienza. **6.** Pietà. **7.** Timor di Dio.

D. La Chiesa Cattolica è ispirata dallo Spirito Santo e assistita da Dio?

R. Sì, certo.

D. Chi è il Capo della Chiesa?

R. È il Santo Padre.

D. Può comandarci qualcosa la Chiesa?

R. Certamente. Essa ci ha imposto finora cinque precetti. **1.** Ascoltare la Messa la domenica e nelle altre feste comandate. **2.** Digiunare durante la Quaresima, la vigilia dei santi e nelle quattro Tempora; non mangiare carne il venerdì e il sabato, se siamo latini; il mercoledì e il venerdì, se greci. **3.** Confessarsi almeno una volta l'anno e comunicarsi nella Pasqua di Resurrezione. **4.** Non celebrare le nozze nel tempo proibito, cioè dalla prima domenica d'Avvento sino all'Epifania, dal primo giorno di Quaresima fino alla [199] prima domenica dopo Pasqua. **5.** Pagare le decime secondo le consuetudini.

D. Cos'è la Messa?

R. È una funzione sacra, nella quale si rappresenta quanto fece, soffrì, disse e subì Gesù Cristo dalla nascita alla morte. È un sacrificio solenne e misterioso che si offre a gloria di Dio col Corpo e col Sangue di Gesù Cristo.

D. Per quali intenzioni si può offrire questo sacrificio?

R. Per tante, in particolare per tre: per onorare e ringraziare Dio, per poter ottenere il perdono dei peccati e affinché Dio ci dono le grazie che ci occorrono per l'anima e il corpo.

D. Può l'uomo mantenersi sempre senza peccato?

R. No, perché a preservarlo occorrerebbe una grazia speciale come quella che preservò la Madonna e pochi altri santi.

D. L'uomo dunque, volente o nolente, cade nel peccato?

R. No, perché Dio lo ha creato retto, buono, innocente e libero e, se cade, ciò avviene per sua libera scelta, come nel caso di Adamo, capostipite dell'umanità. [200]

D. Dunque l'uomo, cadendo nel peccato, perde la rettitudine e diventa nemico di Dio?

R. Sì, certo.

D. E come potrà poi riconciliarsi con lui?

R. Col sacramento della Penitenza.

D. Come si riceve questo sacramento?

R. Confessando a un sacerdote i peccati commessi. Ai sacerdoti infatti Dio ha dato il potere di rimettere i nostri peccati in suo nome.

D. E per fare una buona confessione quante condizioni occorrono?

R. Cinque condizioni, che sono: **1.** Ricordare per bene i peccati. **2.** Pentirsi dei peccati con profonda contrizione. **3.** Promettere fermamente di non commetterli più. **4.** Specificare al confessore come li abbiamo commessi, quante volte, davanti a chi, in quale posto e se per abitudine. **5.** Eseguire la penitenza assegnataci dal confessore.

D. Come possono ricordarsi in maniera buona e corretta i peccati?

R. Invocando la grazia di Dio, la luce dello Spirito Santo, l'aiuto dell'angelo custode e dei santi avvocati e richiamando [201] alla mente tutti i peccati, iniziando dall'ultima confessione, purché sia stata ben fatta.

D. Come può non essere corretta la confessione.

R. Se colui che si confessa non è pentito dei peccati, non promette di non peccare più o nasconde qualche peccato con malizia o inganno. Oppure se, proprio confessandosi, commette qualche peccato grave.

D. Dunque tutte le volte che qualcuno si confessa e tralascia qualche peccato, la confessione non è valida?

R. No. Se tralasci un peccato veniale, la confessione è valida, in quanto i peccati veniali dipende da noi confessarli o meno. Se poi tralasci qualche peccato grave per dimenticanza, la confessione è pure valida e dobbiamo confessare solo il peccato precedentemente dimenticato. Se invece il peccato è stato tralasciato non per dimenticanza, ma per malizia, per vergogna o per qualche altra tentazione, allora la confessione non è valida e dobbiamo ripeterla da cima a fondo, aggiungendo anche la confessione peccaminosa di cui ci siamo resi colpevoli.

D. Cos'altro occorre affinché sia adeguato il ricordo dei peccati? [202]

R. Occorre che ci ricordiamo quante volte abbiamo commesso i peccati mortali di qualsiasi specie, perché non basta dire: "Sono stato spergiuro", ma deve dire una, due, tre, o quante altre volte è accaduto.

D. Quanti inconvenienti provoca il peccato mortale?

R. Provoca due mali: disprezza Dio e offende la nostra anima.

D. Perché disprezza Dio?

R. Perché scambia l'amore di Dio con l'amore del mondo, disobbedisce alla sua legge e alla sua volontà e, incurante degli ammonimenti della ragione, permuta l'oro col fango.

D. Come mai danneggia tanto la nostra anima?

R. Perché ci fa perdere la grazia di Dio e il paradiso e ci fa meritare l'inferno.

D. Di quante specie sono i peccati?

R. Di due specie: il primo è il peccato commesso da Adamo, che si trasmette e perpetua tra gli uomini e si chiama peccato originale. Si toglie col battesimo, come già detto. Gli altri sono quelli che l'uomo commette comunemente ed anche questi sono di due specie: gravi e veniali.

D. Qual è dunque il peccato originale?

R. È quello con cui nasciamo tutti noi.

D. Qual è il peccato grave? [203]

R. È quello che si commette contro l'amore dovuto a Dio e al nostro prossimo, e si chiama mortale, perché fa morire lo spirito, privandolo della grazia di Dio.

D. Qual è il peccato veniale?

R. È il peccato che non fa perdere all'anima la grazia divina e non la trascina all'inferno, ma raffredda il calore della carità, perché non asseconda la volontà di Dio. Esso va espiato in terra col pentimento o purificato col fuoco del purgatorio.

D. Quanti sono i peccati capitali?

R. Sono sette. **1.** Superbia. **2.** Avarizia. **3.** Lussuria. **4.** Ira. **5.** Gola. **6.** Invidia. **7.** Accidia.

D. Perché questi si chiamano peccati capitali?

R. Perché ne nascono molti altri, come figli dalla madre. Così il superbo ritiene che nessuno possa somigliargli o avvicinarsi a lui, disprezza il prossimo, pretende di avere tutta la gloria e l'onore della terra per sé. È curioso dei fatti altrui, arrogante senza ragione e sempre in cerca di novità. Chi è vinto dall'avarizia detesta i poveri, spoglia i miseri e i debitori, non ha misericordia, [204] rettitudine e carità; indurisce il cuore e non fa del bene ad alcuno. Il lussurioso non fa che pretendere azioni sconce dalla moglie o dalla donna d'altri, non conosce onestà, ha ottenebrata la mente e a volte abbandona anche la fede in Dio per correre dietro alle donne e agli abominevoli piaceri della carne. Il goloso commette peccati di ogni genere o ingerendo o emettendo. L'iracondo bestemmia, uccide, litiga, spara, umilia e compie mille cattiverie, come un mare in burrasca. Chi ha invidia non può ammettere il bene degli altri e gioisce per il male del prossimo, finendo per odiare quasi tutti. Chi è pigro nel servizio di Dio si raffredda sempre più nell'anima, non prega né ha paura della morte e dell'inferno e aggiunge altre colpe.

D. Esistono altri peccati di questo genere?

R. Sì, e sono i peccati contro lo Spirito Santo. Quelli che gridano vendetta al cospetto di Dio e i peccati commessi col pensiero.

D. Quali sono i peccati contro lo Spirito Santo? [205]

R. Sono sei. **1.** Quando uno dispera di potersi salvare. **2.** O spera di salvarsi senza compiere opere buone e senza meritarlo. **3.** Quando nega la verità evidente. **4.** Quando ha invidia della grazia degli altri. **5.** Quando si indurisce nei peccati. **6.** E mai si pente dei peccati.

D. Quanti sono i peccati che invocano vendetta al cospetto di Dio?

R. Sono quattro. **1.** L'assassinio volontario. **2.** Il peccato carnale contro natura: **3.** Lo sfruttamento dei poveri. **4.** La mancata retribuzione per gli operai.

D. Quali sono i peccati della mente?

R. Quelli che si commettono col pensiero, e sono di due specie. La prima è quando uno pensa e vuole fare qualcosa di peccaminoso; la seconda è quando volontariamente si sofferma a pensare un atto peccaminoso, senza la volontà di commetterlo veramente.

D. L'uomo, in conclusione, come può peccare?

R. Con atti, parole e pensieri.

D. Prima di confessare i peccati al sacerdote, cosa deve fare il peccatore? [206]

R. Deve recitare il *Confiteor*, nel testo riconosciuto dalla santa Chiesa.

D. Recita il Confiteor.

R. Ecco. Confesso a nostro Signore, Dio onnipotente; alla beata Maria sempre Vergine, al beato arcangelo Michele, al beato Giovanni Battista, ai santi apostoli Pietro e Paolo, a tutti i santi e a te, padre, che ho molto peccato con pensieri, parole e opere. Ho peccato ed ora mi pento in maniera sincera e risoluta e prego la beata Maria sempre Vergine, il beato arcangelo Michele, il beato Giovanni Battista, i santi apostoli Pietro e Paolo, tutti i santi e te, padre, di pregare per me il Signore Dio nostro. Amen.

D. Chi ha composto il *Confiteor*?

R. Il peccatore quando si recò a confessarsi e ad enumerare i suoi peccati al confessore.

D. Chi ha peccato deve fare penitenza?

R. Sì, certo.

D. E come si fa la penitenza?

R. Pentendosi dei propri peccati.

D. Come si dimostra all'esterno il pentimento dei peccati? [207]

R. Con la contrizione.

D. Di quante specie è la contrizione?

R. Di parole e di cuore.

D. Recita l'atto di contrizione.

R. Ecco. Mio Signore, mio Dio, io mi pento con tutto il cuore perché ho peccato e mi dolgo e dispiaccio al di sopra di ogni altro male per aver offeso, disprezzato e contristato te, che sei la bontà in persona, l'altissimo e il pietosissimo. Oh, fossi prima morto e non ti avessi offeso, Signore misericordioso e amabilissimo! Io mi impegno a cambiare da oggi in poi la mia vita, preferendo morire mille volte piuttosto che offenderti ancora una volta.

D. È sufficiente questo dolore per salvarci?

R. Certamente, a patto che sia pronunciato col cuore, anche al di fuori della confessione, solo nel caso però che non possiamo avere in alcun modo a disposizione un confessore.

D. E se uno si pente per i propri peccati, solo perché ha offeso Dio e perduto, di conseguenza, il paradiso, si salva?

R. Sì. Deve però confessarsi e ricevere dal sacerdote l'assoluzione. Se poi proverà una profonda contrizione solo [208] per aver offeso Dio, si salverà anche senza confessione.

D. Cosa dobbiamo fare per provare la contrizione delle colpe?

R. Dobbiamo supplicare Dio che ce la conceda; raccomandarci alla Madonna e i santi che la sentirono grande e profonda, come accadde a San Pietro, a Santa Maria Maddalena, a Santa Margherita, a San Francesco d'Assisi e a tanti altri; dobbiamo inoltre considerare i mali e i danni commessi peccando.

D. Dobbiamo eseguire subito la penitenza che ci assegna il confessore?

R. Sì, se il confessore ci dà una scadenza. In caso contrario possiamo farlo in piena nostra libertà. Tuttavia, prima lo facciamo e meglio è.

D. Uno che si è confessato e doluto delle colpe cosa può fare di più?

R. Può fare la Comunione.

D. E per fare bene la Comunione quali condizioni occorrono?

R. Occorrono tre condizioni: purezza di spirito, purezza di corpo e sentita devozione.

D. Che cosa significa purezza di spirito?

R. Che colui che si comunica deve avere [209] lo spirito puro, terso ed esente da gravi peccati.

D. Che cosa significa purezza di corpo?

R. Che da mezzanotte fino all'ora in cui si comunica deve osservare il digiuno e non bere.

D. E perché occorre una sentita devozione?

R. Perché chi vuole la Comunione deve avere devozione esteriore e interiore.

D. Che cosa significa devozione esteriore?

R. Che chi si comunica deve presentarsi coi vestiti e gli ornamenti più pregiati che possiede, con le braccia raccolte nel petto e gli occhi bassi.

D. In che consiste la devozione interiore?

R. Nelle preghiere, suppliche e orazioni che si devono rivolgere a Dio, a Gesù Cristo, alla Madonna, agli angeli, ai santi avvocati, chiedendo loro soprattutto la salvezza eterna dell'anima, il perdono dei peccati, l'abbondanza delle grazie, la preservazione dall'inferno, la gioia del paradiso e, infine, la salute del corpo.

D. Qual è la preghiera che soprattutto dobbiamo recitare?

R. È quella che ci insegnò Dio [210] con la sua bocca, rivelandola agli apostoli, ed è questa: **1.** Padre nostro che sei nei cieli, sia santificato il tuo nome. **2.** Venga il tuo Regno. **3.** Sia fatta la tua volontà, come in cielo così in terra. **4.** Dacci oggi il nostro pane che ci occorre per la giornata. **5.** Rimetti a noi i nostri debiti, come noi li rimettiamo ai nostri debitori. **6.** Non indurci in tentazione. **7.** Liberaci dal male. Amen.

D. Che cosa contiene e racchiude questa preghiera?

R. Contiene sette richieste che dobbiamo avanzare ogni giorno al Signore.

D. C'è un'altra preghiera importante?

R. È il saluto dell'angelo a Maria, che recita: Ave, Maria, che sei piena di grazia. Il Signore è con te. Tu sei benedetta fra tutte le donne e benedetto è il frutto del tuo seno, Gesù. – Santa Maria, Madre di Dio, prega per noi peccatori adesso e nell'ora della nostra morte. Amen.

D. Di chi sono le parole di questa preghiera?

D. Alcune le pronunciò l'arcangelo Gabriele nel salutare Maria a nome dello Spirito Santo. Altre sono di santa Elisabetta quando salutò Maria, giunta a farle visita. Il [211] resto è stato aggiunto dalla Chiesa dei santi.

D. Preghi Dio, la Madonna, gli angeli e i santi?

R. Sì, certo. Mattino, mezzogiorno e sera mi faccio il segno della croce recitando: "Gloria abbia il Padre, il Figlio e lo Spirito Santo, come era in principio, ora e sempre e nei secoli dei secoli. Amen". Poi aggiungo il *Padre nostro* e l'*Ave Maria* per tre volte e concludo dicendo: "Lodato sempre sia il nome di Gesù e di Maria. Sempre sia lodato Gesù mio sacramentato. Oggi e sempre sia gloria alla santissima Trinità. Gesù, Giuseppe e Maria, vi dono il cuore e l'anima mia. Siatemi accanto

nell'ultima agonia e con voi esca in pace dal corpo l'anima mia. Angelo custode, veglia su di me. Santi avvocati, soccorretemi. Amen".

CONSIGLIO

Figlio mio, tieni raccolti e chiusi i sensi del corpo, che sono gli occhi, le orecchie, il naso, la bocca e le mani. Preserva il corpo e l'anima dai peccati. Benedici ogni momento, ogni ora e ogni giorno Dio, adempi la sua legge e sarai benedetto da Dio, dal cielo e dalla terra. Così sia. [212]

SCALA IV

DELL'OPERA

DEL VESCOVO MONSIGNOR PIETRO BOGDANI

STAMPATA A VENEZIA

DA GIROLAMO ALBRIZZI

NELL'ANNO 1691

Riscritta però con i segni alfabetici di questo libro, perché li sono diversi e non si prestano ad una agevole lettura. Ho inserito qui questo suo discorso, per far apprendere a chi forse lo ignora che esistono altri libri albanesi e qualche parola che gli sembri nuova, perché non adoperata nei paesi che si trovano in Italia, non ritenga che l'abbia inventata di sana pianta, poiché l'ho presa da lui, una volta resomi conto che la lingua non è poi tanto diversa, anzi, come si parla qui ora, si parlava lì 300 anni fa.

DISCORSO PRIMO

COME RESUSCITÒ GESÙ CRISTO IL TERZO GIORNO

Rimase il santo corpo tanto bello e splendente che il sole pareva oscuro e sfigurato in confronto della luce e del fulgore del corpo di Cristo. Dalla [213] la tomba uscì a un tratto senza rimuovere la pietra che lo rinchiudeva, come uscì dal seno della Vergine, senza danno della sua purezza.

Daniele, 6. Apparve allora Daniele uscito dalla fossa dei leoni senza aver riportato danno da quelle belve feroci.

Giona, 2. Apparve Giona, rimasto prigioniero della balena, cetaceo marino, per poi essere rigettato il terzo giorno nel porto di Ninive.

Ester, 2. Apparve Mardocheo, spogliato del suo sacco e rivestito di stoffe regali e, mentre il nemico Aman rimaneva appeso alla stessa sua forca, il popolo si salvò dall'eccidio.

Esodo, 2. Apparve Mosè, recuperato dalle acque del Nilo e dalla cesta di giunchi, lui che in seguito uccise il Faraone.

Genesi, 4. Apparve Giuseppe, uscito di prigione, coi capelli tosati della mortalità e rivestito di immortalità e creato viceré in tutta la terra d'Egitto.

Così lo accompagnarono tutte quelle anime sante. Frattanto il Figlio di Dio volle andare a far visita alla santa sua Madre, essendo ragionevole che colei che provò il più grande dolore al mondo, fosse poi [214] la prima a vederlo e a rallegrarsene. Stava la Vergine col più grande desiderio, come sopra accennato, in attesa del momento in cui potesse vedere il Figlio, risorto per propria potenza. Fu allora che udì entrare nella sua stanza il coro celeste di un'angelica schiera che giungeva cantando festosa, precedendo il gran Re. Entrarono insieme dov'era la Madre di Dio e, inginocchiandosi intorno, le intonarono il canto che inizia: "Regina dei cieli, rallegrati, Alleluia,

perché colui che prese dimora nel tuo grembo, Alleluia, è risorto come aveva predetto, Alleluia". Allora tutti quei santi, patriarchi e profeti entrarono e si inchinarono alla Madre di Dio. Allora il suo amato Figlio, apparendole innanzi tutto lieto, bello e splendente, si mostrò nella sua maestà e con le braccia invitanti. Al vederlo, la beata Vergine, anche lei a braccia aperte, gli si fece incontro e con amore abbracciò il suo Figlio Gesù, dicendo: "O mio figlio adorato, sei tu il mio Gesù? È forse in sogno che vedo tutto questo?". "Madre mia, sono io. - disse il Signore - Poni fine al tuo pianto. Più non fare, Vergine gloriosa, [215] che io ti veda afflitta. I tuoi affanni, che sono stati anche i miei, ora son giunti al termine. D'ora in avanti ogni cosa sia gioia". Nuovamente tornò la beata Vergine ad abbracciare il Figlio e per la grande gioia a stento riusciva a parlare e invece non faceva che versare lacrime di tenerezza.

S'erano accordate le tre Marie, cioè Maria Maddalena, Maria Cleofe e Maria Salome, con le altre donne benvolute da Cristo di andare al sepolcro con i loro aromi per ungere Gesù, come sopra s'è detto, e per via si chiedevano, non senza preoccupazione, chi avrebbe spostato la pietra del sepolcro, non sapendo che Pilato, l'aveva fatta sigillare. Ma Gesù era uscito dalla tomba senza rimuovere la pietra, come aveva fatto nascendo dalla Vergine Santa e come poi avrebbe fatto entrando nella casa, dove, a porte serrate, erano radunati i discepoli.

Come le Marie furono giunte nei pressi, scese un angelo dal cielo e con molto strepito spostò il masso dalla tomba. A quel fragore i soldati di guardia improvvisamente piombarono a terra come morti. Le Marie, per nulla impaurite di quel fracasso, si accostarono al sepolcro e videro un angelo dall'aspetto giovanile, [216] tutto vestito di bianco, seduto sulla pietra da lui stesso spostata, che disse loro: "So bene che voi cercate Gesù il Nazareno che è stato crocifisso. Egli è risorto, non è qui. Entrate e osservate il posto dove era stato sepolto".

Entrarono le Marie nel sepolcro, che era come una piccola camera scavata nel marmo, e in un canto poco rialzato da terra c'era una cassa delle dimensioni d'un uomo, in cui il corpo di Cristo era stato riposto.

Le Marie videro due angeli seduti a capo della cassa, con gli abiti interamente bianchi e splendenti, che dissero loro: "Perché cercate colui che è vivo tra i morti? Ecco il posto dove era stato messo. Non è qui. Ricordatevi che quando era in Galilea aveva detto di dover essere crocifisso e il terzo giorno risorgere. Andate subito a riferire tutto ciò che avete visto ai suoi discepoli e soprattutto a Pietro".

Esse udendo e vedendo tutto ciò, uscirono da lì piene di gioia e timore. Le guardie giacevano ancora per terra e quelle sante donne, senza far loro parola, ritornarono in città dove trovarono gli apostoli e alcuni discepoli radunati nel Cenacolo, ai quali riferirono quanto avevano visto ed udito. Ma agli Apostoli parve [217] che le Marie parlassero come folli, tanta era la loro gioia. Pertanto, per accertarsi dei fatti che udivano, si recarono al sepolcro. Le guardie si erano riprese e, viste queste meraviglie, riferirono ai sommi sacerdoti l'accaduto.

Giunsero i santi apostoli Giovanni e Pietro al sepolcro e Giovanni vi corse prima di Pietro, quantunque non intendesse entrarvi, ma si trattenne sulla porta, osservando l'interno, in attesa di Pietro. Quando questi arrivò, vi entrarono insieme. E così prima Pietro e poi Giovanni videro da

una parte le lenzuola nelle quali era stato avvolto il corpo, dall'altra il sudario. Ciò visto, tornarono di corsa in città, ormai convinti che Gesù fosse risorto.

Le Marie si trattennero al sepolcro. La Maddalena si separò dalle altre, bramando vedere il suo Maestro. Poi rientrò nel sepolcro e nuovamente vide gli angeli che stavano in capo alla cassa dove era stato riposto il Salvatore. Chiesero alla Maddalena: "Donna, perché piangi?". Lei rispose: "Perché mi hanno rapito il mio Signore [218] e Maestro e non so dove trovarlo". Uscita di lì, vide Gesù, ma non lo riconobbe, avendolo preso per il giardiniere. Egli allora le disse: "Donna, perché piangi?". Ella rispose: "Signore, se lo hai sottratto tu, dimmi dove lo hai messo, così vado a prendermelo". Gesù la chiamò: "Maria!". Ella dalla voce subito lo riconobbe e correndo verso di lui voleva baciargli i piedi invocandolo "Maestro mio!". Ma Cristo le fece: "Non accostarti, perché ancora non sono salito al Padre mio. Va' dunque a riferire ai miei amati discepoli che mi hai visto e che ascenderò dal Padre mio nei cieli". Andò Maria Maddalena tutta lieta e raggiunse le altre Marie che si erano già incamminate per la città. Disse loro che aveva visto il suo Maestro risorto. Esse erano intente ad ascoltare quanto raccontava la Maddalena, quando all'improvviso apparve loro Gesù e tutte lo videro distintamente e si inginocchiarono dinanzi a lui e lo adorarono con grande trasporto, mescolando alla letizia il pianto.

Le lacrime scorrevano a rivi giù per il viso, perché erano, sì, festanti, ma insieme temevano di stare forse sognando. Il Signore, vedendole tutte smarrite, disse loro di non temere, ma di andare subito dagli apostoli e dai discepoli [219] ad avvertirli di andare in Galilea, perché lì lo avrebbero visto.

Accadde, dice San Luca, che nel giorno della resurrezione di Gesù due suoi discepoli, Cleofa e Luca, il futuro evangelista, si recavano in un borgo di nome Emmaus, distante da Gerusalemme poco meno di sette miglia. Camminavano parlando tra loro di ciò che era accaduto a Gerusalemme al loro Maestro, non poco meravigliandosi che Dio avesse permesso tali cose su una persona tanto retta come Gesù, e delle crudeltà tanto efferate dei sommi sacerdoti e del tradimento di Giuda e dell'odio accanito del popolo nell'infliggere tanti inauditi tormenti. Ma soprattutto si stupivano dell'inusitata mitezza di Gesù e dei dolori che aveva sofferto, riconoscendo d'aver sperato che dovesse essere veramente Dio per i miracoli grandi e portentosi che aveva operato: comandava al mare ed esso gli ubbidiva, i malati guarivano, risorgevano i morti, oltre ad altri miracoli senza numero, tanto che non si sapeva se [220] Dio, sceso in terra di sua iniziativa, avrebbe potuto fare di più.

Quand'ecco, il Salvatore, in sembianze di pellegrino forestiero, accostatosi, chiese: "Di che ragionate per via tra voi, da camminare tanto mesti e addolorati?". Uno dei discepoli rispose: "Sei tu l'unico pellegrino forestiero dei tanti che in questi giorni di Pasqua son giunti a non aver udito cosa è accaduto nella città in questi giorni?". Cristo riprese: "Di che si è trattato?". "Oh, signore, non è trascorso neanche il terzo giorno da che sono stati compiuti i più riprovevoli vituperi ed offese, che mai potevano ad alcuno esser inflitti, nei confronti di Gesù Nazareno, uomo perfetto e grande profeta e sono tre giorni che dai sommi sacerdoti fu fatto crocifiggere e ci è venuto in mente che oggi, il terzo giorno, doveva resuscitare, secondo una sua predizione. Ci sono state alcune donne devote che all'alba si sono recate al sepolcro di Gesù e dicono di aver visto degli angeli che ne hanno annunciato la resurrezione".

Allora disse loro il Salvatore: “Oh, poco avveduti e tardi di cuore a credere ai vaticini dei profeti! Non sapete [221] che occorre che Cristo morisse e attraverso le tribolazioni entrasse nella gloria?”. E si mise a rammentare loro molte profezie.

“Proprio questo intendeva dire Mosè quando ordinò che in questi giorni della Pasqua sacrificassero a Dio un agnello candido, integro, il cui sangue, venendo versato sui suoi fedeli, li avrebbe liberati dal demonio (*Esodo*, 2).

Proprio questo voleva rappresentare il medesimo Mosè, quando fece innalzare il serpente di bronzo su di un’asta e come ad esso rivolgevano lo sguardo coloro che erano stati morsi dai rettili, guarivano. Esso è immagine di Gesù Cristo, serpente di bronzo senza veleno, il quale, posto in croce, guarisce e libera coloro che lo guardano, liberandoli dal morso del peccato per aver creduto in lui e seguito i suoi comandamenti. Ciò fu figurato dalla morte del sommo sacerdote Aronne, che ebbe luogo su un monte. Così anche Cristo, sommo sacerdote, è morto sul monte Calvario (*Numeri*, 20).

Proprio questo fu adombrato in Sansone, ucciso per l’astuzia di Dalila, da lui tanto amata. Così pure accadde a Cristo per opera della sinagoga degli ebrei, un tempo tanto diletta (*Giudici*, 16). [222]

Proprio di questo Davide parlò in molti suoi salmi e soprattutto nel salmo 27, nel quale scrisse dell’assemblea che tennero gli ebrei contro Cristo al fine di ucciderlo; nel salmo 3 descrisse come doveva morire e risorgere e nel salmo 15 affermò che l’anima di Cristo non doveva soggiornare nell’inferno né doveva il suo corpo corrompersi. Proprio di questo parlò Isaia al capitolo 50: egli avrebbe porto le guance a chi lo percuotesse e il volto a chi glielo imbrattasse di sputi. Così al capo 53 dice che lo osservò e in lui non vide nessuna bellezza, ma pareva piuttosto un lebbroso e una pecorella condotta al macello, che non aprì bocca per gemere. Così dicono anche Geremia al capitolo 11, Ezechiele al cap. 24, Daniele al cap. 13, Osea al 23, Gioele al 2, Amos al 2, Abdia all’1, Giona all’1 e al 2, all’11 Zaccaria, il quale ne parlò ben chiaramente, dicendo di avergli visto piedi e mani trafitti da aspre ferite”.

Tutte queste profezie e molte altre ancora furono da Gesù spiegate a quei due apostoli: era necessario che Cristo patisse, affinché si adempissero tutte le profezie. Egli esponeva con parole tanto dolci che i due discepoli [223] restavano stupiti. E così discorrendo giunsero al borgo.

Il sole era al tramonto e Gesù fece finta di proseguire, ma fu trattenuto da quei discepoli che lo pregarono di fermarsi con loro e lui ben volentieri fece sosta. Entrarono dunque nel borgo e i due discepoli, trovato alloggio, erano felici d’essersi imbattuti in un tale compagno. Cominciarono così a servirlo e a compiacerlo.

Fecero preparare la cena e si misero a tavola. Gesù prese il pane con le sue mani sante, lo benedisse, lo spezzò e lo diede ai due discepoli. Allora si aprirono i loro occhi e lo riconobbero, ma proprio in quell’attimo si dileguò.

Al vedere ciò, restarono sbalorditi. Quando si furono ripresi l'uno diceva all'altro: "Non ci suggeriva il cuore per via che egli era il Maestro, quando lungo il cammino ci spiegava le profezie?". Presero all'istante la via del ritorno per Gerusalemme.

Là trovarono gli apostoli con gli altri discepoli che parlando dicevano tra loro che Gesù era veramente risorto. San Tommaso, pur avendo assistito al racconto di quelle vicende e [224] dell'apparizione a Pietro, oltre che a quanto dicevano i due discepoli di Emmaus, come egli li aveva accompagnati nel viaggio e come lo avevano riconosciuto allo spezzar del pane, tuttavia si allontanò da loro.

Tutte queste testimonianze non erano state sufficienti a convincerlo della resurrezione di Gesù. Mentre tenevano le porte serrate per timore dei Giudei, Gesù apparve e si pose in mezzo a loro. Felice, glorioso e bellissimo, diceva: "Sono io. Non temete".

Gli apostoli e i discepoli che non lo avevano ancora visto dopo la resurrezione, stupefatti, si chiedevano: "Sarà forse uno spirito o un fantasma?". Gesù disse loro: "Perché temete? Osservate le mie mani e i miei piedi, perché lo spirito o il fantasma non hanno carne e non sono come vedete che sono io, in carne ed ossa. Accostatevi e toccatemi. Osservate le ferite subite in croce".

Vedendo il Salvatore che essi, nonostante tutto, dubitavano ancora, con viso lieto chiese se avessero qualcosa da mangiare. Essi gli presentarono del pesce con un favo di miele. Gesù mangiò in loro presenza, perché si rendessero conto che era veramente [225] risorto e non si trattava di un fantasma. Gli aprì allora la mente, infondendo luce e chiarezza affinché intendessero le profezie che avevano tutte affermato che occorreva che Cristo morisse e poi risorgesse e nel suo nome si predicasse il pentimento per la remissione dei peccati.

Alitò poi su di essi dicendo: "Ricevete lo Spirito Santo e a coloro che vi confesseranno i peccati li rimetterete e saranno assolti e perdonati; quelli invece a cui non li rimetterete resteranno nella colpa, senza perdono".

Non si trovò presente San Tommaso quando apparve Gesù. Quando questi si fu allontanato, venne San Tommaso e a lui gli apostoli dissero di aver visto Gesù risorto, bellissimo e splendente come il sole e di aver ricevuto da lui l'alto potere di rimettere e perdonare i peccati. Ad essi San Tommaso fece: "Sentite. A meno che non veda coi miei occhi le sue piaghe e non le tocchi con le mie dita e non posi questa mano nella piaga del costato, non ci crederò mai".

In tale ostinazione rimase San Tommaso per otto giorni, trascorsi i quali, essendo gli apostoli radunati e Tommaso con [226] essi, mentre le porte erano serrate, Gesù entrò e rimase in mezzo a loro, salutandoli come di consueto: "La pace sia con voi". Allora rivolgendosi a San Tommaso gli disse: "Tommaso, ecco qui le piaghe delle mie mani, dei piedi e del costato. Toccale e non essere incredulo, ma credente".

All'udire ciò, Tommaso toccò le piaghe ed, essendosi pienamente accertato della resurrezione di Gesù, cadde ai suoi piedi dicendo: "Mio Signore e mio Dio!". Gesù gli rispose: "Tu hai creduto perché hai visto e toccato le mie piaghe che ti hanno provato la mia resurrezione. Io ti dico tuttavia che saranno beati quelli che, senza avermi visto, crederanno in me", il che significa che la fede va accompagnata con opere buone per la salvezza. Così dice la Glossa a Ebrei 10: La fede è senza merito qualora l'uomo possieda l'evidenza palpabile.

Il nostro Salvatore Gesù Cristo confermò la sua resurrezione apparendo più volte ai santi apostoli nel corso dei quaranta giorni che vanno da quell'evento fino all'ascensione in cielo. Tra

l'altro, come ci narra San Giovanni, cap. 20, [227] San Pietro, San Tommaso, San Giacomo e San Giovanni medesimo erano andati a pescare e con loro anche Natanaele, nobile di Cana di Galilea, insieme con gli altri discepoli e per tutta la notte avevano gettato la rete senza catturare un pesce. All'alba videro sulla spiaggia Gesù, ma dapprima non lo riconobbero. Gesù chiese loro se avessero del pesce. Risposero di no. Allora consigliò: "Gettate la rete sul fianco destro della barca, perché lì troverete i pesci".

Così fecero e ne presero talmente tanti che a stento riuscirono a tirare in barca la rete. Il discepolo amato da Gesù, San Giovanni, alla vista di ciò disse a San Pietro: "Colui che sta sulla riva è certamente il Signore". San Pietro subito si gettò in acqua e, spinto dal vivo amore che gli portava, andò da Gesù. Quando gli altri apostoli approdarono, Cristo chiese loro quanto pesce avessero catturato. San Pietro salì in barca e tirò a terra la rete, ricolma di grossi pesci in numero di 153.

Quando gli apostoli scesero a riva, videro sulla brace un pesce e del pane. Cristo insieme a loro desinò amichevolmente [228].

Come ebbero finito, il Figlio di Dio chiese a Pietro tre volte: "Pietro, mi ami tu? Pietro, mi ami tu? Pietro, mi ami tu?", forse per le tre volte che lo aveva rinnegato. San Pietro gli rispose: "Tu lo sai, Signore, che ti amo". Ed egli a quel punto lo costituì Pontefice, con potere pieno e universale, suo vicario e capo della Chiesa. Pertanto non costituì cinque Patriarchi, perché in tal caso il Corpo Mistico di Cristo avrebbe corso il rischio di trasformarsi in un mostro dalle cinque teste.

A P P E N D I C E

[Christe, Redemptor omnium]
[Inno di Natale]

O Redentore degli uomini, avanti la luce dal Padre generato, a lui simile come un giorno ad un altro,	
tu, splendore del Padre, profusa speranza ed amabile grazia, le suppliche ascolta di quanti nel mondo ti adorano.	5
O Signore che tutto con la tua mano hai creato, sei nato, rammenta, per stare tra noi, da Maria.	10
Questo giorno che passa e ritorna ogni anno ci annuncia che tu, sceso dal cielo, la salvezza rinnovi ed il tempo.	15
La terra, il mare, le stelle, ciò ch'è sotto il cielo, tutto a te inneggia e ti adora come Liberatore.	20
Noi, dissetati col sangue tuo santo, felici il tuo Natale cantiamo con immutabile amore.	
Gesù, tu abbi lode, che ora sei dalla Vergine nato; col Padre e lo Spirito sempre a te sia la gloria.	25